

URZĄD STATYSTYCZNY W KIELCACH
STATISTICAL OFFICE IN KIELCE

**ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA
ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

*STATISTICAL YEARBOOK
OF THE ŚWIĘTOKRZYSKIE
VOIVODSHIP*

2013

ROK XXXIX KIELCE

YEAR XXIX KIELCE

**ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO**

**EDITORIAL BOARD
OF STATISTICAL OFFICE**

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Agnieszka Piotrowska-Piątek

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR-IN-CHIEF*

Beata Bielewicz-Kosińska

CZŁONKOWIE *MEMBERS*

Teresa Wójcik, Agata Prokopowicz, Anna Rudnicka, Ewa Tomczyk, Małgorzata Sobieraj,
Olga Szymocha, Anna Drecka, Mateusz Orzechowski

SEKRETARZ *SECRETARY*

Bożena Molus

**REDAKCJA MERYTORYCZNA
I TECHNICZNA**

Zespół pracowników Świętokrzyskiego
Ośrodka Badań Regionalnych Urzędu
Statystycznego w Kielcach

***EDITORS AND TECHNICAL
SUPERVISION***

*Team of Świętokrzyski
Centre for Regional Studies
of Statistical Office in Kielce*

PROJEKT OKŁADKI *COVER DESIGN*

Lidia Motrenko-Makuch

ISSN 1640-0100

**Prosimy o podanie źródła
przy publikowaniu danych US**

***When publishing SO data
please indicate source***

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Kielcach przekazuje Państwu kolejną edycję „Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego 2013”, który jest kompleksowym opracowaniem charakteryzującym sytuację społeczno-gospodarczą naszego województwa. Jego dopełnienie stanowi publikacja zatytułowana „Województwo Świętokrzyskie 2013 - Podregiony, Powiaty, Gminy”.

„Rocznik Statystyczny Województwa Świętokrzyskiego 2013” w 23 działach tematycznych zawiera informacje m. in. z zakresu: demografii, rynku pracy, gospodarki, finansów publicznych, kultury i oświaty, poziomu życia społeczeństwa oraz bezpieczeństwa publicznego. Zamieszczony materiał statystyczny wzbogacony został ilustracją graficzną w postaci wykresów ukazujących wybrane tendencje rozwojowe poprzez dynamiczne ujęcie zjawisk.

Oddając do rąk Państwa niniejszą publikację, dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje oraz wnioski, które stanowią cenną inspirację w kształtowaniu i wzbogacaniu treści opracowania.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Kielcach
Agnieszka Piotrowska-Piątek

Kielce, grudzień 2013 r.

PREFACE

The Statistical Office in Kielce is pleased to present the next edition of the „Statistical Yearbook of Świętokrzyskie Voivodship 2013”, which is the complex elaboration characterizing the social – economic situation of our voivodship. It constitutes the addition to the publication „Świętokrzyskie Voivodship 2013 – Subregions, Powiats, Gminas”.

The „Yearbook of Świętokrzyskie Voivodship 2013” contains in 23 subject matter chapters, i. a., information concerning: population, labour market, economy, public finance, culture and education, living standard of the population and public safety. Statistical material has been enriched with graphical illustrations in the form of charts depicting selected development trends by means of the dynamic presentation of the phenomena.

In presenting You this very publication, I would like to express our gratitude to all persons and institutions for their assistance in providing information and suggestions, which are a valuable inspiration in shaping and enriching its contents.

Director
of the Statistical Office in Kielce
Agnieszka Piotrowska-Piątek

Kielce, December 2013

SPIS RZECZY

Predmowa
Spis tablic
Spis wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

- I. Województwo na tle kraju w 2012 r.
Ważniejsze dane o województwie
- II. (2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009,
2010, 2011, 2012).....

DZIAŁY

- I. Geografia
- II. Stan i ochrona środowiska.....
- III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
- IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
- V. Ludność. Wyznania religijne
- VI. Rynek pracy
- VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych.....
- VIII. Budżety gospodarstw domowych
- IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania ..
- X. Edukacja i wychowanie.....
- XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna ...
- XII. Kultura. Turystyka. Sport
- XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne.....
- XIV. Ceny.....
- XV. Rolnictwo. Łowiectwo. Leśnictwo.....
- XVI. Przemysł i budownictwo.....
- XVII. Transport i łączność.....
- XVIII. Handel i gastronomia
- XIX. Finanse przedsiębiorstw
- XX. Finanse publiczne
- XXI. Inwestycje. Środki trwałe
- XXII. Rachunki regionalne
- XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

	Strona Page
Preface	3
List of tables	5 - 20
List of charts	21
Symbols. Abbreviations	22 - 23
General notes	24 - 30

REVIEW TABLES

<i>Voivodship against the background of the country in 2012</i>	31 - 37
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012)</i>	38 - 65

CHAPTERS

<i>Geography</i>	66 – 69
<i>Environmental protection</i>	70 – 92
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	93 – 98
<i>Public safety. Justice</i>	99 – 106
<i>Population. Religious denominations</i>	107 – 142
<i>Labour market</i>	143 – 184
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	185 – 202
<i>Household budgets</i>	203 – 209
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	210 – 224
<i>Education</i>	225 – 265
<i>Health care and social welfare</i>	266 – 284
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	285 – 300
<i>Science and technology. Information society</i>	301 – 317
<i>Prices</i>	318 – 322
<i>Agriculture. Hunting. Forestry</i>	323 – 354
<i>Industry and construction</i>	355 – 371
<i>Transport and communications</i>	372 – 278
<i>Trade and catering</i>	379 – 384
<i>Finances of enterprises</i>	385 – 400
<i>Public finance</i>	401 – 408
<i>Investments. Fixed assets</i>	409 – 417
<i>Regional accounts</i>	418 – 422
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	423 – 434

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne województwa.....	<i>Geographic location of the voivodship.....</i>	1	66
Powierzchnia i granice w 2012 r.	<i>Area and borders in 2012.....</i>	2	66
Układ pionowy powierzchni.....	<i>Elevations.....</i>	3	67
Najwyższe szczyty górskie.....	<i>The highest mountain peaks.....</i>	4	67
Większe sztuczne zbiorniki wodne i stopnie wodne.....	<i>Major artificial reservoirs and falls.....</i>	5	67
Większe rzeki.....	<i>Principal rivers.....</i>	6	68
Temperatury powietrza (1971-2000, 1991-2000, 2001-2010, 2012).....	<i>Air temperatures (1971-2000, 1991-2000, 2001-2010, 2012).....</i>	7	69
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uśłonecznienie i zachmurzenie (1971-2000, 1991-2000, 2001-2010, 2012).....	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness (1971-2000, 1991-2000, 2001-2010, 2012).....</i>	8	69
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	70
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa (2005, 2010, 2013).....	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2013).....</i>	1 (9)	77
Grunty rolne i leśne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	2 (10)	78
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	3 (11)	78
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	4 (12)	79
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	5 (13)	79
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	6 (14)	80
Jakość wody z wodociągów dostarczonej ludności do spożycia w 2012 r.	<i>Quality of water supplied to the population for consumption from waterworks in 2012.....</i>	7 (15)	80
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	8 (16)	81
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	9 (17)	81
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Waste water treatment plants (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	10 (18)	82

		Tablica Table	Strona Page
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	11 (19)	83
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2011, 2012) ..	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	12 (20)	84
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	13 (21)	85
Odpady według rodzajów w 2012 r.	<i>Waste by type in 2012</i>	14 (22)	85
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	15 (23)	86
Świętokrzyski Park Narodowy ((2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Świętokrzyski National Park (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	16 (24)	86
Rezerwy przyrody (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Nature reserves (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	17 (25)	87
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Monuments of nature (2005, 2010, 2011, 2012) ..</i>	18 (26)	87
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Landscape parks (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	19 (27)	88
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	20 (28)	89
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2011, 2012) .	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	21 (29)	90
Kierunki finansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	22 (30)	92
Wpływy z opłat i kar na Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Receipts from fees and fines for Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	23 (31)	92
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	93
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Administrative units of voivodship (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	1 (32)	95
Gminy w 2012 r.	<i>Gminas in 2012.....</i>	2 (33)	95
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2012 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2012.....</i>	3 (34)	96
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2012 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2012.....</i>	4 (35)	96
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	5 (36)	98

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	99
Przestępstwa stwierdzone przez policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Ascertained crimes by the police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	1 (37)	102
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję i prokuraturę (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police and prosecutor's office (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	2 (38)	104
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Incoming cases in the common courts (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	3 (39)	104
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	4 (40)	105
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	5 (41)	105
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Entities of in the National Judicial Register (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	6 (42)	106
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	107
Ludność (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	1 (43)	113
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	2 (44)	114
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	3 (45)	115
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	4 (46)	116
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	5 (47)	116
Mediana wieku według płci (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Median age by sex (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	6 (48)	117
Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego (2002, 2011)	<i>Population aged 15 and more by de facto marital status (2002, 2011)</i>	7 (49)	118
Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia (2002, 2011)	<i>Population aged 13 and more by education level (2002, 2011)</i>	8 (50)	120
Ludność według struktury identyfikacji narodowo-etynicznej w 2011 r.	<i>Population by the structure of the national-ethnic identities in 2011</i>	9 (51)	120
Gospodarstwa domowe według liczby osób (2002, 2011)	<i>Households by number of persons (2002, 2011)</i>	10 (52)	121
Gospodarstwa domowe według składu rodzinnego (2002, 2011)	<i>Households by family composition (2002, 2011) ..</i>	11 (53)	121
Osoby niepełnosprawne (2002, 2011)	<i>Disabled persons(2002, 2011)</i>	12 (54)	121
Ludność według głównego źródła utrzymania (2002, 2011)	<i>Population by main source of maintenance (2002, 2011)</i>	13 (55)	122
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	14 (56)	124
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	15 (57)	125
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2012 r.	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2012</i>	16 (58)	126

	Tablica Table	Strona Page
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2012 r.	<i>Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2012</i>	17 (59) 128
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	18 (60) 128
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2012 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2012</i>	19 (61) 129
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	20 (62) 130
Urodzenia (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Births (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	21 (63) 130
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	22 (64) 131
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	23 (65) 131
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	24 (66) 132
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	25 (67) 133
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2011).....	<i>Deaths by selected causes (2005, 2010, 2011)</i> ...	26 (68) 134
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2011).....	<i>Infant deaths by selected causes (2005, 2010, 2011)</i>	27 (69) 136
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Suicides registered by police (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	28 (70) 137
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	29 (71) 137
Niektóre wyznania religijne (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Selected religious denominations (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	30 (72) 138
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	31 (73) 140
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	32 (74) 141
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	33 (75) 142
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	34 (76) 142
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY		
CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x 143
Aktywność ekonomiczna ludności		
<i>Economic activity of the population</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age on the basis of census in 2011</i>	1 (77) 152
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by educational level on the basis of census in 2011</i>	2 (78) 154
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2011, 2012).....	<i>Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2011, 2012)</i>	3 (79) 156
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2012 r. – na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2012 – on the LFS basis</i>	4 (80) 157

	Tablica Table	Strona Page
Pracujący		
Pracujący (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (81)	158
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (82)	159
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (83)	160
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (84)	161
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (85)	162
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (86)	163
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2011, 2012)	11 (87)	165
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2012 r.	12 (88)	166
Bezrobocie		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	13 (89)	168
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2011, 2012)	14 (90)	168
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	15 (91)	169
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	16 (92)	171
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2011, 2012)	17 (93)	171
Warunki pracy		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (2005, 2010, 2011, 2012)	18 (94)	172
Wydarzenia i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (2005, 2010, 2011, 2012)	19 (95)	175
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2011, 2012)	20 (96)	178
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2011, 2012)	21 (97)	179
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2012 r.	22 (98)	181
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2011, 2012)	23 (99)	182
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2011, 2012)	24 (100)	183
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2011, 2012)	25 (101)	184

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne.....	General notes.....	x	185
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2011, 2012).....	Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2011, 2012).....	1 (102)	189
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.....	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012.....	2 (103)	190
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.....	Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012.....	3 (104)	192
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.....	Paid employment and average gross wages and salaries by performed by occupational groups for October 2012.....	4 (105)	194
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.....	Average gross wages and salaries for October 2012.....	5 (106)	198
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.....	Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment) by great occupational groups for October 2012.....	6 (107)	200
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits		
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2011, 2012).....	Retirees and pensioners (2005, 2010, 2011, 2012).....	7 (108)	202
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2011, 2012).....	Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2011, 2012).....	8 (109)	202
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne.....	General notes.....	x	203
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2011, 2012).....	Households (2005, 2010, 2011, 2012).....	1 (110)	207
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2011, 2012).....	2 (111)	207
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2011, 2012).....	3 (112)	208
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2011, 2012).....	4 (113)	208
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012).....	Households furnished with selected durable goods (2005, 2010, 2011, 2012).....	5 (114)	209
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012).....	At-risk of poverty rates in households(2005, 2010, 2011, 2012).....	6 (115)	209

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne	x	210
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2011, 2012).....	1 (116)	215
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych ((2005, 2010, 2011, 2012).....	2 (117)	216
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2011, 2012).....	3 (118)	216
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2011, 2012).....	4 (119)	217
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2011, 2012).....	5 (120)	217
Odpady komunalne (2005, 2010, 2011, 2012).....	6 (121)	218
Nieczystości ciekłe	7 (122)	218
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2011, 2012).....	8 (123)	219
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2011, 2012)...	9 (124)	219
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2011, 2012).....	10 (125)	220
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2011, 2012).....	11 (126)	220
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2011, 2012) ..	12 (127)	221
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2012 r.	13 (128)	221
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2011, 2012).....	14 (129)	222
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2011, 2012).....	15 (130)	222
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012).....	16 (131)	223
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2011, 2012).....	17 (132)	224
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	x	225
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	1 (133)	231
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	2 (134)	234
Współczynnik skolaryzacji (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	3 (135)	238
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	4 (136)	239

	Tablica Table	Strona Page
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	5 (137) 240
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)..	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for adults (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	6 (138) 242
Uczniowie według grup wieku (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Pupils and students by age groups (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	7 (139) 242
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13)....</i>	8 (140) 243
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	9 (141) 244
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	10 (142) 245
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	11 (143) 246
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	12 (144) 247
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	13 (145) 247
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	14 (146) 248
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	15 (147) 250
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	16 (148) 252
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	17 (149) 252
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	18 (150) 253
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	19 (151) 253
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	20 (152) 253
Uczniowie i absolwenci techników oraz szkół artystycznych ogólnokształcących dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Students and graduates of technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) by fields of education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	21 (153) 254
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Level art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	22 (154) 255
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13].....</i>	23 (155) 255

	Tablica Table	Strona Page
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	24 (156) 256
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	25 (157) 257
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	26 (158) 258
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	27 (159) 259
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Academic teachers in higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	28 (160) 260
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Foreigners — students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	29 (161) 261
Studia podyplomowe i doktoranckie (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Postgraduate and doctoral studies (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	30 (162) 262
Studia podyplomowe według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Postgraduate studies by fields of education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	31 (163) 262
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	32 (164) 264
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13).....</i>	33 (165) 265
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 266
Pracownicy medyczni w 2012 r.....	<i>Medical personnel in 2012.....</i>	1 (166) 272
Lekarze specjaliści w 2012 r.....	<i>Doctors specialists in 2012.....</i>	2 (167) 273
Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2012 r.....	<i>Out-patient health care in 2012.....</i>	3 (168) 274
Stacjonarna opieka zdrowotna w 2012 r.....	<i>In-patient health care in 2012.....</i>	4 (169) 275
Szpitale ogólne (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>General hospitals (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	5 (170) 276
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	6 (171) 277
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	7 (172) 277
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2010, 2011).....	<i>Blood donation (2000, 2005, 2010, 2011).....</i>	8 (173) 278
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	9 (174) 279
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Nurseries and children's clubs (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	10 (175) 280
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	11 (176) 281
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Family foster care (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	12 (177) 281
Institutionalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	13 (178) 282

		Tablica Table	Strona Page
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	14 (179)	282
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	15 (180)	283
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	16 (181)	284
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT			
CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT			
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	285
Kultura			
Culture			
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	1 (182)	288
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	2 (183)	288
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2011, 2012].....	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2011, 2012].....</i>	3 (184)	289
Muzea (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Museums (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	4 (185)	289
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	5 (186)	290
Galerie sztuki (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Art galleries (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	6 (187)	290
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	7 (188)	291
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Cultural centres and establishments, clubs, community centres (2005, 2009, 2011, 2012).....</i>	8 (189)	291
Kina stałe (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	9 (190)	292
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	10 (191)	292
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	11 (192)	292
Turystyka			
Tourism			
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	12 (193)	293
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	13 (194)	295
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	14 (195)	296
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	15 (196)	296
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Hotels by category (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	16 (197)	297
Sport			
Sport			
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2010, 2012).....	<i>Physical education organizations and sports clubs (2006, 2010, 2012).....</i>	17 (198)	298
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2012 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2012.....</i>	18 (199)	299
Wybrane obiekty sportowe w 2010 r.	<i>Selected sports facilities in 2010.....</i>	19 (200)	300

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne	General notes	x	301
Nauka i technika	Science and technology		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (201)	306
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2011, 2012)	Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (202)	307
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	3 (203)	308
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	4 (204)	309
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	5 (205)	309
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	6 (206)	310
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (207)	310
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2012 r.	Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2012	8 (208)	311
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2010–2012	Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2010–2012	9 (209)	312
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	10 (210)	313
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	11 (211)	314
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Domestic inventions and utility (2005, 2010, 2011, 2012)	12 (212)	316
Społeczeństwo informacyjne	Information society		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2011, 2012)	Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2011, 2012)	13 (213)	316
Cele wykorzystania internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2011, 2012)	Purpose of using the internet by enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)	14 (214)	316

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES		
Uwagi ogólne.....	General notes.....	x	318
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Price indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2011, 2012).....	1 (215)	319
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2011, 2012).....	Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2011, 2012).....	2 (216)	319
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2011, 2012).....	3 (217)	322
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2011, 2012).....	Average market-place prices received by farmers (2005, 2010, 2011, 2012).....	4 (218)	322
DZIAŁ XV. ROLNICTWO. ŁOWIECTWO. LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE. HUNTING. FORESTRY		
Uwagi ogólne.....	General notes.....	x	323
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2006-2010, 2010, 2011, 2012).....	Trends and major economic and production results in agriculture (2006-2010, 2010, 2011, 2012).....	1 (219)	329
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2005, 2010, 2011, 2012).....	Agricultural land area by land type (2005, 2010, 2011, 2012).....	2 (220)	331
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2012).....	Farms by area groups (2010, 2012).....	3 (221)	331
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2011, 2012].....	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2011, 2012].....	4 (222)	332
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2011, 2012].....	Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2011, 2012].....	5 (223)	332
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2011, 2012).....	Sown area (2005, 2010, 2011, 2012).....	6 (224)	334
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2005, 2010, 2011, 2012).....	Selected crop production and yields (2005, 2010, 2011, 2012).....	7 (225)	335
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Area, production and yields of field vegetables (2005, 2010, 2011, 2012).....	8 (226)	336
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2005, 2010, 2011, 2012).....	Area, production and yields of tree fruit (2005, 2010, 2011, 2012).....	9 (227)	337
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Area, production and yields of berry fruit (2005, 2010, 2011, 2012).....	10 (228)	338
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2000, 2005, 2010, 2011).....	Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2011, 2012).....	11 (229)	339
Drób (2005, 2010, 2011, 2012).....	Poultry (2005, 2010, 2011, 2012).....	12 (230)	340
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2011, 2012).....	Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2011, 2012).....	13 (231)	340
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2011, 2012).....	Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2011, 2012).....	14 (232)	341
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2005, 2010, 2011, 2012).....	Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2011, 2012).....	15 (233)	341
Ciągniki rolnicze (2005, 2010).....	Agricultural tractors (2005, 2010).....	16 (234)	342

	Tablica Table	Strona Page
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12).....	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12)</i>	17 (235) 342
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012].....</i>	18 (236) 343
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	19 (237) 344
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Organic farms (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	20 (238) 345
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Major game species (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	21 (239) 345
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Shoot of main game species (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	22 (240) 346
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	23 (241) 346
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Forest land (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	24 (242) 347
Powierzchnia lasów (2008-2012)	<i>Forest areas (2008-2012).....</i>	25 (243) 348
Zasoby drzewne na pniu (2008-2012).....	<i>Growing stock of standing wood (2008-2012)</i>	26 (244) 350
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	27 (245) 352
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Removals (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	28 (246) 353
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	29 (247) 354
Pożary w lasach.....	<i>Forest fires</i>	30 (248) 354
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 355
Przemysł	Industry	
Produkcja sprzedana przemysłu [2005, 2010, 2011, 2012].....	<i>Sold production of industry [2005, 2010, 2011, 2012].....</i>	1 (249) 358
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012].....	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012].....</i>	2 (250) 360
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Production of selected products (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	3 (251) 361
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Average paid employment in industry (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	4 (252) 362
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	5 (253) 364

		Tablica Table	Strona Page
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	6 (254)	366
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	7 (255)	366
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2011, 2012)	Buildings completed (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (256)	368
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2005, 2010, 2011, 2012)	Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (257)	369
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005, 2010, 2011, 2012)	Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2005, 2010, 2011, 2012)	10 (258)	371
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	General notes	x	372
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2011, 2012)	Railway lines operated (2005, 2010, 2011, 2012)	1 (259)	274
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2011, 2012)	Hard surface public (2005, 2010, 2011, 2012)	2 (260)	374
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2011, 2012)	Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2011, 2012)	3 (261)	375
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2011, 2012)	Regular bus communication lines (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (262)	375
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2011, 2012)	Hire or reward road transport (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (263)	376
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2011, 2012)	Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (264)	376
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2011, 2012)	Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles (2011, 2012)	7 (265)	377
Łączność	Communications		
Podstawowe usługi pocztowe (2005, 2010, 2011, 2012)	Basic postal services (2005, 2010, 2011, 2012)	8 (266)	378
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2011, 2012)	Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2011, 2012)	9 (267)	378
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	General notes	x	379
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	1 (268)	382
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	2 (269)	382
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2011, 2012]	Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2011, 2012]	3 (270)	382
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2011, 2012)	Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2011, 2012)	4 (271)	383
Gastronomia (2005, 2010, 2011, 2012)	Catering (2005, 2010, 2011, 2012)	5 (272)	383
Magazyny handlowe (2005, 2010, 2011, 2012) ...	Trade warehouses (2005, 2010, 2011, 2012)	6 (273)	384
Targowiska (2005, 2010, 2011, 2012)	Marketplaces (2005, 2010, 2011, 2012)	7 (274)	384

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	385
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	1 (275)	390
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by sections (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	2 (276)	391
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	3 (277)	392
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	4 (278)	393
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	5 (279)	394
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2000, 2005, 2010, 2011)	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	6 (280)	396
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Initial capital of companies (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	7 (281)	398
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	8 (282)	400
 DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	 CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	401
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	1 (283)	403
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by division in 2012</i>	2 (284)	405
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	3 (285)	406
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by division in 2012</i>	4 (286)	407
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Revenue and costs of self-government budgetary establishments (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	5 (287)	408
 DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	 CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	409
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2011, 2012]</i>	1 (288)	413
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2011, 2012]</i>	2 (289)	414
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012]	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2011, 2012]</i>	3 (290)	415

		Tablica Table	Strona Page
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011, 2012]	Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2011, 2012].....	4 (291)	416
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2011, 2012].....	Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2011, 2012] ...	5 (292)	417
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	General notes	x	418
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2009, 2010, 2011].....	Gross domestic product (current prices) [2009, 2010, 2011].....	1 (293)	421
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2009, 2010, 2011].....	Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2009, 2010, 2011].....	2 (294)	422
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2009, 2010, 2011).....	Nominal income in the households sector (2009, 2010, 2011).....	3 (295)	422
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne.....	General notes	x	423
Prywatyzacja	Privatization		
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012.....	1 (296)	425
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią i zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	State owned enterprises privatized by the direct method and liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012.....	2 (297)	425
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012...	3 (298)	426
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	Companies established on the basis of the directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012.....	4 (299)	426
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawno-organizacyjnego w 2012 r.	State owned enterprises by legal and organizational status in 2012.....	5 (300)	427
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2005, 2010, 2011, 2012).....	Entities of the national economy in the REGON register (2005, 2010, 2011, 2012).....	6 (301)	427
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012).....	Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012).....	7 (302)	428
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012).....	Commercial companies by legal status and sections (2005, 2010, 2011, 2012).....	8 (303)	430
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012).....	Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012).....	9 (304)	431
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2011, 2012).....	Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2011, 2012).....	10 (305)	433

SPIS WYKRESÓW**LIST OF CHARTS**

		Strona Page
Podział administracyjny województwa świętokrzyskiego w 2012 r.	<i>Administrative division of Świętokrzyskie voivodship in 2012</i>	30
Podział województwa świętokrzyskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS).....	<i>Division of the Świętokrzyskie voivodship according to the Nomenclature of the Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)</i>	31
Ludność według płci i wieku w 2012 r.	<i>Population by sex and age in 2012</i>	98
Ruch naturalny ludności.....	<i>Vital statistics</i>	99
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0	<i>Life expectancy at 0 age</i>	99
Struktura pracujących według sekcji	<i>Structure of employed persons by section</i>	142
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia.....	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level</i>	142
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego w województwie	<i>Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in voivodship</i>	143
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2012 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2012</i>	224
Mieszkania oddane do użytkowania.....	<i>Dwellings completed</i>	224
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2012/13	<i>Education by educational level in the 2012/13 school year.....</i>	225
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2012 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2012</i>	354
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2011 r.....	<i>Structure of market agricultural output in 2011.....</i>	354
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production (current prices).....</i>	355
Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca.....	<i>Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita</i>	408
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	<i>Structure of gross value added by kinds of activity (current prices).....</i>	408
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2012 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2012</i>	409

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 28. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 28.</i>
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	–	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. thous.	= tysiąc = thousand	kg	= kilogram kilogram
mln	= milion million	dt	= decytona deciton
zł zl	= złoty = zloty	t	= tona tonne
szt pcs	= sztuka = piece	mm	= milimetr millimetre
egz	= egzemplarz	cm	= centymetr centimetre
kpl	= komplet	m	= metr metre
wol. vol.	= wolumin = volume	km	= kilometr kilometre
μg	= mikrogram microgram	m ²	= metr kwadratowy square metre
g	= gram gram		

ha	= hektar <i>hectare</i>	kl.	= klasa
km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>	m.st.	= miasto stołeczne
l	= litr <i>litre</i>	nr (Nr) <i>No.</i>	= numer = <i>number</i>
hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>	poz.	= pozycja
dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>	pkt	= punkt
m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>	tabl.	= tablica = <i>table</i>
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	ust.	= ustęp
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	i in.	= i inni
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the rest</i>
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
GJ	= gigadżul <i>gigajoule</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>
PJ	= petadżul <i>petajoule</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tzw.	= tak zwany
d	= doba	ww.	= wyżej wymieniony
24h	= 24 hours	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
r.	= rok	S.A.	= Spółka Akcyjna <i>Joint stock company</i>
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej <i>Health Care Institution</i>
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building ma- terials</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
t/r	= ton rocznie	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
t/y	= <i>tonnes per year</i>	EKG <i>ECE</i>	= Europejska Komisja Gospodarcza = <i>Economic Commission for Europe</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich <i>Office Statistique des Communautes Européennes</i>
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	ONZ <i>UN</i>	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych = <i>United Nations</i>
dok. <i>cont.</i>	= dokończenie = <i>continued</i>	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury <i>United Nations Educational, Scien- tific and Cultural Organization</i>
Lp. <i>No.</i>	= liczba porządkowa = <i>number</i>		
Kk	= Kodeks karny		

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej — Statistical Classification of Economic Activities in the European community — NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007 w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004 wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. Zmiany te powodowały również brak porównywalności danych przy niezmienionych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, który obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalności wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the previously used PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the fact it introduced scope-related changes, i. e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. In some cases these changes result in a lack of comparability of data if the names of classification levels remain unchanged.

The item “**Industry**” was introduced as an additional grouping, including sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing” and “Electricity, gas, steam and air conditioning supply as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”;

2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

3) według **sektorów własności**:

- sektor publiczny — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- sektor prywatny — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić:

1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na

— *public sector — grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),*

— *private sector — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.*

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.

3. *Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:*

- *up to 9 persons,*
- *from 10 to 49 persons,*
- *more than 49 persons.*

4. *Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.*

5. *Data according to NACE sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.*

*In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

7. *Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:*

1) *the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of*

podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537), w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;

- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU 2008)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317) z późniejszymi zmianami.

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta** i **wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym, z wyjątkiem zwerifikowanej liczby ludności dla lat 2000 i 2001, którą podano zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r. (patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 106). Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” — pozostałe terytorium województwa.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają

organs of local self-government entities are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537) replacing the classification valid until 30 VI 2010;

- 2) *the **Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008)**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293), replacing the classification used until 31 XII 2008;*
- 3) *the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*
- 4) *the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;*
- 5) *the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317) with later amendments.*

8. *Information on voivodship as well as by **urban** and **rural area** is presented according to administrative division in a given period, excluding the verified number of population for years 2000 and 2001, which was given according to administrative division as of 31 XII 2002 (see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 106). The term urban area is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a rural area is understood as the remaining territory of the voivodship.*

9. *Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which*

uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej — ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 1995 r. (średnie ceny bieżące 1995 r.) do 2000 r.,
 - ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) dla lat 2001–2005,
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000

prices are not defined, data are expressed in current prices.

*In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.*

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output — current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 1995 constant prices (1995 average current prices) until 2000,
 - 2000 constant prices (2000 average current prices) for 2001–2005,
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006,

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., the number of doctors), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magni-

ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. liczba lekarzy) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) — według stanu w dniu 30 VI.

U w a g a. Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności opracowaną — jeśli nie zaznaczono inaczej — za lata 2000–2009 na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002; od 2010 r. — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

13. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

tude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) — as of 30 VI.

Note. Calculations were made on the basis of for the years 2000-2008 - the results of Population and Housing Census of 2002; since 2010 results of Population and Housing Census 2011.

13. *Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

14. *Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.*

15. *Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item „total”.*

16. *Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note.*

17. *The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHORÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD — 10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

		sekcje sections
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę X		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja X		Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply, sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>		Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości X		Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca X		Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>

działy
divisions

Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>		Produkcja wyrobów z drewna oraz z korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>		Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X		Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007) (dok.)
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE — NACE rev. 2 (cont.)

działy (dok)
divisions (cont.)

Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców X	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery.</i>
Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

**PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO W 2012 R.**
Stan w dniu 31 XII
*ADMINISTRATIVE DIVISION
OF ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN 2012
As of 31 XII*

 KIELCE miasta na prawach powiatu
cities with powiat status

 granice województwa
voivodship border

 granice powiatów
powiat borders

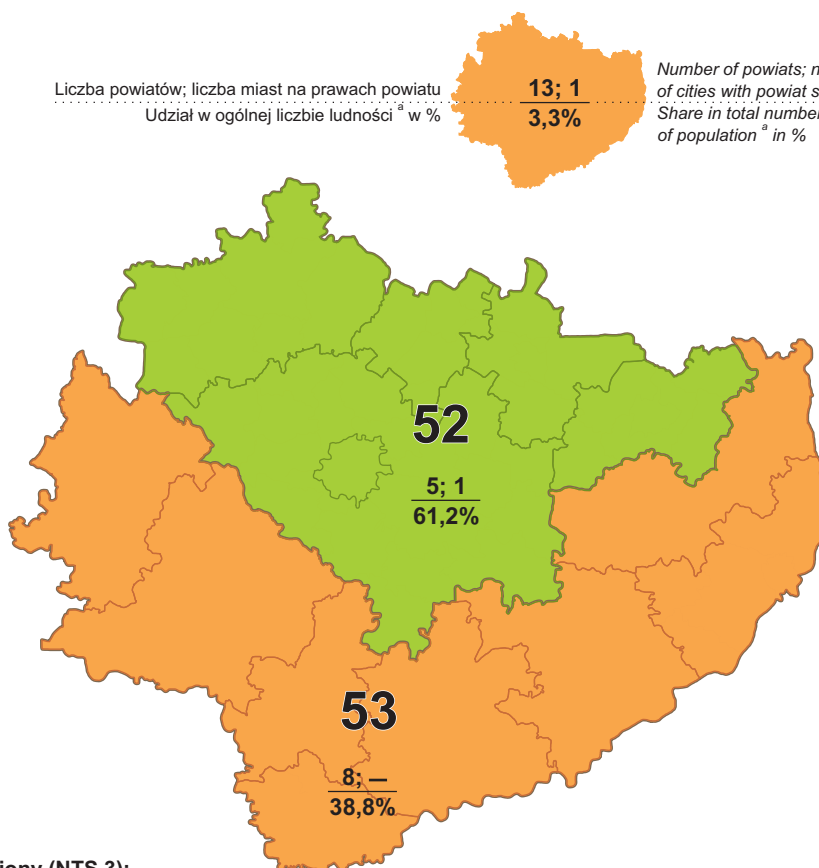
 granice gmin
gmina borders

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)
Stan w dniu 31 XII 2012 r.
DIVISION OF THE ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO
THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS)
As of 31 XII 2012**

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
Udział w ogólnej liczbie ludności^a w %

13; 1
3,3%

Number of powiats; number
of cities with powiat status
Share in total number
of population^a in %

**Podregiony (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):**

52 kielecki

Powiaty Powiats (NTS 4):

kielecki	(19)
konecki	(8)
ostrowiecki	(6)
skarżyski	(5)
starachowicki	(5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

City with powiat status (NTS 4):

Kielce	(1)
--------	-----

53 sandomiersko-jędrzejowski

Powiaty Powiats (NTS 4):

buski	(8)
jędrzejowski	(9)
kazimierski	(5)
opatowski	(8)
pińczowski	(5)
sandomierski	(9)
staszowski	(8)
włoszczowski	(6)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).
Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

a Odpowiednio: dla województwa - udział w kraju, dla podregionów - udział w województwie.
a Respectively: for voivodship - share in country, for subregions - share voivodship.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R.

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION
	ogółem total		

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII

AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII

Powierzchnia w km ²	312679	11711	3,7	Area in km ²
Powiaty	314	13	4,1	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	1	1,5	Cities with powiat status
Gminy	2479	102	4,1	Gminas
Miasta	908	31	3,4	Towns
Miejscowości wiejskie	52577	2490	4,7	Rural localities
Sołectwa	40571	2131	5,3	Village administrator's offices

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
pyłowych	52,4	2,7	5,2	particulates
gazowych	216513,7	12692,8	5,9	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3191	110	3,4	Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne z podwyższonym usuwaniem biogenów	2316	76	3,3	of which: biological with increased biogene removal
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	123123,5	2296,9	1,9	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	9580,9	181,4	1,9	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				Outlays on fixed assets (current prices):
służące ochronie środowiska: w milionach złotych	10127,8	689,4	6,8	in environmental protection: in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,3	10,6	x	in % of total investment outlays in water management.
służące gospodarce wodnej: w milionach złotych	2787,9	63,4	2,3	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	1,0	x	in % of total investment outlays

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1119803	31691	2,8	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	290,6	248,5	85,5	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	67,8	77,4	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe.

a Working on sewage network. b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38533,3	1274,0	3,3	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23336,4	572,1	2,5	urban areas
wieś	15196,9	701,9	4,6	rural areas
w tym kobiety	19884,0	651,6	3,3	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	109	88,6	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	57	58	102,8	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludność	0,0	-1,9	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,2	-1,7	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	13850,5	455,6	3,3	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3530,47	3070,29	87,0	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	2136,8	86,7	4,1	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	13,4	16,0	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	283102,5	12987,0	4,6	water supply distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	125580,6	4803,7	3,8	sewerage distribution ^c
gazowej	137371,4	4003,0	2,9	gas supply
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^u (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13722,8	430,6	3,1	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	356,1	338,0	94,9	per 1000 population
izby: w tysiącach	52332,4	1614,8	3,1	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1358,1	1267,5	93,3	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	999659,5	31611,1	3,2	useful floor area of dwellings: in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	25942,7	24812,5	95,6	per 1000 population in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Łącznie z kolektorami. d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Including collectors. d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)				
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)</i>				
Mieszkania oddane do użytkowania:				<i>Dwellings completed.</i>
w tysiącach	152,9	3,1	2,0	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności:				<i>per 1000 population.</i>
mieszkania	4,0	2,4	61,2	<i>dwellings</i>
izby	16,6	11,6	69,8	<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	406,2	268,4	66,1	<i>useful floor area of dwellings in m²</i>
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego				
<i>EDUCATION^a — as of beginning of the school year</i>				
<i>Pupils and students in schools^b</i>				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>in thous.:</i>
podstawowych	2160,8	68,4	3,2	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1161,7	39,2	3,4	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	207,9	6,6	3,2	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących ^d	579,7	20,6	3,6	<i>general secondary^d</i>
liceach profilowanych	14,7	0,3	1,9	<i>specialized secondary</i>
technikach ^e	522,5	20,5	3,9	<i>technical secondary^e</i>
artystycznych ogólnokształcących ^f	12,8	0,3	2,1	<i>general art^f</i>
policealnych	334,3	10,7	3,2	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^g :				<i>Children attending pre-primary education establishments^g:</i>
w tysiącach	1216,5	34,0	2,8	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	716	672	93,9	<i>per 1000 children aged 3-6</i>
OCHRONA ZDROWIA^h I POMOC SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII				
<i>HEALTH CARE^h AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII</i>				
<i>Medical personnelⁱ</i>				
Pracownicy medyczni ⁱ :				
lekarze	85025	2800	3,3	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12491	449	3,6	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^k	211628	7274	3,4	<i>nurses^k</i>
Przychodnie	19412	540	2,8	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne	913	25	1,7	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	188820	6581	3,5	<i>Beds in general hospitals in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^l	11999	417	3,5	<i>Generally available pharmacies^l</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 225. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c—e Łącznie z uczniami: c — szkół specjalnych przysposabiających do pracy, d — uzupełniających liceów ogólnokształcących, e — techników uzupełniających. f Dających uprawnienia zawodowe. g Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. h Dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. i Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. k Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. l Patrz uwagi działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 10 na str.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 225. b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. c—e Including students: c — special job-training schools, d — supplementary general secondary schools, e — supplementary technical secondary schools. f Leading to professional certification. g Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. h Data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security Agency. i Include interns; including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. k Including master nurses. l See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 10 on page.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION
	ogółem total		

KULTURA. TURYSTYKA
CULTURE. TOURISM

Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8182	275	3,4	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	131616,5	4345,7	3,3	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	768	24	3,1	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	26709,5	579,2	2,2	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	447	12	2,7	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	37474,3	712,6	1,9	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a w tys. miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	675,4	13,2	1,9	Tourist accommodation establish- ments in thous.: number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	22635,4	440,4	1,9	tourists accommodated

ROLNICTWO I LEŚNICTWO
AGRICULTURE AND FORESTRY

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14529,4	489,9	3,4	Agricultural land in good agricultural condition (as of June) ^b in thous. ha
pod zasiewami ^c	10431,6	304,9	2,9	sown area ^c
grunty ugorowane	439,9	32,2	7,3	fallow land
uprawy trwałe	398,0	41,2	10,4	permanent crops
w tym sady	368,4	39,5	10,7	of which orchards
ogrody przydomowe	53,5	4,1	7,7	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3206,5	107,5	3,4	meadows and pastures

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy do 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of upto 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens. e Realized by construction units – by place of performing works

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total		Polska = 100 Poland = 100	

 ROLNICTWO I LEŚNICTWO (dok.)
 AGRICULTURE AND FORESTRY (cont.)

Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				Sown area (as of June) ^c in thous. ha:
zboża	7704,3	229,7	3,0	cereals
ziemniaki	373,0	20,6	5,5	potatoes
warzywa gruntowe ^d	175,5	10,9	6,2	ground vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	28543,8			cereals
ziemniaki	9041,3	410,2	4,5	potatoes
warzywa gruntowe ^d	4553,2	277,1	6,1	ground vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	37,0	29,1	78,6	cereals
ziemniaki	242	199	82,2	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9163,8	328,2	3,6	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha

 PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO
 INDUSTRY AND CONSTRUCTION

Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1178303,6	24102,4	2,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	30578	18896	61,8	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w milionach złotych	170643,8	4445,7	2,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4428	3485	78,7	per capita in zł

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy do 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of upto 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens. e Realized by construction units – by place of performing works

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100	
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII			
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII			
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	280719,1	13603,0	4,8
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,9	85,9	x
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt.:			
osobowe	18744,4	578,7	3,1
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3178,0	120,8	3,8
Placówki dla usług pocztowych ^c	14382	479	3,3
Telefoniczne łącza główne ^d :			
w tysiącach	6177,0	158,2	2,6
w tym standardowe łącza główne na 1000 ludności	5182,0	138,7	2,7
	160,3	124,2	77,5
HANDEL — stan w dniu 31 XII			
TRADE — as of 31 XII			
Sklepy	357289	11675	3,3
Liczba ludności na 1 sklep	108	109	100,9
Targowiska stałe	2215	81	3,7
FINANSE PUBLICZNE			
PUBLIC FINANCE			
Budżety gmin^e			
Dochody:			
w milionach złotych na 1 mieszkańca w zł	78407,5	3127,4	4,0
	3022	2912	96,3
Wydatki:			
w milionach złotych na 1 mieszkańca w zł	78491,4	3184,6	4,1
	3025	2965	98,0
Budżety miast na prawach powiatu			
Dochody:			
w milionach złotych na 1 mieszkańca w zł	61247,0	981,6	1,6
	4865	4875	100,2
Wydatki:			
w milionach złotych na 1 mieszkańca w zł	63730,8	1094,0	1,7
	5062	5433	107,3
Budżety powiatów			
Dochody:			
w milionach złotych na 1 mieszkańca w zł	22522,9	990,3	4,4
	868	922	106,2
Wydatki:			
w milionach złotych na 1 mieszkańca w zł	22476,5	1019,8	4,5
	866	949	109,6
Budżety województw			
Dochody:			
w milionach złotych na 1 mieszkańca w zł	15236,1	593,1	3,9
	395	465	117,6
Wydatki:			
w milionach złotych na 1 mieszkańca w zł	15760,5	688,3	4,4
	409	540	131,9

a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-

c Dane dotyczą poczty publicznej i operatorów niepublicznych. d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. b Including vans. c Data concern operators of the public post office and operators of the non-public. d Data concern operators of the public telecommunication network. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship	SPECIFICATION
	ogółem total		

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE
INVESTMENTS. FIXED ASSETS

Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych	237627,3	6492,5	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	6167	5090	82,5	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	2877957,5	77766,4	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	74688	61041	81,7	<i>per capita in zł</i>

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5901	183	3,1	<i>State owned enterprises included in the privatization process^a</i>
skomercjalizowane	1761	61	3,5	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2196	58	2,6	<i>included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	2118	57	2,7	<i>of which privatized</i>
poddane likwidacji	1944	64	3,3	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1127	30	2,7	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII)	3975334	108068	2,7	<i>Entities of the national economy in the REGON register^b (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	123506	3347	2,7	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3851828	104721	2,7	<i>private sector</i>

RACHUNKI REGIONALNE W 2011 R.
REGIONAL ACCOUNTS IN 2011

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1528127	37831	2,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	39665	29552	74,5	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1342386	33233	2,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	96262	72801	75,6	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	934354	26429	2,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	24253	20646	85,1	<i>per capita in zł</i>

a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2012; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. b Excluding persons tending private farms in agriculture.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 dokonano przy przyjęciu *N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
POWIERZCHNIA AREA						
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	11691	11708	11710	11710	11710
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL						
	Pobór wody – w % poboru ogółem					
	– na cele:					
2	produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	91,3	83,9	87,7	87,2	87,0
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	5,3	7,2	5,0	5,1	5,3
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	94	78	103	99	91
5	w tym do produkcji przemysłowej Ścieki przemysłowe i komunalne ^c	87	67	90	86	80
6	odprowadzone do wód lub do ziemi: oczyszczane w % wymagających oczyszczania	95,0	94,6	92,7	82,0	84,3
7	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,3	0,2	0,3	0,8	0,7
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d	41,2	47,4	49,4	50,4	52,4
	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:					
9	pyłowych	0,8	0,4	0,3	0,3	0,3
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	7,3	5,2	6,5	7,0	7,2

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne z na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.

a From own intakes. b Water withdrawal at intakes before entering the water network. c Since 2010 data are not connected to – estimated data, the total population – based on balances.

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
11711	11711	11711	11711	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA PROTECTION					
				Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
88,6	90,7	90,4	90,2	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)	2
4,5	4,0	4,1	4,5	exploitation of water supply network b	3
				Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
106	118	116	110	of which for industrial production	5
95	108	106	100	Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:	
77,4	67,8	74,1	67,6	treated in % of requiring treatment	6
.	2,1	1,7	2,1	untreated per 1 km ² in dam ³	7
52,7	48,9	51,1	53,6	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^d	8
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:	
0,3	0,2	0,2	0,2	particulates	9
6,8	6,7	7,5	6,6	gases (excluding carbon dioxide)	10

danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca –
comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz 2005-2009 dokonano przy przyjęciu *N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
------	------------------	------	------	------	------	------

STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL

	Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	99,4	99,7	99,7	99,8	99,8
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	25,4	32,3	31,4	38,8	36,1
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^a na 1 km ² w t	164,0	136,5	134,9	139,9	182,3
14	Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	180	144	156	162	162
	Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:					
15	służące ochronie środowiska	5,9	5,2	5,0	3,3	4,4
16	służące gospodarce wodnej	2,5	2,7	1,8	1,0	1,1
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
17	w % powierzchni ogólnej	50,2	61,9	62,6	63,0	63,9
18	na 1 mieszkańca w m ²	4501	5644	5726	5786	5882

BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC

	Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
19	w liczbach bezwzględnych	33160	39944	41074	40561	34606
20	na 10 tys. ludności	254,4	310,5	320,4	317,5	271,7
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	61,3	68,5	73,1	77,8	77,3

a Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 73 . b Dane szacunkowe; w 2000 r. określane katalogu odpadów.

a See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7 on page 73 . b Estimated data; in 2000 in the catalogue of waste.

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
number of population, which considers the results of Population and Housing Census of 2002.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

ŚRODOWISKA (dok.)
PROTECTION (cont.)

				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:	
99,8	99,8	99,8	99,8	particulates	11
39,5	46,5	42,5	47,2	gases (excluding carbon dioxide)	12
				Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^a per 1 km ² in t	13
212,1	167,7	160,3	196,1	Municipal waste collected ^b (during the year) per capita in kg	14
163	155	153	142	Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:	
5,4	8,7	11,8	10,6	in environmental protection	15
1,2	1,8	1,3	1,0	in water management	16
				Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
64,6	64,5	64,5	64,5	in % of total area	17
5952	5893	5912	5931	per capita in m ²	18

PUBLICZNE
SAFETY

				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:	
35619	33382	34321	31691	in absolute numbers	19
280,2	259,8	268,1	248,5	per 10 thous. population	20
				Rate of detectability of delinquents in ascer- tained crimes in %	21
79,1	78,4	79,9	77,4		

jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę
defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable with data for previous years due to a change

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
LUDNOŚĆ ^a						
POPULATION ^a						
22	Ludność (stan w dniu 31 XII)	1302,7	1285,0	1279,8	1275,6	1272,8
23	miasta	599,4	583,5	579,8	579,0	576,2
24	wieś	703,3	701,5	700,0	696,6	696,6
25	w tym kobiety	666,4	658,1	656,0	654,1	653,1
26	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	105	105	105	105	105
27	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	111	110	109	109	109
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII)						
28	przedprodukcyjnym	319,6	264,3	255,6	248,0	241,6
29	produkcyjnym	767,0	802,4	804,3	805,4	806,5
30	poprodukcyjnym	216,0	218,3	219,9	222,1	224,8
31	Małżeństwa na 1000 ludności	5,7	5,5	6,1	6,6	6,7
32	Rozwody na 1000 ludności	0,5	0,7	0,7	0,9	1,0
33	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,6	8,9	8,8	9,3	9,9
34	Zgony ^b na 1000 ludności	10,2	10,5	10,7	10,7	10,8
35	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,6	-1,7	-1,9	-1,4	-0,9
36	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	8,6	5,9	5,0	5,0	4,7
37	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,6	-1,7	-2,7	-2,3	-1,8
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:						
38	mężczyźni	70,5	70,6	70,9	71,0	71,2
39	kobiety	78,6	80,2	80,3	80,6	80,7
RYNEK						
LABOUR						
Pracujący ^{cd} (stan w dniu 31 XII):						
40	w tysiącach	594,2	434,8	443,2	457,1	468,9
41	w tym kobiety	289,3	202,9	205,5	209,1	214,1
42	na 1000 ludności	456,2	338,4	346,3	358,4	368,4
43	w sektorze prywatnym w %	.	76,7	77,9	78,6	78,5
według rodzajów działalności w %:						
44	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
45	przemysł i budownictwo
46	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja
47	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ oraz pozostałe usługi ^Ε

a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 2 na str. 107. b Łącznie ze zgonami niemowląt. pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010. e Pod pojęciem „Administrowanie i działalność wspierająca”, „ Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia oraz „Pozostała działalność usługowa”.

a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 2 on page 107. b Including infant private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005—2009 — Census 2010. f e The term “Other services” refers to the NACE Rev. 2 sections: “Professional, scientific and technical “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
1270,1	1282,5	1278,1	1274,0	Population (as of 31 XII)	22
573,7	579,0	575,5	572,1	urban areas	23
696,4	703,6	702,6	701,9	rural areas	24
651,8	656,1	653,8	651,6	of which females	25
105	105	105	105	Females per 100 males (as of 31 XII)	26
108	110	109	109	Population per 1 km2 of total area (as of 31 XII)	27
235,4	234,2	228,7	224,0	Population of age (as of 31 XII):	28
806,9	815,9	811,1	805,2	pre-working	29
227,8	232,5	238,4	244,8	working	30
6,5	6,1	5,4	5,3	post-working	31
0,8	1,2	1,0	1,6	Marriages per 1000 population	32
10,0	9,7	9,1	9,0	Divorces per 1000 population	33
10,8	10,9	10,7	10,9	Live births per 1000 population	34
-0,8	-1,2	-1,7	-1,9	Deaths ^b per 1000 population	35
4,2	6,3	6,0	3,6	Natural increase per 1000 population	36
-1,7	-2,0	-1,8	-1,7	Infant deaths per 1000 live births	37
				Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	
				Life expectancy at the moment of birth:	
71,7	71,8	72,0	72,7	males	38
81,1	80,9	81,3	81,5	females	39

PRACY
MARKET

451,7	458,4	462,8	455,6	Employed persons ^{cd} (as of 31 XII):	40
207,4	215,5	217,0	216,5	in thousands	41
355,6	357,4	362,1	357,6	of which women	42
77,8	78,6	79,5	79,7	per 1000 population	43
				in private sector in %	
				by kind of activities in %:	
31,7	32,7	32,4	32,8	agriculture, forestry and fishing	44
23,7	23,6	23,7	22,9	industry and construction	45
				trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	46
19,3	18,8	19,1	18,7	financial and insurance activities; real estate activities and other services	47
25,3	25,0	24,8	25,6		

c Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). d Dane opracowano z uwzględnieniem Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005—2009 — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań "pozostałe usługi" należy rozumieć następujące sekcje PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją”

deaths. c By actual workplace and kind of activity (since 2004). d Data are compiled considering employed persons on of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
------	------------------	------	------	------	------	------

RYNEK
LABOUR

	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
48	w tysiącach	.	69,4	69,7	74,6	76,0
49	na 1000 ludności	.	53,9	54,4	58,4	59,7
	w budownictwie:					
50	w tysiącach	.	13,5	14,2	16,0	19,2
51	na 1000 ludności	.	10,5	11,1	12,5	15,1
52	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	118,5	117,8	99,4	83,3	77,7
53	2000 = 100	100,0	99,4	83,9	70,3	65,6
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
54	kobiety	53,0	51,3	53,7	55,2	54,9
55	w wieku do 25 lat	30,1	23,9	21,7	19,7	20,9
56	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	49,4	53,2	52,9	49,7	43,2
57	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	2078	1070	313	511	178
58	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	16,6	20,6	17,7	14,9	13,7

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA
WAGES AND SALARIES. SOCIAL

59	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1717,85	2042,43	2118,00	2289,82	2548,80
60	2000 = 100	100,0	118,9	123,3	133,3	148,4
61	w tym: w przemyśle	.	2126,97	2220,31	2413,69	2677,07
62	w budownictwie	.	1655,24	1744,40	1930,42	2178,43

a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych 2005—2009 — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002,

a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 — of the Agricultural

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

PRACY (dok.)
MARKET (cont.)

				Average paid employment:	
				in industry:	
70,5	67,3	69,2	66,6	in thousands	48
55,4	52,4	54,1	52,2	per 1000 population	49
				in construction:	
20,5	19,8	21,0	19,4	in thousands	50
16,1	15,4	16,4	15,2	per 1000 population	51
				Registered unemployed persons (as of 31 XII)	52
83,8	82,1	83,2	86,7	in thous.	
70,8	69,3	70,2	73,2	2000 = 100	53
				In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
50,0	50,2	51,6	49,1	women	54
21,9	22,3	21,9	20,8	aged up to 25 years	55
31,7	30,7	35,1	36,8	out of work for longer than 1 year	56
				Registered unemployed persons (as of 31 XII)	57
179	190	213	218	per a job offer	
15,1	15,2	15,2	16,0	Registered unemployment rate ^a (as of 31 XII) in %	58

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
SECURITY BENEFITS

2681,61	2793,23	2941,38	3070,29	Average monthly gross wages and salaries in zł	59
156,1	162,6	171,2	178,7	2000 = 100	60
2754,89	2813,80	2998,26	3150,44	of which: in industry	61
2258,00	2348,52	2471,24	2568,43	in construction	62

w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach od 2010 r. — Powszechnego Spisu Rolnego 2010.
was used for calculation, estimated using the results: in 2000 — of the Agricultural Census 1996, in 2005—2009 — Census 2010.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
------	------------------	------	------	------	------	------

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA
WAGES AND SALARIES. SOCIAL

63	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	336,3	318,4	316,5	316,1	317,2
64	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	229,0	227,3	228,9	231,9	236,1
65	rolników indywidualnych	107,2	91,1	87,6	84,1	81,1
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
66	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	764,69	1010,88	1085,24	1118,41	1225,89
67	rolników indywidualnych ^a	575,32	736,04	779,49	790,61	835,31

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA.
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE.

	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII)					
	w km:					
68	wodociągowej	9289,1	11195,0	11557,8	11734,2	11902,1
69	kanalizacyjnej ^b	1476,8	2689,0	2702,1	2909,5	2953,2
	Zużycie w gospodarstwach domowych:					
	wody z wodociągów:					
70	w hektometrach sześciennych	38,0	31,4	31,3	31,1	31,2
71	na 1 mieszkańca w m ³	29,1	24,4	24,4	24,4	24,5
	energii elektrycznej w miastach ^c :					
72	w gigawatogodzinach	314,6	332,7	341,0	340,0	353,4
73	na 1 mieszkańca w kWh	523,7	568,6	586,5	585,1	611,9

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia uprawnień do c W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (dok.)
SECURITY BENEFITS (cont.)

317,0	310,9	307,4	306,0	Average number of retirees and pensioners in thous.	63
				receiving retirement pay and pensions paid by	64
238,9	235,8	235,1	235,4	the Social Insurance Institution	
78,1	75,1	72,4	70,4	farmers	65
				Average monthly gross retirement pay and pension	
				in zł:	
1328,03	1416,62	1494,87	1583,00	paid by the Social Insurance Institution	66
887,94	930,42	960,41	1029,82	farmers ^a	67

MIESZKANIA
DWELLINGS

				Distribution network (as of 31 XII) in km:	
12143,1	12425,6	12812,5	12987,0	water supply	68
3040,7	3383,8	4246,6	4803,7	sewerage ^b	69
				Consumption in households:	
				water from water supply systems:	
31,3	31,4	34,1	34,1	in cubic hectometre	70
24,6	24,4	26,6	26,7	per capita in m ³	71
				electricity in urban areas ^c :	
355,5	362,5	358,7	355,1	in gigawatt-hour	72
618,3	624,1	621,4	619,1	per capita in kWh	73

świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno- Rentowego. b Łącznie z kolektorami gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.
system fund and to benefits from the Pension Fund. b Including collectors. c In 2000 excluding households, whose

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE.						
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII): mieszkania:					
74	w tysiącach	395,2	414,5	415,8	417,6	420,2
75	na 1000 ludności	303,4	322,5	324,9	327,4	330,1
76	izby na 1000 ludności	1000,7	1176,0	1180,8	1192,2	1205,4
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : na 1000 ludności					
77		18127	22777	22997	23237	23528
78	przeciętna 1 mieszkania	59,7	70,6	70,8	71,0	71,3
	Mieszkania oddane do użytkowania: mieszkania:					
79	w tysiącach	1,8	2,1	1,6	2,3	2,7
80	na 1000 ludności	1,4	1,6	1,3	1,8	2,1
81	izby na 1000 ludności	6,5	7,7	6,7	9,2	10,8
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : na 1000 ludności					
82		143,8	172,2	150,1	204,1	243,5
83	przeciętna 1 mieszkania	102,2	104,4	119,2	114,4	116,3
EDUKACJA ^b EDUCATION ^b						
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
84	podstawowych ^d	111,1	89,0	84,1	79,6	76,4
85	gimnazjach	40,8	55,6	53,5	50,8	48,1
86	zasadniczych zawodowców ^e	18,5	6,9	7,2	7,5	8,0
87	liceach ogólnokształcących ^f	32,1	25,7	25,6	24,9 ^e	24,2
88	liceach profilowanych	x	6,5	4,8	2,8	1,4
89	technikach ^f	37,9	22,2	22,5	23,5	23,9
90	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
91	policealnych	4,3	6,7	8,7	8,9	10,8
	Absolwenci szkół ^c w tys.:					
92	podstawowych	19,4 ^h	16,7	16,8	15,3	14
93	gimnazjów	x	18,5	18,7	17,5	16,5
94	zasadniczych zawodowców ^e	6,0	2,2	2,2	2,0	2,4
95	liceów ogólnokształcących ⁱ	7,2	8,2	8,4	8,2	8,1
96	liceów profilowanych	x	2,4	2,0	1,5	0,8
97	techników ⁱ	8,0	4,8	4,4	4,5	4,7
98	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
99	policealnych	1,8	2,0	2,3	2,8	2,6
100	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^h (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	16,4	13,7	13,3	12,8	12,6

a Na podstawie bilansów. b Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 225. c Bez szkół dla przedszkolnego. e, f Od roku szkolnego 2004/05 łącznie: e — ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, obejmują absolwentów klasy VIII i VI. i łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

a Based on balances. b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 225. c Excluding schools e, f Since 2004/05 school year including: e — special job-training schools, f — supplementary schools: general secondary grade. i Including supplementary general schools: general secondary since 2005/06 school year and technical secondary special job-training schools.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
MIESZKANIA (dok.)					
DWELLINGS (cont.)					
				Dwelling stocks ^a (in 2000 - inhabited: as of 31 XII):	
				dwelling:	
422,0	425,4	428,1	430,6	in thousands	74
332,3	331,7	334,9	338,0	per 1000 population	75
1215,0	1239,9	1254,1	1267,5	rooms per 1000 population	76
				useful floor area of dwellings in m ² :	
23743	24210	24516	24813	per 1000 population	77
71,5	73,0	73,2	73,4	average per dwelling	78
				Dwellings completed:	
				dwelling:	
1,9	2,3	3,0	3,1	in thousands	79
1,5	1,8	2,3	2,4	per 1000 population	80
7,2	8,3	11,1	11,6	rooms per 1000 population	81
				useful floor area of dwellings in m ² :	
168,7	189,8	250,6	268,4	per 1000 population	82
113,3	107,1	108,2	110,5	average per dwelling	83
I WYCHOWANIE					
				Pupils and students in schools ^c (as of beginning	
				of the school year) in thous.:	
73,8	71,6	70,0	68,4	primary ^d	84
45,6	43,3	41,3	39,2	lower secondary	85
7,9	7,6	7,1	6,6	basic vocational ^e	86
23,5	22,7	22,0	20,6	general secondary ^f	87
0,8	0,7	0,5	0,3	specialized secondary	88
23,5	22,7	21,2	20,5	technical secondary ^f	89
0,2	0,2	0,2	0,3	general art ^g	90
9,0	8,8	9,8	10,7	post-secondary	91
				Graduates in schools ^c in thous.:	
13,5	12,9	11,9	.	primary	92
15,6	14,5	14,2	.	lower secondary	93
2,5	2,6	2,5	.	basic vocational ^e	94
7,8	7,5	7,5	.	general secondary ⁱ	95
0,5	0,2	0,2	.	specialized secondary	96
5,2	5,6	5,3	.	technical secondary ⁱ	97
0,1	0,1	0,0	.	general art ^g	98
2,5	2,3	2,6	.	post-secondary	99
				Graduates of basic vocational, general and technical	
				secondary as well as general art leading to	
				professional certification schools ^{ik} (excluding	
12,4	12,4	12,2	.	schools for adults) per 1000 population	100

dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^d Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania
^f — z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^g Dające uprawnienia zawodowe. ^h Dane
szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. ^k Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi

for adults, except post-secondary schools. ^d Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments.
and technical secondary respectively. ^g Leading to professional certification. ^h Data include graduates of 8th and 6th
since 2006/07 school year respectively. ^k Since 2004/05 school year including specialized secondary schools as well as

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
EDUKACJA ^a						
EDUCATION ^a						
101	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	53,9	64,0	60,9	56,7	54,5
102	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	9,5	15,5	15,5	14,0	13,5
103	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	14,6	10,0	8,7	8,3	8,8
104	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	3,7	4,3	1,8	2,3	2,2
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):						
105	miejsca w przedszkolach w tys.	18,2	16,3	16,5	16,9	17,3
106	dzieci ^d w tys.:	26,6	23,1	23,9	24,0	25,2
107	w przedszkolach	18,2	15,7	16,4	17,1	17,7
108	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	8,4	7,4	7,5	6,9	7,3
109	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	300	322	346	368	389
OCHRONA ZDROWIA ^e						
HEALTH CARE ^e						
Pracownicy medyczni ^f (stan w dniu 31 XII):						
110	lekarze	2685	2559	2597	2615	2603
111	lekarze dentyści	387	312	348	344	353
112	pielęgniarki ^g	6952	6385	6438	6486	6503
113	Łóżka w szpitalach ogólnych ^h (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	46,7	45,0	44,8	44,4	49,0
114	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1507,0	1884,5	1903,2	1933,2	2100,3
115	Przychodnie ⁱ (stan w dniu 31 XII)	168	449	438	515	473
116	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	297	331	386	402	393

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 225. b Łącznie z filiami, zamiejscowymi narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; bez cudzoziemców. c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku 2000 — nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami 2011 r. określanymi jako zakłady opieki zdrowotnej). e W 2012 r. dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. f Od 2005 lekarska i pielęgniarska. g Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. h Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; społeczna” ust. 5 na str. 267.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 225. b Including branch sections, basic Ministry of National Defence and the Ministry of Internal Affairs; excluding foreigners. c From the previous academic year, including, entities excluding in division according to type, pre-primary education groups and pre-primary points; since 2007 institution). e In 2012 data include. f Since 2005 working directly with a patient; since 2006 including persons for whom wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. i See general notes to the chapter “Health care and social

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)					
<i>(cont.)</i>					
				<i>Students of higher education institutions^b (as of 30 XI) in thous.</i>	101
53,0	50,9	46,6	42,3		
14,1	15,5	15,6		<i>Graduates of higher education institutions^{bc} in thous.</i>	102
				<i>Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.</i>	103
8,2	8,2	8,0	8,3		
2,2	2,2	2,4		<i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	104
				<i>Pre-primary education (as of beginning of the school year):</i>	
				<i>places in nursery schools in thous.</i>	105
18,1	19,8	21,0	22,0		
27,3	29,9	32,8	34,0	<i>children^d in thous.:</i>	106
				<i>in nursery schools</i>	107
18,3	19,8	20,9	22,0		
				<i>in pre-primary sections in primary schools</i>	108
7,8	8,1	10,6	10,3		
				<i>Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6</i>	109
406	421	425	435		
I POMOC SPOŁECZNA AND SOCIAL WELFARE					
				<i>Medical personnel^f (as of 31 XII):</i>	
2644	2692	2730	2800	<i>doctors</i>	110
377	436	442	449	<i>dentists</i>	111
6721	6755	6739	7274	<i>nurses^g</i>	112
				<i>Beds in general hospitals^h (as of 31 XII) per 10 thous. population</i>	113
49,7	50,3	50,4	51,7		
2037,4	2009,6	2050,4	2248,7	<i>In-patients in general hospitals per 10 thous. population</i>	114
475	497	538	540	<i>Out-patients departmentsⁱ (as of 31 XII)</i>	115
396	403	427	417	<i>Generally available pharmacies (as of 31 XII)</i>	116

podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 18 na str. 229. *d* Od roku 2008 łącznie z – przedszkolnymi; od roku 2007 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. *i* Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i opieka

organizational units in another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the and in 2000 — the calendar year; see general notes to the chapter “Education”, item 18 on page 229. d Since 2008 excluding pre-primary education in the units performing health care activities (unit the 2011 defined as health care the primary workplace is a medical and nurse practice. g Including master nurses. h Excluding day places in hospital welfare” item 5 on page 267.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
OCHRONA ZDROWIA^a HEALTH CARE^a						
117	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	4386	3882	3316	3173	3239
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
118	lekarskie	5,5	6,0	5,7	6,2	6,7
119	stomatologiczne	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7
120	Dzieci w żłobkach ^b i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ^c do lat 3	11,7	9,1	10,4	12,7	12,8
KULTURA. CULTURE.						
121	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	318	300	297	298	296
122	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3442	3435	3456	3500	3512
123	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 ludności	170	165	155	147	141
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:					
124	na 1000 ludności	3188	2964	2827	2730	2542
125	na 1 czytelnika	18,7	18,0	18,2	18,5	18,0
126	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
127	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^d na 1000 ludności	214	241	254	228	242
128	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	20	22	22	24	27
129	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	303	419	361	466	542

a W 2012 r. dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. b łącznie z oddziałami żłobkowymi. c Do 2010 r. bez klubów w plenerze.

a In 2012 data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior, the Internal Security in voivodship area, including outdoor events.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

I POMOC SPOŁECZNA (dok.)
AND SOCIAL WELFARE (cont.)

				Population (as of 31 XII) per 1 generally available	117
3207	3182	2993	3055	pharmacy	
				Consultations provided within the scope of out-patient	
				health care per capita:	
6,5	6,2	6,4	6,5	medical	118
0,8	0,8	0,8	0,8	dental	119
				Children in nurseries ^b and children's clubs (as of 31	120
13,6	13,5	18,7	25,7	XII) per 1000 children up to age 3 ^c	

TURYSTYKA
TOURISM

296	291	289	275	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	121
				Public library collections (as of 31 XII) per 1000	122
3510	3465	3479	3411	population in vol.	
140	137	140	141	Public library borrowers per 1000 population	123
				Public library loans in vol.:	
2632	2624	2724	3059	per 1000 population	124
18,8	19,1	19,5	21,8	per borrower	125
				Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII)	126
1,0	1,5	1,5	1,4	per 1000 population	
				Audience in theatres and music institutions ^d	127
240	244	187	193	per 1000 population	
24	24	24	24	Museums with branches (as of 31 XII)	128
661	312	483	454	Museum and exhibition visitors per 1000 population	129

dziecięcych. m Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi

Agency. b Including nursery wards. c Until 2010 excluding children's clubs. d Data concern activity performed

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
KULTURA. CULTURE.						
130	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	24	14	12	10	11
131	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	5,5	4,5	4,2	3,7	4,0
132	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	259	351	466	440	455
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						
133	radiowi	225	216	185	175	161
134	telewizyjni	215	207	179	169	155
135	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	162	119	111	129	123
136	w tym hotele	18	31	36	43	41
137	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	75,6	64,8	61,3	77,0	74,5
138	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	202,9	229,8	261,0	306,5	277,9
ROLNICTWO ^b AGRICULTURE ^b						
139	Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	710,3	574,8	584,8	614,1	596,0
140	w tym w dobrej kulturze rolnej w %
141	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de} w tys. ha	485,8	377,1	391,6	392,0	392,6
w tym w %:						
142	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	64,1	71,4	70,0	71,6	73,2
143	w tym: pszenica	20,4	19,4	18,9	17,9	18,4
144	żyto	15,2	10,4	9,6	9,3	9,8
145	ziemniaki	15,1	8,0	7,7	7,6	7,7
146	buraki cukrowe	2,3	2,4	2,2	1,9	1,5

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Dane według siedziby użytkownika posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne działu powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. b Data are presented according to the official residence owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

TURYSTYKA (dok.)
TOURISM (cont.)

11	10	10	12	Fixed cinemas (as of 31 XII)	130
				Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000	131
4,2	4,0	3,8	5,1	population	
524	427	479	559	Audience in fixed cinemas per 1000 population	132
				Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
152	148	147	149	radio	133
147	143	142	143	television	134
				Tourist accommodation establishments ^a	135
143	162	194	206	(as of 31 VII)	
52	66	69	73	of which hotels	136
				Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous.	137
86,1	95,4	97,8	103,2	population	
302,0	316,4	342,5	345,3	Tourists accommodated per 1000 population	138

I LEŚNICTWO
AND FORESTRY

596,6	516,3	514,3	498,6	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha	139
.	97,4	96,3	98,2	of which in good agricultural condition in %	140
374,4	326,3	327,6	304,9	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha	141
				of which in %:	
72,7	72,2	72,5	73,1	basic cereals (including cereal mixed)	142
20,6	21,1	21,2	23,4	of which: wheat	143
8,9	7,1	6,6	6,5	rye	144
6,9	6,3	6,6	6,7	potatoes	145
1,6	1,6	1,4	1,0	sugar beets	146

gospodarstwa. c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 5 na str.324. d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. e Od 2010 r. bez

of land user. c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 5 na str. 324. d In 2010 data of the Agricultural Census. e Since

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
ROLNICTWO AGRICULTURE						
	Zbiory w tys. t:					
147	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	685,5	729,6	546,7	790,2	889,6
148	w tym: pszenica	255,4	219,2	161,8	224,9	258,7
149	żyto	134,7	89,4	61,5	85,2	93,6
150	ziemniaki ^a	1283,7	515,3	451,4	520,7	544,3
151	buraki cukrowe	412,9	306,7	355,7	366,8	239,6
	Plony z 1 ha w dt:					
152	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	22,0	27,1	19,9	28,2	31,0
153	w tym: pszenica	25,7	30,0	21,9	32,0	35,7
154	żyto	18,2	22,7	16,4	23,4	24,3
155	ziemniaki ^a	175	170	150	176	181
156	buraki cukrowe	378	417	407	506	419
	Zwierzęta gospodarskie ^b :					
	bydło (stan w czerwcu):					
157	w tysiącach sztuk	259,1	193,3	194,8	188,9	178,8
158	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	36,5	34,7	34,4	31,8	31,0
159	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):					
	w tysiącach sztuk	402,6	454,2	488,9	504,9	420,2
160	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	56,7	81,6	86,3	84,9	72,8
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^c :					
161	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d w kg	100,6	172,2	185,2	177,9	174,1
162	mleka krowiego w l	746,5	667,4	623,2	596,6	612,8

a Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Od 2010 r. bez gruntów rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, króliczgoi dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

a Since 2010 excluding kitchen gardens. b In 2010 data of the Agricultural Census. c Since 2010 excluding land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", slaughter warm weight.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

I LEŚNICTWO (cd.)
AND FORESTRY (cont.)

				<i>Crop production in thous. t:</i>	
776,1	605,9	674,6	643,0	<i>basic cereals (including cereal mixed)</i>	147
253,1	193,2	217,8	223,4	<i>of which: wheat</i>	148
76,9	50,5	48,8	45,4	<i>rye</i>	149
446,2	339,7	431,3	410,2	<i>potatoes ^a</i>	150
276,1	263,7	291,4	170,2	<i>sugar beets</i>	151
				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>	
28,5	25,7	28,4	28,8	<i>basis cereals (including cereal mixed)</i>	152
32,8	28,0	31,3	31,4	<i>of which: wheat</i>	153
23,1	21,9	22,7	22,9	<i>rye</i>	154
173	164	200	199	<i>potatoes ^a</i>	155
475	516	655	584	<i>sugar beets</i>	156
				<i>Livestock ^b:</i>	
				<i>cattle (as of June):</i>	
171,6	182,0	175,4	170,1	<i>in thousand heads</i>	157
29,7	35,2	34,1	34,1	<i>per 100 ha of agricultural land ^c in heads</i>	158
				<i>pigs (as of the end of July):</i>	
389,3	383,1	319,5	239,7	<i>in thousand heads</i>	159
67,3	74,2	62,1	48,1	<i>per 100 ha of agricultural land ^c in heads</i>	160
				<i>Production per 1 ha of agricultural land ^c:</i>	
				<i>of animals for slaughter in terms of meat</i>	161
181,9	196,7	214,8	239,9	<i>(including fats and pluck) ^g in kg</i>	
618,7	709,1	746,5	628,8	<i>of cows' milk in l</i>	162

posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków ust. 5 na str.324. d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego,

of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land item 5 na str. 324. d Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

I LEŚNICTWO (dok.)
AND FORESTRY (cont.)

				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b :</i>	
142,1	104,7	90,4	143,5	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	163
3,2	7,0	6,3	11,9	<i>potatoes in kg</i>	164
477,4	510,7	501,4	339,4	<i>sugar beets in kg</i>	165
				<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in kg</i>	166
123,6	152,0	145,6	157,3		
292,5	312,0	315,5	334,3	<i>cows' milk in l</i>	167
				<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{bde} in kg:</i>	
83,1	86,4	93,1	94,8	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	168
4,8	10,1	4,4	8,0	<i>lime</i>	169
				<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 - as of 31 XII)</i>	170
14,7	16,1	.	.	<i>per 100 ha of agricultural land be in units</i>	
332,9	333,6	334,3	334,8	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	171
				<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
326,4	327,1	327,8	328,2	<i>in thousand hectares</i>	172
0,3	0,3	0,3	0,3	<i>per capita in ha</i>	173
27,9	27,9	28,0	28,0	<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	174
309,6	321,0	351,0	356,6	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>	175

nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej cieplej.^d W roku

agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct str. 324. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. d In farming

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
------	------------------	------	------	------	------	------

PRZEMYSŁ
INDUSTRY

	Produkcja sprzedana przemysłu:					
176	w milionach złotych (ceny bieżące)	.	15785,1	17915,4	20904,3	22821,6
177	rok poprzedni =100 (ceny stałe)	.	.	112,9	113,3	102,5
178	2005 = 100 (ceny stałe)	.	100,0	112,9	127,9	131,0
179	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	.	227549	257124	280283	300102
180	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	.	12271	13977	16364	17919

BUDOWNICTWO
CONSTRUCTION

	Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^a					
	(ceny bieżące):					
181	w milionach złotych	.	2368,4	2299,4	3236,0	4225,3
182	w tym sektor prywatny w %	.	98,1	98,0	99,6	98,4
183	na 1 mieszkańca w zł	.	1841	1794	2533	3318

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^b :					
184	w kilometrach	722	707	707	707	707
185	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	6,2	6,0	6,0	6,0	6,0
	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):					
186	w kilometrach	11332	12084	12189	12360	12525
187	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	97,1	103,2	104,1	105,7	107,1
	Samochody osobowe zarejestrowane ^c :					
188	w tysiącach sztuk	324,2	377,7	411,6	451,1	502,3
189	na 1000 ludności	249	294	322	354	395

a Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. b Dane dotyczą sieci kolejowej c Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

a Realized by construction units – by place of performing works. b Data concern rail network of Polskie Koleje including having temporary permission given at the end of the year.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

				<i>Sold production of industry:</i>	
19991,5	20769,9	24124,2	24102,4	<i>in million zlotys (current prices)</i>	176
93,1	105,9	109,6	99,3	<i>previous year =100 (constant prices)</i>	177
122,0	129,2	141,6	140,6	<i>2005 = 100 (constant prices)</i>	178
283700	308557	348435	361980	<i>per employee in zl (current prices)</i>	179
15726	16166	18845	18896	<i>per capita in zl (current prices)</i>	180

				<i>Sales of construction and assembly production ^a</i>	
				<i>(current prices):</i>	
4000,9	4662,5	4654,4	4445,7	<i>in million zlotys</i>	181
98,6	99,4	99,5	98,9	<i>of which private sector in %</i>	182
3147	3629	3636	3485	<i>per capita in zl</i>	183

— stan w dniu 31 XII

— as of 31 XII

				<i>Railway lines operated - standard gauge ^b :</i>	
722	722	721	721	<i>in kilometres</i>	184
6,2	6,2	6,2	6,2	<i>per 100 km² of total area in km</i>	185
				<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>	
12974	13067	13435	13603	<i>in kilometres</i>	186
110,8	111,6	114,7	116,2	<i>per 100 km² of total area in km</i>	187
				<i>Registered passenger cars ^c :</i>	
517,0	539,7	563,2	578,7	<i>in thousand units</i>	188
407	421	441	454	<i>per 1000 population</i>	189

Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

Państwowe (PKP), as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. c Since 2011

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNICATIONS						
190	Placówki dla usług pocztowych ^a : w liczbach bezwzględnych	299	312	314	313	311
191	na 100 tys. ludności	23,0	24,3	24,5	24,5	24,4
192	Telefoniczne łącza główne ^b : w tysiącach	289,2	316,2	303,3	279,0	256,9
193	na 1000 ludności	218,6	246,1	237,0	218,7	201,9
HANDEL TRADE						
194	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) w milionach złotych	7382,1	9877,3	10242,7	11318,6	12693,9
195	na 1 mieszkańca w zł	5663	7678	7991	8860	9967
196	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	14,6 ^c	12,0	14,3	13,1	15,1
197	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	89 ^c	107	90	97	84
FINANSE PUBLIC						
Budżety gmin^d						
Dochody:						
198	w milionach złotych	1207,8	1837,6	2120,1	2209,5	2431,6
199	na 1 mieszkańca w zł	1109	1706	1974	2064	2777
Wydatki:						
200	w milionach złotych	1256,4	1825,0	2182,8	2174,5	2408,5
201	na 1 mieszkańca w zł	1153	1694	2032	2031	2255
Budżety miast na prawach powiatu						
Dochody:						
202	w milionach złotych	388,8	507,6	580,4	646,4	745,7
203	na 1 mieszkańca w zł	1818	2428	2794	3126	3626
Wydatki:						
204	w milionach złotych	414,0	548,0	638,6	604,9	741,3
205	na 1 mieszkańca w zł	1936	2622	3074	2925	3604
Budżety powiatów						
Dochody:						
206	w milionach złotych	556,9	612,4	659,0	721,7	815,4
207	na 1 mieszkańca w zł	511	568	614	674	763
Wydatki:						
208	w milionach złotych	558,1	628,1	709,7	724,6	804,5
209	na 1 mieszkańca w zł	512	583	661	677	753
Budżet województwa						
Dochody:						
210	w milionach złotych	189,4	172,6	276,5	344,3	478,5
211	na 1 mieszkańca w zł	145	134	216	270	376
Wydatki:						
212	w milionach złotych	189,0	171,6	256,1	312,5	374,1
213	na 1 mieszkańca w zł	145	133	200	245	294

a Dane dotyczą poczty publicznej; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. b Dane dotyczą badania sklepów; patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastronomia”, ust. 9 na str. 300. d Przeliczeń danych na Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 według stanu w każdorazowym podziale administracyjnym. e Bez dochodów a Data concern public post; in 2000 post offices and telecommunication service offices. b Data concern operators of the see general notes to the chapter “Trade and catering”, item 9 on page 300. d Calculations of data per capita for 2000 are according to administrative division obligatory in a given period. e Excluding revenue and expenditure of gminas which

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
------	------	------	------	---------------	-----

— stan w dniu 31 XII (dok.)

— as of 31 XII (cont.)

309	308	305	307	Postal service offices ^a :	190
24,3	24,0	23,9	24,1	in absolute numbers	191
				per 100 thous. population	
235,3	224,7	185,9	158,2	Fixed main line ^b :	192
185,2	175,2	145,4	124,2	in thousands	193
				per 1000 population	

12052,2	12681,4	13252,7	14030,6	Retail sales (current prices):	194
9481	9870	10353	11000	in million zlotys	195
14,1	11,2	12,7	11,7	per capita in zł	196
90	115	101	109	Shops (as of 31 XII) in thous.	197
				Population (as of 31 XII) per 1 shop	

PUBLICZNE^d

FINANCE^d

2674,0	3179,1	3103,9	3127,4	Budgets of gminas^d	
2508	2939	2879	2912	Revenue:	198
				in million zlotys	
				per capita in zł	199
2918,5	3644,2	3334,8	3184,6	Expenditure:	200
2737	3369	3094	2965	in million zlotys	201
				per capita in zł	
				Budgets of cities with powiat status	
				Revenue:	
806,9	918,2	1029,9	981,6	in million zlotys	202
3938	4521	5094	4875	per capita in zł	203
				Expenditure:	
888,9	982,9	1129,7	1094,0	in million zlotys	204
4339	4840	5588	5433	per capita in zł	205
				Budgets of powiaty	
				Revenue:	
938,5	1003,1	1030,7	990,3	in million zlotys	206
880	927	956	922	per capita in zł	207
				Expenditure:	
966,7	1076,0	1063,6	1019,8	in million zlotys	208
907	995	987	949	per capita in zł	209
				Budget of voivodship	
				Revenue:	
783,7	520,8	516,0	593,1	in million zlotys	210
617	405	403	465	per capita in zł	211
				Expenditure:	
754,3	560,9	529,6	688,3	in million zlotys	212
593	437	414	540	per capita in zł	213

operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody 1 mieszkańca za 2000 r. dokonano przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

public telecommunication network. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey; based on the revised number of population, which considers the results of Population and Housing Census 2002 are also cities with powiat status.

I. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
INWESTYCJE. INVESTMENTS.						
214	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące): w milionach złotych	2750,8	2987,5	3099,1	4110,2	5583,4
215	na 1 mieszkańca w zł	2110	2322	2418	3217	4384
216	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne): w milionach złotych	59153,9
217	na 1 mieszkańca w zł	46445
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON ^b ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER ^b						
218	Ogółem: w tysiącach	89,1	104,4	106,3	106,9	108,4
219	na 10 tys. ludności	684	813	831	838	852
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:						
220	w tysiącach	16,6	20,1	20,7	21,2	21,2
221	1999 = 100	108,0	130,5	134,3	137,8	137,8
w tym:						
222	spółdzielnie	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
223	spółki handlowe	2,6	4,0	4,1	4,3	4,4
224	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
225	spółki cywilne	7,4	7,0	7,1	7,2	7,1
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:						
226	w tysiącach	72,5	84,3	85,7	85,7	87,2
227	1999 = 100	110,3	128,3	130,3	130,4	132,7
228	na 10 tys. ludności	557	656	669	672	685
RACHUNKI REGIONAL						
229	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące): w milionach złotych	19463	24816	27037	30424	34048
230	na 1 mieszkańca ^c w zł	14931	19291	21093	23816	26733
231	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100	.	100,6	107,0	106,6	106,4
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):						
232	w milionach złotych	17315	21864	23751	26616	29805
233	na 1 mieszkańca ^c w zł	13283	16996	18529	20834	23402
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:						
234	w milionach złotych	15469	18826	20157	21552	23322
235	na 1 mieszkańca ^c w zł	11867	14635	15726	16871	18312
236	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100	.	100,1	105,9	104,1	103,5

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Bez osób na str. 420.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. b Excluding persons tending

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a					
FIXED ASSETS ^a					
6179,6	6745,4	6710,1	6492,5	Investment outlays (current prices):	214
4861	5250	5242	5090	in million zlotys	215
				per capita in zł	
				Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):	
62652,7	65481,3	71407,9	77766,4	in million zlotys	216
49286	51056	55870	61041	per capita in zł	217
— stan w dniu 31 XII					
— as of 31 XII					
105,7	108,7	105,9	108,1	Total: in thousands	218
832	848	829	848	per 10 thous. population	219
				Legal persons and organizational entities without legal personality:	
21,4	22,1	22,5	23,9	in thousands	220
138,9	143,4	146,3	155,2	1999 = 100	221
				of which:	
0,5	0,5	0,5	0,5	co-operatives	222
4,6	4,8	4,9	5,2	commercial companies	223
0,6	0,6	0,6	0,6	of which with foreign capital participation	224
7,0	7,1	7,3	7,4	civil law partnerships	225
				Natural persons conducting economic activity:	
84,3	86,7	83,4	84,2	in thousands	226
128,3	131,8	126,9	128,1	1999 = 100	227
664	676	653	661	per 10 thous. population	228
REGIONALNE ACCOUNTS					
34785	35690	37831	.	Gross domestic product (current prices):	229
27010	27779	29552	.	in million zlotys	230
			.	per capita in zł	231
99,1	102,4	102,8	.	Gross domestic product (constant prices)	
			.	- previous year = 100	
30913	31434	33233	.	Gross value added (current prices):	232
24003	24466	25960	.	in million zlotys	233
			.	per capita in zł	
			.	Gross nominal disposable income in the households sector:	
24151	25264	26429	.	in million zlotys	234
18752	19664	20646	.	per capita in zł	235
			.	Gross real disposable income in the households sector - previous year = 100	236

prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. c Patrz uwagi ogólne do działu "Rachunki regionalne", ust. 12

private farms in agricultural. c See general notes to chapter "Regional accounts", item 12 on page 420.

DZIAŁ I GEOGRAFIA CHAPTER I GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Gowarczów	51°21'		<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Kazimierza Wielka	50°11'		<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Secemin	19°42'		<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Zawichost	21°52'		<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość: z południa na północ		1°10'	128,7	<i>Extent: from south to north</i>
z zachodu na wschód		2°10'	152,6	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2012 R. Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2012. As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	11710		<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	782	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
lubelskim	33	4,2	lubelskie
łódzkim	163	20,8	łódzkie
małopolskim	185	23,7	małopolskie
mazowieckim	203	26,0	mazowieckie
podkarpackim	82	10,5	podkarpackie
śląskim	116	14,8	śląskie

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt – szczyt Łysica	Bodzentyn	611,8	Highest point – Łysica peak
Najniżej położony punkt – Dolina Wisły	Tartów	127,5	Lowest point – Vistula valley
Najwyżej położona miejscowość – Huta Szklana	Bieliny	462,1	Highest locality – Huta Szklana
Najniżej położona miejscowość – Ostrów	Tartów	128,0	Lowest locality – Ostrów

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Tabl. 4. NAJWYŻSZE SZCZYTY GÓRSKIE
THE HIGHEST MOUNTAIN PEAKS

SZCZYTY GÓRSKIE MOUNTAIN PEAKS	Pasma górskie Mountain range	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above the sea level in m
Łysica	Góry Świętokrzyskie	611,8

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Tabl. 5. WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS AND FALLS

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE RESERVOIRS AND FALLS	Rzeka River	Rok uruchomienia Year opened	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ Total capacity at maximum accumulation in hm ³	Powierzchnia przy maksymalnym piętrzeniu w km ² Area at maximum accumulation in km ²	Maksymalna wysokość piętrzenia lub spadu w m Maximum height of accumulation or fall in m
zbiornik Cedzyna	Lubrzanka	1973	1554	0,640	260,00
zbiornik Borków	Czarna Nida	2004	685,6	0,357	245,50
zbiornik Szymanowice	Koprzywianka	2003	980	0,506	186,00
zbiornik Starachowice	Kamienna	1952	550	0,518	210,47
zbiornik Maleniec	Czarna Konecka	lata 70	106,1	0,100	210,50
zbiornik Rejów	Kamionka	.	1165	0,300	244,85
zbiornik Solec-Zdrój	Rzoska	2001	76	0,053	177,65

Źródło: dane Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych
Source: data of the Świętokrzyski Board of Melioration and Water Installations

TABL. 6. WIĘKSZE RZEKI
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI ^a RIVERS ^a	Długość w km Length in km		Odbiornik ^b Recipient ^b
	ogółem total	w tym w województwie of which in voivodship	
Wisła	1047,0	141,0	Morze Bałtyckie <i>Baltic Sea</i>
Pilica	319,0	7,5	Wisła
Nida + Nida Biała	151,2	151,2	Wisła
Kamienna	138,3	118,5	Wisła
Koprzywianka	65,9	65,9	Wisła
Czarna Nida	63,8	63,8	Nida
Nidzica	62,9	31,6	Wisła
Czarna Staszowska	61,0	61,0	Wisła
Mierzawa	56,1	50,7	Nida
Opatówka	51,5	51,5	Wisła
Bobrza	50,4	50,4	Czarna Nida
Wschodnia	49,0	49,0	Czarna Staszowska
Czarna Włoszczowska	43,1	43,1	Pilica
Łososina	38,6	38,6	Nida Biała
Lubrzanka	36,0	36,0	Czarna Nida
Świślina	30,8	30,8	Kamienna

a Uszeregowane w porządku hydrograficznym *b* Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ

Źródło: dane Świątokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych

a Listed according to hydrographic order. *b* River or reservoir into which the water flows.

Source: data of the Świętokrzyski Board of Melioration and Water Installations

TABL. 7. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad po- ziom mo- rza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme tempera- tures
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2012	maksimum maximum	minimum minimum	
		1971–2012						
Kielce	260	7,4	7,7	8,1	8,1	36,2	-33,9	70,1

a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Data for multi-year periods include annual averages from these periods

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management

TABL. 8. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesie- nie stacji nad po- ziom mo- rza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm				Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecz- nienie w h Insola- tion in h	Średnie zachmurze- nie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2012			
		średnie ^b average ^b						
		Kielce	260	600	627	659	542	2,8

a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o nową ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Nowa ewidencja gruntów wprowadziła różnice zakresowe w stosunku do lat poprzednich, polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (dotychczas ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst, Dz. U. 2004, Nr 121, poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V—VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne — RZ; pastwiska — PsZ.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **status and use of voivodship land** is classified according to ownership and register groups, according to a new land register as a result of the decree of the Minister of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

A new land register introduced differences in regard to scope in relation to previous years, primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which to date was included in the item "built-up and urbanised land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees collected, based on to the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text in the Journal of Laws No. 121, item 1266), which protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils. It does not, however, include land of V—VI quality classes, originating from mineral-derived soils.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ — for arable land and PsZ — for pastures.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o poborze wody dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, łowiectwem, leśnictwem oraz rybołówstwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;
- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o ocenie sanitarnej wodociągów oraz jakości wody pobieranej z tych urządzeń opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia dla ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417). Dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Na podstawie wyników analiz fizykochemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń - dostarczających wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. niespełniającą wymagań sanitarnych).

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej

undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding water withdrawal concerns:

- 1) *in the item “for production purposes (excluding agriculture, hunting, forestry and fishing)” — organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use;*
- 2) *in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;*
- 3) *in the item “exploitation water-line system” — all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces).*

4. Information concerning the sanitary evaluation of waterworks as well as the quality of the water drawn from these facilities are compiled in accordance with the Decree of the Minister of Health, dated 29 III 2007 regarding the requirements quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417). Data were compiled on the basis of field and laboratory test results conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of physical-chemical analyses and bacteriological tests two following categories of facilities of water withdrawal are distinguished: supplying good quality water (i.e. meeting sanitary requirements) and bad quality water (i.e. not meeting sanitary standards).

5. Data regarding waste water concern waste water discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment of waste water treatment plants** concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewerage systems of entities engaged in production (including polluted cooling water and water from mine drainage and constructions), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of

temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o ludności korzystającej z oczyszczalni

using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in surface waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralisation processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from sewage.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment, of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewerage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewerage network).

Data concerning the population using waste treatment plants is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on esti-

ścieków podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych w uzgodnieniu z Ministrem Środowiska na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarzce korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną oraz niezorganizowaną.

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach za lata 2000 i 2001

mates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

6. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emissions as well as the equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization concerns organizational entities established in the agreement the Minister of the Ministry of Environment on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually which, in principle, assures comparability may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emission concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emission concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants.

Data regarding particulate and gas emission include organized and disorganized emission.

Due to the high absolute values which characterise the emission of carbon dioxide the indicator of reduction of gas pollutants was calculated and presented with exclusion of carbon dioxide emission.

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (uniform text in Journal of Laws 2007 No. 39, item 251), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste for the years 2000 and 2001 was compiled on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue, since 2002 on the basis of a

opracowane zostały na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów, a od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów (wprowadzonym w życie 1 I 2002 r.) opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r.

Informacje o ilości i rodzajach odpadów dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów na składowiskach.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekułtywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. **Ochrona przyrody i krajobrazu** polega na

catalogue of waste (introduced 1 I 2002), based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002.

*Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).*

***Recovery of waste** shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.*

***Treatment of waste** shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Storing waste on landfill areas is also a method of rendering waste harmless.*

***Waste storage** shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery to treatment.*

***Landfilled waste** is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.*

*Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result depositing it during the reporting and previous years.*

***Reclaimed waste disposal sites** are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.*

8. Data on **municipal waste** concern waste generated in households or by other waste producers (excluding hazardous waste) which on the account of its character and composition is similar to waste from households.

Information on municipal waste is issued in accordance with the regulation of Minister of Environment of 27 IX 2001 concerning catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. **Nature and landscape protection** consists in creating national parks and nature reserves, acknowledging individual natural objects or their clusters as natural monuments, introducing protection for endangered or rare species of flora and

tworzeniu parków narodowych i rezerwatów przyrody, uznaniu za pomniki przyrody poszczególnych tworów przyrody i ich skupień, wprowadzeniu ochrony gatunkowej roślin i zwierząt zagrożonych w swym byciu lub rzadko występujących, tworzeniu parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu i innych form ochrony, jak: stanowiska dokumentacyjne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne.

Parki narodowe są najwyższą formą ochrony przyrody tworzoną w celu zachowania w niezmiennym stanie najbardziej cennych fragmentów przyrody.

Rezerwat przyrody jest obszarem, na którym zachowane są w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych lub krajobrazowych.

Parki krajobrazowe są przestrzennie wydzielonymi obszarami o ściśle określonych granicach, poddany ochronie ze względu na nieprzeciętne właściwości naturalne środowiska przyrodniczego oraz wysokie walory estetyczne i turystyczne krajobrazu. Na terenie parku obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji, które powodują degradację środowiska.

Obszar chronionego krajobrazu jest przestrzennie wydzieloną jednostką o ściśle określonych granicach, poddaną ochronie ze względu na mało zniekształcone środowisko przyrodnicze, zachowujące zdolności równowagi biologicznej. Na obszarach chronionego krajobrazu zabronione jest fizyczne i chemiczne zanieczyszczanie środowiska.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do udostępnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów siedliskowych, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne „oczka wodne”, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzeczca, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody lub ich skupiska chronione ze względu na szczególne wartości naukowe, kulturowe, historyczno-pamiątkowe oraz swoiste cechy krajobrazu.

10. Fundusze ekologiczne są to fundusze two-

fauna, creating scenic parks, protected landscape areas and other forms of protection such as: documentation sites, natural and scenic complexes and ecological areas.

National parks are the highest form of environmental protection, created for the purpose of maintaining the most valuable natural areas.

A **nature reserve** is an area in which defined species of flora and fauna and elements of inanimate nature, having a significant scientific, natural, cultural or scenic value, are maintained in their natural or insignificantly altered ecosystems.

Scenic parks are areas with strictly defined boundaries, subject to protection due to the outstanding properties of their natural environment as well as the high aesthetic and tourist value of the landscape. Investment activities which result in a degradation of the natural environment are prohibited in these parks.

Area of protected landscape are areas with strictly defined boundaries, subject to protection due to the relatively unchanged natural environment and capable of maintaining a biological balance. Physical and chemical pollution of the natural environment is prohibited in these areas.

Documentation sites are sites where geological formations, fossil accumulations or mineral objects occur as well as exploited and discarded opencast and underground workings which are not visible on the surface or can be rendered accessible and are important for scientific and educational reasons.

Natural and scenic complexes are created for the purpose of protecting extremely valuable fragments of the natural and cultural environment and preserving their aesthetic values.

Ecological areas comprise the remains of ecosystems which are worthy of protection and having a significance in maintaining unique gene pools and settlement typology, such as: natural water basins, field and forest ponds, tree and bush clusters, swamps, peat-bogs, dunes, areas of unused flora, old river-beds, rock outcrops, scarps, gravel-banks, etc.

Nature monuments are individual natural objects, or their clusters, protected due to their scientific, cultural, historic and commemorative values as well as due to their unique landscape characteristics.

10. Ecological funds are funds created from income originating from fees for the use of the natural environment and for introducing changes to it, i.e.: payments collected for releasing air pollutants, storing waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction

rzony z **opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian**, tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz z **kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska**, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej. Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

11. Dane o wydatkach inwestycyjnych i efektach rzeczowych inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską (EUROSTAT).

and use of water and releasing sewage into water or the ground, payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes, fines for violating the requirements of environmental protection as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration. These funds are used to finance, in part or in full, activity connected with environmental protection and water management.

11. Data regarding investment expenditures and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union (EUROSTAT).

TABL. 1 (9). STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2013		2005	2013	SPECIFICATION
	w ha in ha			przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2012 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2012	na 1000 miesz- kańców ^a w ha per 1000 population ^a in ha		
Powierzchnia ogólna^b	1170790	1171050	1171050	0	908,5	919,2	Total area^b
Użytki rolne	765204	756171	751056	-2595	593,8	589,5	Agricultural land
grunty orne	571701	552475	543977	-2709	443,6	427,0	arable land
sady	19085	28986	32509	217	14,8	25,5	orchards
łąki trwałe	96549	95349	94742	-146	74,9	74,4	permanent meadows
pastwiska trwałe	45202	44036	43524	-275	35,1	34,2	permanent pastures
grunty rolne zabudowane	25754	27958	28787	304	20,0	22,6	agricultural built-up areas
grunty pod stawami	2959	3772	3915	26	2,3	3,1	lands under ponds
grunty pod rowami	3954	3595	3602	-12	3,1	2,8	lands under ditches
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	337359	344510	347595	1550	261,8	272,8	Forest land as well as woody and bushy land
las	327068	332089	334385	1405	253,8	262,5	forests
grunty zadrzewione i zakrzewione	10291	12421	13210	145	8,0	10,4	woody and bushy land
Grunty pod wodami	8050	8148	8754	60	6,2	6,9	Lands under waters
powierzchniowymi płynącym	6061	6987	7587	39	4,7	6,0	surface flowing
powierzchniowymi stojącymi	1989	1161	1167	21	1,5	0,9	surface standing
Grunty zabudowane i zurbanizowane	48048	51834	53461	1028	37,3	42,0	Built-up and urbanized areas
tereny mieszkaniowe	5455	7567	8673	651	4,2	6,8	residential areas
tereny przemysłowe	3309	3709	3753	108	2,6	2,9	industrial areas
tereny inne zabudowane	3274	4115	4377	85	2,5	3,4	other built-up areas
tereny zurbanizowane niezabudowane	811	920	950	-9	0,6	0,7	urbanized non- built-up areas
tereny rekreacji i wypoczynku	1684	1552	1570	35	1,3	1,2	recreational areas
tereny komunikacyjne	31319	31696	31809	110	24,3	25,0	transport areas
drogi	26235	26641	26795	128	20,4	21,0	roads
kolejowe	4815	4861	4813	-22	3,7	3,8	railway
inne ^c	269	194	201	4	0,2	0,2	others ^c
użytki kopalne	2196	2275	2329	48	1,7	1,8	minerals
Użytki ekologiczne	298	325	371	34	0,2	0,3	Ecological arable lands
Nieuzutki	9153	8855	8620	-50	7,1	6,8	Wasteland
Tereny różne ^d	2679	1207	1193	-27	2,1	0,9	Miscellaneous land ^d

a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2012. b Obszar łądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych. c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp., patrz uwagi ogólne, ust.1 na str. 70. d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego

Z r ó d ł o: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

a Population as of 31 December for 2004 and 2012, respectively. b Land area (including inland waters) as well as part of internal waters; c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. see general notes, item 1 on page 70. d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

S o u r c e: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (10). **GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND
FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	649	59	91	118	TOTAL
	WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW				
	BY TYPE OF LAND				
Użytki rolne	308	19	21	25	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I-II	55	2	3	6	mineral: I-II
III	226	5	8	10	III
IV	27	11	9	8	IV
organiczne: IV	-	-	-	-	organic: IV
V-VI	-	1	1	1	V-VI
Inne grunty rolne	329	22	44	80	Other agricultural land
Grunty leśne	12	18	26	13	Forest land
	WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA				
	BY DIRECTIONS OF DESIGNATION				
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe	45	29	44	86	Residential areas
Na tereny przemysłowe	10	2	13	8	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	3	1	4	1	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	11	17	15	10	Minerals
Pod zbiorniki wodne	558	-	-	-	- Water reservoirs
Na inne cele	22	11	14	13	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (11). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI**
I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT
AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji					Land requiring reclamation
(stan w dniu 31 XII)	2926	3383	3381	3422	(as of 31 XII)
zdewastowane	2862	3326	3359	3400	devastated
zdegradowane	64	57	22	22	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	34	29	1	25	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	-	17	1	25	agricultural
leśne	34	12	-	-	forest
zagospodarowane	32	-	-	8	managed

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (12). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³					
OGÓŁEM	941,1	1403,5	1373,6	1301,1	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	789,3	1272,7	1241,9	1173,1	90,2	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	777,5	1263,5	1233,2	1164,6	89,5	surface
podziemne	6,9	6,6	6,5	6,2	0,5	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	84,0	75,0	75,0	70,0	5,4	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	67,8	55,8	56,7	58,1	4,5	Exploitation of water supply network ^a
wody: powierzchniowe	11,0	0,7	0,8	1,3	0,1	waters: surface
podziemne	56,9	55,2	55,9	56,8	4,4	underground

a Pobór wody na ujęciach przed wtoczeniem do sieci
a Water withdrawal by intakes before entering the water network

TABL. 5 (13). **ZUŻYCIĘ WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³					
OGÓŁEM	914,3	1385,6	1358,4	1284,9	100,0	TOTAL
Przemysł	787,6	1269,5	1239,2	1171,2	91,1	Industry
w tym na cele produkcyjne	787,6	1268,2	1237,9	1170,2	91,1	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	84,0	75,0	75,0	70,0	5,4	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	42,7	41,1	44,2	43,7	3,4	Exploitation water network ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (14). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEN W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	-	-	-	-	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	2532	2927	2923	2905	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	84030	75031	74995	69978	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych na 1 ha	-	-	-	-	for irrigation of agricultural and forest lands per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych na 1 ha	84030	75031	74995	69978	for filling and completing fish ponds per 1 ha
	33,2	25,6	25,7	24,1	

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (15). **JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA^a W 2012 R.**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^b — w % ludności korzystającej z wodociągów — zaopatrywana w wodę Population ^b — in % of population using waterworks — supplied with water		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym meeting sanitary requirements	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym non meeting sanitary requirements	
Wodociągi ^c o wydajności w m ³ /d:			Waterworks ^c with a capacity of m ³ /24 h:
poniżej 100		100,0	below 100
100–1000		97,5	100–1000
1001–10000		100,0	1001–10000
10001–100000		100,0	10001–100000
powyżej 100000		-	over 100000

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 71. b Według szacunków. c Prowadzące zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę
Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

a See general notes, item 4 on page 71. b Estimated data. c Providing collective water supply of the population.
S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (16). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL^a WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS
OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	825,9	1334,2	1304,0	1233,4	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^b	795,2	1301,3	1271,2	1201,0	97,4	discharged directly by plants ^b
w tym wody chłodnicze	774,0	1258,5	1227,4	1159,2	94,0	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	30,6	32,9	32,8	32,5	2,6	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	51,9	75,7	76,5	74,2	6,0	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	49,1	51,4	56,7	50,2	4,1	treated
mechanicznie	15,4	14,8	17,5	16,2	1,3	mechanically
chemicznie ^c	0,2	3,0	3,4	0,8	0,1	chemically ^c
biologicznie	19,0	20,2	8,6	6,4	0,5	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	14,4	13,3	27,3	26,7	2,2	with increased biogene removal
nieoczyszczane	2,8	24,4	19,8	24,0	1,9	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	2,8	24,3	19,8	24,0	1,9	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	-	0,0	0,0	-	-	discharged by sewage network

a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. c Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. b Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. c Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 9 (17). JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	70	69	73	76	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	40	34	37	40	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	37	27	30	30	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości	35	22	26	26	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	2	5	4	4	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	3	7	7	10	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	30	35	36	36	Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewater treatment plants)

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.
a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 10 (18). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

WASTEWATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial wastewater treatment plants
Liczba	2005	41	18	1	19	3	<i>Number</i>
	2010	41	24	2	14	1	
	2011	45	26	2	16	1	
	2012	46	27	2	16	1	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	108,4	86,1	1,9	18,2	2,2	<i>Capacity in dam³/24 h</i>
	2010	211,2	198,7	6,8	5,6	0,0	
	2011	216,7	200,4	10,3	5,9	0,0	
	2012	219,4	203,3	10,3	5,7	0,0	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a							Municipal wastewater treatment plants^a
Liczba	2005	93	-	x	60	33	<i>Number</i>
	2010	108	-	x	71	37	
	2011	109	-	x	73	36	
	2012	110	-	x	76	34	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	229,3	-	x	109,3 ^b	120,0	<i>Capacity in dam³/24 h</i>
	2010	231,0	-	x	116,4 ^b	114,7	
	2011	213,1	-	x	47,4	165,7	
	2012	214,6	-	x	49,1	165,5	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	2005	47,4	-	x	23,8	23,6	<i>Population connected to wastewater treatment</i>
w % ludności ogółem ^{cd}	2010	49,5	-	x	25,8	23,7	<i>plants in %</i>
	2011	51,1	-	x	12,5	38,6	<i>of total population^{cd}</i>
	2012	53,6	-	x	13,8	39,8	

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków - na podstawie szacunków, ludność ogółem - na podstawie bilansów.

d Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 12 na str. 28.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. b Refers to equipment for biological treatment.

c Population connected to wastewater treatment plants — estimated data, total population — based on balances.

d See general notes, item 12 on page 28.

TABL. 11 (19). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	64	77	81	81	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	55	64	68	67	<i>particulates</i>
gazowych	7	6	5	6	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	12	10	14	13	<i>particulates</i>
gazów	15	11	14	12	<i>gases</i>
imisji	55	63	69	66	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych	4,5	2,8	2,7	2,7	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	3,5	1,8	1,6	1,7	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	60,7	78,1	87,8	77,8	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	22,4	17,2	14,9	14,1	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	20,4	40,5	49,1	43,2	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu	17,3	19,4	20,8	19,6	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	1330,4	1499,6	1227,3	1534,0	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	29,0	67,9	65,0	69,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	99,7	99,8	99,8	99,8	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	32,3	46,5	42,5	47,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 12 (20). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH
SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT
NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multicyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
-----------------------------------	---------------------	-------------------------------	---------------------------------------	---------------------------------	--	----------------

URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII

EQUIPMENT — as of 31 XII

OGÓŁEM	2005	161	40	431	29	50	21
TOTAL	2010	158	56	480	26	24	19
	2011	163	58	487	26	23	10
	2012	176	59	491	24	23	12
Skuteczność:							
Efficiency:							
niska	2005	8	7	23	-	7	x
low	2010	19	6	37	-	-	x
	2011	22	6	43	-	-	x
	2012	20	6	31	-	-	x
średnia	2005	40	11	68	-	12	x
moderate	2010	41	16	55	-	6	x
	2011	46	17	44	-	6	x
	2012	47	17	41	-	6	x
wysoka	2005	113	22	340	29	17	x
high	2010	98	34	388	26	18	x
	2011	95	35	400	26	17	x
	2012	109	36	419	24	17	x

PRZEPLYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam³/h

WASTE GAS FLOW in dam³/h

OGÓŁEM	2005	3474	1338	16297	8591	622	4595
TOTAL	2010	3125	1925	10364	8763	236	4631
	2011	3275	2028	8911	9023	233	79
	2012	3074	2123	8972	10092	151	159
Skuteczność:							
Efficiency:							
niska	2005	229	125	201	-	33	x
low	2010	239	104	304	-	-	x
	2011	306	104	230	-	-	x
	2012	288	104	275	-	-	x
średnia	2005	618	641	1756	-	434	x
moderate	2010	677	377	1034	-	82	x
	2011	738	438	721	-	82	x
	2012	664	444	554	-	77	x
wysoka	2005	2627	572	14340	8591	155	x
high	2010	2209	1444	9026	8763	154	x
	2011	2231	1486	7960	9023	151	x
	2012	2122	1575	8143	10092	74	x

TABL. 13 (21). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	51	64	62	65	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	1598,6	1963,8	1876,8	2296,9	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi	1136,0	1902,9	1829,4	1876,8	recovered
unieszkodliwione	426,3	15,6	18,8	395,7	treated
w tym składowane ^b	245,5	13,5	4,7	257,0	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	36,3	45,3	28,6	24,4	temporarily stored
W % wytworzonych: poddane odzyskowi	71,1	96,9	97,5	81,7	In % generated: recovered
unieszkodliwione	26,7	0,8	1,0	17,2	treated
w tym składowane ^b	15,4	0,7	0,3	11,2	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	2,3	2,3	1,5	1,1	temporarily stored
Odpady dotychczas składowane ^c (stan w końcu roku) w tys. t	17753,8	14778,1	12969,3	13385,5	Waste landfilled up to now ^c (end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	257,0	1506,6	811,0	312,1	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha: niezrekultywowane (stan w końcu roku)	122,9	110,2	108,2	138,7	Area of storage yards in ha: non-reclaimed (end of year)
zrekultywowane (w ciągu roku)	0,3	2,0	2,0	-	reclaimed (during the year)

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 73. b Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. c Nagromadzone na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 73. b On own plant grounds and other land. c Accumulated on own plant grounds

TABL. 14 (22). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2012 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku		Odpady dotychczas składowane ^b - stan w końcu roku Waste landfilled up to now ^b - end of year	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
	w tys. t		in thous. t	
OGÓŁEM	2296,9	1876,8	13385,5	TOTAL
w tym:				of which:
Mieszanki popiołowo-żużlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	53,2	50,8	13123,3	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapienowych metod odsiarczania gazów odlotowych	3,9	-	-	Mixtures of fly ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	-	-	-	Coal fly ash
Zużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	487,4	485,5	0,6	Slag, furnace ash and particulates from boilers

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 73. b Nagromadzone na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 73. b Accumulated on own plant grounds

TABL. 15 (23). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²	
OGÓŁEM	725285,9	755759,1	755645,0	755645,9	64,5	5931,3 TOTAL
Parki narodowe	7626,4	7626,4	7626,4	7626,4	0,7	59,9 <i>National parks</i>
Rezerваты przyrody	2882,6	3820,8	3820,8	3819,9	0,3	30,0 <i>Nature reserves</i>
Parki krajobrazowe ^b	126808,9	126539,1	126539,1	126537,4	10,8	993,2 <i>Landscape parks^b</i>
Obszar chronionego krajobrazu ^b	587572,1	617100,4	616986,4	616986,4	52,7	4842,9 <i>Protected landscape areas^b</i>
Stanowiska dokumentacyjne	24,1	25,3	25,3	26,7	0,0	0,2 <i>Documentation sites</i>
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	53,8	103,9	103,9	103,9	0,0	0,8 <i>Landscape-nature complexes</i>
Użytki ekologiczne	318,0	543,2	543,1	545,2	0,0	4,3 <i>Ecological arable lands</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 75. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a See general notes, item 9 on page 75. b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 16 (24). **ŚWIĘTOKRZYSKI PARK NARODOWY**
Stan w dniu 31 XII
ŚWIĘTOKRZYSKI NATIONAL PARK
As of 31 XII

LATA YEARS	Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha					otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	Świętokrzyskiego Parku Narodowego		Świętokrzyski National Park		z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą ^b of grand total number — strictly protected ^b	
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	ogółem grand total	w tym lasów of which forests		
2005	7626,4	7212,0	1715,2	1696,6	20780,4	
2010	7626,4	7221,7	1715,2	1696,6	20780,4	
2011	7626,4	7221,7	1715,2	1696,6	20780,4	
2012	7626,4	7221,7	1715,2	1696,6	20780,4	

a Powierzchnia parku w granicach województwa. b Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Area of park in boundaries of the voivodship. b The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 17 (25). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		YEARS RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a		
OGÓŁEM	2005	69	2882,6	50,8	TOTAL
	2010	72	3820,8	-	
	2011	72	3820,8	-	
	2012	72	3819,9	-	
Faunistyczne		2	766,4	-	Fauna
Krajobrazowe		2	64,5	-	Landscape
Leśne		22	1169,9	-	Forest
Torfowiskowe		3	457,5	-	Peat-bog
Florystyczne		4	40,0	-	Flora
Wodne		1	413,0	-	Water
Przyrody nieożywionej		27	807,9	-	Inanimate nature
Stepowe		10	100,1	-	Steppe
Stonoroślowe		1	0,6	-	Halophyte

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.
^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 18 (26). POMNIKI PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	460	713	714	710	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	233	501	501	497	Individual trees
Grupy drzew	82	69	68	68	Tree clusters
Aleje	5	16	16	15	Alleys
Głazy narzutowe	36	37	37	36	Erratic boulders
Skalki, grotty, jaskinie i inne	104	90	92	94	Stones, grottos, caves and others

TABL. 19 (27). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b				
	ogółem total	w tym of which			wód water
		lasów forest	użytków rolnych agricultural land		
	w ha in ha				
OGÓŁEM	2005	128876,1	64638,5	54959,7	2435,1
TOTAL	2010	128876,1	64638,5	54959,7	2435,1
	2011	128876,1	64638,5	54959,7	2435,1
	2012	128876,1	64638,5	54959,7	2435,1
Zespół Świętokrzyskich i Nadnidziańskich					
Parków Krajobrazowych		119711,0	58922,5	51590,7	2380,7
Nadnidziański Park Krajobrazowy		23164,0	2270,0	18253,2	347,5
Suchedniowsko-Oblęgarski Park Krajobrazowy		21407,0	19513,0	1664,0	230,0
Cisowsko-Orłowiński Park Krajobrazowy		20706,0	13214,0	6246,0	1066,0
Chęciński-Kielecki Park Krajobrazowy		20505,0	7423,0	9652,2	157,0
Sieradowicki Park Krajobrazowy		12106,0	9803,0	1890,0	413,0
Szaniecki Park Krajobrazowy		10915,0	1091,5	8830,2	54,6
Kozubowski Park Krajobrazowy		6613,0	2513,0	4047,1	16,6
Jeleniowski Park Krajobrazowy		4295,0	3095,0	1008,0	96,0
Zespół Nadpilicznych Parków Krajobrazowych		9165,1	5716,0	3369,0	54,4
Przedborski Park Krajobrazowy		9165,1	5716,0	3369,0	54,4

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków.

a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks.

TABL. 20 (28). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**

*OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	154823,6	584296,4	788669,8	689353,5	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	23164,1	93090,1	423617,8	372824,2	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	7227,8	31980,5	400234,0	349034,1	<i>of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	117558,2	461776,7	336787,8	237039,1	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
oczyszczanie ścieków komunalnych	17194,0	251018,9	93953,5	34962,4	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	95268,0	202104,3	223812,0	189396,2	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	9916,1	15883,3	23620,1	74241,1	Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
zbieranie odpadów ^b i ich transport	901,4	1604,0	1195,0	675,0	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	-	164,0	32,0	-	including selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	2402,8	3142,0	606,7	12997,7	removal and treatment of waste ^b reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
565,4	9172,0	5976,8	209,4		
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	-	-	-	176,0	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	1987,4	2898,8	1688,6	772,8	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	79548,2	122191,9	86409,9	63406,4	Water management
nakłady na:					<i>outlays on:</i>
Ujęcia i doprowadzenia wody	30275,9	53084,1	50868,4	31091,9	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody	3145,9	1368,7	-	816,1	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	35570,9	4515,6	14042,3	6837,8	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	4287,3	66,3	5622,8	273,1	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	6268,2	63157,2	15876,4	24387,5	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments locations; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 21 (29). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA					
<i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					<i>Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:</i>
pyłowych	406	-	7	600	<i>particulates</i>
gazowych	401	-	39	-	<i>gases</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					<i>Sewage network in km discharging:</i>
ścieki	336,0	420,0	562,1	462,6	<i>wastewater</i>
wody opadowe	5,7	16,3	30,7	6,5	<i>precipitation water</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Wastewater treatment plants:</i>
obiekty	5	4	7	3	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne	5	4	7	3	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	2	2	3	1	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	3	2	3	2	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	-	-	1	-	<i>with increased biogene removal^a</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	2899	3173	16131	666	<i>capacity of treatment plants in m³/24 h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	2799	3173	15431	666	<i>of which municipal</i>
mechanicznych	2080	1995	12145	38	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	719	1178	3786	628	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	100	-	200	-	<i>with increased biogene removal^a</i>

a W tym chemiczne. b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. c Bez ujęć w energetyce zawodowej.
a Of which chemical. b Excluding municipal waste. c Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 21 (29). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.)					
<i>ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)</i>					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Wastewater management and protection of waters (cont.)
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					Farmstead treatment facilities (homestead):
obiekty	6	535	1295	1017	facilities
przepustowość w m ³ /d	9	708	2427	1145	capacity in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	1	-	-	1	facilities
przepustowość w m ³ /d	50	-	-	17	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	1	-	-	-	facilities
wydajność w t/r	72150	-	-	-	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	-	-	-	-	facilities
powierzchnia w ha	-	-	-	-	area in ha
wydajność w t/r	-	-	-	-	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^p w t/r	6	-	-	-	Capacity of waste utilization systems ^b in t/y
GOSPODARKA WODNA					
<i>WATER MANAGEMENT</i>					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	465	1591	2000	1818	Capacity of water intakes ^c in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	1577	1200	-	1383	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	241,0	360,9	218,7	172,2	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w hm ³	374,0	-	150,3	46,7	Capacity of water reservoirs in hm ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	6,5	-	15,5	1,0	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	7,3	20,4	7,3	4,9	Flood embankments in km

TABL. 22 (30). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
OGÓLEM	34125,2	68396,5	50769,8	49747,9	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	3798,1	6934,4	2410,4	5605,3	11,3	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	25212,7	57340,0	48253,4	40413,1	81,2	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	2004,0	2109,2	106,0	2051,1	4,1	Waste management
Pozostałe	3110,4	2012,9	-	1678,4	3,4	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 23 (31). **WPLYWY Z OPLAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Oplaty za korzystanie ze środowiska	30646,9	59164,3	59110,8	61415,2	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	6890,5	11256,1	11784,2	11582,4	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	20522,3	31862,7	32230,6	35064,7	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	2154,3	15585,2	14539,8	14137,9	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska	231,8	285,4	164,0	59,3	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	58,9	0,2	0,6	26,1	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	101,7	31,5	-	2,7	Permissible emission of air pollutants

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

S o u r c e: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2011 aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

1) Do **administracji państwowej** zalicza się:

- a) naczelne i centralne organy administracji:
 - instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytucjach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
 - terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);
- b) terenowe organy rządowej administracji

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2011, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of professions is made on the basis of the classification of professions and specialities for needs of labour market introduced by a decree of the ministry of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

1) State **administration** comprises:

- a) principle and central organs of administration:
 - principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
 - foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad,
 - territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional accounting chambers, Trade Inspectorate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);
- b) territorial organs of general government

ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urządzeniami wodnych oraz kuratoriami oświaty).

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
- urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne np. zarządy melioracji i urzędów wodnych).

3) **Samorządowe kolegia odwoławcze.**

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.

administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as education offices).

2) **Local self-government administration** comprises:

- a) *gminas and cities with powiat status:*
 - *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
- b) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., veterinary inspectorates, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., drainage and water facility boards).*

3) **Self-government appeal councils.**

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1 (32). JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powiaty	13	13	13	13	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	1	1	1	1	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	102	102	102	102	<i>Gminas</i>
miejskie	5	5	5	5	<i>urban</i>
wiejskie	72	71	71	71	<i>rural</i>
miejsko-wiejskie	25	26	26	26	<i>urban-rural</i>
Miasta	30	31	31	31	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	2543	2821	2566	2490	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	2128	2131	2131	2131	<i>Village administrator's offices</i>

TABL. 2 (33). GMINY W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2012
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a Area ^a							
		5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	300,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM	102	-	4	39	40	9	6	2	-
TOTAL									
2500— 4999	28	-	-	16	11	1	-	-	-
5000— 7499	21	-	-	9	9	3	-	-	-
7500— 9999	16	-	1	6	8	1	-	-	-
10000— 14999	17	-	-	7	6	4	-	-	-
15000— 19999	7	-	-	-	5	-	2	-	-
20000— 39999	7	-	1	-	-	-	4	2	-
40000— 99999	3	-	2	1	-	-	-	-	-
100000—199999	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200000 i więcej and more	1	-	-	-	1	-	-	-	-

^a Nie wystąpiły gminy o powierzchni poniżej 5,0 km² oraz o liczbie ludności poniżej 2500.

^a Gminas with area below 5,0 km² or population below 2500 did not appear.

TABL. 3 (34). POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2012

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area							
		poniżej below 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	2000,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL	14	-	-	1	2	8	2	-	1
Poniżej 50000 Below	3	-	-	-	1	2	-	-	-
50000— 74999	3	-	-	-	-	3	-	-	-
75000— 99999	5	-	-	-	1	2	2	-	-
100000—149999	1	-	-	-	-	1	-	-	-
150000—199999	-	-	-	-	-	-	-	-	-
200000 i więcej and more	2	-	-	1	-	-	-	-	1

TABL. 4 (35). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
OGÓŁEM TOTAL	1576	25	261	29	TOTAL
w tym kobiety	358	7	50	5	of which women

OGÓŁEM

TOTAL

WEDŁUG WIEKU

BY AGE

18—29 lat	48	-	3	-	18—29 years
30—39	241	6	27	6	30—39
40—49	428	5	58	3	40—49
50—59	562	11	123	10	50—59
60 lat i więcej	297	3	50	10	60 and more

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4 (35). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2012 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	528	24	205	25	Tertiary Post-secondary and
Policealne i średnie	617	1	49	2	secondary
Zasadnicze zawodowe	382	-	6	2	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	49	-	1	-	Lower secondary and primary

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b
BY OCCUPATIONAL GROUPS^b

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	76	10	118	26	Managers
Specjaliści	306	14	77	2	Professionals
Technicy i inny średni personel	227	1	15	-	Technicians and asso- ciate professionals
Pracownicy biurowi	110	-	18	-	Clerical support workers
Pracownicy usług i sprzedawcy	128	-	6	-	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	431	-	19	-	forestry
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	133	-	3	-	trades Plant and machine operators, and assemblers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	85	-	-	1	Elementary occupations
Pracownicy przy pra- cach prostych	32	-	-	-	Armed forces
Sily zbrojne	3	-	-	-	occupations

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. na str. ; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści umjowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. ^b See general notes, item on page ; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

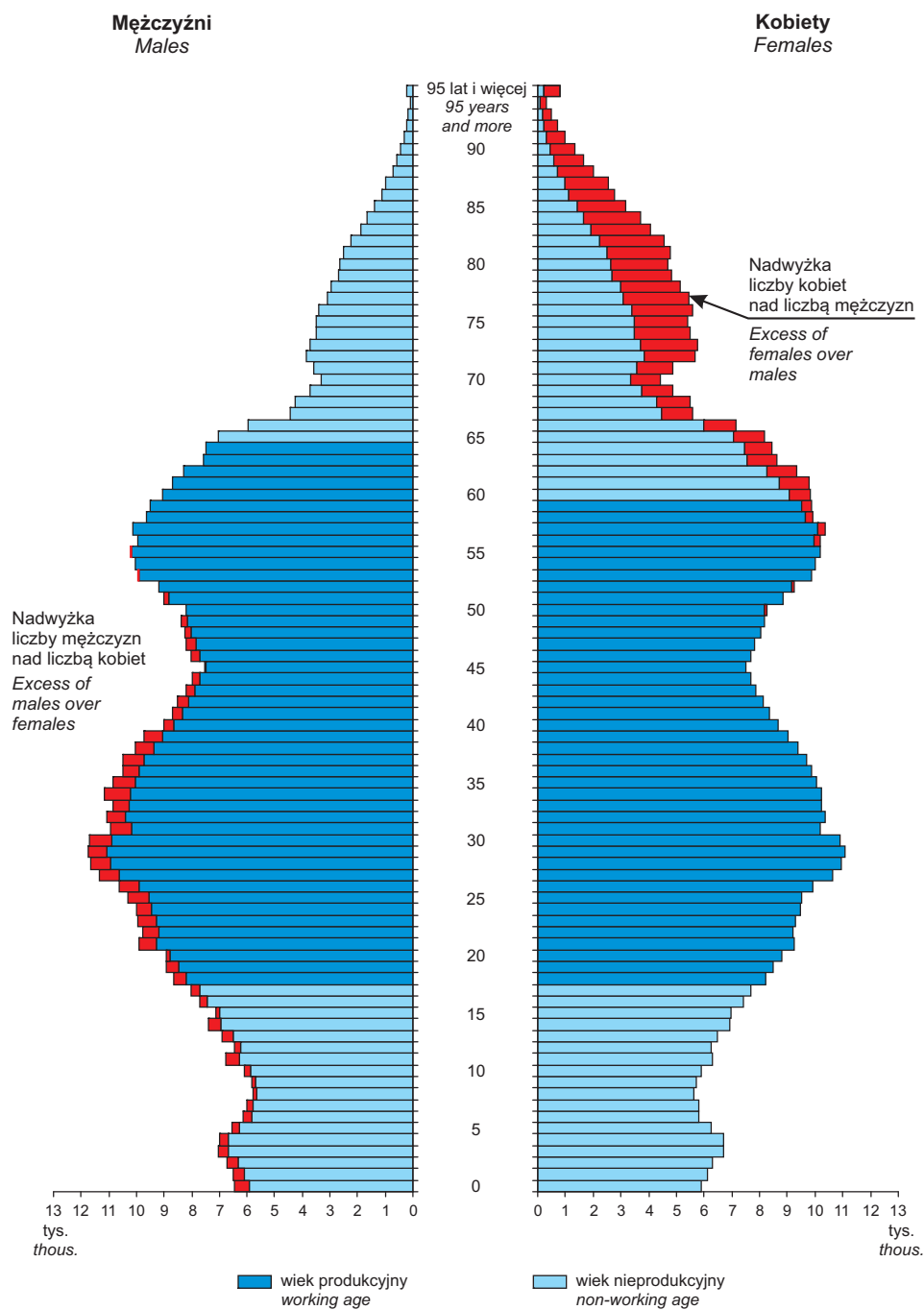
TABL. 5 (36). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie <i>average employment</i>				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł <i>average monthly gross wages and salaries^a in zł</i>				
OGÓŁEM	11518	13843	13301	13483	2581,18	3487,23	3724,53	3764,01	TOTAL
w tym:									<i>of which:</i>
Administracja państwowa	3455	3718	3704	3707	3020,87	3978,91	4041,95	4064,64	<i>State administration</i>
Administracja samorządu terytorialnego									<i>Local self-government administration</i>
gminy i miasta na prawach powiatu	5420	6707	6109	6205	2448,00	3150,30	3516,90	3533,58	<i>gminas and cities with powiat status</i>
powiaty	2227	2483	2495	2525	2146,07	3252,52	3460,29	3525,63	<i>status powiats</i>
województwo	395	912	964	1017	2826,12	4478,97	4430,98	4588,85	<i>voivodship</i>

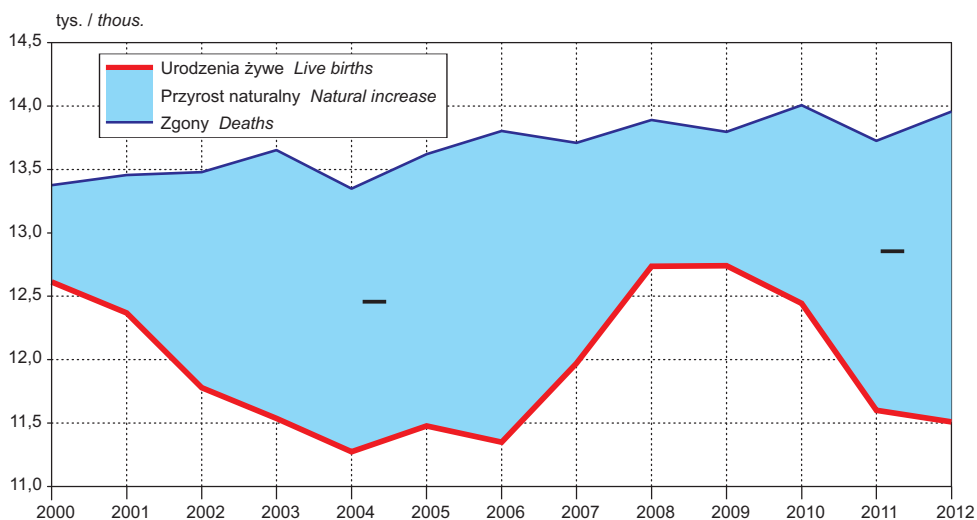
^a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 2 na str. 186.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 2 on page 186.

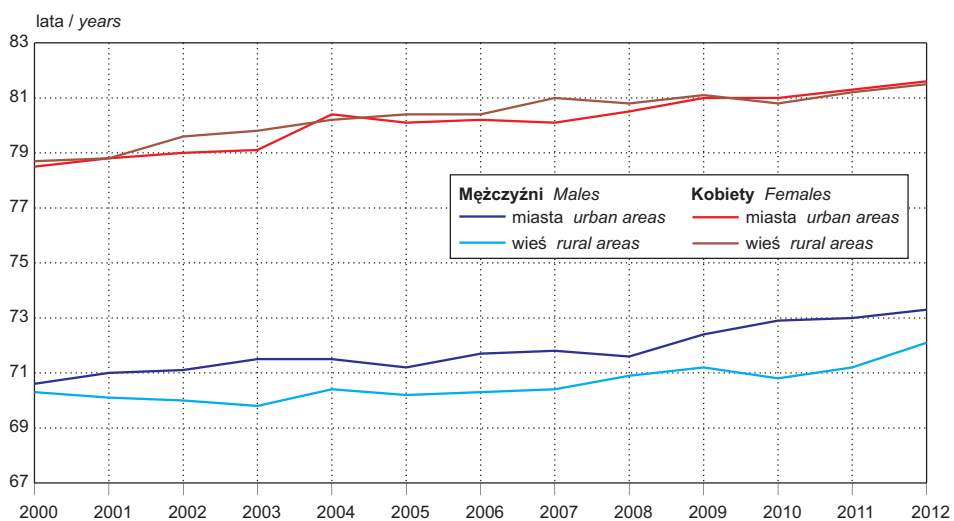
LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2012 R. Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2012. As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTIC

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane
 - o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
 - o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych i skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym, obowiązującym od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami) – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. *The chapter presents data concerning*
 - *ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in cooperation with the Ministry of Justice,*
 - *concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.*

2. *Data concerning ascertained crimes and adults convicted according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, Journal of Laws No. 83, item 930) or other specific laws.*

3. *An ascertained crime is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, coming into force on 1 IX 1998 (the Law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation, in connection with the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2007 No. 111, item 765, with later amendments) – is a fiscal offence.*

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a detected crime.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information system.

4. *The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.*

5. *Incoming cases are the number of cases*

5. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

6. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

7. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

8. Sprawa załatwiona jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach powszechnych, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r.), z późniejszymi zmianami, sprawy zawieszono od dnia 1 I 2004 r. nie są już oznaczone (zakreślone) jako załatwione w sposób formalny.

Liczba spraw do załatwienia jest sumą spraw niezakończonych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

9. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie: z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;

- 1) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 2) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami).

that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

6. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

7. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

8. A resolved case is a case with regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

According to changes to the rules of registering cases in common courts, introduced by the decree of the Minister of Justice, dated 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court secretariats and other departments of court administration (Official Gazette of the Ministry of Justice, dated 31 XII 2003, with later amendments) cases suspended since 1 I 2004 are no longer marked as formally finished.

The number of pending cases is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.

9. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13-16,
 - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments).

10. Adults convicts are persons who at the time of committing crime were at least 17 years

10. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

11. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII 2012 r.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

old.

11. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII 2012.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

TABL. 1 (37). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	39944	33380	34321	31691	T O T A L
w tym w miastach	27095	22986	22320	20578	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – – art. 148–162 kk	1051	794	842	832	Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	24	21	29	14	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	481	354	395	426	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
					Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Udział w bójce lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	495	380	379	346	– Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszech- nemu i bezpieczeństwu w komunikacji– art. 163–180 kk	6966	6223	7430	6168	Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a § 1 i 2 kk	6237	5726	6957	5191	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a § 1 and 2 Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	1223	795	719	724	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	102	114	93	160	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	60	57	45	59	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	1329	1314	1230	1167	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	788	623	685	708	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person. – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	44	99	53	116	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk^a	598	862	1260	1196	Against the activities of state institutions and local self-government – Art. 222–231 Criminal Code^a
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	64	86	126	122	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	91	135	133	96	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self- -government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code

^a Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”. ^b Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”. ^b Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 1 (37). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE
IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	151	244	307	325	<i>Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code</i>
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b kk	285	388	693	538	<i>Corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code</i>
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	992	1502	1304	1134	Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	163	174	117	137	Against public order – Art. 252–264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk	3018	2942	3796	1795	Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk	21687	13395	13394	12305	Against property – Art. 278–295 Criminal Code
w tym:					<i>of which:</i>
Kradzież rzeczy – art. 278 kk	8157	5307	5449	4146	<i>Property theft – Art. 278 Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu	36	24	24	11	<i>of which automobile theft</i>
Krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	210	68	71	85	<i>Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code</i>
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk	5332	2231	2359	2257	<i>Burglary – Art. 279 Criminal Code</i>
Rozbój – art. 280 kk	973	385	459	579	<i>Robbery – Art. 280 Criminal Code</i>
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	45	24	17	14	<i>Theft with assault – Art. 281 Criminal Code</i>
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	119	193	463	142	<i>Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code</i>
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	2928	1967	1575	2135	<i>Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk^b	199	430	204	170	Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code^b
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	393	276	231	300	Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 1356)	86	74	44	26	<i>On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)</i>
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	731	1068	95	2254	<i>On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124 ^a)	1938	3656	2868	2741	<i>On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124^a)</i>
Przestępstwa skarbowe – kks					Fiscal offences – Penal Fiscal Code
W tym akcyza	45	37	39	59	<i>Of which excise</i>

a Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”. b Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”. b Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (38). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w %		in %		
OGÓŁEM	68,5	78,4	79,9	77,4	TOTAL
w tym przestępstw ^a :					of which of crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	85,8	84,5	86,7	87,2	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	98,6	98,9	98,9	98,9	Against public safety and safety in transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	93,7	93,6	91,8	87,5	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	88,2	75,4	78,4	90,7	Against sexual freedom and morals
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	100,0	100,0	Against the family and guardianship
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	93,2	69,7	71,6	56,0	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	48,5	53,5	55,7	53,0	Against property

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str.102. a See Criminal Code articles table 1 on page 102.

Z r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji. S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (39). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION	
SĄDY REJONOWE — sądy pierwszej instancji						
DISTRICT COURTS — courts of first instance						
OGÓŁEM	214557	273020	268077	274597	TOTAL	
w tym sprawy:					of which cases:	
Karne z aktami oskarżenia o ukaranie	}	57195	15733	15958	14789	Criminal with bills of indictment for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		56094	52496	40009		Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	103765	144848	142635	145694	Civil	
w tym wieczysto-księgowo ^b	60190	79192	84842	89691	registry ^b	
Rodzinne	28608	36145	35070	35091	Family	
Z zakresu prawa pracy	10396	2669	2527	2693	Labour law	
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	1197	920	899	1022	Related to social security law	
Gospodarcze ^c	7549	8006	8719	9795	Commercial law ^c	
SĄDY OKRĘGOWE — sądy pierwszej instancji i odwoławcze						
REGIONAL COURTS — courts of first instance and appeal						
OGÓŁEM	25223	21349	20585	22635	TOTAL	
w tym sprawy:					of which cases:	
Karne z aktami oskarżenia	}	8187	202	240	201	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		9092	8436	9399		petty offences ^a
Cywilne ^{cd}	8187	7381	7659	7847	Civil ^{cd}	
Z zakresu prawa pracy	1674	350	343	362	Labour law	
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	5978	3525	3093	3561	Related to social security law	
Gospodarcze	1084	739	814	1207	Commercial law	

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych.

d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (40). DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE
 ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO
 ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
 BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G O Ł E M	14934	14082	14104	12886	T O T A L
w tym mężczyźni	13925	13171	13246	12008	of which men
w tym za przestępstwa ^a :					of which for crimes ^a :
Przeciwko życiu i zdrowiu	1206	1248	1153	1243	Against life and health
w tym:					of which:
Zabójstwo	9	9	8	15	Homicide
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	811	652	582	587	Damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	6076	5334	6271	5302	Against safety in transport
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	5616	4977	5999	4461	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	427	351	267	234	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
W tym zgwałcenie	36	38	23	18	Of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1089	1118	1003	794	Against the family and guardianship
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	555	494	441	436	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	4007	3121	2778	2929	Against property
w tym:					of which:
Kradzież rzeczy	1245	915	824	1032	Property theft
Kradzież z włamaniem	521	425	398	443	Burglary
Rozbój	330	211	145	134	Robbery

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 102. a See Criminal Code articles table 1 on page 102.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości. S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (41). ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
 RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G O Ł E M	10432	11354	10994	10706	T O T A L
O rozwód	2134	2553	2397	2438	By divorce
O separację	712	240	184	179	By separation
O alimenty	2997	4032	3952	3967	By alimony
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:					Concerning juveniles ^a in investigation proceedings:
w związku z demoralizacją	1008	1234	1195	1061	involving demoralization
w związku z czynami karalnymi	1998	1586	1633	1678	involving punishable acts
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :					Concerning juveniles ^a at session or hearing ^b :
w związku z demoralizacją	533	813	694	646	involving demoralization
w związku z czynami karalnymi	1050	896	939	737	involving punishable acts

a Dane dotyczą osób. b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym. a Data relate to persons. b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości. S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (42). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców					Register of Entrepreneurs
Przedsiębiorstwa państwowe	16	4	3	2	State owned enterprises
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	5	6	6	6	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	267	264	268	272	Cooperatives
Spółki jawne	672	795	799	797	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	1656	2235	2407	2648	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicz- nych Zakładów Opieki Zdrowotnej ^c					Register of Associations, Other Social and Professional Organi- zations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities ^c
Stowarzyszenia ^d	1542	2056	2192	2317	Associations ^d
Związki zawodowe	196	224	231	230	Trade unions
Izby gospodarcze	5	7	7	8	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	1983	10225	12150	13759	Total debtors

a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy w Kielcach. b Prowadzące działalność gospodarczą. c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Register court conducting National Judicial Register on the area of the voivodship is District Court in Kielce.

b Conducting economic activity. c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do roku 2005 na ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej:

- dla lat 2000-2009 - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla lat 2000-2002 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat - każdorazowy podział administracyjny),

- od 2010 r. - w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (dla lat 2010 i 2011 zastosowano podział administracyjny z dnia 31.XII.2011 r.).

3. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozu-

CHAPTER V POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 3 months (until 2005 – more than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of the Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.
2. Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) was prepared assuming the number of population balanced on:
 - for 2000-2009 - the basis of results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000-2002 there was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment),
 - since 2010 - the basis of results of the Population and Housing Census 2011 (for 2010-2011 was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2011).
3. The **working age population** refers to

mie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18 - 64 lata, dla kobiet 18 - 59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18 - 44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45 - 64 lata, kobiety — 45 - 59 lat. Przez ludność w wieku **nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku **poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.

4. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

5. Stan cywilny faktyczny osób został określony wtórnie na podstawie stanu cywilnego prawnego oraz charakteru związku w jakim żyje dana osoba, tj. w oparciu o informacje dotyczące relacji z głową gospodarstwa domowego, oraz wzajemnych powiązań między osobami spisanyymi.

Ustalono następujące kategorie faktycznego stanu cywilnego:

- kawaler, panna,
- żonaty, zamężna – w świetle prawa świeckiego lub kanonicznego i pozostający w faktycznym małżeństwie,
- partner, partnerka (prowadzący wspólnie gospodarstwo domowe – bez względu na ich stan cywilny prawny),
- wdowiec, wdowa,
- rozwiedziony, rozwiedziona,
- separowany, separowana – dotyczy osób:
- pozostających w separacji prawnej i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami,
- o stanie cywilnym prawnym żonaty, zamężna – niepozostających w związku małżeńskim i nietworzących związków partnerskich z innymi osobami.

6. Poziom wykształcenia ludności określa najwyższy ukończony poziom kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą zaliczania wykształcenia do określonego poziomu było uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły.

Zastosowano następującą klasyfikację poziomu wykształcenia: wyższe, policealne, średnie (zawodowe i ogólnokształcące), zasadnicze zawodowe, gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego.

7. Kraj urodzenia (miejsce urodzenia) – zgodnie z międzynarodowymi zaleceniami kraj uro-

*males, aged 18—64, and females, aged 18 - 59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18 - 44) and **non-mobility** (i.e. 45 - 64 for males and 45 - 59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.*

4. Median age of population is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

5. De facto marital status of persons has been defined as a derivative, based on the: legal marital status, relationships character the given person lives in, i.e. on the basis information in the relations with the head of the household and mutual connection between the surveyed persons.

The following categories of de facto marital status has been defined:

- single,
- married – in the light of secular or canon law and in actual status of marriage,
- male cohabitant, female cohabitant (living in the same household – irrespectively of their legal marital status),
- widower, widow,
- divorced,
- separated man, women – it is related to persons:
- remaining in a legal separation and not creating cohabitations with other persons,
- legally married but not creating a marriage or cohabitation with other persons.

6. Educational level of population is defined by the highest level of education completed at school or trainings in other course or form, recognized in accordance with the educational system in force. The basis for recognizing education to be on the appropriate level was a certificate (diploma) obtained upon graduation from the appropriate school.

The survey of educational level encompassed persons at the age of 13 and above

The following classification of educational level has been used: tertiary, post-secondary, secondary (vocational and general), basic vocational, lower secondary, primary, incomplete primary and without school education.

7. Country of birth (place of birth) – in accordance with international recommendations the

dzenia określono na podstawie granic państw aktualnych w momencie spisu (tj. 31 III 2011r.) a nie w momencie urodzenia osoby. Rozstrzygnięcie takie zostało przyjęte z uwagi na konieczność zabezpieczenia porównywalności, a przede wszystkim niedublowania danych w skali między-narodowej.

8. Narodowość – przynależność narodowa lub etniczna - jest deklaratywną, opartą na subiektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia rodziców, z określonym narodem lub wspólnotą etniczną. W spisie ludności w 2011 r. umożliwiono mieszkańcom Polski wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych.

9. Podziału ludności według głównego źródła utrzymania dokonano na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego źródła dochodów — uzyskiwanego w ciągu roku (12 miesięcy) poprzedzającego moment spisu (tj. dla 2002 r. — 20 V, a dla 2011 r. — 31 III) i było ono ustalane niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej tych osób.

Ze względu na posiadane źródła utrzymania ludność dzieli się na dwie kategorie:

- posiadających własne źródła utrzymania, tj. osoby utrzymujące się z dochodów uzyskiwanych z pracy osobiście wykonywanej, z niezarobkowych źródeł, a także z własności lub wynajmu oraz pozostałych źródeł dochodów osobno nie wymienionych,
- utrzymywanych, tj. osoby pozostające na utrzymaniu osób posiadających własne źródło dochodów.

Do ludności utrzymującej się z dochodów z pracy zaliczono pracujących najemnie i pracujących na własny rachunek.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy najemnej zaliczono zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, umowy-zlecenia, o dzieło, powołania, wyboru lub mianowania), osoby wykonujące pracę nakładczą oraz duchownych.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy na rachunek własny zaliczono osoby (łącznie z pomagającymi członkami rodzin) prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz osoby wykonujące wolne zawody (np. twórcy, adwokaci, lekarze), a także osoby utrzymujące się z dochodów z wynajmu.

Do ludności utrzymującej się z dochodu z wynajmu zalicza się osoby uzyskujące dochody z wynajmu mieszkania, pokoi, budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (np. garażu).

Do ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł zaliczono osoby, dla których posiadanie

country of birth should be given taking into consideration the state borders that are actual at the moment of Census (i.e. 31 III 2011), and not those at the moment of person's birth. Such solution was adopted in relation to the necessity to ensure comparability, and first of all in order to avoid doubling of data on the international scale.

8. Nationality – national or ethnic identity – is a declared (based on a subjective impression) individual feature of each person expressing his/her emotional or cultural relationship, or the one following from his/her parents' origin, to a specific nation or ethnic community. In the census of 2011 a solution has been adopted which enables respondents to define their complex (multiple) national and ethnic identities.

9. Division of population according to the main source of maintenance was made on the basis of criteria of the exclusive or the main source of incomes — obtained within one year (12 months) before the moment of census (i.e. for 2002 — 20 V and for 2011 — 31 III) and was settled irrespective of economic activity of these people.

In respect of the possessed source of maintenance population is divided into two categories:

- persons having own sources of maintenance, i.e. people earning their living from incomes obtained from work performed personally, from non-earned sources, and also from property or from rent and the other sources of income not elsewhere specified,
- persons maintained (dependents), i.e. people, who remain maintained by other persons with own source of income.

Population having incomes from work includes employees in paid employment and own-account workers.

Employees hired on the basis of an employment contract (a labour contract, commission contracts, postings, appointments), outworkers, clergy were considered as persons maintained incomes from paid employment.

Own-account workers (together with contributing family members) including persons managing private agriculture holdings and plots as well as professionals are considered as persons maintained from self-employed incomes; including so rent incomes.

Population which earns its living from rent income includes persons, who receive their income from rent of an apartment, rooms, residential and non-residential buildings (e.g. a garage).

Population, which earns its living from non-earned sources of maintenance, includes persons, for whom the non-earned source of income

niezarobkowego źródła stanowi wyłącznie lub główne źródło utrzymania.

Do niezarobkowych źródeł utrzymania zaliczono: emerytury, renty, zasiłki i świadczenia.

Do ludności utrzymującej się z dochodów z własności zaliczono osoby utrzymujące się z dochodów z tytułu oddanych w dzierżawę gruntów rolnych, z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek od oszczędności, z udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidendy).

Do ludności utrzymującej się z pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych zaliczono osoby otrzymujące m in. świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny), alimenty oraz stypendia.

10. Przez gospodarstwo domowe rozumie się zespół osób spokrewnionych i niespokrewnionych zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się. Osoby utrzymujące się samodzielnie tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Ze względu na liczbę oraz stosunek pokrewieństwa osób wyróżnia się następujące typy gospodarstw domowych:

- rodzinne (jednorodzinne, dwurodzinne, trzyrodzinne i większe),
- nierodzinne (jednoosobowe, wieloosobowe).

11. Osobą niepełnosprawną jest osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony (**osoba niepełnosprawna prawnie**) lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (**osoba niepełnosprawna tylko biologicznie**).

Kryterium do zakwalifikowania danej osoby do zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie było posiadanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydanego przez odpowiedni organ - w przypadku osób w wieku 16 lat i więcej lub orzeczenia o niepełnosprawności wydawanego osobom do 16 roku życia – bez orzekania o stopniu. W 2011 r. osobom w wieku 16 lat i więcej ustalano trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany, lekki.

12. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa — według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za

constitutes an exclusive or main source of maintenance.

The non-earned sources of maintenance include: retirement pays, pensions, benefits.

Population, which earns its living from incomes from property, included persons, who live from the following incomes: leased agricultural lands, capital investments (on trade of shares, bonds, capital gains etc.), interest rate on savings, share in profits of a company (dividends).

Population, which earns its living from the other sources of income not elsewhere specified includes persons who receive: i.a. family allowances (including family benefit and supplements to the family benefit, nursing benefit), alimonies and scholarships.

10. The household is understood as a group of related or unrelated persons, living together and earning their living collectively. Persons who maintain themselves individually, constitute a one person households.

On the basis of the number of persons and their relationship the following types households are distinguished:

- family (one-family, two-family, three-family and more),
- non-family (one person, multipersonal).

11. Disabled person is such person, who has appropriate judgment issued by a body, authorized to this (**a person legally disabled**) or a person, who does not have such judgment, but feels constrained in the ability of performing basic activities for his/her age (**a person only biologically disabled**).

A criterion for qualifying a given person to the group of disabled people lawfully was to have a decision on the degree of disability issued by an appropriate adjudicating body — in case of people at the age of 16 and more or certificate of disability issued to person under 16 years of age – without deciding the degree. In 2011, three levels of disability were established for persons at the age of 16 and above: substantial, moderate, light.

12. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages — according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous

granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);

- rozwdy — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia — według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony — według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptistów, Kościół Adwentystów Dnia Siómeo, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15 - 49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15 - 19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45 - 49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15 - 49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku

petition of both of persons — residence of husband is used);

- *divorces — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken);*
- *births — according to the mother's place of permanent residence;*
- *deaths — according to the place of permanent residence of the deceased.*

*The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.*

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijań Baptistów, Kościół Adwentystów Dnia Siómeo, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

***Female fertility rate** is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15 - 49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15 - 19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45 - 49.*

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15 - 49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving

rozrodczym będzie rodzic z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmienne współczynniki płodności),

- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

13. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

14. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

15. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

16. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI):

- do 2009 r. - zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. - faktycznie zamieszkałej.

births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),

- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

13. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

14. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

15. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

16. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI)

- to 2009 - registered for permanent residence,
- since 2010 - de facto population (population actually residing).

TABL. 1 (43). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			

STAN W DNIU 30 VI
AS OF 30 VI

O G Ó Ł E M w liczbach						T O T A L in absolute
bezwzględnych	1286384	1268271	1284803	1280124	1275511	numbers
mężczyźni	627757	617488	627507	625203	623037	males
kobiety	658627	650783	657296	654921	652474	females
Miasta	585029	572156	580854	577255	573654	Urban areas
Wieś	701355	696115	703949	702869	701857	Rural areas

STAN W DNIU 31 XII
AS OF 31 XII

O G Ó Ł E M w liczbach						T O T A L in absolute
bezwzględnych	1285007	1266014	1282546	1278116	1273995	numbers
na 1 km²	110	108	110	109	109	per 1 km²
mężczyźni w liczbach						males in absolute
bezwzględnych	626859	616462	626481	624269	622370	numbers
kobiety: w liczbach						females: in absolute
bezwzględnych	658148	649552	656065	653847	651625	numbers
na 100 mężczyzn	105	105	105	105	105	per 100 males
Miasta: w liczbach						Urban areas: in absolute
bezwzględnych	583488	570257	578955	575507	572136	numbers
w % ogółu ludności	45,4	45,0	45,1	45,0	44,9	in % of total population
Wieś: w liczbach						Rural areas: in absolute
bezwzględnych	701519	695757	703591	702609	701859	numbers
w % ogółu ludności	54,6	55,0	54,9	55,0	55,1	in % of total population

^a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu:
A – z NSP²⁰⁰² – podobnie jak dla 2005 r.; B – z NSP²⁰¹¹ – jak dla lat 2011 i 2012.

^a *Balance of population for 2010 is given in two approaches, ie. considering results of national censuses:*
A – 2002 census – as for the year 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (44). LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
O G Ó Ł E M	1285007	1266014	1282546	1278116	1273995	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	264275	229821	234159	228678	223983	Pre-working age
mężczyźni	135009	117777	119822	117084	114861	males
kobiety	129266	112044	114337	111594	109122	females
Miasta	106336	92407	94158	91976	90475	Urban areas
mężczyźni	54386	47555	48327	47265	4655	males
kobiety	51950	44852	45831	44711	43925	females
Wieś	157939	137414	140001	136702	133508	Rural areas
mężczyźni	80623	70222	71495	69819	68311	males
kobiety	77316	67192	68506	66883	65197	females
W wieku produkcyjnym	802420	804676	815854	811052	805238	Working age
w tym w wieku mobilnym	492372	491069	497226	496066	494857	of which of mobility age
mężczyźni	418962	427035	434662	433453	431271	males
w tym w wieku mobilnym	253614	252921	256411	255881	255482	of which of mobility age
kobiety	383458	377641	381192	377599	373967	females
w tym w wieku mobilnym	238758	238148	240815	240185	239375	of which of mobility age
Miasta	385382	372261	377859	372158	365798	Urban areas
mężczyźni	193794	191665	195370	193217	190499	males
kobiety	191588	180596	182489	178941	175299	females
Wieś	417038	432415	437995	438894	439440	Rural areas
mężczyźni	225168	235370	239292	240236	240772	males
kobiety	191870	197045	198703	198658	198668	females
W wieku poprodukcyjnym	218312	231517	232533	238386	244774	Post-working age
mężczyźni	72888	71650	71997	73732	76238	males
kobiety	145424	159867	160536	164654	168536	females
Miasta	91770	105589	106938	111373	115863	Urban areas
mężczyźni	29853	31579	32299	33713	35338	males
kobiety	61917	74010	74639	77660	80525	females
Wieś	126542	125928	125595	127013	128911	Rural areas
mężczyźni	43035	40071	39698	40019	40900	males
kobiety	83507	85857	85897	86994	88011	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIE- KU PRODUKCYJNYM	60	57	57	58	58	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	50	44	44	44	44	Males
Kobiety	72	72	72	73	74	Females

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu:

A – z NSP²⁰⁰² – podobnie jak dla 2005 r.; B – z NSP²⁰¹¹ – jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, ie. considering results of national censuses:

A – 2002 census – as for the year 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 4 (46). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**

Stan w dniu 31 XII

TOWNS AND URBAN POPULATION

As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM				
TOTAL	2005	30	583488	45,4
	2010	31	578955	45,1
	2011	31	575507	45,0
	2012	31	572136	44,9
Poniżej 2000 <i>Below</i>		4	6216	0,5
2000– 4999		10	34148	2,7
5000– 9999		6	42515	3,3
10000– 19999		5	70505	5,5
20000– 49999		3	93248	7,3
50000– 99999		2	124566	9,8
100000 i więcej <i>and more</i>		1	200938	15,8

TABL. 5 (47). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM				
TOTAL	2005	97	701519	54,6
	2010	97	703591	54,9
	2011	97	702609	55,0
	2012	97	701859	55,1
Poniżej 2000 <i>Below</i>		1	1879	0,1
2000– 4999		33	135541	10,6
5000– 6999		20	117527	9,2
7000– 9999		22	183554	14,4
10000 i więcej <i>and more</i>		21	263358	20,7

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (48). **MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	37,9	39,2	39,5	39,9	TOTAL
mężczyźni	35,7	37,3	37,6	38,0	males
kobiety	40,2	41,4	41,7	42,0	females
Miasta	39,4	40,9	41,2	41,6	Urban areas
mężczyźni	36,4	38,1	38,5	38,9	males
kobiety	42,1	43,9	44,3	44,6	females
Wieś	36,7	38,0	38,3	38,6	Rural areas
mężczyźni	35,2	36,6	37,0	37,3	males
kobiety	38,4	39,4	39,7	40,1	females

TABL. 7 (49). LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO^a
 POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a

P Ł E Ć STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2011			S E X DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
	w tys. <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM	1061,9	499,9	562,0	1095,8	502,9	592,9	T O T A L
Kawalerowie, Panny	287,4	134,5	152,9	299,0	129,6	169,4	<i>Single</i>
Żonaci, Zameężne	617,2	288,8	328,4	619,8	283,4	336,4	<i>Married</i>
Partnerzy, Partnerki	6,5	4,0	2,5	9,4	6,2	3,3	<i>Cohabitants</i>
Wdowcy, Wdowy	107,9	43,7	64,2	114,0	49,3	64,7	<i>Widowed</i>
Rozwiedzeni, Rozwiedzione	27,4	19,7	7,7	40,9	27,2	13,7	<i>Divorced</i>
Separowani, Separowane	11,1	5,8	5,3	6,3	3,3	3,0	<i>Separated</i>
Nieustalony	4,3	3,4	0,9	6,4	3,9	2,5	<i>Unknown</i>
Mężczyźni	513,5	235,6	277,9	530,9	236,8	294,1	Males
Kawalerowie	168,7	72,4	96,2	177,8	72,0	105,8	<i>Single</i>
Żonaci	307,8	143,6	164,1	309,1	140,9	168,1	<i>Married</i>
Partnerzy	3,3	2,0	1,3	4,7	3,1	1,6	<i>Cohabitants</i>
Wdowcy	15,5	6,2	9,3	16,3	7,2	9,1	<i>Widowed</i>
Rozwiedzeni	11,1	7,2	3,9	17,0	10,2	6,8	<i>Divorced</i>
Separowani	5,0	2,4	2,6	2,7	1,3	1,4	<i>Separated</i>
Nieustalony	2,2	1,7	0,5	3,1	2,0	1,2	<i>Unknown</i>
Kobiety	548,4	264,3	284,1	564,9	266,1	298,8	Females
Panny	118,7	62,1	56,7	121,2	57,6	63,5	<i>Single</i>
Zameężne	309,4	145,1	164,3	310,7	142,5	168,2	<i>Married</i>
Partnerki	3,3	2,0	1,3	4,7	3,1	1,6	<i>Cohabitants</i>
Wdowy	92,4	37,5	54,9	97,7	42,1	55,6	<i>Widowed</i>
Rozwiedzione	16,3	12,5	3,8	23,9	17,0	6,9	<i>Divorced</i>
Separowane	6,2	3,4	2,8	3,6	1,9	1,6	<i>Separated</i>
Nieustalony	2,1	1,7	0,4	3,2	1,9	1,3	<i>Unknown</i>

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
^a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 7 (49). LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO^a (dok.)
 POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS^a (cont.)

P Ł E Ć STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2011			SEX DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
	w odsetkach in %						
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Kawalerowie, Panny	27,1	26,9	27,2	27,3	25,8	28,6	Single
Żonaci, Zamężne	58,1	57,8	58,4	56,6	56,4	56,7	Married
Partnerzy, Partnerki	0,6	0,8	0,5	0,9	1,2	0,6	Cohabitants
Wdowcy, Wdowy	10,2	8,7	11,4	10,4	9,8	10,9	Widowed
Rozwiedzeni, Rozwiedzione	2,6	3,9	1,4	3,7	5,4	2,3	Divorced
Separowani, Separowane	1,0	1,2	0,9	0,6	0,7	0,5	Separated
Nieustalony	0,4	0,7	0,2	0,6	0,8	0,4	Unknown
Mężczyźni	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Males
Kawalerowie	32,9	30,8	34,6	33,5	30,4	36,0	Single
Żonaci	59,9	61,0	59,1	58,2	59,5	57,2	Married
Partnerzy	0,6	0,9	0,5	0,9	1,3	0,6	Cohabitants
Wdowcy	3,0	2,6	3,3	3,1	3,1	3,1	Widowed
Rozwiedzeni	2,2	3,0	1,4	3,2	4,3	2,3	Divorced
Separowani	1,0	1,0	0,9	0,5	0,6	0,5	Separated
Nieustalony	0,4	0,7	0,2	0,6	0,8	0,4	Unknown
Kobiety	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Females
Panny	21,7	23,5	20,0	21,4	21,7	21,3	Single
Zamężne	56,4	54,9	57,8	55,0	53,5	56,3	Married
Partnerki	0,6	0,8	0,4	0,8	1,2	0,5	Cohabitants
Wdowy	16,9	14,2	19,3	17,3	15,8	18,6	Widowed
Rozwiedzione	3,0	4,7	1,3	4,2	6,4	2,3	Divorced
Separowane	1,1	1,3	1,0	0,6	0,7	0,5	Separated
Nieustalony	0,4	0,7	0,1	0,6	0,7	0,4	Unknown

^a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
^a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 8 (50). LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ^a
 POPULATION AGED 13 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym poziom wykształcenia Of which educational level					
		wyższe tertiary	policealne i średnie post- -secondary and secondary	zasadnicze zawodowe basic vocational	gimnazjalne lower secondary	podstawowe primary	
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS							
OGÓŁEM	2002	1100,9	100,0	331,7	240,4	-	361,7
TOTAL	2011	1124,0	180,6	337,6	239,8	58,1	238,5
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM	2002	100,0	9,1	30,1	21,8	-	32,9
TOTAL	2011	100,0	16,1	30,0	21,3	5,2	21,2
mężczyźni males		100,0	13,3	28,0	28,1	5,7	19,3
kobiety females		100,0	18,7	31,9	15,0	4,7	23,0
Miasta Urban areas		100,0	22,9	35,7	16,9	4,2	13,2
mężczyźni males		100,0	20,4	33,5	22,5	4,8	11,6
kobiety females		100,0	25,1	37,6	11,9	3,7	14,6
Wieś Rural areas		100,0	10,3	25,3	25,1	6,0	28,0
mężczyźni males		100,0	7,5	23,6	32,6	6,4	25,5
kobiety females		100,0	13,1	27,0	17,7	5,5	30,4

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
 a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 9 (51). LUDNOŚĆ WEDŁUG STRUKTURY IDENTYFIKACJI NARODOWO-ETNICZNEJ W 2011 R. ^a
 POPULATION BY THE STRUCTURE OF THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITIES IN 2011 ^a

IDENTYFIKACJA NARODOWO-ETNICZNA	W tysiącach In thousands	W odsetkach In percent	THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITY
OGÓŁEM	1280,7	100,0	GRAND TOTAL
Wyłącznie polska	1262,2	98,5	Polish only
Polska i niepolska	3,4	0,3	Polish and non-Polish
Wyłącznie niepolska	1,0	0,1	Non-Polish only
Nieustalona ^b	14,1	1,1	Unknown ^b

a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. b Lub bez przynależności narodowo-etnicznej.
 a Results of the Population and Housing Census 2011. b Or without national or ethnic identity.

TABL. 10 (52). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG LICZBY OSÓB***HOUSEHOLDS^a BY NUMBER OF PERSONS*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Gospodarstwa domowe w tys. <i>Households in thous.</i>							Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym <i>Average number of persons in household</i>
	ogółem <i>total</i>	o liczbie osób <i>by number of persons</i>					5 i więcej <i>5 and more</i>	
		1	2	3	4			
w tys. <i>in thous.</i>								
OGÓŁEM 2002	434,1	98,2	100,4	83,7	79,1	72,7	2,96	
TOTAL 2011	428,5	94,8	105,6	83,5	71,2	73,3	2,97	
miasta 2002 <i>urban area</i>	220,5	56,3	54,6	47,7	40,8	20,9	2,66	
2011	220,2	55,2	63,2	48,5	33,4	19,9	2,60	
wieś 2002 <i>rural area</i>	213,6	41,9	45,8	36,0	38,3	51,7	3,27	
2011	208,3	39,7	42,4	35,0	37,8	53,4	3,36	

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 11 (53). **GOSPODARSTWA DOMOWE^a WEDŁUG SKŁADU RODZINNEGO***HOUSEHOLDS^a BY FAMILY COMPOSITION*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002			2011			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
	w tys. <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM	434,1	220,5	213,6	428,5	220,2	208,3	TOTAL
Jednorodzinne	303,8	153,8	150,0	280,6	146,1	134,5	<i>One-family</i>
Dwurodzinne	25,4	7,3	18,2	38,1	11,5	26,6	<i>Two-family</i>
Trzyrodzinne i większe	1,1	0,3	0,8	3,2	0,7	2,4	<i>Three-family and</i>
Nierodzinne	103,8	59,1	44,7	106,6	61,9	44,7	<i>Non-family</i>
jednoosobowe	98,2	56,3	41,9	94,8	55,2	39,7	<i>one person</i>
wielorodzinne	5,6	2,8	2,8	11,8	6,7	5,0	<i>multipersonal</i>

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 12 (54). **OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE^a***DISABLED PERSONS^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002	2011	2002	2011	SPECIFICATION
	w tys. <i>in thous.</i>		na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>		
OGÓŁEM	187,1	165,7	144	129	TOTAL
mężczyźni	89,5	77,0	141	123	<i>males</i>
kobiety	97,7	86,6	147	135	<i>females</i>
Miasta	79,7	79,6	134	138	<i>Urban areas</i>
Wieś	107,4	86,1	153	122	<i>Rural areas</i>

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 13 (55). LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA ^a
 POPULATION BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE ^a

L.p.	WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Ogółem ^b Grand total ^b	Praca Work			razem total
			razem total	najemna hired	na własny rachunek ^c own- -account workers ^c	

W TYSIĄCACH

1	OGÓŁEM TOTAL	2002	1297,5	399,4	271,7	127,7	393,9
2		2011	1280,7	451,3	345,9	105,4	350,8
3	Mężczyźni Males	2002	633,8	218,4	144,3	74,1	167,8
4		2011	625,5	256,4	191,7	64,7	141,9
5	Kobiety Females	2002	663,7	181,0	127,4	53,6	226,0
6		2011	655,2	194,9	154,2	40,6	208,9
7	Miasta Urban areas	2002	595,4	185,2	159,8	25,4	176,4
8		2011	577,8	207,3	180,6	26,7	162,1
9	Wieś Rural areas	2002	702,1	214,3	111,9	102,3	217,5
10		2011	702,9	244,0	165,3	78,7	188,7

W ODSETKACH

11	OGÓŁEM TOTAL	2002	100,0	30,8	20,9	9,8	30,4
12		2011	100,0	35,2	27,0	8,2	27,4

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. b Dochody z własności tylko w pozycji Ogółem. rehabilitacyjnym.

a Results of the Population and Housing Censuses. b Incomes from owning only in the position of Grand total.

Niezarobkowe źródło Non-earned source			Pozostałe dochody osobno niewymienione Other sources of income not elsewhere specified	Na utrzymaniu Maintained persons	Nieustalone źródło utrzymania Unknown source of maintenance	L.p.
emerytura ^d retirement pay ^d	renta ^e pension ^e	zasiłki i świadczenia benefits				

IN THOUSANDS

204,4	118,8	31,8	-	491,7	11,9	1
253,5	66,6	30,7	25,0	401,3	50,8	2
81,6	50,2	19,0	-	241,3	5,8	3
94,6	32,3	15,0	12,7	189,0	24,4	4
122,8	68,6	12,8	-	250,4	6,0	5
158,9	34,3	15,7	12,3	212,3	26,3	6
84,4	51,7	16,6	-	224,6	8,8	7
118,2	27,9	16,0	12,3	162,6	32,8	8
120,0	67,1	15,3	-	267,1	3,0	9
135,2	38,7	14,7	12,7	238,7	18,0	10

H IN PERCENT

15,8	9,2	2,5	-	37,9	0,9	11
19,8	5,2	2,4	1,9	31,3	4,0	12

c-e Łącznie: c – z dochodami z wynajmu, d – z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych, e – ze świadczeniem

c-e Including: c – incomes from rent d – structural pension for farmers, e – rehabilitation benefit.

TABL. 14 (56). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
	ogółem total	w tym wyznani- owe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH

IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	7154	5577	248	893	11477	13620	68	-2143
TOTAL	2010	7833	5806	85	1536	12445	14006	78	-1561
	2011	6881	4873	65	1310	11600	13725	70	-2125
	2012	6820	4843	57	1991	11510	13957	41	-2447
Miasta	2005	3285	2391	130	623	4700	5427	32	-727
Urban areas	2010	3668	2537	52	1017	5323	5607	25	-284
	2011	3049	1983	45	846	4905	5581	28	-676
	2012	2941	1922	38	1372	4848	5850	13	-1002
Wieś	2005	3869	3186	118	270	6777	8193	36	-1416
Rural areas	2010	4165	3269	33	519	7122	8399	53	-1277
	2011	3832	2890	20	464	6695	8144	42	-1449
	2012	3879	2921	19	619	6662	8107	28	-1445

NA 1000 LUDNOŚCI^bPER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2005	5,6	4,3	19,3	0,7	8,9	10,6	5,9	-1,7
TOTAL	2010	6,1	4,5	6,6	1,2	9,7	10,9	6,3	-1,2
	2011	5,4	3,8	5,1	1,0	9,1	10,7	6,0	-1,7
	2012	5,4	3,8	4,5	1,6	9,0	10,9	3,6	-1,9
Miasta	2005	5,6	4,1	22,2	1,1	8,0	9,3	6,8	-1,2
Urban areas	2010	6,3	4,4	9,0	1,8	9,2	9,7	4,7	-0,5
	2011	5,3	3,4	7,8	1,5	8,5	9,7	5,7	-1,2
	2012	5,1	3,4	6,6	2,4	8,5	10,2	2,7	-1,7
Wieś	2005	5,5	4,5	16,8	0,4	9,7	11,7	5,3	-2,0
Rural areas	2010	5,9	4,6	4,7	0,7	10,1	11,9	7,4	-1,8
	2011	5,5	4,1	2,8	0,7	9,5	11,6	6,3	-2,1
	2012	5,5	4,2	2,7	0,9	9,5	11,6	4,2	-2,1

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji - na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt - na 1000 urodzeń żywych.
a With civil law consequences. b In case of: separations - data are presented per 100 thous. population; infant deaths
- per 1000 live births.

TABL. 15 (57). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE

Stan w dniu 31 XII

MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa zawarte <i>Marriages contracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
			ogółem <i>total</i>	przez śmierć <i>by death of</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>	na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>		
				męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>		ogółem <i>total</i>	w tym przez rozwód <i>of which by divorce</i>	
OGÓŁEM	2005	7154	6906	4628	1385	893	22,0	2,8	-316
TOTAL	2010	7833	7423	4416	1471	1536	23,5	4,9	-402
	2011	6881	7068	4278	1480	1310	22,6	4,2	-950
	2012	6820	7831	4388	1452	1991	25,2	6,4	-1654
Miasta	2005	3285	3129	1926	580	623	21,5	4,3	-587
<i>Urban areas</i>	2010	3668	3511	1829	665	1017	24,4	7,1	-732
	2011	3049	3328	1791	691	846	23,4	6,0	-1098
	2012	2941	3956	1939	645	1372	28,2	9,8	-1773
Wieś	2005	3869	3777	2702	805	270	22,4	1,6	271
<i>Rural areas</i>	2010	4165	3912	2587	806	519	22,8	3,0	330
	2011	3832	3740	2487	789	464	22,0	2,7	147
	2012	3879	3875	2449	807	619	22,7	3,6	119

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 16 (58). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.

MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	6820	282	2468	2672	832	251	153	102	60
19 lat i mniej Under 20 years	34	19	13	1	-	1	-	-	-
20-24	1260	179	892	169	17	3	-	-	-
25-29	3220	70	1327	1639	162	18	4	-	-
30-34	1403	13	205	713	413	50	9	-	-
35-39	450	1	25	132	173	98	20	1	-
40-49	230	-	6	18	57	69	69	9	2
50-59	127	-	-	-	10	12	41	53	11
60 lat i więcej and more	96	-	-	-	-	-	10	39	47
W TYM WYZNANIOWE^a of which CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES ^a									
OGÓŁEM TOTAL	4843	147	1930	2107	486	115	30	19	9
19 lat i mniej Under 20 years	12	5	6	1	-	-	-	-	-
20-24	921	90	688	135	7	1	-	-	-
25-29	2582	45	1071	1341	113	11	1	-	-
30-34	994	6	154	549	252	33	-	-	-
35-39	232	1	11	73	95	48	4	-	-
40-49	66	-	-	8	17	21	18	2	-
50-59	19	-	-	-	2	1	6	8	2
60 lat i więcej	17	-	-	-	-	-	1	9	7
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	2941	56	780	1337	465	125	74	72	32
19 lat i mniej Under 20 years	3	2	1	-	-	-	-	-	-
20-24	344	38	239	57	8	2	-	-	-
25-29	1370	11	451	815	84	6	3	-	-
30-34	723	5	73	378	238	24	5	-	-
35-39	252	-	13	75	99	52	13	-	-
40-49	116	-	3	12	29	36	31	5	-
50-59	71	-	-	-	7	5	17	38	4
60 lat i więcej and more	62	-	-	-	-	-	5	29	28

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 16 (58). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R. (dok.)

MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	
MIASTA (dok.) URBAN AREAS (cont.)									
W TYM WYZNANIOWE ^a of which CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES ^a									
OGÓŁEM TOTAL	1922	20	559	1011	256	55	10	9	2
19 lat i mniej Under 20 years	1	1	-	-	-	-	-	-	-
20-24	230	10	173	43	3	1	-	-	-
25-29	1045	7	328	651	55	3	1	-	-
30-34	482	2	53	273	137	17	-	-	-
35-39	124	-	5	39	52	25	3	-	-
40-49	29	-	-	5	8	9	5	2	-
50-59	6	-	-	-	1	-	1	3	1
60 lat i więcej and more	5	-	-	-	-	-	-	4	1
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	3879	226	1688	1335	367	126	79	30	28
19 lat i mniej Under 20 years	31	17	12	1	-	1	-	-	-
20-24	916	141	653	112	9	1	-	-	-
25-29	1850	59	876	824	78	12	1	-	-
30-34	680	8	132	335	175	26	4	-	-
35-39	198	1	12	57	74	46	7	1	-
40-49	114	-	3	6	28	33	38	4	2
50-59	56	-	-	-	3	7	24	15	7
60 lat i więcej and more	34	-	-	-	-	-	5	10	19
W TYM WYZNANIOWE ^a of which CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES ^a									
OGÓŁEM TOTAL	2921	127	1371	1096	230	60	20	10	7
19 lat i mniej Under 20 years	11	4	6	1	-	-	-	-	-
20-24	691	80	515	92	4	-	-	-	-
25-29	1537	38	743	690	58	8	-	-	-
30-34	512	4	101	276	115	16	-	-	-
35-39	108	1	6	34	43	23	1	-	-
40-49	37	-	-	3	9	12	13	-	-
50-59	13	-	-	-	1	1	5	5	1
60 lat i więcej and more	12	-	-	-	-	-	1	5	6

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 17 (59). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.

MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGOŁEM TOTAL				
OGOŁEM GRAND TOTAL	6820	6233	112	475
Kawalerowie Single	6260	5978	39	243
Wdowcy Widowers	70	11	31	28
Rozwidzeni Divorced	490	244	42	204
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	2941	2601	57	283
Kawalerowie Single	2598	2454	17	127
Wdowcy Widowers	36	7	13	16
Rozwidzeni Divorced	307	140	27	140
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	3879	3632	55	192
Kawalerowie Single	3662	3524	22	116
Wdowcy Widowers	34	4	18	12
Rozwidzeni Divorced	183	104	15	64

TABL. 18 (60). MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a

CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	
OGOŁEM TOTAL				
	2005	5577	2391	3186
	2010	5806	2537	3269
	2011	4873	1983	2890
	2012	4843	1922	2921
w tym: of which:				
Kościół Katolicki	4832	1917	2915	
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	3	1	2	
Kościół Ewangelicko-Augsburski	3	1	2	
Kościół Chrześcijan Baptystów	-	-	-	
Kościół Starokatolicki Mariawitów	2	2	-	
Kościół Zielonoświątkowy	2	1	1	

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 20 (62). **ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	893	1536	1310	1991	TOTAL
rozwoły małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	245	663	518	845	Marriages without children
Z dziećmi	648	873	792	1146	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	368	588	527	814	1
2	207	245	227	289	2
3	44	29	31	37	3
4 i więcej	29	11	7	6	4 and more
Miasta	623	1017	846	1372	Urban areas
rozwoły małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	189	475	344	598	Marriages without children
Z dziećmi	434	542	502	774	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	264	374	330	563	1
2	131	151	155	192	2
3	24	14	15	19	3
4 i więcej	15	3	2	-	4 and more
Wieś	270	519	464	619	Rural areas
rozwoły małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	56	188	174	247	Marriages without children
Z dziećmi	214	331	290	372	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	104	214	197	251	1
2	76	94	72	97	2
3	20	15	16	18	3
4 i więcej	14	8	5	6	4 and more

a Poniżej 18 lat.

a Below the age of 18.

TABL. 21 (63). **URODZENIA**

BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	11477	12445	11600	11510	4848	6662	Live births
chłopcy	5887	6462	5997	6059	2566	3493	males
dziewczęta	5590	5983	5603	5451	2282	3169	females
Małżeńskie	10279	10713	9945	9719	3909	5810	Legitimate
chłopcy	5299	5534	5153	5113	2067	3046	males
dziewczęta	4980	5179	4792	4606	1842	2764	females
Pozamałżeńskie	1198	1732	1655	1791	939	852	Illegitimate
chłopcy	588	928	844	946	499	447	males
dziewczęta	610	804	811	845	440	405	females
Urodzenia martwe	61	63	64	52	17	35	Live still births
chłopcy	31	30	28	26	10	16	males
dziewczęta	30	33	36	26	7	19	females

TABL. 22 (64). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM	2005	11477	5837	3793	1148	383	152	164
TOTAL	2010	12445	6375	4363	1149	333	120	104
	2011	11600	5927	4107	1112	272	103	79
	2012	11510	5798	4106	1150	256	111	89
19 lat i mniej Under 20 years		454	422	29	3	-	-	-
20-24		2185	1615	486	69	14	1	-
25-29		4426	2567	1510	272	50	19	8
30-34		3090	967	1544	437	83	35	24
35-39		1111	195	482	296	68	33	37
40-44		235	31	54	69	39	23	19
45 lat i więcej and more		9	1	1	4	2	-	1
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2005	100,0	50,9	33,0	10,0	3,3	1,3	1,4
TOTAL	2010	100,0	51,2	35,1	9,2	2,7	1,0	0,8
	2011	100,0	51,1	35,4	9,6	2,3	0,9	0,7
	2012	100,0	50,4	35,7	10,0	2,2	1,0	0,8
19 lat i mniej Under 20 years		3,9	3,7	0,3	0,0	-	-	-
20-24		19,0	14,0	4,2	0,6	0,1	0,0	-
25-29		38,5	22,3	13,1	2,4	0,4	0,2	0,1
30-34		26,8	8,4	13,4	3,8	0,7	0,3	0,2
35-39		9,7	1,7	4,2	2,6	0,6	0,3	0,3
40-44		2,0	0,3	0,5	0,6	0,3	0,2	0,2
45 lat i więcej and more		0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 23 (65). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged.						
15-49 ^{ab}	35,5	40,6	38,3	38,4	36,1	40,2
15-19 ^a	11,2	13,6	12,7	11,8	10,8	12,5
20-24	60,6	56,1	53,0	50,3	39,0	58,5
25-29	91,6	93,2	87,4	89,8	82,1	96,3
30-34	55,0	67,5	63,7	64,5	65,8	63,4
35-39	19,8	27,3	25,4	25,2	25,5	24,9
40-44	3,9	5,2	5,0	6,1	5,2	6,8
45-49 ^b	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,3
Współczynniki: Rates:						
Dzielnicy ogólnej Total fertility	1,209	1,306	1,227	1,232	1,131	1,309
Reprodukcji brutto Gross reproduction	0,589	0,628	0,593	0,584	0,532	0,623
Dynamiki demograficznej Demographic dynamics	0,843	0,889	0,845	0,825	0,829	0,822

a, b Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.
a, b Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 24 (66). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH

DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Mężczy- żni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>			
				razem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	13620	7449	6171	5427	3009	2418	8193	4440	3753
TOTAL	2010	14006	7384	6622	5607	2955	2652	8399	4429	3970
	2011	13725	7358	6367	5581	2957	2624	8144	4401	3743
	2012	13957	7387	6570	5850	3130	2720	8107	4257	3850
0 lat		41	23	18	13	9	4	28	14	14
1-4 lata		11	6	5	4	2	2	7	4	3
5-9		7	3	4	3	2	1	4	1	3
10-14		7	3	4	1	1	-	6	2	4
15-19		19	15	4	9	6	3	10	9	1
20-24		74	63	11	25	23	2	49	40	9
25-29		65	57	8	26	20	6	39	37	2
30-34		110	93	17	40	35	5	70	58	12
35-39		130	110	20	55	48	7	75	62	13
40-44		184	145	39	94	67	27	90	78	12
45-49		314	232	82	126	83	43	188	149	39
50-54		602	459	143	242	176	66	360	283	77
55-59		937	683	254	461	320	141	476	363	113
60-64		1224	868	356	608	411	197	616	457	159
65-69		1034	713	321	511	331	180	523	382	141
70-74		1293	774	519	612	353	259	681	421	260
75-79		1863	972	891	791	411	380	1072	561	511
80-84		2465	1096	1369	981	466	515	1484	630	854
85 lat i więcej <i>and more</i>		3577	1072	2505	1248	366	882	2329	706	1623
NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP										
OGÓŁEM	2005	1059	1187	937	928	1079	790	1168	1273	1065
	2010	1090	1177	1007	965	1067	872	1193	1263	1124
	2011	1072	1177	972	967	1075	868	1159	1257	1061
	2012	1094	1186	1007	1020	1145	906	1155	1217	1093
0 lat ^a		356	380	330	268	351	175	420	401	442
1-4 lata		22	23	20	19	18	19	24	27	21
5-9		12	10	14	13	17	9	12	6	18
10-14		11	9	13	4	8	-	16	10	21
15-19		24	38	10	30	39	20	21	37	4
20-24		82	136	25	67	121	11	93	147	36
25-29		64	108	16	56	84	27	70	127	7
30-34		111	180	35	85	145	22	134	211	48
35-39		142	232	45	132	226	34	150	236	55
40-44		234	361	101	276	397	157	201	335	56
45-49		402	585	213	364	502	238	432	644	191
50-54		638	970	304	542	847	277	724	1067	332
55-59		940	1389	503	912	1382	515	970	1396	490
60-64		1425	2141	784	1378	2086	806	1474	2193	759
65-69		1930	2976	1084	1878	2767	1180	1985	3184	982
70-74		2845	4192	1924	2854	4145	2003	2838	4232	1851
75-79		4423	6201	3369	4149	5743	3190	4650	6586	3516
80-84		7585	10124	6316	7536	10175	6103	7617	10086	6452
85 lat i więcej <i>and more</i>		16053	17953	15357	14926	15879	14564	16729	19258	15825

a Na 100 tys. urodzeń żywych
a Per 100 thous. live births.

TABL. 25 (67). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU

INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH

IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓLEM TOTAL	2005	68	41	27	32	20	12	36	21	15
	2010	78	45	33	25	14	11	53	31	22
	2011	70	40	30	28	19	9	42	21	21
	2012	41	23	18	13	9	4	28	14	14
0–27 dni 0–27 days		28	16	12	11	7	4	17	9	8
0–6		21	14	7	8	6	2	13	8	5
w tym 0 of wic 0		17	11	6	6	4	2	11	7	4
7–13		3	1	2	1	-	1	2	1	1
14–20		4	1	3	2	1	1	2	-	2
21–29 dni 21-29 days		-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 miesiąc 1 month		3	1	2	1	1	-	2	-	2
2		-	-	-	-	-	-	-	-	-
3		2	1	1	-	-	-	2	1	1
4		2	2	-	-	-	-	2	2	-
5-11 miesięcy 5-11 months		6	3	3	1	1	-	5	2	3

NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH

PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS OF EACH SEX

	2005	592	696	483	681	827	526	531	606	453
	2010	627	696	552	470	500	436	744	847	635
	2011	603	667	535	571	752	379	627	605	651
	2012	356	380	330	268	351	175	420	401	442
0–27 dni 0–27 days		243	264	220	227	273	175	255	258	252
0–6		182	231	128	165	234	88	195	229	158
w tym 0 of wic 0		148	182	110	124	156	88	165	200	126
7–13		26	17	37	21	-	44	30	29	32
14–20		35	17	55	41	39	44	60	-	63
21–29 dni 21-29 days		-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 miesiąc 1 month		26	17	37	21	39	-	30	-	63
2		-	-	-	-	-	-	-	-	-
3		17	17	18	-	-	-	30	29	32
4		17	33	-	-	-	-	30	57	-
5-11 miesięcy 5-11 months		52	50	55	21	39	-	75	57	95

TABL. 26 (68). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ

DEATHS BY SELECTED CAUSES

L.p.	PRZYCZYNY ZGONÓW	Ogółem	Mężczyźni	
		Total	Males	
		na 100 tys. per 10 thous.		
1	OGÓŁEM	2005	1059	1187
2		2010	1090	1177
3		2011	1072	1177
	w tym:			
4	Choroby zakaźne i pasożytnicze	5	6	
5	w tym gruźlica i następstwa gruźlicy	1	2	
6	Nowotwory	244	294	
7	w tym nowotwory złośliwe	235	284	
	w tym:			
8	nowotwór złośliwy żołądka	14	20	
9	nowotwór złośliwy trzustki	12	13	
10	nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuc	57	90	
11	nowotwór złośliwy sutka u kobiet	12	-	
12	nowotwór złośliwy szyjki macicy	4	-	
13	nowotwór złośliwy gruczołu krokowego	11	22	
14	białaczka	7	7	
15	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	1	1	
	Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania			
16	i przemiany metabolicznej	12	13	
17	w tym cukrzyca	11	12	
18	Zaburzenia psychiczne	2	4	
19	Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	13	12	
20	Choroby układu krążenia	502	478	
	w tym:			
21	choroba nadciśnieniowa	16	15	
22	choroba niedokrwienności serca	133	140	
23	w tym ostry zawał serca	49	64	
24	choroby naczyń mózgowych	113	97	
25	miażdżycy	91	69	
26	Choroby układu oddechowego	51	73	
27	Choroby układu trawiennego	41	50	
28	w tym zwłóknienie i marskość wątroby	5	6	
29	Choroby skóry i tkanki podskórnej	0	0	
30	Choroby układu kostno-stawowego, mięśni i tkanki łącznej	1	1	
31	Choroby układu moczowo-płciowego	11	12	
32	Ciąża, poród i połóg	0	-	
33	Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	3	3	
34	Wady rozwojowe wrodzone	2	3	
	Objawy, cechy chorobowe i nieprawidłowe wyniki badań klinicznych			
35	i laboratoryjnych	116	115	
36	Zewnętrzne przyczyny zgonu	69	113	
	w tym:			
37	wypadki komunikacyjne	16	28	
38	samobójstwa	17	32	

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10)

Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas		No.
ludności population			CAUSES OF DEATHS	
937	928	1168	TOTAL	1
1007	965	1193		2
972	967	1159		3
4	4	6	of which: Infectious and parasitic diseases	4
1	1	1	of which tuberculosis and sequelae of	5
196	256	234	Neoplasms	6
188	245	227	of which malignant neoplasms	7
			of which:	
9	14	15	malignant neoplasm of stomach	8
10	13	11	malignant neoplasm of pancreas	9
			malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung	10
26	57	58	malignant neoplasm of female breast	11
23	14	10	malignant neoplasm of cervix uteri	12
9	5	4	malignant neoplasm of prostate	13
x	10	11	leukemia	14
7	7	7	Diseases of the blood and blood-forming organs	15
1	1	1		15
11	12	12	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	16
10	10	12	of which diabetes mellitus	17
0	2	1	Mental and behavioural disorders	18
			Diseases of the nervous system and sense organs	19
13	15	11	Diseases of the circulatory system	20
525	429	562	of which:	
17	12	19	hypertensive diseases	21
126	115	148	ischemic heart disease	22
33	43	53	of which acute myocardial infarction	23
127	96	126	diseases of cerebrovascular	24
111	79	101		25
31	40	60	Diseases of the respiratory system	26
33	39	42	Diseases of the digestive system	27
4	6	4	of which fibrosis and cirrhosis of liver	28
-	0	-	Diseases of the skin and subcutaneous tissue	29
			Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue	30
2	1	2		30
10	9	12	Diseases of the genitourinary system	31
0	-	0	Pregnancy, childbirth and the puerperium	32
3	3	3	Conditions originating in the perinatal period	33
2	2	3	Congenital malformations	34
			Symptoms and ill-defined conditions	35
116	100	128		35
26	54	81	Injuries and poisonings by external cause	36
			of which:	
5	13	19	transport accidents	37
3	13	20	intentional self-harm	38

Revision).

TABL. 27 (69). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN

INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES

PRZYCZYNY ZGONÓW CAUSES OF DEATHS		Ogółem <i>Total</i>		Chłopcy <i>Males</i>	Dziew- częta <i>Females</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
		w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. urodzeń żywych <i>per 100 thous. live births</i>				
OGÓŁEM	2005	68	592	696	483	681	531
TOTAL	2010	78	627	696	552	470	744
w tym:	2011	70	608	660	550	578	630
<i>of which:</i>							
Choroby zakaźne i pasożytnicze <i>Infectious and parasitic diseases</i>		3	26	33	18	21	30
w tym posocznica <i>of which septicaemia</i>		1	9	17	-	21	-
Choroby układu nerwowego, narządów zmysłów i układu krążenia <i>Diseases of the nervous system and the sense organs and the circulatory system</i>		1	9	-	18	21	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>		23	200	231	165	144	240
w tym: <i>of which:</i>							
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego <i>congenital malformations of the nervous system</i>		2	17	17	18	21	15
wrodzone wady serca <i>congenital malformation of heart</i>		7	61	83	37	41	75
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym <i>Conditions originating in the perinatal period</i>		38	330	347	312	351	315
w tym: <i>of which:</i>							
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu <i>disorders related to length of gestation and fetal growth</i>		30	261	281	238	268	255
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego <i>respiratory disorders specific to the perinatal period</i>		3	26	33	18	21	30

TABL. 28 (70). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
OGÓŁEM	174	208	172	576	445	TOTAL
w tym dokonane	157	184	154	311	262	of which committed
Miasta	88	90	67	294	213	Urban areas
Wieś	86	118	105	282	232	Rural areas
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	-	-	1	3	2	14 and less
15–19	4	8	3	24	18	15–19
20–29	21	43	21	130	108	20–29
30–49	73	70	54	186	154	30–49
50–69	64	72	80	193	135	50–69
70 lat i więcej	12	15	13	38	26	70 and more

a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w 2010 r. – w podziale na miasta i wieś – również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji i Komendy Stołecznej Policji.

a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2010 – data by urban and rural areas – cases, in which the place of incident is unknown.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters and the Metropolitan Police Headquarters.

TABL. 29 (71). **PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA**

LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI						
MALES						
OGÓŁEM	2005	70,6	56,3	42,2	28,8	17,6
TOTAL	2010	71,8	57,4	43,2	29,7	18,2
	2011	72,0	57,6	43,2	29,9	18,4
	2012	72,7	58,1	43,8	30,1	18,5
Miasta		73,3	58,7	44,3	30,6	18,8
Urban areas						
Wieś		72,1	57,6	43,3	29,7	18,3
Rural areas						
KOBIETY						
FEMALES						
OGÓŁEM	2005	80,2	65,8	51,0	36,5	23,1
TOTAL	2010	80,9	66,5	51,8	37,3	23,8
	2011	81,3	66,8	52,1	37,5	24,0
	2012	81,5	67,0	52,1	37,5	24,0
Miasta		81,6	66,8	52,0	37,4	23,9
Urban areas						
Wieś		81,5	67,1	52,2	37,6	24,1
Rural areas						

TABL. 30 (72). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE

Stan w dniu 31 XII

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS

As of 31 XII

L.p.	KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE ^a CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS ^a	2005	2010	2011	2012
		jednostki kościelne ^b church units ^b			
	Kościół Katolicki Catholic Church				
1	Kościół Rzymskokatolicki ^c	303	544	544	544
	Starokatolickie Old Catholic				
2	Kościół Polskokatolicki ^e	7	6	7	7
	Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition				
3	Kościół Ewangelicko-Augsburski ^{ef}	-	1 ^g	21	21
4	Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	5	5	5	5
5	Kościół Zielonoświątkowy	3	3	3	3
6	Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny	1	1	1	1 ^h
7	Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	3	3	3	3
8	Kościół Chrystusowy w RP	3	2	1	1
9	Kościół Chrześcijański "Wieczernik"	1	1	1	1 ^h
10	Kościół Ewangelicko-Methodystyczny ^e	1	1	1	1
11	Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1
12	Kościół Ewangelicznych Chrześcijan	1	1	1	1
13	Kościół Chrześcijan Baptystów ^e	2	1	1	1 ^h
14	Nowoapostolski Kościół w Polsce	1	1	1	1
15	Kościół Ewangelicko-Reformowany ^e	-	-	-	-
	Muslim				
16	Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	-	-	-	-
	Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions				
17	Buddyjskie Związki Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyu	-	-	1	1 ^h
18	Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang w Polsce	-	-	-	-
19	Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce	-	-	-	-
20	Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	-	-	1	1
	Inne Other				
21	Związek Wyznania Świadców Jehowy	47	47	47 ⁱ	47 ⁱ
22	Rodzinny Kościół Polski	-	1	1	1
23	Kościół Armia Zbawienia w RP ^j	x	1	1	1
24	Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	-	1	1	1 ^h

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w 2012 r. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy i sandomierskiej d Ochrzczeni. e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. f Dane dotyczą diecezji

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2012. b Including, among others, parishes, dioceses of Kielce and Sandomierz. d Baptised. e Church associated in the Polish Ecumenical Council. f Data concern

2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	L.p.
duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful				
695	1416	1406	1463	774142 ^d	1455346 ^d	1458130 ^d	1468862 ^d	1
6	6	7	7	1350	1411	1746	1806	2
-	-	22	19	.	40 ^g	3902	3951	3
7	9	9	9	205	203	203	197	4
5	4	4	4	114	158	172	174	5
1	1	1	1 ^h	150	150	150	150 ^h	6
2	1	1	1	142	136	130	127	7
4	4	4	4	120	92	104	125	8
4	4	4	4 ^h	105	125	110	110 ^h	9
1	1	1	1	55	55	55	55	10
2	2	2	3	47	35	46	52	11
1	1	1	1	41	32	33	35	12
1	1	1	1 ^h	18	19	21	21 ^h	13
-	-	-	-	15	14	18	18	14
-	-	-	-	8	8	8	8	15
-	-	-	-	6	6	6	6 ^h	16
.	-	-	-	.	-	129	129 ^h	17
-	-	-	-	52	60	60	60 ^h	18
-	-	-	-	10	30 ^g	30 ^g	30 ^g	19
.	-	1	1	.	-	19	19	20
.	-	-	-	.	2988	2988 ⁱ	2988 ⁱ	21
.	.	2	2 ^h	.	.	200	200 ^h	22
x	1	1	1	.	20	35	35	23
-	1	5	5 ^h	3	10	19	19 ^h	24

wyznaniowe, ośrodki. c Dane dla 2005 r. dotyczą diecezji kieleckiej, a dla lat 2010-2012 diecezji kieleckiej warszawskiej. g Dane dotyczą 2008 r. h Dane dotyczą 2011 r. i Dane dotyczą 2010 r. j Kościoł zarejestrowany w 2006 r. congregations, religious communities, centres. c Data for 2005 concern dioceses of Kielce and for years 2010-2012 warszawska dioceses. g Data concern 2008. h Data concern 2011. i Data concern 2010. j Church registered in 2006.

TABL. 31 (73). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY

INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH

IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	11785	6439	5233	113	14034	7398	6508	128	-2249
TOTAL	2010	11373	6099	4945	329	13918	7190	6421	307	-2545
	2011	11096	5780	4925	391	13401	7016	6097	288	-2305
	2012	10335	5467	4514	354	12463	6392	5769	302	-2128
Miasta	2005	4567	1934	2571	62	7360	3467	3786	107	-2796
Urban areas	2010	4381	1783	2433	165	7566	3485	3825	256	-3185
	2011	4399	1660	2472	267	7171	3366	3571	234	-2772
	2012	4036	1597	2212	227	6652	3041	3381	230	-2616
Wieś	2005	7218	4505	2662	51	6674	3931	2722	21	544
Rural areas	2010	6992	4316	2512	164	6352	3705	2596	51	640
	2011	6697	4120	2453	124	6230	3650	2526	54	467
	2012	6299	3870	2302	127	5811	3351	2388	72	488

NA 1000 LUDNOŚCI

PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	9,2	5,0	4,1	0,1	10,9	5,8	5,1	0,1	-1,7
TOTAL	2010	8,9	4,7	3,8	0,3	10,8	5,6	5,0	0,2	-2,0
	2011	8,7	4,5	3,8	0,3	10,5	5,5	4,8	0,2	-1,8
	2012	8,1	4,3	3,5	0,3	9,8	5,0	4,5	0,2	-1,7
Miasta	2005	7,8	3,3	4,4	0,1	12,6	5,9	6,5	0,2	-4,8
Urban areas	2010	7,5	3,1	4,2	0,3	13,0	6,0	6,6	0,4	-5,5
	2011	7,6	2,9	4,3	0,5	12,4	5,8	6,2	0,4	-4,8
	2012	7,0	2,8	3,9	0,4	11,6	5,3	5,9	0,4	-4,6
Wieś	2005	10,3	6,4	3,8	0,1	9,5	5,6	3,9	0,0	0,8
Rural areas	2010	9,9	6,1	3,6	0,2	9,0	5,3	3,7	0,1	0,9
	2011	9,5	5,9	3,5	0,2	8,9	5,2	3,6	0,1	0,7
	2012	9,0	5,5	3,3	0,2	8,3	4,8	3,4	0,1	0,7

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 32 (74). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH

IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	11672	8361	3311	13906	8361	5545
TOTAL	2010	11044	8199	2845	13611	8199	5412
	2011	10705	7793	2912	13113	7793	5320
	2012	9981	7294	2687	12161	7294	4867
Miasta	2005	4505	3008	1497	7253	4066	3187
<i>Urban areas</i>	2010	4216	2907	1309	7310	4107	3203
	2011	4132	2853	1279	6937	3774	3163
	2012	3809	2582	1227	6422	3574	2848
Wieś	2005	7167	5353	1814	6653	4295	2358
<i>Rural areas</i>	2010	6828	5292	1536	6301	4092	2209
	2011	6573	4940	1633	6176	4019	2157
	2012	6172	4712	1460	5739	3720	2019

NA 1000 LUDNOŚCI

PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	9,1	6,5	2,6	10,8	6,5	4,3
TOTAL	2010	8,6	6,4	2,2	10,6	6,4	4,2
	2011	8,4	6,1	2,3	10,2	6,1	4,2
	2012	7,8	5,7	2,1	9,5	5,7	3,8
Miasta	2005	7,7	5,1	2,6	12,4	7,0	5,4
<i>Urban areas</i>	2010	7,3	5,0	2,3	12,6	7,1	5,5
	2011	7,2	4,9	2,2	12,0	6,5	5,5
	2012	6,6	4,5	2,1	11,2	6,2	5,0
Wieś	2005	10,2	7,6	2,6	9,5	6,1	3,4
<i>Rural areas</i>	2010	9,7	7,5	2,2	9,0	5,8	3,1
	2011	9,4	7,0	2,3	8,8	5,7	3,1
	2012	8,8	6,7	2,1	8,2	5,3	2,9

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 33 (75). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a <i>Inflow^a</i>			Odływ ^b <i>Outflow^b</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczy- żni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczy- żni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczy- żni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	11672	5525	6147	13906	6415	7491	-2234	-890	-1344
TOTAL 2010	11044	5151	5893	13611	6184	7427	-2567	-1033	-1534
2011	10705	4930	5775	13113	5862	7251	-2408	-932	-1476
2012	9981	4575	5406	12161	5493	6668	-2180	-918	-1262
0–4 lata	1035	516	519	1194	600	594	-159	-84	-75
5–9	665	339	326	716	368	348	-51	-29	-22
10–14	467	233	234	497	253	244	-30	-20	-10
15–19	445	201	244	481	218	263	-36	-17	-19
20–24	957	306	651	1217	376	841	-260	-70	-190
25–29	1841	698	1143	2842	1106	1736	-1001	-408	-593
30–34	1315	635	680	1836	885	951	-521	-250	-271
35–39	862	441	421	1055	529	526	-193	-88	-105
40–44	482	275	207	503	283	220	-21	-8	-13
45–49	349	181	168	340	182	158	9	-1	10
50–54	340	179	161	317	164	153	23	15	8
55–59	380	191	189	352	175	177	28	16	12
60–64	334	168	166	301	148	153	33	20	13
65 lat i więcej <i>and more</i>	509	212	297	510	206	304	-1	6	-7

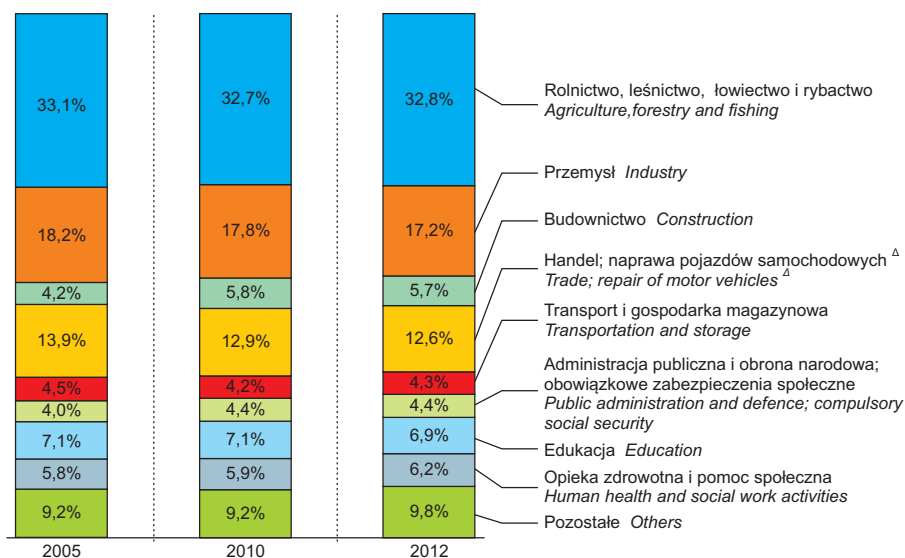
a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 34 (76). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

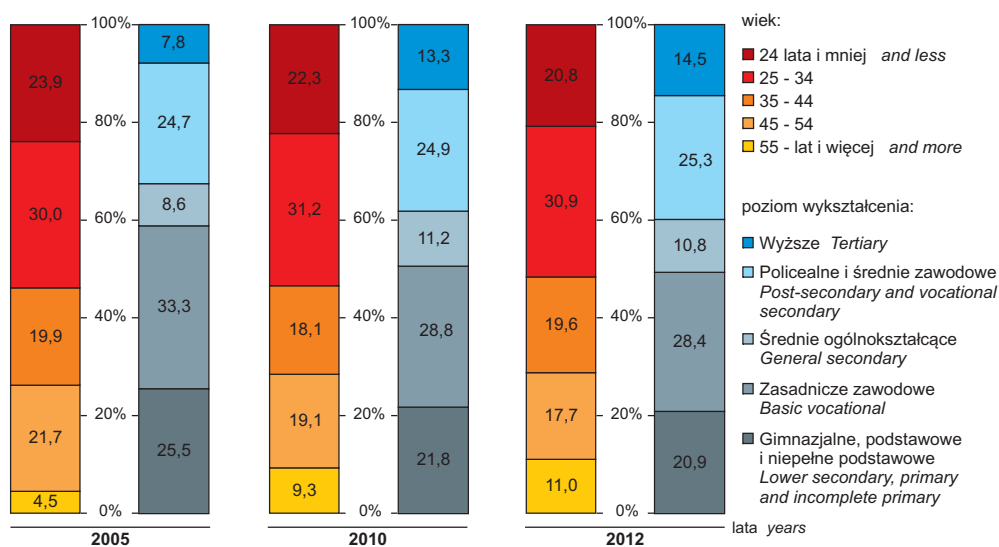
	Imigranci <i>Immigrants</i>			Emigranci <i>Emigrants</i>			Saldo migracji <i>Net migration</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczy- żni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczy- żni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	ogółem <i>total</i>	mężczy- żni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
OGÓŁEM 2005	113	54	59	128	68	60	-15	-14	-1
TOTAL 2010	329	221	108	307	134	173	22	87	-65
2011	391	206	185	288	125	163	103	81	22
2012	354	190	164	302	149	153	52	41	11
0–4 lata	155	83	72	14	7	7	141	76	65
5–9	13	8	5	23	11	12	-10	-3	-7
10–14	11	4	7	13	10	3	-2	-6	4
15–19	5	4	1	14	9	5	-9	-5	-4
20–24	10	5	5	20	9	11	-10	-4	-6
25–29	46	30	16	49	24	25	-3	6	-9
30–34	38	21	17	51	28	23	-13	-7	-6
35–39	15	5	10	46	20	26	-31	-15	-16
40–44	16	11	5	18	9	9	-2	2	-4
45–49	11	4	7	14	7	7	-3	-3	-
50–54	10	4	6	17	7	10	-7	-3	-4
55–59	9	4	5	7	2	5	2	2	-
60–64	5	3	2	5	2	3	-	1	-1
65 lat i więcej <i>and more</i>	10	4	6	11	4	7	-1	-	-1

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTION
As of 31 XII

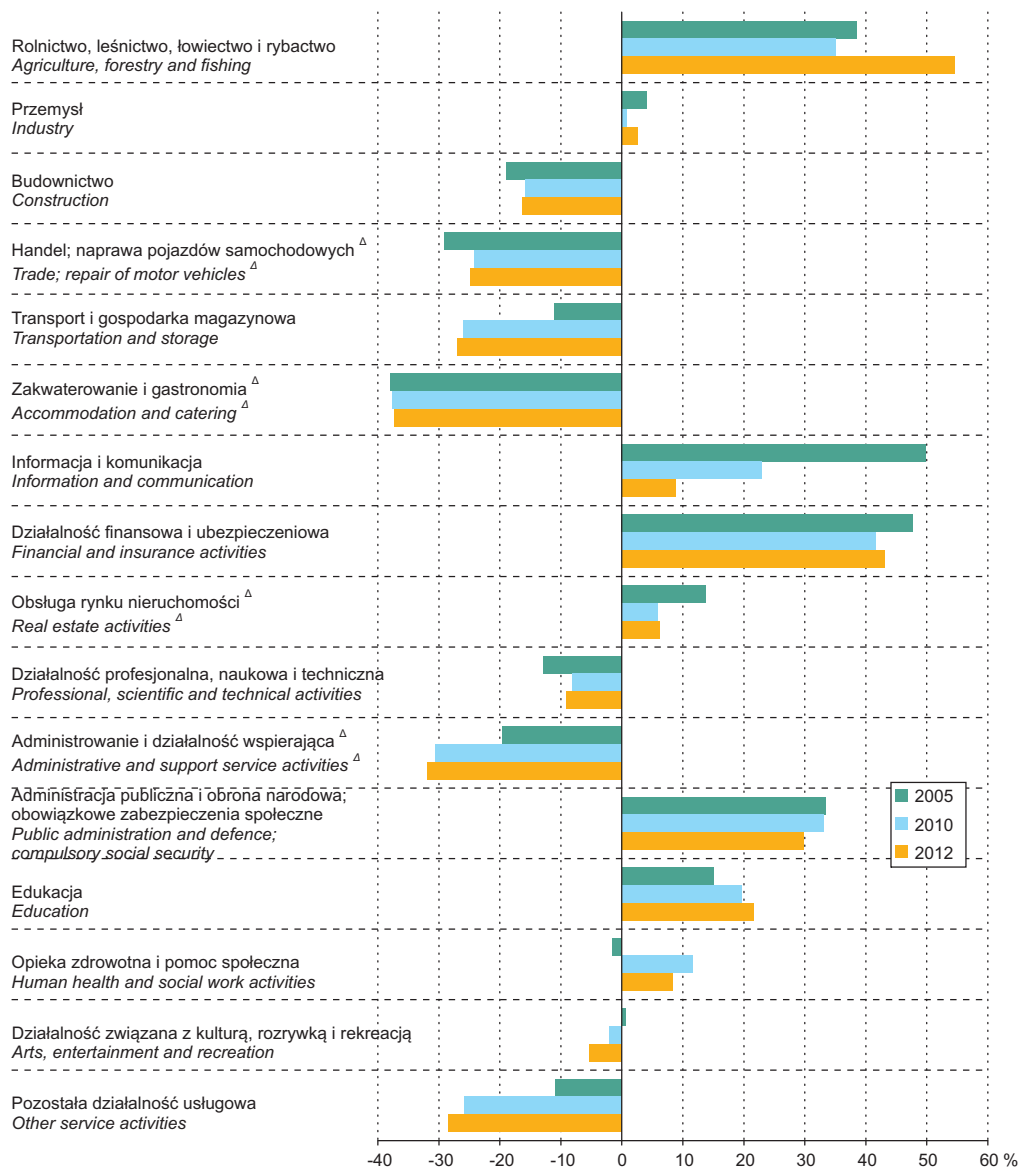

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture - estimated data.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH
WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ
W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO W WOJEWÓDZTWIE ^a**
*RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES
IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN VOIVODSHIP ^a*

^a Dotyczy miesięcznych wynagrodzeń brutto.
^a Concern monthly gross wages and salaries.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1, 2 opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r.

W NSP 2011 badaniem objęto **osoby w wieku 15 lat i więcej** spełniające kryterium faktycznego zamieszkania. Badanie nie obejmowało osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz bezdomnych.

Prezentowane dane za 2011 r. wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 zostały zmienione w stosunku do publikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

2 Dane zawarte w tabl. 3, 4 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowacanych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Dane BAEL za 2012 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Dane te nie są w pełni porównywalne z wynikami badań dla okresów wcześniejszych, publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

3. Podstawowe kryterium podziału na aktyw-

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables.1, 2 were compiled on the basis of the Population and Housing Census as of 31 III 2011.

The survey (in the Census 2011) covers **persons aged 15 and more** who meet the criterion of actual living. The survey did not cover persons living in collective accommodation establishments as well as homeless.

Presented data for 2011 based on National Census of Population and Housing Census 2011 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

2. Data in tables 3, 4 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

The LFS data for 2012 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011. The data are not fully comparable to the surveys' results for the previous periods published in the previous edition of the Yearbook.

3. The main criterion in dividing the population

nych zawodowo i biernych zawodowo w BAEL i NSP 2011 stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu (w NSP 2011 to tydzień 25 III – 31 III):

— wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

— formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; ponadto w BAEL przyjmuje się, że jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia; natomiast w NSP 2011 do pracujących nie zaliczono pomagających członków rodzin, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu.

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

— w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 — w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy, były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Od I kwartału 2008 r. czas poszukiwania pracy w BAEL liczony jest od momentu zakończenia przerwy w poszukiwaniu pracy, o ile wystąpiła i trwała co najmniej 4 tygodnie. W związku z tym dane te nie są porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

4. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogó-

into economically active and inactive in LFS and in the Census 2011 is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons who during the reference week (this week in the Census 2011 is 25 III – 31 III):

— performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,

— formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather), if the break in work did not exceed 3 months; moreover in LFS there is accepted if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion since 2006 in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration; but in the Census 2011 contributing family workers who did not perform work during the reference week were not counted among the employed.

2) **unemployed persons** are persons aged 15–74 who simultaneously fulfilled three conditions:

— within the reference week were not employed,

— within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,

— were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Since the I quarter of 2008 the duration of job search in LFS has been calculated since the moment of ending the break in a job search providing that it happened and lasted at least 4 weeks. Therefore these data are not comparable with the results of the previous years.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

4. The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more

tem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych, z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 4 na str. 134;
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

2. **Pełnozatrudnieni** są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie

(total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land with some exceptions in 2005-2009; see item 4 on page 134,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture.
 - c) other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

2. **Full-time paid employees** are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazard-

z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

3. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

4. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2002-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

5. Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia ujmują wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Informacje dotyczą pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

6. Do agentów zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości

*ous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. **Part-time paid employees in the main workplace** are persons who declared that the given workplace is their main workplace.*

3. Data concerning employment on a given day as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

4. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII in 2002-2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005-2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

5. Data concerning average paid employment include exclusively employees hired on the basis of an employment contract. Information concerns full- and part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

6. Agents are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

dokonywanych transakcji lub wartości wykonanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

7. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Dane grupowane według sekcji i działów opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących wg stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

9. Dane w tablicach 4 – 8 i 10 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

10. **Wolne miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

11. **Nowo utworzone miejsca pracy** to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

12. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważż jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

7. *Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

8. *Data grouped according to sections and divisions were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of a given day as of 31 XII, which until 2000 was compiled by including parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.*

9. *Data in tables 4 – 8, and 10 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.*

10. **Vacancies** are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) *the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;*
- 2) *the employer made efforts to find people willing to take up the job;*
- 3) *if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.*

11. **Newly created jobs** are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

12. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, excluding seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired

łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

13. Dane o absolwentach podejmujących pierwszą pracę dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r., (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat, a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonywającą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną — zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek

or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees on a given day as of 31 XII the previous year.

13. Data regarding school leavers starting work for the first time concern full-time paid employees (excluding seasonal and temporary employees).

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law on Promotion Employment and Labour Market Institutions, dated 20 IV 2004, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws 2004 No. 99, item 1001, with later amendments) are classified as unemployed.

An **unemployed person** is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of

budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy oraz sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Za **jeden wypadek przy pracy** liczy się **wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.**

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające w zakładzie pracy organizacje, np. zawodowe.

budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. *Information concerning **Labour Fund** expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of laws No. 99, item 1001 with later amendments).*

Work conditions

1. *Information regarding accidents at work also includes accidents considered equivalent to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data were compiled on the basis of statistical reports of accidents at work as well as on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) in cases of persons injured on private farms in agriculture.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) *during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;*
- 2) *when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.*

Accidents considered equivalent to accidents at work include accidents which occur:

- *during a business trip,*
- *during the training within the scope of public self-defence,*
- *while performing tasks for organizations operating in the company, e.g., trade unions.*

2. A serious accident at work is an accident

2. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

5. **Wskaźnik wypadkowości** jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących, obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wzno-

which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. **A fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

5. **The accident ratio** is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Information regarding **persons working in hazardous conditions** i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

1) employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication

szeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);

2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;

3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

7. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

8. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” — „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

(excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope rental and leasing activities, travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope human health activities); other service activities (in the scope repair of computers and personal and household goods);

2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*

3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

7. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

8. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical information and report" — "Accidents at Work" and "Working Conditions".

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (77). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU
NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.

Stan w dniu 31 III

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Econo- mically inactive persons	Nieusta- lony status na rynku pracy Un- known status on the labour market	Współ- czynnik akty- wności zawo- dowej ^b Activity rate ^b	Wskaź- nik zatrud- nienia ^b Employ- ment rate ^b	Stopa bezro- bocia Unem- plove- ment rate
		razem total	pracu- jący em- ployed	bezro- botni ^c unem- ployed ^c					
w tys. in thous						w % in %			
OGÓŁEM TOTAL	1095812	554607	475493	79114	491577	49629	53,0	45,5	14,3
miasta urban areas	502932	242832	202995	39837	228136	31965	51,6	43,1	16,4
wieś rural areas	592880	311775	272498	39277	263441	17664	54,2	47,4	12,6
w tym w wieku produkcyjnym ^d of which of working age ^d	814161	538683	459817	78866	231252	44226	70,0	59,7	14,6
15–24 lata	174067	54965	36672	18293	111153	7949	33,1	22,1	33,3
25–34	204288	152636	128003	24633	32634	19017	82,4	69,1	16,1
35–44	165685	133774	119233	14540	22744	9167	85,5	76,2	10,9
45–54	179755	137068	121708	15360	36304	6384	79,1	70,2	11,2
55–64	180821	66703	60501	6202	109966	4152	37,8	34,2	9,3
65 lat i więcej and more	191196	9461	9376	85	178775	2960	5,0	5,0	0,9
Mężczyźni Men	530872	308624	265682	42942	198394	23854	60,9	52,4	13,9
w tym w wieku produkcyjnym ^d of which of working age ^d	434087	302837	260016	42821	109334	21916	73,5	63,1	14,1

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74. d Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 1 (77). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU

NA PODSTAWIE SPISU ^a W 2011 R. (dok.)

Stan w dniu 31 III

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE

ON THE BASIS OF THE CENSUS ^a IN 2011 (cont.)

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Econo- mically inactive persons	Nieusta- lony status na ryнку pracy Un- known status on the labour market	Współ- czynnik akty- wności zawo- dowej ^b Activity rate ^b	Wskaź- nik zatrud- nienia ^b Employ- ment rate ^b	Stopa bezro- bocia Unem- ploy- ment rate
		razem total	pracu- jący em- ployed	bezro- botni ^c unem- ployed ^c					
w tys. in thous						w % in %			
Mężczyźni (dok.) Men (cont.)									
15–24 lata	89526	32932	22641	10291	52723	3871	38,4	26,4	31,2
25–34	105730	86036	73196	12840	10772	8922	88,9	75,6	14,9
35–44	85129	71021	63756	7265	9554	4554	88,1	79,1	10,2
45–54	90760	71618	63328	8290	15869	3273	81,9	72,4	11,6
55–64	87176	41594	37398	4196	43364	2218	49,0	44,0	10,1
65 lat i więcej and more	72551	5424	5364	60	66111	1016	7,6	7,5	1,1
Kobiety Women	564940	245983	209811	36172	293183	25774	45,6	38,9	14,7
w tym w wieku produkcyjnym ^d of which of working age ^d	380074	235846	199801	36045	121917	22311	65,9	55,8	15,3
15–24 lata	84541	22033	14032	8002	58430	4078	27,4	17,4	36,3
25–34	98558	66600	54807	11793	21863	10095	75,3	62,0	17,7
35–44	80556	62753	55477	7276	13190	4613	82,6	73,1	11,6
45–54	88995	65450	58380	7070	20434	3111	76,2	68,0	10,8
55–64	93645	25109	23103	2006	66602	1933	27,4	25,2	8,0
65 lat i więcej and more	118645	4037	4012	25	112664	1945	3,5	3,4	0,6

^a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. ^c Osoby w wieku 15–74 lata. ^d Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.

^a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. ^b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. ^c Persons aged 15–74. ^d Men aged 18–64, women aged 18–59.

TABL. 2 (78). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.
Stan w dniu 31 III
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011
As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Nieustalony status na rynku pracy Unknown status on the labour market	Współczynnik aktywności zawodowej ^b Activity rate ^b	Wskaźnik zatrudnienia ^b Employment rate ^b	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		razem total	pracujący employed	bezrobotni ^c unemployed ^c					
		w tys. in thous							
OGÓŁEM TOTAL	1095812	554607	475493	79114	491577	49629	53,0	45,5	14,3
Wyższe <i>Tertiary</i>	180559	140880	128153	12728	39674	4	78,0	71,0	9,0
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	223207	145338	124510	20828	77864	4	65,1	55,8	14,3
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	114384	54444	44019	10425	59940	-	47,6	38,5	19,1
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	239773	155948	131877	24071	83821	4	65,0	55,0	15,4
Gimnazjalne i podstawowe <i>Lower secondary and primary</i>	272550	57025	46060	10965	215519	6	20,9	16,9	19,2
Podstawowe nieukończone ^d <i>Primary not completed^d</i>	15075	534	496	39	14540	-	3,5	3,3	7,3
Nieustalone <i>Unknown</i>	50264	437	379	58	217	49610	x	x	x
Mężczyźni Men	530872	308624	265682	42942	198394	23854	60,9	52,4	13,9
Wyższe <i>Tertiary</i>	72283	58727	54137	4590	13556	-	81,2	74,9	7,8
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	113498	83459	72256	11202	30034	4	73,5	63,7	13,4
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	39201	22527	18529	3998	16674	-	57,5	47,3	17,7

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74. d Including persons without school education.

TABL. 2 (78). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R. (dok.)
Stan w dniu 31 III
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011 (cont.)
As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Nieustalony status na rynku pracy Unknown status on the labour market	Współczynnik aktywności zawodowej ^b Activity rate ^b	Wskaźnik zatrudnienia ^b Employment rate ^b	Stopa bezrobocia Unemployment rate
		razem total	pracujący employed	bezrobotni ^c unemployed ^c					
w tys. in thous						w % in %			
Mężczyźni (dok.) Men (cont.)									
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	153077	107710	91972	15738	45363	4	70,4	60,1	14,6
Gimnazjalne i podstawowe Lower secondary and primary	124217	35687	28343	7344	88527	3	28,7	22,8	20,6
Podstawowe nieukończone ^d Primary not completed ^d	4478	315	282	33	4163	-	7,0	6,3	10,5
Nieustalone Unknown	24118	199	163	36	77	23842	x	x	x
Kobiety Women	564940	245983	209811	36172	293183	25774	45,6	38,9	14,7
Wyższe Tertiary	108276	82153	74015	8138	26119	4	75,9	68,4	9,9
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	109709	61880	52254	9626	47830	-	56,4	47,6	15,6
Średnie ogólnokształcące General secondary	75183	31917	25490	6427	43266	-	42,5	33,9	20,1
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	86696	48238	39906	8333	38458	-	55,6	46,0	17,3
Gimnazjalne i podstawowe Lower secondary and primary	148333	21338	17717	3621	126992	3	14,4	11,9	17,0
Podstawowe nieukończone ^d Primary not completed ^d	10597	219	213	6	10378	-	2,1	2,0	2,7
Nieustalone Unknown	26145	238	216	22	140	25767	x	x	x

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74. d Including persons without school education.

TABL. 3 (79). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ – na podstawie BAEL
 ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages		kwartaly quarters					
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	1221	1210	1177	1166	1184	1202	1155	POPULATION in thous.
Mężczyźni	604	602	582	575	585	595	571	Men
Kobiety	617	608	595	590	599	607	585	Women
Aktywni zawodowo	692	691	672	663	684	690	652	Economically active persons
mężczyźni	389	393	380	369	386	396	370	men
kobiety	303	298	292	294	298	294	282	women
Pracujący	609	602	584	565	594	606	569	Employed persons
mężczyźni	342	345	332	317	335	348	327	men
kobiety	267	257	252	248	259	258	242	women
Bezrobotni ^a	83	89	88	98	89	84	83	Unemployed persons ^a
mężczyźni	47	48	48	52	51	48	42	men
kobiety	36	41	40	46	38	36	40	women
Bierni zawodowo	529	519	505	502	501	512	504	Economically inactive persons
Mężczyźni	215	209	202	206	199	200	201	Men
Kobiety	314	310	303	296	301	313	303	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI								
ZAWODOWEJ w %	56,7	57,1	57,1	56,9	57,8	57,4	56,5	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	64,4	65,3	65,3	64,2	66,0	66,6	64,8	men
kobiety	49,1	49,0	49,1	49,8	49,7	48,4	48,2	women
Miasta	55,0	54,9	55,1	55,0	56,5	54,9	54,4	Urban areas
Wieś	57,9	58,8	58,8	58,5	58,8	59,7	58,3	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	49,9	49,8	49,6	48,5	50,2	50,4	49,3	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	56,6	57,3	57,0	55,1	57,3	58,5	57,3	men
kobiety	43,3	42,3	42,4	42,0	43,2	42,5	41,4	women
Miasta	47,2	46,2	46,5	45,6	47,2	46,5	46,6	Urban areas
Wieś	52,0	52,6	52,3	50,7	52,6	54,3	51,8	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	12,0	12,9	13,1	14,8	13,0	12,2	12,7	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	12,1	12,2	12,6	14,1	13,2	12,1	11,4	men
kobiety	11,9	13,8	13,7	15,6	12,8	12,2	14,2	women
Miasta	14,3	15,9	15,9	17,0	16,4	15,4	14,4	Urban areas
Wieś	10,2	10,6	11,1	13,1	10,3	9,4	11,3	Rural areas

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

TABL. 4 (80). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU
ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2012 R. – na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE
AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2012 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Popu- lation</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Economi- cally inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrud- nienia <i>Employ- ment rate</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezro- botni ^a <i>unem- ployed ^a</i>				
		w tys <i>in thous.</i>						
OGÓŁEM TOTAL	1155	652	569	83	504	56,5	49,3	12,7
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b <i>of which of working age ^b</i>	852	633	551	82	219	74,3	64,7	13,0
15–24 lata	176	65	46	19	110	36,9	26,1	29,2
25–34	205	174	147	27	32	84,9	71,7	15,5
35–44	175	155	140	15	20	88,6	80,0	9,7
45–54	192	159	145	14	32	82,8	75,5	8,8
55 lat i więcej <i>and more</i>	408	99	92	7	309	24,3	22,5	7,1
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe <i>Tertiary</i>	214	171	154	17	43	79,9	72,0	9,9
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	272	184	160	23	88	67,6	58,8	12,5
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	102	45	36	9	57	44,1	35,3	20,0
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	282	190	166	24	92	67,4	58,9	12,6
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	285	62	53	8	223	21,8	18,6	12,9

a Osoby w wieku 15–74 lata. b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.
a Persons aged 15–74. b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący

Employment

TABL. 5 (81). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
				ogółem total	w tym kobiety of which females
O G Ó Ł E M	434831	458414	462764	455589	216489
TOTAL					
sektor publiczny <i>public sector</i>	.	97985	94868	92617	60292
sektor prywatny <i>private sector</i>	.	360429	367896	362972	156197
Rolnictwo ^b , leśnictwo, towiectwo i rybactwo <i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>	144057	149706	149705	149626	74782
Przemysł <i>Industry</i>	79037	81539	81922	78298	20813
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	67315	69839	70347	67224	18690
Budownictwo <i>Construction</i>	18184	26596	27974	25877	2667
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	60568	59099	60032	57529	30555
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	19724	19376	20385	19492	3966
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4485	4715	5140	5249	3541
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	2854	2792	2820	2795	898
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	6295	6173	5700	5611	3998
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>	3244	3402	3679	3442	1643
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	9595	8376	9230	9280	4739
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities^Δ</i>	5569	7779	8125	9148	3922
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	17304	20031	19497	20110	12485
Edukacja <i>Education</i>	30762	32698	31474	31575	24701
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	25263	27238	27843	28438	22591
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3241	3955	4215	4099	2465
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	4649	4939	5023	5020	2723

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 146

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 4 on page 146.

TABL. 6 (82). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
OGÓŁEM	2005	195004	192381	314	1995
TOTAL	2010	206808	204313	223	2090
	2011	205155	202522	257	2213
	2012	202283	199540	254	2335
sektor publiczny <i>public sector</i>		84436	84436	-	-
sektor prywatny <i>private sector</i>		117847	115104	254	2335
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		1908	1746	-	19
Przemysł <i>Industry</i>		62143	61387	5	747
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		53907	53177	5	721
Budownictwo <i>Construction</i>		13685	13242	-	442
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		25285	24627	12	640
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		6441	6292	-	149
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		2374	2305	-	69
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		998	989	-	9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		2871	2621	237	13
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		2504	2494	-	10
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		2940	2876	-	64
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		3691	3640	-	51
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		19282	19282	-	-
Edukacja <i>Education</i>		30854	30821	-	33
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		23751	23670	-	81
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		3398	3393	-	5
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		131	128	-	3

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 7 (83). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
OGÓŁEM	223907	233027	236171	230520	197488	TOTAL
sektor publiczny	.	86705	85122	83218	83218	public sector
sektor prywatny	.	146322	151049	147302	114270	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3947	1513	1513	1498	1188	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł przetwórstwo przemysłowe	69370	66157	67577	66066	61427	Industry manufacturing
Budownictwo	59245	57646	58992	57532	53174	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	13541	19631	20800	18977	13826	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	35360	38264	38113	36920	24525	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	8933	9146	9736	9024	6415	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2521	3374	3634	3456	2270	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1534	1303	1209	1232	866	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3599	3061	2997	3018	2627	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3044	2943	2995	2830	2426	Real estate activities ^Δ
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	5293	4659	4969	4764	2842	Professional, scientific and technical activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	2407	3556	3786	3877	3399	Administrative and support service activities ^Δ
Edukacja	16715	19340	18761	18913	18911	Public administration and defence; compulsory social security
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	30352	30405	30228	30330	30035	Education
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	23113	24634	24617	24401	23443	Human health and social work activities
Pozostała działalność usługowa	2626	3322	3465	3476	3170	Arts, entertainment and recreation
	1552	1720	1771	1738	118	Other service activities

a Bez zatrudnionych za granicą.

a Excluding persons employed abroad.

TABL. 8 (84). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2005	178423	86041	13958	8227
TOTAL	2010	190296	91089	14017	8698
	2011	189141	89929	13381	8489
	2012	185283	89538	14257	9452
sektor publiczny <i>public sector</i>		76659	51525	7777	5623
sektor prywatny <i>private sector</i>		108624	38013	6480	3829
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		1152	259	594	438
Przemysł <i>Industry</i>		59431	16230	1956	935
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		51379	14569	1798	871
Budownictwo <i>Construction</i>		12848	1285	394	140
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		23340	12032	1287	836
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		6090	836	202	68
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i> ^Δ		2012	1387	293	207
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		815	337	174	95
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		2517	1957	104	74
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i> ^Δ		2278	1087	216	124
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		2700	1529	176	118
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i> ^Δ		3116	1168	524	306
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		18562	11626	720	432
Edukacja <i>Education</i>		25039	19884	5782	4323
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		22444	18177	1226	903
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		2828	1681	565	428
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		111	63	17	11

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 9 (85). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %
			kobiety women	podjmujący pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons returning from child-care leaves ^b	
OGÓŁEM	2005	38413	12745	5765	16723	607	21,6
TOTAL	2010	42143	15363	5061	23072	599	22,3
	2011	40458	13757	5698	28430	446	20,9
	2012	33629	12367	4317	25859	477	17,5
sektor publiczny <i>public sector</i>		8113	4723	1070	6218	146	10,3
sektor prywatny <i>private sector</i>		25516	7644	3247	19641	331	22,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		130	33	41	55	2	11,0
Przemysł <i>Industry</i>		10972	3053	1356	8588	147	17,7
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		10010	2798	1264	7787	135	18,6
Budownictwo <i>Construction</i>		5586	297	538	4561	58	39,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		5228	2554	849	3883	71	21,8
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		1346	170	122	1006	12	20,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		626	421	83	462	8	31,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		153	57	19	104	2	17,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		281	214	45	194	9	10,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		320	159	11	287	2	13,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		460	205	101	289	8	16,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		1268	373	66	1069	5	42,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		3535	2066	494	2808	52	19,2
Edukacja <i>Education</i>		1696	1312	154	1259	19	6,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		1647	1249	383	1008	80	7,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		347	180	54	257	2	12,2
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		34	24	1	29	-	31,5

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 10 (86). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termin- ation rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na eme- ryturę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychow- awczych ^b taking child- care ^b	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez praco- wnika by em- ployee			
OGÓŁEM	2005	35622	11663	4559	2922	2293	1114	19,7
TOTAL	2010	38257	13522	5326	2515	1365	682	20,2
	2011	41719	14404	5572	2941	1971	641	21,5
	2012	35995	12361	6074	2124	1866	500	18,7
sektor publiczny public sector		8034	4545	1115	174	954	129	10,2
sektor prywatny private sector		27961	7816	4959	1950	912	371	24,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		128	37	8	8	16	2	10,9
Przemysł Industry		12385	3422	2307	755	752	155	20,0
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		11343	3225	2030	690	580	151	21,1
Budownictwo Construction		6139	239	669	234	95	62	43,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		5343	2593	1307	627	74	98	22,2
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		1664	167	342	144	73	4	25,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		595	400	80	37	2	11	29,4

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 10 (86). **ZWOLNIENIA Z PRACY**^a (dok.)
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przenie- sieni na emery- turę, rentę z tytułu niezdol- ności do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychow- awczych ^b taking child- care ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez praco- wnika by em- ployee			
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	160	63	33	30	11	4	18,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	366	218	113	27	22	9	13,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>	426	214	55	9	36	3	17,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	442	188	45	41	15	7	16,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities^Δ</i>	1142	277	98	54	31	2	38,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^Δ <i>Public administration and defence; compulsory social security^Δ</i>	3008	1774	61	31	244	48	16,3
Edukacja <i>Education</i>	2204	1438	584	40	283	24	8,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1650	1185	301	64	187	66	7,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	312	127	65	20	25	5	10,8
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	31	19	6	3	-	-	28,7

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 11 (87). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY ^a**
THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół Of total number – school leavers				
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post-second- ary and second-ary voca-tional	liceów ogólno- kształcą- cych general second- ary	zasadni- czych zawo- dowych basic voca- tional	
OGÓŁEM	2005	5111	2027	1792	1634	609	1076
TOTAL	2010	4106	1817	1535	1130	556	885
	2011	4211	1683	1580	1152	633	846
	2012	3330	1392	1456	834	419	621
sektor publiczny <i>public sector</i>		897	571	567	178	90	62
sektor prywatny <i>private sector</i>		2433	821	889	656	329	559
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		39	13	20	15	1	3
Przemysł <i>Industry</i>		1071	236	293	334	136	308
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		996	212	264	314	129	289
Budownictwo <i>Construction</i>		306	36	67	99	15	125
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		675	341	304	166	124	81
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		117	29	43	34	16	24
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering</i> ^Δ		33	25	3	15	8	7
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		9	1	7	1	-	1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		35	22	17	2	16	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i> ^Δ		10	6	4	1	-	5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		79	44	56	13	6	4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i> ^Δ		40	9	18	12	5	5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		398	245	205	75	72	46
Edukacja <i>Education</i>		127	96	111	10	5	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		340	261	278	43	8	11
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		50	27	29	14	7	-
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		1	1	1	-	-	-

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 12 (88). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2012 R.
 JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons
OGÓŁEM TOTAL	453	78	358	13997	8452	12452	8297
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	18	1	3	64	35	61	37
Przemysł <i>Industry</i>	57	11	53	3118	1877	2649	2259
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	-	-	-	40	17	47	43
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	49	9	49	2843	1702	2442	2081
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	2	-	2	32	31	45	39
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	6	2	2	203	127	115	96
Budownictwo <i>Construction</i>	65	-	10	3168	1659	2899	1771
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	75	20	75	2965	1927	3377	1533
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	14	-	14	597	199	1051	789

a W ciągu roku.

a During the year.

TABL. 12 (88). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2012 R. (dok.)
 JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities em- ploying more than 9 persons
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3	-	3	601	249	301	186
Informacja i komunikacja Information and communication	19	15	-	107	31	50	30
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	3	-	3	81	50	37	33
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities ^Δ	5	1	5	42	23	85	61
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	7	-	7	265	125	286	109
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities ^Δ	18	-	18	653	348	254	206
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	85	8	83	812	811	428	426
Edukacja Education	24	21	24	592	511	651	628
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	51	-	51	676	473	173	135
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	9	1	9	166	130	101	65
Pozostała działalność usługowa Other service activities	-	-	-	90	4	49	29

a W ciągu roku.

a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 13 (89). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	117754	82141	83217	86708	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	60387	41199	42901	42568	of which women
Z liczby ogółem - bezrobotni:					Of total number - unemployed persons.
dotychczas niepracujący	34307	20450	19907	19363	Previously not employed
w tym					of which
absolwenci ^a	7350	5582	5654	5604	school-leavers ^a
w tym w szkole wyższej ^b	1847	1653	1535	1448	of which in tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych	20838	16733	20620	21014	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2748	1608	1448	2818	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	81341	41464	44440	46053	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku	13416	13693	14280	15187	possessing benefit rights
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	2253 ^d	4819	5304	5551	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni	2496	3977	4233	4350	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^e w %	20,6	15,2	15,2	16,0	Registered unemployment rate^e in %
Oferty pracy	110	432	390	398	Job offers

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 149.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej

a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. e See general notes, item 2 on page 149.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (90). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**

NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM

UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	104700	125030	103265	101896	Newly registered unemployed persons
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	47502	60238	49280	46318	women
dotychczas niepracujący	23970	22348	17984	19113	previously not employed
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	1170	431	498	715	terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	113268	126708	102189	98405	Persons removed from unemployment rolls
Z liczby ogółem:					Of total number:
kobiety	49954	60927	47578	46651	women
z tytułu podjęcia pracy	49704	49598	44326	42163	received jobs

a W ciągu roku. a During the year.

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY.**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY.

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
	OGÓŁEM TOTAL							
OGÓŁEM	117754	60387	82141	41199	83217	42901	86708	42568
TOTAL								
	WEDŁUG WIEKU BY AGE							
24 lata i mniej <i>and less</i>	28162	14918	18280	9403	18196	9561	18016	8879
25–34	35288	19879	25623	14358	25858	15000	26775	14757
35–44	23454	12371	14888	7861	15576	8410	16967	8749
45–54	25606	11943	15722	7391	15178	7394	15374	7331
55 lat i więcej <i>and more</i>	5244	1276	7628	2186	8409	2536	9576	2852
	WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL							
Wyższe <i>Tertiary</i>	9233	6451	10906	7502	11916	8416	12593	8647
Policealne i średnie zawodowe <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	29087	16935	20434	10919	20938	11577	21960	11488
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	10131	7610	9235	6242	9364	6381	9374	6087
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	39234	16555	23662	9275	23434	9423	24637	9299
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	30069	12836	17904	7261	17565	7104	18144	7047

TABL. 15 (91). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{ab} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{ab}								
3 miesiące i mniej <i>months and less</i>	24422	10340	25329	11030	22203	9336	24413	10128
3– 6	15193	7867	15426	8053	14248	7531	14514	7237
6–12	15468	7481	16159	8324	17568	9569	15882	7465
12–24	19366	9835	13861	7181	16731	9314	16667	8883
Powyżej 24 miesięcy <i>More than 24 months</i>	43305	24864	11366	6611	12467	7151	15232	8855
WEDŁUG STAŻU PRACY ^b BY WORK SENIORITY ^b								
Bez stażu pracy <i>No work seniority</i>	34307	19210	20450	11561	19907	11364	19363	10672
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej <i>and less</i>	14938	8270	12435	6932	13038	7375	13465	7266
1– 5	22430	11073	17965	8660	18412	9366	19951	9695
5–10	15522	7921	10565	5226	11090	5680	11843	5737
10–20	17600	9265	11137	5461	11304	5631	11809	5580
20–30	11418	4406	7526	2815	7322	2836	7740	2850
powyżej 30 lat <i>more than 30 years</i>	1539	242	2063	544	2144	649	2537	768

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. wśród bezrobotnych były 17074 osoby (w tym 6468 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2012 among the unemployed were 17074 persons (of which 6468 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 16 (92). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY**^a
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	4183	2768	1502	1850	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	1982	1741	897	1175	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	1633	3674	1369	1363	Undertaking employment in public works
w tym kobiety	925	1859	684	635	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	14745	24649	7185	13211	Started training or internship with the employer
w tym kobiety	8235	15228	4399	8157	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	x	1331	1194	1329	Started a social useful works
w tym kobiety	x	850	734	882	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy	24318	39413	22415	26190	Number of submitted job offers

a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 17 (93). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY**^a
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	208,5	427,3	244,5	286,5	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	118,8	132,4	122,3	141,3	49,3	Unemployment benefits
Szkolenia	5,3	9,5	1,8	3,6	1,2	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	15,6	103,1	30,3	52,8	18,4	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Roboty publiczne	8,3	19,5	6,8	6,2	2,2	Public works
Prace interwencyjne	10,3	11,0	14,1	6,4	2,3	Interventional works
Stypendia za okres stażu	39,2	124,6	43,7	46,6	16,3	Scholarships for intership period

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str.149.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 3 on page 149.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 18 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a** (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION	
		śmier- telnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	lżej- szych <i>light</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
O G Ó Ł E M									
O G Ó Ł E M	2005	1899	15	22	1862	13	475	1301	TOTAL
	2010	2231	15	12	2204	24	579	1478	
	2011	2322	9	19	2294	31	619	1516	
	2012	2021	12	20	1989	22	628	1305	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		17	-	-	17	-	4	13	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		851	1	8	842	13	254	581	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie		28	1	-	27	-	4	23	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe		765	-	7	758	12	232	519	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		17	-	1	16	1	5	11	<i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply^Δ</i>
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpa- dami; rekultywacja ^Δ		41	-	-	41	-	13	28	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Budownictwo		212	4	8	200	1	44	160	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		245	3	1	241	2	102	131	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa		111	3	1	107	-	21	86	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		22	-	-	22	-	7	15	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja		12	-	-	12	-	4	7	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		9	-	-	9	-	2	6	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		21	-	-	21	-	11	9	<i>Real estate activities^Δ</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		5	-	-	5	-	1	4	<i>Professional, scientific and technical activities</i>

a Zgłoszone w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 18 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (cd.)**

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION
		śmier- telnych <i>fatal</i>	cięż- kich <i>serious</i>	lżej- szych <i>light</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	

OGÓŁEM (dok.)

TOTAL (cont.)

Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	37	-	2	35	-	9	23	Administrative and support service activities ^Δ
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	108	-	-	108	3	28	63	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	106	1	-	105	1	47	48	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	249	-	-	249	2	91	148	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10	-	-	10	-	3	5	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	6	-	-	6	-	-	6	Other service activities

NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości)

PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)

OGÓŁEM	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	TOTAL
	6,5	7,5	7,4	6,5	0,1	0,1	0,0	0,1	4,5
					0,1	0,0	0,1	0,1	5,0
					0,1	0,0	0,1	0,1	4,8
					0,1	0,0	0,1	0,1	4,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6,1			6,1	-	-	-	1,4	4,7
Przemysł	10,6			10,5	0,2	0,2	0,2	3,2	7,3
górnictwo i wydobywanie	10,4			10,0	-	-	-	1,5	8,5
przetwórstwo przemysłowe	11,1			11,0	0,2	0,2	0,2	3,4	7,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3,9			3,7	0,2	0,2	0,2	1,1	2,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	9,7			9,7	-	-	-	3,1	6,6

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 18 (94). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (cd.)***PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number – accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION
		śmier- telnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	łżej- szych <i>light</i>	1–3 dni <i>days</i>	4–20	21 dni i więcej <i>days and more</i>	

NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) (dok.)

PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate) (cont.)

Budownictwo	7,9	0,1	0,3	7,4	0,0	1,6	5,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	4,2	0,1	0,0	4,1	0,0	1,7	2,2	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	5,6	0,2	0,1	5,4	-	1,1	4,3	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4,2	-	-	4,2	-	1,3	2,9	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	4,3	-	-	4,3	-	1,4	2,5	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1,6	-	-	1,6	-	0,4	1,1	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	5,9	-	-	5,9	-	3,1	2,5	Real estate activities ^Δ
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	0,5	-	-	0,5	-	0,1	0,4	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4,3	-	0,2	4,1	-	1,0	2,7	Administrative and support service activities ^Δ
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5,5	-	-	5,5	0,2	1,4	3,2	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	3,4	0,0	-	3,3	0,0	1,5	1,5	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8,8	-	-	8,8	0,1	3,2	5,3	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2,4	-	-	2,4	-	0,7	1,2	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1,2	-	-	1,2	-	-	1,2	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 19 (95). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ <i>trade; repair of motor ve- hicles^Δ</i>	transport i gospo- darka magazy- nowa <i>transporta- tion and storage</i>	opieka zdrowo- tna i pomoc społecz- na <i>human health and social work activities</i>	
			razem <i>total</i>	w tym przetwó- rstwo przemys- łowe <i>of which manu- facturing</i>					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY									
OGÓŁEM	2005	1899	12	889	817	160	144	119	219
TOTAL	2010	2231	10	1021	919	201	286	97	249
	2011	2322	20	1058	962	204	274	129	203
	2012	2021	17	851	765	212	245	111	249
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		77	-	39	37	6	6	2	16
<i>Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals</i>									
w tym z preparatami chemicznymi <i>of which chemicals</i>		18	-	8	8	-	1	-	8
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie <i>Drowned, buried, enveloped</i>		6	-	5	3	1	-	-	-
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>									
nieruchomy obiekt <i>a stationary object</i>		515	4	165	145	46	63	35	91
obiekt w ruchu <i>object in motion</i>		438	1	221	201	68	56	25	15
w tym przez: <i>of which by:</i>									
spadający obiekt <i>falling object</i>		171	1	80	75	31	24	8	7
poruszający się lub transportowany obiekt <i>moving or transported object</i>		69	-	33	30	12	14	5	-

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 19 (95). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (cd.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ <i>trade; repair of motor ve- hicles^Δ</i>	transport i gospo- darka magazy- nowa <i>transporta- tion and storage</i>	opieka zdrowo- tna i pomoc społecz- na <i>human health and social work activities</i>
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe <i>of which manu- facturing</i>				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)								
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym <i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>	327	2	176	167	33	55	5	27
w tym kontakt z przedmiotem ostrym <i>of which contact with sharp material agent</i>	190	1	105	102	20	33	1	15
Uwięzienie, zmiżdżenie <i>Trapped, crushed</i>	147	2	88	82	15	18	11	3
Obciążenie psychiczne lub fizyczne <i>Physical or mental stress</i>	212	2	66	58	18	25	13	38
w tym obciążenie układu mięśniowo-szkieletowego <i>of which physical stress on the muscular-skeletal system</i>	187	2	62	55	16	23	10	30
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia <i>Aggression of human or animal</i>	45	-	11	7	2	5	4	15
Pozostałe <i>Others</i>	227	6	66	52	22	12	16	41

^a Zgłoszone w danym roku.
^a Registered in a given year.

TABL. 19 (95). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor ve- hicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowo- tna i pomoc społecz- na human health and social work activities	
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing					
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS									
OGÓŁEM	2005	3482	25	1658	1533	335	305	203	404
TOTAL	2010	4334	22	2128	1867	413	563	181	419
	2011	4448	36	2139	1958	394	553	228	406
	2012	3985	27	1777	1593	524	458	216	369
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>		377	1	177	155	78	25	17	27
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy <i>work</i>		216	1	105	96	48	16	12	16
stanowiska pracy <i>work post</i>		208	-	108	96	39	25	5	8
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>		315	1	165	149	42	33	17	21
Nieużywanie sprzętu ochronnego <i>Not using protective equipment</i>		59	-	31	29	14	4	2	5
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>		328	1	186	175	43	50	11	15
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>		66	2	24	19	7	3	6	13
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>		2087	15	881	795	215	276	119	213
Inne <i>Others</i>		329	6	100	79	38	26	27	51

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 20 (96). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE^a**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1087	897	883	866	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	10	14	-	7	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	557	471	461	457	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie					<i>persons hit or crushed</i>
przez spadające przedmioty	52	56	61	60	<i>by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie,					<i>persons run over, hit or caught</i>
pochwycenie przez środki					<i>by moving means</i>
transportu w ruchu	25	28	18	17	<i>of transport</i>
pochwycenie, uderzenie					<i>persons caught or hit</i>
przez części ruchome					<i>by moving parts of machi-</i>
maszyn i urządzeń	133	118	129	139	<i>nery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie,					<i>persons hit, crushed or bitten</i>
pogryzienie przez zwierzęta	134	90	94	88	<i>by animals</i>
					<i>influence of extreme</i>
działanie skrajnych temperatur	10	6	7	4	<i>temperatures</i>
działanie materiałów szkodliwych	-	-	1	-	<i>influence of hazardous</i>
inne wydarzenia	176	128	112	101	<i>materials other events</i>

a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Źródło: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
a Who received one-off accident compensations.

Source: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 21 (97). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zagrożenie Hazard							
		Ogółem Grand total		związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
				ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynni- ków of which one group of factors		
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	110,1	79,7	68,4	43,4	29,8	26,9	11,9	9,4
TOTAL	2010	109,9	86,8	73,7	55,4	22,7	21,2	13,5	10,2
	2011	112,1	90,5	77,3	60,5	22,1	20,7	12,7	9,3
	2012	106,7	87,4	71,3	57,1	22,7	21,4	12,7	8,9
sektor publiczny public sector		80,1	71,8	23,8	19,5	47,9	45,2	8,4	7,1
sektor prywatny private sector		115,2	92,4	86,4	69,1	14,7	13,9	14,1	9,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		88,8	76,5	87,1	74,8	1,8	1,8	-	-
Przemysł Industry		161,6	129,2	123,4	99,3	16,9	15,4	21,3	14,5
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying		74,1	66,5	43,9	37,5	29,0	29,0	1,2	-
przetwórstwo przemysłowe manufacturing		176,8	139,0	141,2	112,8	18,3	16,5	17,3	9,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air condi- tioning supply ^Δ		115,0	110,9	32,2	31,7	1,6	-	81,2	79,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		64,3	55,6	44,3	38,0	10,0	10,0	10,0	7,6

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 150.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 150.

TABL. 21 (97). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Budownictwo Construction	101,0	84,6	49,8	38,3	36,3	34,6	15,0	11,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	16,5	11,7	11,5	7,3	3,9	3,9	1,0	0,5
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	169,8	163,9	6,6	6,6	157,6	151,6	5,7	5,7
Informacja i komunikacja Information and communication	39,6	39,6	20,8	20,8	-	-	18,8	18,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	63,9	35,7	49,0	20,8	-	-	14,9	14,9
Edukacja Education	1,2	1,2	1,2	1,2	-	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	22,2	19,6	15,4	13,7	6,0	6,0	0,9	-
Pozostała działalność usługowa Other service activities	266,7	-	266,7	-	-	-	-	-

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 150.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 150.

TABL. 22 (98). ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2012 R.
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2012

WOJEWÓDZTWA VOIVODSHIPS	Przepr rowadzenie oceny ryzyka zawodo wego <i>Evaluation of occupa tional risk</i>	Wyełimino wanie lub ogranicze nie ryzyka zawodo wego <i>Elimination or limita tion of occupa tional risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organiza cyjne organiza tional	ochrony indywidual nej <i>individual protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGOŁEM TOTAL	361,4	174,3	48,8	62,4	102,1
sektor publiczny <i>public sector</i>	266,0	142,9	68,8	67,6	84,5
sektor prywatny <i>private sector</i>	391,7	184,4	42,5	60,7	107,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	196,1	292,9	58,9	20,2	208,4
Przemysł <i>Industry</i>	386,6	185,4	49,7	49,4	117,6
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	299,8	145,4	6,4	66,1	53,2
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	383,4	190,3	51,2	47,6	121,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	391,7	65,5	31,3	34,4	63,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities^Δ</i>	481,4	301,7	81,6	83,9	182,8
Budownictwo <i>Construction</i>	399,4	224,0	57,3	81,3	181,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	364,4	143,3	24,8	81,8	32,3
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	382,8	237,7	45,1	87,7	117,7
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	363,4	11,9	11,9	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	579,4	560,7	93,5	383,2	383,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities^Δ</i>	444,3	111,4	11,9	11,9	111,4
Edukacja <i>Education</i>	49,2	30,1	7,7	13,8	5,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	297,5	140,9	79,9	76,8	88,1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	2,4	2,4	-	-	2,4

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 150.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 150.

TABL. 23 (99). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION	
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>		
OGÓŁEM	2005	92	39,7	TOTAL
	2010	80	32,4	
	2011	99	40,4	
	2012	93	37,9	
Pylice płuc		25	10,2	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu		3	1,2	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Astma oskrzelowa		1	0,4	<i>Bronchial asthma</i>
Alergiczny nieżyt nosa		1	0,4	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		3	1,2	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		5	2,0	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry		11	4,5	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		2	0,8	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		4	1,6	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem		9	3,7	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensoneural type</i>
Zespół wibracyjny		3	1,2	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi		2	0,8	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biolo- gical agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		24	9,8	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 24 (100). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH
DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH ^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS ^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżyw- cze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pienięż- ne <i>Special pay</i>	Skróco- ny czas pracy <i>Short- time work</i>	Dodat- kowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnie- nia wynika- jące z pracy w szczegól- nych warun- kach ^b <i>Entitle- ments arising from work in particu-lar condi- tions ^b</i>
OGÓŁEM	2005	18515	41600	3228	17840	1637	4171	14957
TOTAL	2010	17516	35679	2115	14331	1165	4085	554
	2011	16809	30495	1860	13767	1058	3063	322
	2012	16452	30893	1613	12811	839	2568	503
sektor publiczny <i>public sector</i>		4263	4761	401	5596	662	2438	367
sektor prywatny <i>private sector</i>		12189	26132	1212	7215	177	130	136
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		510	632	-	21	-	3	-
Przemysł <i>Industry</i>		12444	23277	1496	10349	210	209	151
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>		1316	372	180	1143	-	-	23
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		9180	19791	1158	6821	206	206	76
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply ^Δ</i>		1061	2334	51	1820	-	3	44
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities ^Δ</i>		887	780	107	565	4	-	8
Budownictwo <i>Construction</i>		1552	3012	80	160	4	29	4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>		447	1037	3	66	12	6	7
Transport i gospodarka magazynowa ^Δ <i>Transportation and storage ^Δ</i>		1234	1328	34	1943	11	1604	33
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		3	43	-	60	-	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities ^Δ</i>		156	205	-	82	1	1	-
Edukacja <i>Education</i>		-	-	-	126	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		106	1359	-	4	601	716	308

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 150. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 150. ^b Or particular character.

TABL. 25 (101). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH^aOCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
		ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions
OGÓŁEM	2005	511	488	2504,31	2334,02
TOTAL	2010	632	607	3252,37	3232,13
	2011	673	647	3118,13	3041,11
	2012	625	599	3547,68	3400,50
sektor publiczny <i>public sector</i>		176	163	3388,64	3192,64
sektor prywatny <i>private sector</i>		449	436	3610,02	3478,21
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		8	7	4475,00	4257,14
Przemysł <i>Industry</i>		342	323	3513,16	3292,26
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>		21	17	9485,71	8541,18
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		287	274	3114,98	2981,39
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i> ^Δ		11	11	2909,09	2909,09
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i> ^Δ		23	21	3317,39	3300,00
Budownictwo <i>Construction</i>		71	70	4708,45	4732,86
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles</i> ^Δ		51	50	2994,12	2990,00
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		22	22	5190,91	5190,91
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		3	3	2700,00	2700,00
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i> ^Δ		2	2	1350,00	1350,00
Edukacja <i>Education</i>		13	13	4892,31	4892,31
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		113	109	2693,81	2516,51

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 150.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 150.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy niezależnie od źródeł ich finansowania (ze środków własnych lub refundowanych) oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie których jest świadczona praca lub pełniona służba.

Częściowe spełnienie wynagrodzenia w innej formie (w postaci papierów wartościowych oraz świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalentów) jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy przewidują to ustawowe przepisy prawa pracy lub układ zbiorowy pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bez-osobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Wynagrodzenia osobowe obejmują w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, dodatki za staż pracy oraz inne dodatki za szczególne właściwości pracy, szczególne kwalifikacje lub warunki pracy, premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia dodatkowe za prace wykonywane w ramach obowiązującego wymiaru czasu pracy, lecz nie wynikające z zakresu czynności, wynagrodzenia za czynności przewidziane do wykonania poza normalnymi godzinami pracy w zakładzie lub w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, wyrównanie do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, wynagrodzenia za czas

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments paid to employees or other natural persons accounting for expenses incurred by employers for paying for the work performed regardless of the sources of its financing (own or refunded sources) as well as the basis of the employment contract or other legal contract or law transaction on the basis of which the work is performed or the service is rendered.

Partly payment of wages and salaries in different form (securities or benefits in kind as well as their equivalents) could be permitted only by Labour Law or collective labour contracts.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries include: basic wages and salaries, bonuses for seniority and other bonuses for special work properties, special qualifications or work conditions, premiums and statutory as well as in recognition bonuses, bonuses for working overtime, extra wages and salaries for work done within the compulsory working time, not resulting from the scope of duties, wages and salaries for duties which should be made outside normal working hours in the facility or other place appointed by the employer, compensation to minimum wage and salary fixed by the regulations on minimum wages and salaries, wages and salaries for time off paid by employers, jubilee bonuses, retirement and pension payments, monetary equivalents for recreational vacation, pays of Deputies and

niewykonywania pracy wypłacane ze środków pracodawców, nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, uposażenia posłów i senatorów wraz z uposażeniem dodatkowym, odprawy emerytalne, rentowe i parlamentarne posłów i senatorów, odprawy pracowników biur, klubów, kół poselskich i senatorskich oraz zespołów parlamentarnych w związku z zakończeniem kadencji Sejmu i Senatu, a także odprawy dla pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie wyboru, z którymi został rozwiązany stosunek pracy w związku z upływem kadencji, świadczenia o charakterze deputatowym lub ich ekwiwalenty pieniężne, a także ekwiwalenty za umundurowanie, jeśli obowiązek ich noszenia wynika z obowiązujących ustaw, świadczenia odszkodowawcze, dodatek wyrównawczy wypłacany pracownikom, których wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto przypadających na 1 zatrudnionego obejmują zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 I 1999 r. zgodnie z ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

4. Dane dotyczące struktury wynagrodzeń

Senators including extra pays, retirement and pension payments of Deputies and Senators, redundancy payments of employees of deputy clubs, senate factions and deputy and senator groups, bureaus, parliamentary teams due to completion of Sejm and Senate term as well as redundancy payments of local Self-government employees employed on the basis of elections with who the employment contract was terminated because of the end of the term, allowances and their monetary equivalents as well as equivalents for uniforms if the obligation of its wearing results from the binding Laws, claim benefits, compensatory benefit paid to employees whose wages and salaries were decreased due to accident at work or occupational disease.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- *personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,*
- *payments from profit and balance surplus in co-operatives,*
- *annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,*
- *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.*

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. *Data regarding the average monthly gross wages and salaries per paid employee include deductions for personal income taxes and contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee, introduced on 1 I 1999, in accordance with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).*

4. *Data concerning structure of wages and salaries of full-time and part-time employees in October 2012 was compiled on basis of sample survey. Data concern full-time and part-time paid*

pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w październiku 2012 r. opracowano na podstawie badania reprezentacyjnego. Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych — OFE.

Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 9).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. **Świadczenia emerytalne i rentowe obejmujące**

employees, who received wages and salaries for the whole month.

Social security benefits

1. **Information regarding retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits financed from the Social Insurance Fund of the Social Insurance Institution, the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures), and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds — OFE.

Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the Police, Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, Border Guard, State Fire Department and Penitentiary Staff functionaries;
- 9) farmers;
- 10) war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons

Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) concern the persons mentioned in points 1) to 9).

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. **Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory), since 2007 taking into account the decrease i. a. due to achieving income from

mują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenie m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

3. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

4. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

work.

3. *Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.*

4. *Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.*

WYNAGRODZENIA WAGES AND SALARIES

TABL. 1 (102). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym pod- mioty o liczbie pracuja- cych powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons	
w zł in zł						
OGÓŁEM	2042,43	2793,23	2941,38	3070,29	3250,94	TOTAL
sektor publiczny	2328,67	3358,19	3550,72	3701,59	3701,59	public sector
sektor prywatny	1834,91	2458,46	2597,99	2713,63	2922,75	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2828,03	3773,86	4299,18	4748,70	5536,41	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2126,97	2813,80	2998,26	3150,44	3242,49	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	2002,29	2673,16	2844,64	3001,61	3091,09	of which manufacturing
Budownictwo	1655,24	2348,52	2471,24	2568,43	2844,21	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1448,61	2117,95	2212,31	2306,00	2493,28	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1814,85	2067,72	2119,38	2243,23	2418,51	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1266,17	1742,11	1885,26	1925,31	2053,41	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3061,65	3432,46	3339,92	3340,34	3556,76	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3017,69	3954,09	4306,16	4392,39	4738,52	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2323,14	2958,27	3123,19	3261,29	3324,08	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1780,61	2564,24	2781,51	2791,95	3087,86	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1643,42	1937,77	1975,72	2088,02	2058,81	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	2724,04	3715,39	3937,32	3986,14	3986,47	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2349,38	3344,16	3567,24	3735,62	3747,71	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2010,00	3117,80	3226,33	3324,61	3363,42	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2054,57	2733,94	2849,20	2906,96	2896,47	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	1819,89	2072,23	2120,08	2197,99	2321,26	Other service activities

TABL. 2 (103). ZATRUDNIENI^a WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.^b
 PAID EMPLOYMENT^a BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012^b

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION			Ogółem Total		
	a – w tys. osób b – w odsetkach	in thous. person in percent		ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
1	OGÓŁEM a			187,2	97,1	90,1
	TOTAL b			100,0	100,0	100,0
	z tego według przedziałów wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (PW = 3895,72 zł) dla gospodarki narodowej w październiku 2012 roku: out of by were determined on the basis of multiplication of average gross wages and salaries (PW = 3895,72 zł) for national economy in October 2012:					
2	Do 1500,00 złotych zł and less	Do 1500,00 zł zł and less	a	17,4	10,2	7,2
			b	9,3	10,5	8,0
3	1500,01– 1947,86	1500,01 zł – 50% PW	a	23,2	10,5	12,7
			b	12,4	10,8	14,2
4	1947,87– 2610,13	50– 67% PW	a	36,5	16,9	19,6
			b	19,5	17,5	21,7
5	2610,14– 2921,79	67–75% PW	a	17,3	9,5	7,8
			b	9,2	9,7	8,7
6	2921,80– 3895,72	75–100% PW	a	42,6	22,5	20,1
			b	22,8	23,3	22,2
7	3895,73– 4869,65	100–125% PW	a	25,7	12,3	13,4
			b	13,7	12,7	14,8
8	4869,66– 5843,58	125–150% PW	a	11,2	6,3	4,9
			b	6,0	6,4	5,5
9	5843,59– 6817,51	150–175% PW	a	4,5	2,5	2,0
			b	2,4	2,6	2,2
10	6817,52– 7791,44	175–200% PW	a	2,7	1,7	1,0
			b	1,4	1,8	1,1
11	7791,45– 8765,37	200–225% PW	a	1,6	1,1	0,5
			b	0,8	1,1	0,5
12	8765,38– 9739,30	225–250% PW	a	1,1	1,0	0,1
			b	0,6	1,0	0,2
13	9739,31–10713,23	250–275% PW	a	0,8	0,6	0,2
			b	0,4	0,6	0,2
14	10713,24–11687,16	275–300% PW	a	0,5	0,3	0,2
			b	0,3	0,3	0,2
15	11687,17–20000,00	300% PW – – 20000,00zł	a	1,8	1,4	0,4
			b	1,0	1,4	0,5
16	Od 20000,01 złotych zł and more	Od 20000,00 zł zł and more	a	0,3	0,3	0,0
			b	0,2	0,3	0,0

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują
 a Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include

Sektor publiczny <i>Public sector</i>			Sektor prywatny <i>Private sector</i>			L.p.
ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
74,3	24,5	49,8	112,9	72,6	40,3	1
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
0,3	0,0	0,3	17,1	10,2	6,9	2
0,4	0,1	0,5	15,1	14,0	17,1	
6,0	1,5	4,5	17,2	9,0	8,2	3
8,0	6,2	8,9	15,3	12,3	20,7	
14,3	4,7	9,6	22,2	12,2	10,0	4
19,2	18,9	19,4	19,7	17,0	24,6	
7,0	2,2	4,8	10,3	7,3	3,0	5
9,4	9,1	9,6	9,1	10,0	7,5	
20,8	7,1	13,7	21,8	15,4	6,4	6
28,2	28,8	27,9	19,2	21,4	15,1	
14,5	4,3	10,2	11,2	8,0	3,2	7
19,5	17,4	20,6	9,9	11,2	7,7	
5,4	1,7	3,7	5,8	4,6	1,2	8
7,2	7,1	7,3	5,2	6,2	3,3	
2,2	0,9	1,3	2,3	1,6	0,7	9
3,0	3,6	2,6	2,1	2,2	1,7	
1,2	0,6	0,6	1,5	1,1	0,4	10
1,6	2,5	1,1	1,4	1,5	1,1	
0,8	0,4	0,4	0,8	0,7	0,1	11
1,1	1,7	0,7	0,7	0,9	0,3	
0,4	0,3	0,1	0,7	0,7	0,0	12
0,5	1,0	0,3	0,7	1,0	0,1	
0,4	0,2	0,2	0,4	0,4	0,0	13
0,5	0,9	0,3	0,3	0,5	0,0	
0,3	0,1	0,2	0,2	0,2	0,0	14
0,4	0,6	0,3	0,2	0,2	0,2	
0,7	0,5	0,2	1,1	0,9	0,2	15
1,0	2,0	0,5	0,9	1,2	0,5	
0,0	0,0	-	0,3	0,3	0,0	16
0,0	0,1	-	0,2	0,4	0,1	

podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Patrz uwagi ogólne do Rocznika.
entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook.

TABL. 3 (104). ZATRUDNIENI^a WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.
PAID EMPLOYMENT^a BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			
			ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	
1	OGÓŁEM		a	187,2	97,1	90,1
	TOTAL		b	100,0	100,0	100,0
	przedziały wynagrodzeń ^b :					
	ranges of wages and salaries ^b :					
2	1691,25 zł i mniej	(50% i mniej	a	26,6	14,3	12,3
	zł and less	and less)	b	14,2	14,8	13,6
3	1691,26– 2536,88	(50– 75)	a	45,5	20,7	24,8
			b	24,3	21,4	27,6
4	2536,89– 3382,50	(75–100)	a	45,1	24,8	20,3
			b	24,0	25,4	22,5
5	3382,51– 4228,13	(100–125)	a	29,7	14,6	15,1
			b	15,9	15,1	16,7
6	4228,14– 5073,75	(125–150)	a	19,2	9,6	9,6
			b	10,3	9,9	10,6
7	5073,76– 5919,38	(150–175)	a	8,3	4,6	3,7
			b	4,4	4,7	4,2
8	5919,39– 6765,00	(175–200)	a	3,9	2,2	1,7
			b	2,1	2,2	1,9
9	6765,01–7610,63	(200–225)	a	2,4	1,5	0,9
			b	1,3	1,5	1,0
10	7610,64–8456,25	(225–250)	a	1,5	1,1	0,4
			b	0,8	1,1	0,5
11	8456,26–9301,88	(250–275)	a	1,4	1,0	0,4
			b	0,7	1,1	0,4
12	9301,89–10147,50	(275–300)	a	0,5	0,4	0,1
			b	0,3	0,4	0,1
13	10147,51 zł i więcej	(300% i więcej)	a	3,1	2,3	0,8
	zł and more	and more)	b	1,7	2,4	0,9

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionego przeciętnego wynagrodzenia brutto (3382,50 zł) w województwie świętokrzyskim za październik 2012 r.; w nawiasach 50–75% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid wages and salaries (3382,50 zł) in the Świętokrzyskie voivodship for October 2012; the percentage distribution of 50–75% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–75% range

Sektor publiczny <i>Public sector</i>			Sektor prywatny <i>Private sector</i>			L.p.
ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
74,3	24,5	49,8	112,9	72,6	40,3	1
100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
1,7	0,4	1,3	24,9	13,9	11,0	2
2,3	1,5	2,7	22,0	19,2	27,0	
16,9	5,2	11,7	28,6	15,5	13,1	3
22,6	21,2	23,4	25,4	21,4	32,8	
19,2	6,4	12,8	25,9	18,4	7,5	4
26,0	25,7	26,0	23,0	25,5	18,2	
16,2	5,3	10,9	13,5	9,3	4,2	5
21,7	21,7	21,8	12,0	12,8	10,5	
10,7	3,0	7,7	8,5	6,6	1,9	6
14,3	12,3	15,3	7,6	9,1	4,9	
3,9	1,3	2,6	4,4	3,3	1,1	7
5,3	5,5	5,2	3,9	4,4	2,9	
1,8	0,7	1,1	2,1	1,5	0,6	8
2,5	3,0	2,2	1,8	2,0	1,4	
1,1	0,6	0,5	1,3	0,9	0,4	9
1,5	2,4	1,1	1,1	1,2	0,9	
0,7	0,4	0,3	0,8	0,7	0,1	10
0,9	1,7	0,5	0,7	0,9	0,4	
0,6	0,3	0,3	0,8	0,7	0,1	11
0,8	1,2	0,6	0,7	1,0	0,2	
0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,0	12
0,3	0,5	0,2	0,3	0,4	0,1	
1,3	0,8	0,5	1,8	1,5	0,3	13
1,8	3,3	1,0	1,5	2,1	0,7	

nionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.*b* Ustalone na podstawie krotności podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1691,26–2536,88 zł stanowi 50–75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).
employees and include entities employing more than 9 persons. b Established on the basis of product of gross wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 1691,26–2536,88 zł range accounts for includes wages and salaries accounting for 50,01 to 75,00% of the average wage and salary).

TABL. 4 (105). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED

L.p.	GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>		
		ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
1	OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
2	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	6,9	7,3	6,5
3	Specjaliści	26,7	14,1	40,1
4	specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	2,7	3,8	1,5
5	specjaliści do spraw zdrowia	7,9	1,9	14,4
6	specjaliści nauczania i wychowania	9,5	4,1	15,2
7	specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4,9	2,5	7,4
8	specjaliści do spraw technologii informacyjno- -komunikacyjnych	0,8	1,3	0,3
9	specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,9	0,5	1,3
10	Technicy i inny średni personel	11,5	8,6	14,6
11	średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	2,8	4,1	1,2
12	średni personel do spraw zdrowia	2,0	1,2	3,0
13	średni personel do spraw biznesu i administracji	5,7	2,6	9,0
14	średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,8	0,3	1,4
15	technicy informatycy	0,2	0,4	0,0
16	Pracownicy biurowi	6,9	5,3	8,7
17	sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,3	0,8	3,8
18	pracownicy obsługi klienta	0,8	0,2	1,4
19	pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,1	4,0	2,5
20	pozostali pracownicy obsługi biura	0,7	0,3	1,0

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnoza-
ust. 7, pkt 1) na str. 26.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid
on page 26.

WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.
OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012

Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b	L.p.
ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>		
3382,50	3563,78	3187,43	TOTAL	1
6432,64	7347,21	5326,16	<i>Managers</i>	2
4051,95	4545,62	3864,73	<i>Professionals</i>	3
4054,28	4272,42	3467,72	<i>science and engineering professionals</i>	4
4048,44	6568,61	3694,52	<i>health professionals</i>	5
4037,84	4038,20	4037,73	<i>teaching professionals</i>	6
3813,36	4323,86	3628,45	<i>business and administration professionals</i>	7
3775,33	3791,17	3691,08	<i>information and communications technology professionals</i>	8
5803,97	6260,14	5607,79	<i>legal, social and cultural professionals</i>	9
3223,13	3696,25	2921,98	<i>Technicians and associate professionals</i>	10
3989,47	4208,87	3192,88	<i>science and engineering associate professionals</i>	11
2817,83	3144,44	2681,41	<i>health associate professionals</i>	12
3085,40	3285,70	3022,38	<i>business and administration associate professionals</i>	13
2591,47	2731,17	2561,76	<i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>	14
3270,73	3302,30	2441,56	<i>information and communications technicians</i>	15
2764,23	2806,29	2736,93	<i>Clerks</i>	16
2890,25	3218,81	2816,40	<i>general and keyboard clerks</i>	17
2741,03	3345,46	2624,85	<i>customer services clerks</i>	18
2650,27	2674,46	2609,49	<i>numerical and material recording clerks</i>	19
2911,36	2940,98	2900,78	<i>other clerical support workers</i>	20

trudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika,
employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1)

TABL. 4 (105). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED

L.p.	GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>		
		ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>
21	Pracownicy usług i sprzedawcy	8,3	5,3	11,6
22	pracownicy usług osobistych	1,6	1,0	2,2
23	sprzedawcy i pokrewni	5,4	2,7	8,4
24	pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,4	0,2	0,7
25	pracownicy usług ochrony	0,9	1,4	0,3
26	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,1	0,1	0,0
27	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	18,7	31,4	5,1
28	robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	4,4	8,4	0,1
29	robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	8,1	14,9	0,8
30	rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,7	1,0	0,4
31	elektrycy i elektronicy	2,1	4,0	0,1
32	robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,4	3,1	3,7
33	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	12,7	21,0	3,7
34	operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	5,2	8,4	1,7
35	monterzy	1,8	2,2	1,3
36	kierowcy i operatorzy pojazdów	5,7	10,4	0,7
37	Pracownicy przy pracach prostych	8,2	6,9	9,7
	w tym:			
38	robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1	0,1	0,0
39	robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemysle, budownictwie i transporcie	3,0	4,7	1,2

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnoza-
ust. 7, pkt 1) na str. 26.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid
on page 26.

WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)
OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 (cont.)

Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b	L.p.
ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>		
2118,15	2363,11	1997,44	<i>Service and sales workers</i>	21
2102,46	2233,86	2040,17	<i>personal service workers</i>	22
2122,08	2512,12	1983,40	<i>sales workers</i>	23
2119,12	2236,31	2088,03	<i>personal care workers</i>	24
2121,35	2169,73	1875,78	<i>protective services workers</i>	25
3637,44	3563,98	3864,11	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	26
3111,40	3268,10	2083,26	<i>Craft and related trades workers</i>	27
			<i>building and related trades workers, excluding</i>	28
2445,01	2450,41	1750,45	<i>electricians</i>	
3817,98	3870,49	2857,75	<i>metal, machinery and related trades workers</i>	29
2924,49	3112,71	2372,47	<i>handicraft and printing workers</i>	30
3652,45	3659,64	3207,89	<i>electrical and electronic trades workers</i>	31
			<i>food processing, wood working, garment</i>	32
1981,78	2118,79	1860,18	<i>and other craft and related trades workers</i>	
2798,87	2847,45	2497,81	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>	33
2977,52	3080,71	2404,08	<i>stationary plant and machine operators</i>	34
2518,13	2612,75	2347,59	<i>assemblers</i>	35
2724,84	2707,90	2993,14	<i>drivers and mobile plant operators</i>	36
2209,29	2438,11	2034,59	<i>Elementary occupations</i>	37
			<i>of which:</i>	
1998,99	2072,11	1789,72	<i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>	38
			<i>labourers in mining, construction,</i>	39
2476,50	2525,86	2270,60	<i>manufacturing and transport</i>	

trudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika,
employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1)

TABL. 5 (106). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.^a
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a – w zł in zł b – ogółem = 100 total = 100,0										
O G Ó Ł E M T O T A L										
O G Ó Ł E M	a	3382,50	3563,78	3187,43	3712,05	4013,03	3564,23	3165,47	3412,18	2721,56
T O T A L	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym <i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	a	4340,70	5174,65	3930,14	4395,68	5147,90	4138,23	4253,67	5198,72	3485,16
	b	128,3	145,2	123,3	118,4	128,3	116,1	134,4	152,4	128,1
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym <i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), economist with diploma or equivalent</i>	a	3575,93	4119,51	3115,68	3567,56	4146,73	3308,02	3583,70	4106,41	2809,90
	b	105,7	115,6	97,7	96,1	103,3	92,8	113,2	120,3	103,2
Policealne <i>Post-secondary</i>	a	2995,63	3191,27	2920,37	3226,85	3387,46	3188,61	2782,44	3093,74	2609,86
	b	88,6	89,5	91,6	86,9	84,4	89,5	87,9	90,7	95,9
Średnie zawodowe <i>Vocational secondary</i>	a	2962,84	3105,04	2724,31	3248,61	3464,38	3100,14	2849,56	3023,64	2416,47
	b	87,6	87,1	85,5	87,5	86,3	87,0	90,0	88,6	88,8
Średnie ogólnokształcące <i>General secondary</i>	a	2831,57	3206,17	2559,30	2824,84	3101,60	2734,06	2833,74	3223,68	2477,87
	b	83,7	90,0	80,3	76,1	77,3	76,7	89,5	94,5	91,0
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	a	2830,33	3075,72	2086,78	2674,33	3046,73	2150,54	2872,30	3081,44	2051,68
	b	83,7	86,3	65,5	72,0	75,9	60,3	90,7	90,3	75,4
Gimnazjalne <i>Lower secondary</i>	a	2111,96	2147,74	1974,95	-	-	-	2111,96	2147,74	1974,95
	b	62,4	60,3	62,0	-	-	-	66,7	62,9	72,6
Podstawowe i niepełne podstawowe <i>Primary and incomplete primary</i>	a	2552,07	2849,84	2038,34	2475,96	2899,90	2077,88	2595,23	2830,68	1997,42
	b	75,4	80,0	63,9	66,7	72,3	58,3	82,0	83,0	73,4

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (106). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.^a (dok.)
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
<i>a</i> – w zł in zł <i>b</i> – ogółem = 100 total = 100,0										
WEDŁUG WIEKU BY AGE										
24 lata i mniej <i>and less</i>	<i>a</i>	2244,49	2376,46	1909,32	2198,85	2264,49	2151,80	2250,15	2384,13	1837,96
	<i>b</i>	66,4	66,7	59,9	59,2	56,4	60,4	71,1	69,9	67,5
25-34	<i>a</i>	2966,16	3207,37	2651,64	2990,86	3113,13	2932,17	2957,09	3224,52	2450,00
	<i>b</i>	87,7	90,0	83,2	80,6	77,6	82,3	93,4	94,5	90,0
35-44	<i>a</i>	3407,52	3620,41	3216,78	3729,88	4026,12	3616,17	3188,04	3493,86	2718,79
	<i>b</i>	100,7	101,6	100,9	100,5	100,3	101,5	100,7	102,4	99,9
45-54	<i>a</i>	3570,75	3699,88	3465,37	3829,15	4031,11	3742,84	3304,27	3530,57	2959,07
	<i>b</i>	105,6	103,8	108,7	103,2	100,5	105,0	104,4	103,5	108,7
55-59	<i>a</i>	3814,97	4029,40	3573,88	4076,02	4525,93	3765,39	3557,70	3721,14	3256,39
	<i>b</i>	112,8	113,1	112,1	109,8	112,8	105,6	112,4	109,1	119,7
60-64	<i>a</i>	5067,49	5048,82	5185,63	4998,41	4999,98	4993,14	5124,59	5081,92	5794,33
	<i>b</i>	149,8	141,7	162,7	134,7	124,6	140,1	161,9	148,9	212,9
65 lat i więcej <i>and more</i>	<i>a</i>	7877,43	7736,17	8788,15	7526,67	6836,48	10526,38	8216,00	8506,36	5022,00
	<i>b</i>	232,9	217,1	275,7	202,8	170,4	295,3	259,6	249,3	184,5
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY										
Do 1,9 roku <i>and less</i>	<i>a</i>	2319,85	2440,54	2125,57	2382,32	2519,37	2296,92	2306,20	2430,63	2056,14
	<i>b</i>	68,6	68,5	66,7	64,2	62,8	64,4	72,9	71,2	75,6
2,0- 4,9	<i>a</i>	2629,87	2917,78	2252,81	2657,45	2785,85	2604,40	2622,95	2933,02	2081,05
	<i>b</i>	77,7	81,9	70,7	71,6	69,4	73,1	82,9	86,0	76,5
5,0- 9,9	<i>a</i>	3041,70	3239,07	2791,73	3185,91	3493,54	3036,26	2984,04	3187,95	2603,07
	<i>b</i>	89,9	90,9	87,6	85,8	87,1	85,2	94,3	93,4	95,6
10,0-14,9	<i>a</i>	3367,57	3628,47	3083,59	3562,26	3843,22	3439,57	3264,53	3574,16	2723,13
	<i>b</i>	99,6	101,8	96,7	96,0	95,8	96,5	103,1	104,7	100,1
15,0-19,9	<i>a</i>	3565,54	3739,68	3398,93	4007,95	4371,85	3883,59	3293,62	3583,32	2794,09
	<i>b</i>	105,4	104,9	106,6	108,0	108,9	109,0	104,0	105,0	102,7
20 lat i więcej <i>and more</i>	<i>a</i>	3824,53	4054,35	3610,54	3958,92	4271,19	3791,27	3664,72	3913,63	3221,96
	<i>b</i>	113,1	113,8	113,3	106,7	106,4	106,4	115,8	114,7	118,4

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (107). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH
ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.

DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile paid employment^a)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – ogółem total b – mężczyźni men c – kobiety women	Najwyższe Decile earnings (the upper			
		pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	
					w zł
1	OGÓŁEM TOTAL	a b c	1518,16 1499,06 1589,15	1883,60 1888,82 1879,44	2247,64 2325,45 2185,86
2	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy <i>Public government representatives senior officials and managers</i>	a b c	2395,94 2193,19 2551,68	3459,93 3412,51 3469,92	3983,19 4022,65 3955,06
3	Specjaliści <i>Professionals</i>	a b c	2345,76 2377,03 2335,30	2751,15 2829,21 2725,46	3066,34 3190,79 3019,57
4	Technicy i inny średni personel <i>Technicians and associate professionals</i>	a b c	1693,02 1696,19 1691,95	2180,47 2372,41 2084,12	2450,77 2650,58 2347,94
5	Pracownicy biurowi <i>Clerks</i>	a b c	1587,75 1498,70 1627,66	1898,68 1888,95 1912,47	2078,89 2083,12 2077,25
6	Pracownicy usług i sprzedawcy <i>Service and sales workers</i>	a b c	1488,71 1494,25 1487,28	1497,55 1507,94 1494,73	1530,18 1561,44 1527,95
7	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy <i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>	a b c	1994,87 1990,01 3408,34	3118,01 3075,72 3416,68	3418,82 3137,01 3425,01
8	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy <i>Craft and related trades workers</i>	a b c	1492,84 1495,26 1486,36	1692,15 1777,66 1492,70	2064,87 2249,99 1499,05
9	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń <i>Plant and machine operators and assemblers</i>	a b c	1496,77 1495,94 1582,88	1782,24 1779,25 1827,19	2078,65 2095,58 2016,30
10	Pracownicy przy pracach prostych <i>Elementary occupations</i>	a b c	1496,51 1490,98 1541,76	1622,68 1509,88 1661,55	1763,62 1760,04 1765,20

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują
a Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities

PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH ^a WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW ^b WYKONYWANYCHBY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS ^b FOR OCTOBER 2012

wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej

limits of gross wages and salaries received by decile)

czwartej <i>fourth</i>	piątej (mediana) <i>fifth (median)</i>	szóstej <i>sixth</i>	siódmej <i>seventh</i>	ósmej <i>eight</i>	dziewiątej <i>ninth</i>	L.p.
<i>in zł</i>						
2576,32	2905,79	3280,48	3715,11	4327,95	5273,80	1
2649,01	2967,02	3322,62	3788,98	4485,96	5668,17	
2500,32	2826,82	3228,54	3634,46	4206,77	4934,89	
4510,16	5044,79	5654,98	6517,33	7905,14	11022,20	2
4625,94	5350,01	6119,62	7530,89	9268,32	12967,75	
4397,64	4830,43	5321,73	5815,58	6685,54	8391,83	
3410,36	3713,93	4072,02	4414,24	4844,55	5843,69	3
3611,56	3896,76	4295,79	4823,38	5583,83	7467,94	
3352,92	3628,26	3997,38	4325,19	4665,09	5358,58	
2691,58	2962,02	3216,52	3558,16	4011,85	4945,34	4
2980,27	3242,84	3698,14	4152,79	4923,34	6054,63	
2568,78	2792,04	3024,70	3304,98	3599,72	4131,75	
2305,30	2603,46	2881,04	3188,82	3518,45	4027,05	5
2413,20	2702,13	2955,53	3214,38	3524,37	4048,16	
2254,75	2534,64	2782,04	3174,62	3507,61	3935,01	
1639,40	1751,52	1991,63	2302,28	2600,39	3152,89	6
1754,65	1994,23	2319,40	2634,05	3040,01	3978,34	
1618,11	1712,69	1870,89	2149,31	2397,57	2753,89	
3570,01	4023,22	4084,01	4117,91	4140,98	4445,01	7
3693,34	4035,72	4084,01	4112,27	4129,69	4147,11	
3433,34	3441,68	4400,01	4504,56	4536,37	4568,19	
2409,17	2705,30	3021,85	3410,69	4007,27	4895,54	8
2578,96	2862,23	3196,51	3606,55	4256,06	5110,80	
1699,21	1953,11	2153,14	2302,57	2483,73	2897,88	
2391,83	2651,66	2891,21	3147,46	3552,91	4304,29	9
2455,53	2720,20	2928,41	3209,71	3643,74	4379,10	
2228,40	2357,51	2497,33	2777,12	3074,75	3433,42	
1874,41	2011,04	2147,48	2376,49	2649,39	3243,16	10
1995,31	2248,91	2524,35	2884,47	3255,16	3537,04	
1853,54	1929,66	2044,81	2149,84	2337,82	2613,69	

podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str.26.
employing more than 9 persons. b See general notes, item 7, point 1) on page 26.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 7 (108). EMERYCI I RENCIŚCI^aRETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	318397	310885	307448	305979	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez					Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
Zakład Ubezpieczeń Społecznych emerytury	227275 125405	235763 156557	235078 157595	235620 159459	retirement pay pensions resulting from an inability to work
renty z tytułu niezdolności do pracy	59090	36213	34471	32983	an inability to work
renty rodzinne	42780	42993	43012	43178	family pensions
Rolnicy indywidualni	91122	75122	72370	70359	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 8 (109). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO

GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M					
G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	3561,8	4846,6	5051,0	5345,3	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w mln zł	2757,0	4007,8	4216,9	4475,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1010,88	1416,62	1494,87	1583,00	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1686,3	2860,2	3039,1	3239,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1120,59	1522,47	1607,01	1692,98	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	584,0	481,6	481,9	492,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	823,6	1108,14	1164,99	1245,17	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	486,6	666,1	695,9	743,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	947,95	1291,03	1348,34	1434,89	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	804,8	838,7	834,0	869,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	736,04	930,42	960,41	1029,82	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 187.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 187.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania, jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania budżetów gospodarstw domowych za 2012 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralkę, lodówkę itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, pracowników użytkujących gospodarstwo rolne, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. *The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of household budgets. In the survey there are included all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish language participate in the survey.*

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, results obtained from the household budget survey for 2012 were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

2. *The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.*

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, employee-farmers, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. *The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:*

1) *employed persons include:*

a) *hired employees, for whom the main source*

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.),
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń społecznych, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie, bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 186) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz dział „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 185), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży za-

of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, out-work, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.),

- b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) and practicing a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005;*
- 2) *persons maintained from social benefits, for whom the main source of maintenance is i.a.: retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Assistance, scholarships;*
 - 3) *dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income from hired labour and social security benefits and from social assistance benefits excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 186) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries (see the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 185), payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary*

- miast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi bieżącymi nakładami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
 - 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie), w tym dochód z wynajmu budynków i budowli oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
 - 4) dochód z tytułu własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy, dochody z dzierżawy ziemi) oraz dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, który stanowi różnicę między przychodami a poniesionymi nakładami i podatkami;
 - 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej (w tym alimenty wypłacane z Funduszu Alimentacyjnego);
 - 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki,

form (paid by the employer);

- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture), of which income from leasing buildings and structures and income from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from title of property (interest, shares in company profits, including dividends, income from land leasing), income from the rental of buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducting economic activity, measured as a difference between revenues and investment and taxes;*
- 5) *income from social security benefits and social assistance which include i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social assistance (within the scope of alimony, paid from the Alimony Fund);*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding

zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zregulowano zgodnie z odpowiednią nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. Zagrożenie ubóstwem — gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną **oryginalną skalę ekwiwalentności OECD**. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 — każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 — każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych

costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the respective nomenclature on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty — a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called **original OECD equivalence scale** has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 — to any other person at that age and weight 0,5 — to every child under 14.

Relative poverty threshold is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale.

“Legal” poverty threshold is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text in Journal of Laws 2008 No. 115, item 728 with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which the biological existence or psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies

TABL. 1 (110). **GOSPODARSTWA DOMOWE**

<i>HOUSEHOLDS</i>					
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1155	1285	1259	1230	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,27	3,15	3,06	2,93	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,16	1,20	1,15	1,13	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,92	0,93	0,94	0,90	<i>receiving social benefits^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,75	0,79	0,81	0,77	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,14	0,96	0,91	0,84	<i>dependents</i>

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (111). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ****W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH***AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	621,01	1026,36	1064,93	1119,76	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji	597,40	996,56	1033,07	1090,28	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	237,34	486,00	500,57	514,35	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego					
w rolnictwie	54,71	81,71 ^a	99,75	116,50	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	39,33 ^b	95,91	69,85	89,67	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń społecznych ^c	237,88	322,46	357,67	357,60	<i>from social benefits^c</i>

a, b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi a – 30,54%, b – 11,01%. c W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a, b Relative error of estimates exceeds 10% and equals: a – 30,54%, b – 11,01%. c In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

Uwaga do tablic 2–5

Dane za 2011 r. skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 203.

Note to tables 2–5

Data for 2011 were revised comparing to published in the previous edition of the Yearbook; see general notes, item 1 on page 203.

TABL. 3 (112). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Wydatki ogółem	579,49	831,70	848,35	874,80	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	555,89	801,89	816,49	845,32	of which consumer goods and services ^a
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	189,54	240,58	250,44	261,67	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	13,29	19,38	19,75	21,38	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	31,14	46,43	43,42	46,64	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	115,23	194,54	200,80	196,99	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	30,32	45,48	41,73	41,32	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	32,46	39,51	46,06	45,61	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	26,11	29,92	30,28	of which pharmaceutical products
transport	36,00	70,15	63,25	73,32	transport
łączność	28,35	36,38	35,81	35,83	communication
rekreacja i kultura	30,07	46,68	47,79	49,01	recreation and culture
edukacja ^b	7,22	7,72	7,93	6,53 ^c	education ^b
restauracje i hotele	13,05	10,86	12,59	19,23	restaurants and hotels
inne towary i usługi	27,70	42,16	42,94	43,32	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	x	23,82	22,19	23,32	of which personal care

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 10,64%

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. b Including pre-school education. c Relative error of estimates exceeds 10% and equals 10,64%

TABL. 4 (113). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIĘKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH
NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS
OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	9,82	8,92	8,62	8,29	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	6,74	5,99	5,73	5,52	of which bread
Mięso w kg	6,26	6,31	6,30	6,28	Meat in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne	x	2,51	2,51	2,47	of which processed meat and other meat preparations
Ryby ^a w kg	0,30	0,38	0,37	0,37	Fish ^a in kg
Mleko ^b w l	5,26	3,53	3,74	3,60	Milk ^b in l
					Yoghurt and milk-based beverages in kg
Jogurty i napoje mleczne w kg	0,39	0,59	0,61	0,59	
Sery w kg	0,82	0,78	0,76	0,77	Cheese in kg
Jaja w szt.	17,73	14,69	15,17	14,65	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,46	1,38	1,35	1,34	Oils and fats in kg
w tym masło	x	0,28	0,27	0,26	of which butter
Owoce ^c w kg	3,83	3,33	3,34	3,56	Fruit ^c in kg
Warzywa w kg	13,89	12,15	11,91	11,34	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	x	6,14	5,78	5,38	of which potatoes
Cukier w kg	1,80	1,67	1,64	1,56	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l	x	5,68	5,52	6,23	Non-alcoholic beverages in l

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych b Bez zagęszczonego i w proszku. c Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. b Excluding condensed and powdered milk. c Including seeds and edible kernel

TABL. 5 (114). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	93,9	97,8	97,1	95,2	Refrigerator
Zamrażarka	29,4	41,0	29,5	27,2	Freezer
Automat pralniczy	67,1	82,5	85,3	85,4	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	1,5	7,7	7,3	8,4	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	23,1	43,6	44,1	43,3	Microwave oven
Samochód osobowy	48,4	61,8	62,0	60,3	Passenger car
Odtwarzacz płyt kompaktowych	x	18,2	14,6	8,6	Compact disc player
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	31,8	30,5	31,2	25,9	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	98,7	99,7	99,4	99,5	Television set
Odtwarzacz DVD	x	49,7	46,2	40,1	DVD player
Telefon komórkowy	59,9	89,3	89,0	90,4	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz wideo	41,6	29,3	25,2	x	Videorecorder, video player
Zestaw kina domowego	x	11,5	13,4	12,3	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	34,9	61,4	65,4	68,2	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	39,8	36,9	40,1	Digital camera
Komputer osobisty	30,2	60,7	60,4	62,7	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	13,5	52,2	52,2	56,7	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	x	29,7	33,7	of which broadband access
Drukarka	x	39,1	37,0	34,5	Printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.
a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (115). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	23,4	26,6	26,3	24,3	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	24,0	11,9	9,2	12,2	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	16,2	9,5	10,1	10,5	subsistence minimum

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 206.
a See general notes, item 7 on page 206.

Uwaga: Dane za lata 2010 i 2011 r. zostały powtórnie przeliczone przy wykorzystaniu wag opartych na wynikach Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011.

Note: Data for 2010 and 2011 were recalculated using weights based on the results of the Population and Housing Census 2011.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 25.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej** dotyczą przewodów ulicznych (tzw. sieci rozdzielczej) bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o **sieci gazowej** uwzględniają dane o sieci przesyłowej (magistralnej) oraz sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zdrój uliczny** jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns street conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Information connected those networks includes data on the transmission (main) and the distribution network.

Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line, sewerage and gas-line connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewerage system, with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households include quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage — sewerage inlets.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej nie obejmują gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służące do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejnego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348) z późniejszymi zmianami.

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.*

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

*5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** do not include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

*Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.*

*Data regarding the **consumption of gas from gas supply**, concern all the households.*

*The **consumption of electricity and gas from the gas-line network** in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.*

*6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348) with later amendments.*

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-operatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

*7. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.*

***Transport line** is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles designated with separate numbers or letters travel.*

Długość tras jest to długość odcinków ulic (dróg, torowisk), po których kursują autobusy, tramwaje lub trolejbusy.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hotelii pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nie-przeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeżeli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o liczbie izb w mieszkaniach uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

The length of routes is the length of the sections of streets (roads, tracks) over which buses, trams or trolley-buses travel.

8. Data on municipal waste concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of their character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on communal wastes is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of wastes (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on liquid waste concern waste which comes from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewerage system.

Dwellings

1. Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the number of rooms in dwellings also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przed-pokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o zasobach mieszkaniowych opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII 2012 r.

3. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa, w zasobie Wojskowej Agencji Mieszkaniowej, w zarządzie jednostek podległych ministerstwom: Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości, w zarządzie organów władzy państwowej, administracji państwowej, kontroli państwowej itp.;
- 5) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
 - może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

The useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII 2012.

3. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the Agricultural Property Stock of the State Treasury, in the stock of Military Housing Agency, under the management of units subordinated to the following ministries: National Defence, Interior, Justice, under the management of state authority bodies, state administration, state control etc.;
- 5) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:
 - can be an owner of a whole real estate for example an individual detached house,
 - can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

*The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;*

6) **towarzystw budownictwa społecznego;**

7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

4. Informacje o budownictwie spółdzielni mieszkaniowych dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez wszystkie typy spółdzielni, łącznie z jednorodzinnym budownictwem spółdzielczym.

6) **public building society;**

7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

4. Information regarding housing cooperative construction concerns dwellings completed by all types of cooperatives, including single-family cooperative construction.

Infrastruktura komunalna Municipal infrastructure

TABL. 1 (116). WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Stan w dniu 31 XII

WATER SUPPLY AND SEWERAGE SYSTEMS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	12425,6	12812,5	12987,0	Water supply
miasta	1858,7	1887,7	1911,5	urban areas
wieś	10566,9	10924,8	11075,5	rural areas
Kanalizacyjna ^a	3383,6	4246,6	4803,7	Sewerage ^a
miasta	1419,5	1461,7	1579,9	urban areas
wieś	1964,3	2784,9	3223,8	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.				Connections leading to residential buildings in pcs
Wodociągowe	227134	231443	235548	Water supply system
miasta	58956	59393	60301	urban areas
wieś	168178	172050	175247	rural areas
Kanalizacyjne	75026	84239	92197	Sewerage system
miasta	43942	44621	46199	urban areas
wieś	31084	39618	45998	rural areas
Zdroje uliczne	409	401	294	Street outlets
Miasta	183	171	178	Urban areas
Wieś	226	230	116	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³				Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	18,0	20,0	19,8	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	31,1	34,6	34,6	per capita in m ³
Wieś w hm ³	13,4	14,1	14,3	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³				Wastewater discharged by sewerage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	32,9	32,8	32,5	Of which treated

a Łącznie z kolektorami.

a Including collectors.

TABL. 2 (117). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	449,4	456,3	458,6	460,0	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	224,1	231,1	232,6	233,4	Urban areas
Wieś	225,3	225,2	225,9	226,6	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh	695,4	772,3	764,4	768,1	In GWh
miasta	332,7	362,5	358,7	355,1	urban areas
wieś	362,7	409,8	405,7	413,0	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca ^a	568,6	624,1	621,4	619,1	urban areas: per capita ^a
na 1 odbiorcę ^b	1484,3	1569,0	1541,9	1521,4	per consumer ^b
wieś - na 1 odbiorcę ^b	1610,1	1819,6	1795,5	1822,3	rural areas - per consumer ^b

a Patrz Uwagi ogólne do Rocznika, ust 12 na str. 28. b Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 X
 Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Gospodarki.

a See general notes to the Yearbook, item 12 on page 28. b The number of consumers as of 31 XII was used in calculatio
 S o u r c e: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (118). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

**GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS
 SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3624,4	3935,4	3957,0	4003,0	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	480,4	552,7	552,8	553,3	of which transmission
miasta	86,4	87,2	87,3	91,1	urban areas
wieś	394,0	465,4	465,5	462,2	rural areas
Miasta	1138,5	1247,4	1261,1	1276,6	Urban areas
Wieś	2485,9	2688,0	2695,9	2726,4	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt.	59272	66199	66947	67634	Connections leading to residen- tial and non-residential buildings in pcs
Miasta	33991	36123	36616	37031	Urban areas
Wieś	25281	30076	30331	30603	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	161,6	161,2	162,5	163,6	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
Miasta	143,4	141,0	141,6	142,3	Urban areas
Wieś	18,2	20,2	20,9	21,4	Rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year):
W hm³					In hm³
miasta	80,3	82,8	78,7	78,2	urban areas
wieś	68,2	69,5	65,3	64,8	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	12,1	13,3	13,4	13,4	Per capita in m ³
miasta	62,4	64,5	61,5	61,3	urban areas
wieś	116,5	119,7	113,1	113,0	rural areas
wieś	17,3	18,9	19,1	19,1	rural areas

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych b W jednostkach naturalnych, według których
 następuje rozliczenie z odbiorcami.

a Including consumers using collective gas-meter. b Consumption of gas in natural units on the basis of which
 settlements with clients occur.

TABL. 4 (119). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	628,8	616,2	651,4	643,7	593,5	50,2	Heating network in km
w tym przesyłowa	387,4	385,6	407,2	399,8	364,5	35,3	of which transmission
Kotłownie	398	388	342	362	264	98	Boiler rooms
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	4491,9	4433,9	4070,7	4371,5	4335,3	36,1	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	39985	23863	35588	35901	35482	419	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	26312	16253	26297	27029	26828	204	of which residential buildings

TABL. 5 (120). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
USING WATER SUPPLY, SEWERAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population in thous. – using ^a :
wodociągu	1050,8	1076,6	1077,2	1077,2	water supply system
miasta	552,5	549,7	546,6	543,8	urban areas
wieś	498,3	526,8	530,7	533,4	rural areas
kanalizacji	571,3	608,3	639,1	655,7	sewerage system
miasta	483,1	485,7	484,3	483,9	urban areas
wieś	88,2	122,5	154,8	171,9	rural areas
gazu	457,3	467,5	466,5	465,2	gas supply system
miasta	401,3	398,9	396,1	393,5	urban areas
wieś	56,0	68,6	70,4	71,7	rural areas
Ludność - w % ogółu ludności ^b					Population - in % of total population ^b
– korzystająca ^a z:					– using ^a :
wodociągu	81,8	83,9	84,3	84,6	water supply system
miasta	94,7	95,0	95,0	95,0	urban areas
wieś	71,0	74,9	75,5	76,0	rural areas
kanalizacji	44,5	47,4	50,0	51,5	sewerage system
miasta	82,8	83,9	84,2	84,6	urban areas
wieś	12,6	17,4	22,0	24,6	rural areas
gazu	35,6	36,5	36,5	36,5	gas supply system
miasta	68,8	68,9	68,8	68,8	urban areas
wieś	8,0	9,7	10,0	10,2	rural areas

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.

^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 6 (121). **ODPADY KOMUNALNE** ^a
MUNICIPAL WASTE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	
Odpady komunalne zebrane ^b						<i>Municipal waste collected^b</i>
w tys. t	185,4	199,5	195,6	181,4	124,2	<i>in thous. t</i>
zmieszane	181,2	185,6	179,9	167,3	114,9	<i>mixed</i>
w tym wysegregowane	0,9	8,4	6,9	9,7	.	<i>of which segregated</i>
miasta	143,4	137,4	132,3	123,7	80,2	<i>urban areas</i>
wieś	37,8	48,2	47,7	43,6	34,7	<i>rural areas</i>
zebrane selektywnie	4,2	13,9	15,7	14,1	9,3	<i>collected separately</i>
w tym:						<i>of which:</i>
papier i tektura	1,5	3,7	4,0	3,7	0,9	<i>paper and cardboard</i>
szkło	1,1	3,4	4,0	5,2	4,6	<i>glass</i>
tworzywa sztuczne	0,4	2,3	2,9	2,5	1,5	<i>plastic</i>
metale	0,1	0,7	0,0	0,1	0,0	<i>metals</i>
wielkogabarytowe	0,6	0,8	0,7	0,5	0,5	<i>largesize</i>
biodegradowalne	.	3,0	3,0	0,9	0,5	<i>biodegradable</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 212 i ust. 9 na str. 212. b Dane szacunkowe.

a See general notes, item 8 on page 212 and item 9 on page 212. b Estimated data.

TABL. 7 (122). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE**
LIQUID WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^a					<i>Liquid waste^a</i>
wywiezione w dam ³	539,3	812,1	864,9	749,3	<i>removed in dam³</i>
miasta	249,0	229,3	215,0	223,4	<i>urban areas</i>
wieś	290,3	582,8	649,9	525,9	<i>rural areas</i>
w tym z gospodarstw domowych	327,7	525,7	500,9	455,6	<i>of which from households</i>
miasta	143,3	146,7	140,6	148,8	<i>urban areas</i>
wieś	184,4	379,0	360,3	306,8	<i>rural areas</i>
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	114,0	107,9	104,3	101,4	<i>Septic tanks in thous. (as of 31 XII)</i>
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	0,4	1,7	3,0	4,5	<i>Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)</i>

a Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych
a Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (123). SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH

LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	28	17	14	14	3	11	number
powierzchnia w ha	80,9	53,8	50,1	50,1	20,0	30,1	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha							Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
czynnych	-	-	-	-	-	-	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	-	0,5	-	-	-	-	exploitation completed

TABL. 9 (124). KOMUNIKACJA MIEJSKA^a

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna - linie w km	1866	2298	2216	1910	Transport network - lines in km
autobusowe	1866	2298	2216	1910	bus
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach	338	370	332	333	buses: in units
liczba miejsc w tys.	35,7	93,8	33,9	34,3	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b	51,7	46,1	47,3	47,9	Transport of passengers ^b
(w ciągu roku) w mln:					(during the year) in mln:
komunikacja naziemna	51,7	46,1	47,3	47,9	ground transport

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^b Dane szacunkowe.^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data

TABL. 10 (125). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011		2012		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha	1238,4	1056,8	973,7	1142,5	1033,3	1151,2	1038,2	TOTAL in ha
na 1 mieszkańca ^a w m ²	21,2	18,3	16,8	19,9	18,0	20,1	18,1	<i>per capita^a in m² urban</i>
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej:								<i>area green belts:</i>
parki spacerowo-wypoczynkowe	269,9	343,3	286,0	347,1	286,0	352,5	290,9	<i>strolling-recreational parks</i>
zieleńce	102,1	115,4	102,5	116,1	102,5	119,4	102,5	<i>lawns</i>
Tereny zieleni osiedlowej	866,4	598,1	585,2	679,3	644,8	679,3	644,8	<i>Estate green belts</i>
W % POWIERZCHNI OGÓLNEJ WOJEWÓDZTWA^b	0,1	0,1	1,5	0,1	1,5	0,1	1,5	IN % OF TOTAL AREA SPACE OF THE VOIVODSHIP^b

a – na 1 mieszkańca miast. b W przypadku miast obliczono w % powierzchni miast.

a – Per capita in urban areas. b For urban areas, calculated in % urban areas space

Mieszkania

Dwellings

TABL. 11 (126). ZASOBY MIESZKANIOWE^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011	2012			SPECIFICATION
		A	B		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	414,5	424,0	425,4	428,1	430,6	218,0	212,6	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w mieszkaniach w tys.	1504,2	1553,0	1590,2	1602,8	1614,8	770,3	844,5	<i>Rooms in dwellings in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	29271,0	30383,4	31050,7	31334,8	31611,0	13548,4	18062,7	<i>Useful floor area of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna w zasobach: liczba izb w mieszkaniu	3,63	3,66	3,74	3,74	3,75	3,53	3,97	<i>Dwelling stocks, average: number of rooms in a dwelling useful</i>
powierzchnia użytkowa w m ² :								<i>floor area in m² :</i>
1 mieszkanie	70,6	71,7	73,0	73,2	73,4	62,1	85,0	<i>per dwelling</i>
na 1 osobę	22,8	24,0	24,2	24,5	24,8	23,7	25,7	<i>per person</i>
liczba osób ^b na: 1 mieszkanie	3,10	2,99	3,01	2,99	2,96	2,62	3,30	<i>number of persons^b : per dwelling</i>
1 izbę	0,85	0,82	0,81	0,80	0,79	0,74	0,83	<i>per room</i>

a Na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 – wariant B). b Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 28.

a Based on balances; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 i 2012 – variant B).

b See general notes, item 12 on page 28.

TABL. 12 (127). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH ^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS IN DWELLING STOCKS ^a FITTED WITH INSTALLATIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania — w % — wyposażone w Dwellings — in % — fitted with					
	wodociąg water-line system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas-line	centralne ogrzewanie central heating	
OGÓŁEM	2005	88,2	76,3	76,8	39,2	74,4
TOTAL	2010	91,9	85,7	83,0	40,2	77,9
	2011	91,9	85,8	83,2	40,2	78,0
	2012	92,0	85,9	83,3	40,2	78,2
Miasta	2005	96,5	92,6	91,4	69,6	88,8
Urban areas	2010	97,5	95,7	94,0	69,6	90,5
	2011	97,5	95,7	94,0	69,6	90,6
	2012	97,5	95,7	94,0	69,7	90,6
Wieś	2005	79,6	59,5	61,8	8,1	59,6
Rural areas	2010	86,1	75,5	71,9	9,9	65,0
	2011	86,2	75,7	72,0	9,9	65,2
	2012	86,3	75,8	72,2	9,9	65,4

a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych

a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 13 (128). DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2012 R.

HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to						
		Ogółem Total	gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing commu- nity	prywat- nych private	towarzystw budownic- twa społecz- nego public building society	innych others
a - liczba wypłaconych dodatków number of allowances								
b - kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł								
c - przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł								
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM	a	92685	29578	38036	18458	3422	394	2797
TOTAL	b	15256,9	4805,6	6202,0	3285,7	470,6	87,1	405,9
	c	164,6	162,5	163,1	178,0	137,5	221,1	145,1
Miasta	a	86421	27435	37239	16904	1932	394	2517
Urban areas	b	14339,3	4455,0	6071,9	3045,8	308,0	87,1	371,4
	c	165,9	162,4	163,1	180,2	159,4	221,1	147,6
Wieś	a	6264	2143	797	1554	1490	-	280
Rural areas	b	917,6	350,6	130,1	239,9	162,6	-	34,5
	c	146,5	163,6	163,2	154,4	109,1	-	123,2
W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL								
OGÓŁEM	a	100,0	31,9	41,0	19,9	3,7	0,4	3,0
TOTAL	b	100,0	31,5	40,7	21,5	3,1	0,6	2,7
Miasta	a	100,0	31,7	43,1	19,6	2,2	0,5	2,9
Urban areas	b	100,0	31,1	42,3	21,2	2,1	0,6	2,6
Wieś	a	100,0	34,2	12,7	24,8	23,8	-	4,5
Rural areas	b	100,0	38,2	14,2	26,1	17,7	-	3,8

TABL. 14 (129). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE***ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investor for dwelling construction</i>			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock for dwelling construction</i>			
		ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
			spółdziel- cze <i>co- operatives</i>	osób fizycznych <i>of natural persons</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which deve- loped</i>	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone <i>of which deve- loped</i>
		<i>w ha in ha</i>						
OGÓŁEM	2005	45,7	29,8	14,9	94,2	69,2	334,0	204,1
TOTAL	2010	22,3	1,3	18,4	51,7	28,7	295,9	190,1
	2011	17,1	0,0	16,0	54,9	25,7	291,9	173,7
	2012	15,2	1,2	13,3	57,0	26,4	298,4	175,5
Miasta	2005	35,3	29,8	4,6	56,4	45,6	157,3	115,8
<i>Urban areas</i>	2010	12,7	1,3	8,8	27,7	19,0	141,7	102,2
	2011	10,1	0,0	9,2	31,1	16,2	139,3	105,7
	2012	4,2	0,7	3,2	33,2	16,9	139,8	107,4
Wieś	2005	10,4	-	10,3	37,8	23,6	176,7	88,3
<i>Rural areas</i>	2010	9,6	0,0	9,6	24,0	9,7	154,2	87,9
	2011	7,0	0,0	6,8	23,8	9,5	152,6	68,0
	2012	11,0	0,5	10,1	23,8	9,5	158,6	68,1

TABL. 15 (130). **MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO***DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Ogółem	2157	3821	4117	3981	<i>Total</i>
Spółdzielcze	58	75	255	188	<i>Cooperatives</i>
Komunalne (gminne)	14	91	89	30	<i>Municipal (gminas)</i>
Zakładowe	1	-	-	-	<i>Company</i>
Indywidualne	1926	3040	3292	3012	<i>Private</i>
Spółeczne czynszowe	-	-	-	-	<i>Public building society</i>
Na sprzedaż lub wynajem	158	615	481	751	<i>For sale or rent</i>

TABL. 16 (131). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLINGS COMPLETED

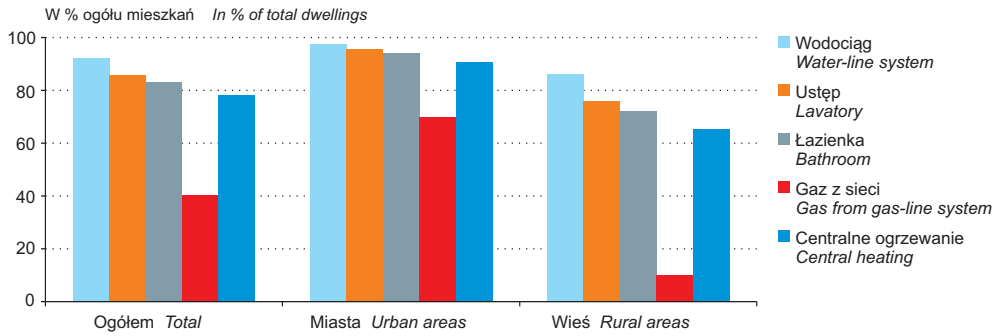
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Mieszkania	2121	2277	2965	3097	Dwellings
miasta	1269	1242	1604	1561	urban areas
wieś	852	1035	1361	1536	rural areas
Spółdzielcze	224	98	195	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	99	52	90	51	Municipal (gmina)
Zakładowe	4	1	1	-	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	331	685	678	590	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	65	-	-	-	Public building society
Indywidualne	1398	1441	2001	2456	Private
miasta	568	425	642	921	urban areas
wieś	830	1016	1359	1535	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	296	291	431	454	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	386	339	526	531	Urban areas
Wieś	220	248	355	396	Rural areas
Izby	9854	10696	14253	14782	Rooms
miasta	5070	4766	6366	6088	urban areas
wieś	4784	5930	7887	8694	rural areas
Spółdzielcze	707	250	684	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	169	115	164	123	Municipal (gmina)
Zakładowe	12	6	6	-	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	993	2020	2178	1667	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	95	-	-	-	Public building society
Indywidualne	7878	8305	11221	12992	Private
miasta	3136	2441	3350	4304	urban areas
wieś	4742	5864	7871	8688	rural areas
Powierzchnia użytkowa					Useful floor area
mieszkań w m²	221533	243867	320813	342286	of dwellings in m²
miasta	116438	112068	140641	139186	urban areas
wieś	105095	131799	180172	203100	rural areas
Spółdzielcze	14455	5429	12073	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	3230	2013	3356	1527	Municipal (gmina)
Zakładowe	161	134	134	-	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	17679	43313	43002	34265	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	1879	-	-	-	Public building society
Indywidualne	184129	192978	262248	306494	Private
miasta	79864	62310	82368	103530	urban areas
wieś	104265	130668	179880	202964	rural areas
Przeciętna powierzchnia					Average useful floor area
użytkowa 1 mieszkania w m²	104,4	107,1	108,2	110,5	per dwelling in m²
miasta	91,8	90,2	87,7	89,2	urban areas
wieś	123,4	127,3	132,4	132,2	rural areas
Spółdzielcze	64,5	55,4	61,9	-	Cooperative
Komunalne (gminne)	32,6	38,7	37,3	29,9	Municipal (gmina)
Zakładowe	40,3	134,0	134,0	-	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	53,4	63,2	63,4	58,1	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	28,9	-	-	-	Public building society
Indywidualne	131,7	133,9	131,1	124,8	Private
miasta	140,6	146,6	128,3	112,4	urban areas
wieś	125,6	128,6	132,4	132,2	rural areas

TABL. 17 (132). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB

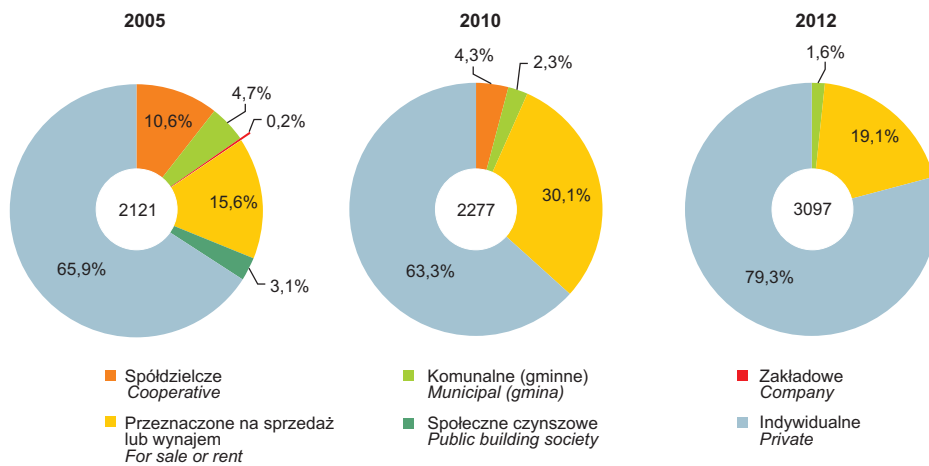
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>				W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>					
			razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb <i>in % of total — dwellings with specified number of rooms</i>			
				1	2	3	4 i więcej <i>and more</i>		1	2	3	4 i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	2005	2121	1398	-	3,1	5,2	91,6	723	14,8	30,8	31,8	22,5
TOTAL	2010	2277	1441	0,1	0,5	2,5	96,9	836	8,8	29,9	38,2	23,1
	2011	2965	2001	0,3	2,6	5,1	91,9	964	4,8	23,4	41,7	30,1
	2012	3097	2456	0,7	6,0	6,7	86,6	641	5,5	35,3	39,8	19,5
Miasta	2005	1269	568	-	6,0	5,3	88,7	701	14,4	30,1	32,2	23,3
<i>Urban areas</i>	2010	1242	425	0,2	0,7	3,8	95,3	817	9,1	30,3	38,1	22,5
	2011	1604	642	0,9	6,7	11,1	81,3	962	4,8	23,5	41,8	29,9
	2012	1561	921	1,6	14,6	12,7	71,1	640	5,5	35,3	39,8	19,4
Wieś	2005	852	830	-	1,2	5,2	93,6	22	27,3	54,5	18,2	-
<i>Rural areas</i>	2010	1035	1016	0,1	0,4	2,0	97,5	19	-	10,5	42,1	47,4
	2011	1361	1359	-	0,7	2,4	96,9	2	-	-	-	100,0
	2012	1536	1535	0,1	0,9	3,1	95,9	1	-	-	-	100,0

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2012
As of 31 XII

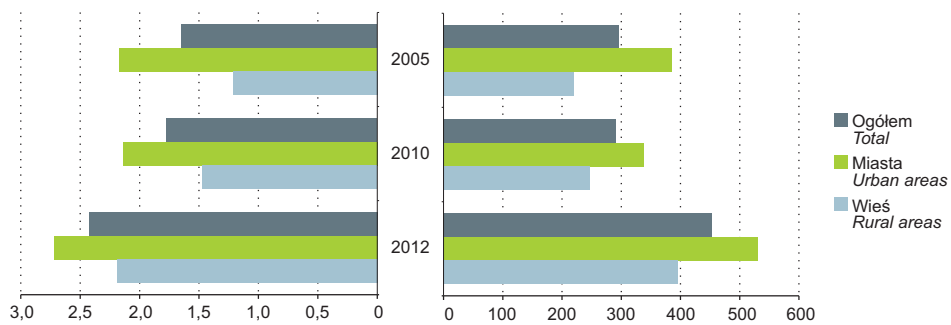

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

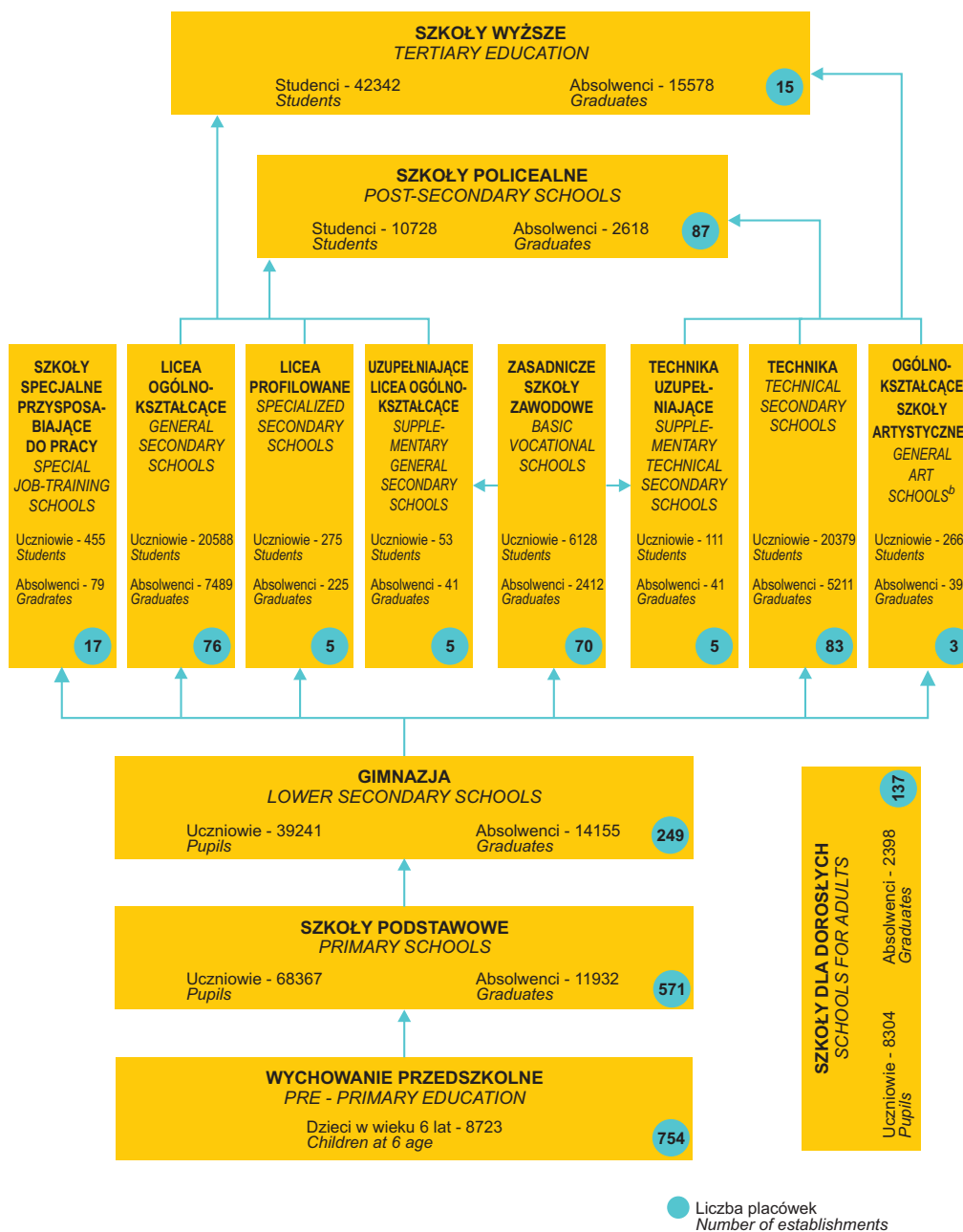

na 1000 ludności
per 1000 population

na 1000 zawartych małżeństw
per 1000 marriages contracted

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2012/13 ^a
EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN 2012/13 SCHOOL YEAR ^a

a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2011/2012. b Dające uprawnienia zawodowe.
a As of beginning of the year; including special schools. Graduates from the school year 2011/12. b Leading to professional certification.

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. 2004, Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa; powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych;
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2—3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

3. Ponadto od 1 IX 2011 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 5 lat, a w latach 2004/05 – 2010/11 w wieku 6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego, tj. w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 III 2009 r. (Dz. U. Nr 56, poz. 458) z późniejszymi zmianami, dzieci 6-letnie, na wniosek rodziców, mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, natomiast dzieci 5-letnie mają obowiązek odbyć roczne przygotowanie przedszkolne¹.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży (podstawowych, gimnazjów, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych), policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych (podstawowych, gimnazjalnych, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych).

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzo-

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 IX 1991 (uniform text, Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 VII 2005 – Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools where education is compulsory and which replaced 8-year primary schools;
- since 2002/03 school year upper secondary schools, i. e. 2—3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools, and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools.

3. Moreover, since 1 IX 2011 an obligatory 1-year pre-primary education has been introduced for children at the age of 5 and in 2004/05 – 2010/11 school years children at the age of 6 in pre-primary education establishments i.e. in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points.

According to the Law of 19 III 2009 (Journal of Laws No. 56, item 458) upon the request of parents, children at the age of 6 can start education in the first grade of primary school and children at the age of 5 have obligatory 1 year pre-primary preparation.

4. Data, presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, i.e. primary, lower secondary, upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools, as well as post-secondary schools, tertiary education and schools for adults, i.e. primary, lower secondary, upper secondary (post-primary) schools and upper secondary schools.

5. Data include schools and establishments

ne przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej i niepubliczne. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej. Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne (do roku szkolnego 2004/05 – państwowe i niepaństwowe); uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. **Szkoły dla dzieci i młodzieży** obejmują:

- 1) **szkoły podstawowe** (łącznie ze specjalnymi), spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) „małe szkoły” (bez szkół specjalnych), organizowane od roku szkolnego 2001/02, prowadzące klasy I—III dla uczniów, którzy mają utrudniony dostęp do szkół (głównie ze względu na znaczną odległość od miejsca zamieszkania),
 - d) szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej.

Z dniem 1 IX 2004 r. dzieci w wieku 6 lat zobowiązane są do rocznego przygotowania w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi);
- 2) **gimnazja** (łącznie ze specjalnymi), spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) filie gimnazjów (bez szkół specjalnych) — tylko w roku szkolnym 2000/01,
 - c) szkoły przysposabiające do pracy na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej (od roku szkolnego 2003/04 szkoły z oddziałami przysposabiającymi do pracy);
- 3) **szkoły ponadgimnazjalne** (łącznie ze spe-

managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiaty and voivodships), as well as by other legal and natural persons.

6. *Schools (with the exceptions of higher education institutions) and establishments may be public, non-public with the competence of a public school and non-public. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the programme minimum as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can be administrated either as public schools, or non-public schools with the competence of a public school. Tertiary education can be public and non-public (until 2004/05 school year – state and non-state); non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.*

7. **Schools for children and youth** include:

- 1) **primary schools** (including special schools), of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branch schools (excluding special schools),
 - c) "small schools" (excluding special schools) organized since 2001/02 school year, comprising grades I—III for children who have limited access (primarily due to distance from place of residence),
 - d) art schools (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme.

As of 1 IX 2004 children at the age of 6 are obliged to receive one year pre-primary education (preparing them for school) which is carried out either in nursery schools or in pre-primary sections of primary schools (including special schools);
- 2) **lower secondary schools** (including special schools), of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) lower secondary branch schools (excluding special schools) — only in 2000/01 school year,
 - c) job-training schools on the basis of 6th grade of primary school (until 2003/04 school year schools with job-training sections);
- 3) **upper secondary schools** (including special schools) include:
 - a) basic vocational schools,

cyjnymi), obejmujące:

- a) zasadnicze szkoły zawodowe,
- b) licea ogólnokształcące,
- c) uzupełniające licea ogólnokształcące,
- d) licea profilowane,
- e) technika,
- f) technika uzupełniające,
- g) szkoły artystyczne – w obecnej edycji Rocznika dane dotyczące ogólnokształcących szkół artystycznych podaje się od roku szkolnego 2007/08, a w przypadku absolwentów od roku 2006/07 z wyłączeniem szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. Dane za lata poprzednie są porównywalne z danymi z roku szkolnego 2007/08,
- h) specjalne szkoły przysposabiające do pracy (na podbudowie programowej gimnazjum od roku szkolnego 2004/05, do roku szkolnego 2004/05 funkcjonowały szkoły (klasy) przysposabiające do pracy specjalne na podbudowie programowej klasy VIII).

W roku szkolnym 2012/13 zlikwidowano klasy I liceów profilowanych i uzupełniających liceów ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych, techników uzupełniających dla młodzieży oraz zasadniczych szkół zawodowych i techników dla dorosłych. Szkoły te są stopniowo likwidowane.

8. Szkoły policealne — kształcące w formie dziennej, wieczorowej lub zaocznej - obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata; bez szkół specjalnych) prowadzone przez wydziały edukacji wojewódzkich urzędów marszałkowskich;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) — od roku szkolnego 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w systemie studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych. Od roku szkolnego 2006/07 dotychczasowe systemy studiów zostały zatopione formami studiów: stacjonarnymi (dienne) i niestacjonarnymi (wieczorowe, zaoczne i eksternistyczne).

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

10. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie dziennej i wieczorowej oraz zaocznej obejmują:

- b) general secondary schools,
- c) supplementary general secondary schools,
- d) specialized secondary schools,
- e) technical secondary schools,
- f) supplementary technical secondary schools,
- g) art schools – in this edition of the Yearbook data concerning art schools are given (since 2007/08 school year and in case of graduates since 2006/07 school year) excluding art schools giving only artistic education. Data for previous years are comparable with 2007/08 school year,
- h) special job-training schools (since 2004/05 school year based on the programme of lower secondary school, until 2004/05 school year operated schools (classes) based on the programme of 8th grade.

In the 2012/13 school year 1st grades were cancelled in specialized secondary schools, supplementary general school for youth and adults, supplementary technical secondary schools for youth as well as basic vocational schools and technical secondary schools for adults. These schools will be gradually abolished.

8. Post-secondary schools — educating in day, evening or weekend form include:

- 1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (in which graduates do not receive title of licentiate; excluding special schools) conducted by education departments of voivodship marshals' offices;
- 3) colleges of social work (3-year) — since 2005/06 school year.

9. Tertiary education (university level) includes day, evening, weekend and extramural studies. Since 2006/07 school year the up to now study systems have been replaced by full-time programmes (day) and part-time programmes (evening, weekend and extramural).

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat and consultative points. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

10. Schools for adults educating in day and evening as well as weekend form include:

- 1) primary schools as well as until 2000/01 school year — primary vocational extramural

- 1) szkoły podstawowe oraz do roku szkolnego 2000/01 — podstawowe studium zawodowe;
- 2) gimnazja oraz w roku szkolnym 2000/01 — podstawowe studium zawodowe;
- 3) szkoły ponadpodstawowe:
 - a) zasadnicze (zawodowe),
 - b) średnie:
 - licea ogólnokształcące,
 - zawodowe: licea i technika, licea zawodowe oraz do roku szkolnego 2000/01 — średnie studium zawodowe;
- 4) szkoły ponadgimnazjalne:
 - a) zasadnicze szkoły zawodowe,
 - b) licea ogólnokształcące,
 - c) uzupełniające licea ogólnokształcące,
 - d) licea profilowane,
 - e) technika,
 - f) technika uzupełniająca.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanymi jako zakłady opieki zdrowotnej; łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielania specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z

studies;

- 2) *lower secondary schools as well as in 2000/01 school year — primary vocational extramural studies;*
- 3) *upper secondary (post-primary) schools:*
 - a) *basic vocational schools,*
 - b) *secondary schools:*
 - *general secondary schools,*
 - *vocational secondary schools: specialized secondary and technical schools, vocational secondary schools as well as until 2000/01 school year — secondary vocational extramural studies;*
- 4) *upper secondary schools:*
 - a) *basic vocational schools,*
 - b) *general secondary schools,*
 - c) *supplementary general secondary schools,*
 - d) *specialized secondary schools,*
 - e) *technical secondary schools,*
 - f) *supplementary technical secondary schools.*

11. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions; including health resorts treatment).

12. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and older who, for reasons of their disability, are not able to attend regular schools or nursery schools.

13. Youth education centres are intended for handicapped children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability cannot attend regular schools or nursery schools.

14. Youth sociotherapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a mental retardation-profound to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively

nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku szkolnego (np. dla roku szkolnego 2002/03 absolwenci z roku szkolnego 1 X 2001—30 IX 2002); do roku szkolnego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

19. Absolwenci eksterni do roku szkolnego 2000/01 występują wyłącznie w szkołach policealnych, wyższych oraz w szkołach dla dorosłych (podstawowych, gimnazjach, ponadpodstawowych), od roku szkolnego 2001/02 również w szkołach ponadpodstawowych (zasadniczych i średnich zawodowych) dla młodzieży. W szkołach wyższych ostatni absolwenci eksterni zostali wykazani w roku szkolnym 2004/05.

20. Współczynnik skolaryzacji:

1) **brutto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym

extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age until beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools,
- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

18. Data regarding:

- 1) *pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates — the end of the school year;*
- 2) *tertiary education are presented as of 30 XI; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous school year (e.g., for 2002/03 school year, graduates from 1 X 2001—30 IX 2002 school year); until 2000/01 school year graduates were shown according to the calendar year.*

19. Extramural graduates until 2000/01 occur only in post-secondary school, tertiary education as well as schools for adults (primary, lower secondary and upper secondary — post-primary), since 2001/02 upper secondary (post-primary) schools (basic vocational and secondary vocational) for youth also. In tertiary schools the last extramural students occurred in 2004/05 school year.

20. Enrolment rate:

- 1) **gross** — *is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level;*

poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;

2) **netto** — jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

21. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. Bursa to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

22. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

23. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

2) **net** — is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

21. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an inter-school facility serving as a boarding school.

22. Extracurricular education offers young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provides recreations and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

23. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (133). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	680	600	587	571	primary
gimnazja	238	243	244	249	lower secondary
specjalne przysposabiające					
do pracy	10	16	16	17	special job-training
zasadnicze zawodowe	52	66	67	70	basic vocational
licea ogólnokształcące	80	77	78	76	general secondary
uzupełniające licea					
ogólnokształcące	2	5	5	5	supplementary general secondary
licea profilowane	43	5	5	5	specialized secondary
technika	114	86	85	83	technical secondary
technika uzupełniające	7	4	5	5	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	2	2	3	3 ^b	general art ^a
policealne	113	91	88	87	post-secondary
wyższe	14	15	15	15	tertiary
dla dorosłych	194	126	130	137	for adults
gimnazja	2	1	2	2	lower secondary
zasadnicze zawodowe	3	-	-	-	basic vocational
licea ogólnokształcące	60	40	40	51	general secondary
uzupełniające licea					supplementary general
ogólnokształcące	25	44	47	42	secondary
licea profilowane	12	4	4	4	specialized secondary
technika	52	5	3	2	technical secondary
technika uzupełniające	40	32	34	36	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^c CLASSROOMS ^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	5849	6484	6388	6383	primary
gimnazja	2368	2559	2551	2536	lower secondary
zasadnicze zawodowe	168	253	305	330	basic vocational
licea ogólnokształcące	1104	1333	1328	1280	general secondary
uzupełniające licea					
ogólnokształcące	-	-	-	-	supplementary general secondary
licea profilowane	273	23	15	15	specialized secondary
technika	1062	1459	1418	1427	technical secondary
technika uzupełniające	3	-	-	1	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	70	32	33	33	general art ^a
policealne	116	181	191	233	post-secondary

a Dające uprawnienia zawodowe. b Ponadto 5 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych.

a Leading to professional certification. b Moreover, 5 art schools giving only artistic education. c Excluding classrooms in schools for adults and in special schools.

TABL. 1 (133). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)

EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE^a					
TEACHERS^a					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	7021	6233	5958	5801	primary ^b
gimnazja ^b	4062	3779	3672	3509	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	324	643	607	595	basic vocational ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	1531	1695	1646	1534	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	378	49	42	24	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	1214	1910	1746	1805	technical secondary ^{bde}
policealne	196	231	262	327	post-secondary
wyższe ^f	2038	2040	1980	1897	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI					
PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^g	12225	9195	8679	8723	Pre-primary education ^g
Szkoły:					Schools:
podstawowe	88970	71637	69975	68367	primary
gimnazja	55601	43266	41340	39241	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	183	406	458	455	special job-training
zasadnicze zawodowe	6710	7223	6650	6128	basic vocational
licea ogólnokształcące	25607	22641	21844	20588	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	94	102	107	53	supplementary general secondary
licea profilowane	6493	657	518	275	specialized secondary
technika	21939	22508	21029	20379	technical secondary
technika uzupełniające	230	162	167	111	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^h	351	235	239	266 ⁱ	general art ^h
policealne	6657	8848	9796	10728	post-secondary
wyższe	64042	50915	46585	42342	tertiary

a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 229.

b–e Łącznie ze szkołami: b – dla dorosłych, c – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, d – uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, e – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. f Nauczyciele akademicy. g Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 33 na str. 265. h Dające uprawnienia zawodowe.

i Ponadto 161 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

a In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 16 on page 229

b–e Including: b – schools for adults, c – special job-training schools, d – supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools, e – general art schools leading to professional certification.

f Academic teachers. g Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments also described in table 33 on page 265. h Leading to professional certification. i Moreover, 161 students of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (133). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) <i>PUPILS AND STUDENTS (cont.)</i>					
Szkoły (dok.):					<i>Schools (cont.):</i>
dla dorosłych	9981	8202	8020	8304	<i>for adults</i>
gimnazja	64	67	69	88	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	57	-	-	-	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	3421	2852	2587	4086	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea					
ogólnokształcące	1045	2553	2753	1700	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	720	394	345	246	<i>specialized secondary</i>
technika	3248	301	198	114	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	1426	2035	2068	2070	<i>supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI <i>GRADUATES</i>					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	16684	12886	11932	.	<i>primary</i>
gimnazja	18476	14479	14155	.	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające					
do pracy	-	57	79	.	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	2175	2516	2412	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	8180	7434	7489	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea					
ogólnokształcące	26	34	41	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	2353	218	225	.	<i>specialized secondary</i>
technika	4843	5607	5211	.	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	-	18	41	.	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	71	52	39 ^b	.	<i>general art^a</i>
policealne	2020	2330	2618	.	<i>post-secondary</i>
wyższe	15537	15507	15578	.	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	4260	2177	2398	.	<i>for adults</i>
gimnazja	16	19	13	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	30	-	-	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	1552	716	773	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea					
ogólnokształcące	213	842	972	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	176	139	102	.	<i>specialized secondary</i>
technika	2273	82	70	.	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	-	379	468	.	<i>supplementary technical secondary</i>

a Dające uprawnienia zawodowe. b Ponadto 16 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Leading to professional certification. b Moreover, 16 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (134) SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
 SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
		szkoły schools			
1	Szkoły podstawowe Primary schools	680	600	587	571
2	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	1	1	1	1
3	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	644	556	526	481
4	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	28	34	44	68
5	Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	2	3	4	4
6	Pozostałe <i>Others</i>	5	6	12	17
7	Gimnazja Lower secondary schools	238	243	244	249
8	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	2	2	2	2
9	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	218	221	220	221
10	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	11	12	14	16
11	Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	4	5	5	6
12	Pozostałe <i>Others</i>	3	3	3	4
13	Zasadnicze szkoły zawodowe^a Basic vocational schools^a	62	82	83	87
14	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	1	2	2	2
15	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	54	67	67	69
16	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	6	6	7	7
17	Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	-	1	1	1
18	Pozostałe <i>Others</i>	1	6	6	8
19	Licea ogólnokształcące^b General secondary schools^b	82	82	83	81
20	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	75	74	74	73
21	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	-	-	1	1
22	Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	4	4	4	4
23	Pozostałe <i>Others</i>	3	4	4	3

a-c Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej

a-c Including: a - special job-training schools, b - supplementary general secondary schools,

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education

2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	L.p.
uczniowie i studenci <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>			
88970	71637	69975	68367	16684	12886	11932	1
4	4	8	3	-	-	-	2
87769	69755	67409	64466	16491	12544	11449	3
922	1343	1699	2828	151	240	351	4
183	255	276	291	38	33	45	5
92	280	583	779	4	69	87	6
55601	43266	41340	39241	18476	14479	14155	7
56	51	46	58	23	8	13	8
54270	41736	39883	37690	18062	13967	13583	9
689	730	659	676	203	244	310	10
437	505	510	582	130	170	162	11
149	244	242	235	58	90	87	12
6893	7629	7108	6583	2175	2573	2491	13
21	90	59	42	5	24	31	14
6441	6753	6242	5751	2086	2318	2259	15
418	490	471	439	79	142	131	16
-	25	39	39	-	1	3	17
13	271	297	312	5	88	67	18
25701	22743	21951	20641	8206	7468	7530	19
25137	22224	21411	20072	8097	7306	7362	20
-	-	13	43	-	-	-	21
479	440	449	456	81	140	145	22
85	79	78	70	28	22	23	23

cymi, c – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe

c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 2 (134) **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
		szkoły schools			
1	Licea profilowane <i>Specialized secondary schools</i>	43	5	5	5
2	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	40	4	4	4
3	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	3	1	1	1
4	Technika^c <i>Technical secondary schools^c</i>	123	92	93	91
5	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	2	6	6	6
6	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	107	68	70	68
7	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	11	11	10	11
8	Pozostałe <i>Others</i>	3	7	7	6
9	Szkoły policealne <i>Post-secondary schools</i>	113	91	88	87
10	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	-	2	2	2
11	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	31	16	17	18
12	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	21	17	15	17
13	Pozostałe <i>Others</i>	61	56	54	50
14	Szkoły wyższe <i>Tertiary education</i>	14	15	15	15
15	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	2	3	3	3
16	Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	1	1	1	1
17	Pozostałe <i>Others</i>	11	11	11	11
18	Szkoły dla dorosłych <i>Schools for adults</i>	194	126	130	137
19	Jednostki administracji centralnej (rządowej) <i>Central (government) administration entities</i>	-	1	1	1
20	Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	47	20	23	31
21	Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	50	34	29	27
22	Pozostałe <i>Others</i>	97	71	77	78

a-c Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej

a-c Including: a - special job-training schools, b - supplementary general secondary schools,

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education

2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	L.p.
uczniowie i studenci <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>			
6493	657	518	275	2353	218	225	1
6227	537	437	232	2297	180	185	2
266	120	81	43	56	38	40	3
22520	22905	21435	20756	4914	5677	5291	4
351	902	828	800	71	238	227	5
20854	19329	18173	17612	4700	4832	4528	6
1054	1659	1686	1686	124	355	306	7
261	1015	748	658	19	252	230	8
6657	8848	9796	10728	1587	2330	2618	9
-	134	138	104	-	50	57	10
1801	1116	1047	979	396	360	368	11
1257	951	845	1018	337	392	333	12
3599	6647	7766	8627	854	1528	1860	13
64042	50915	46585	42342	15537	15507	15578	14
35484	29094	27768	26684	8275	8432	8697	15
87	33	34	29	40	9	11	16
28471	21788	18783	15629	7222	7066	6870	17
9981	8202	8020	8304	4260	2177	2398	18
-	24	13	48	-	-	-	19
2163	946	1112	1366	1248	237	333	20
2328	2090	1847	1589	968	608	654	21
5490	5142	5048	5301	2044	1332	1411	22

cymi, c – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe

c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 3 (135). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		w % in %											
BRUTTO GROSS													
Szkoły: <i>Schools:</i> podstawowe <i>primary</i>	7–12	99,8	100,1	99,6	97,9	98,1	97,7	98,8	98,8	98,8	98,2	98,2	98,2
gimnazja <i>lower secondary</i>	13–15	101,2	102,8	99,5	99,6	101,4	97,7	99,1	100,9	97,1	98,9	100,9	96,9
zasadnicze zawo- dowe ^a <i>basic vocational</i> ^a	16–18	11,9	17,6	6,0	15,1	21,4	8,6	14,8	20,8	8,5	14,4	20,4	8,1
licea ogólnokształ- cące i profilo- wane ^b <i>general and</i> <i>specialized</i> <i>secondary</i> ^b	16–18	64,2	52,7	76,2	57,9	45,1	71,2	58,8	45,9	72,2	59,0	46,9	71,7
technika ^c <i>technical</i> <i>secondary</i> ^c	16–18	39,7	50,0	28,9	50,0	61,4	38,1	49,5	60,9	37,5	50,2	61,8	38,1
policealne <i>post-secondary</i>	19–21	10,3	10,5	10,1	16,5	12,0	21,2	18,4	12,5	24,6	20,7	14,2	27,5
NETTO NET													
Wychowanie przedszkolne ^d <i>Pre-primary</i> <i>education</i> ^d	6	98,3	98,9	97,6	82,7	84,8	80,7	76,3	80,2	72,2	76,7	80,4	73,4
Szkoły: <i>Schools:</i> podstawowe <i>primary</i>	7–12	98,7	98,6	98,7	95,3	95,4	95,2	94,8	95,0	94,7	94,4	94,7	94,1
gimnazja <i>lower secondary</i>	13–15	97,2	97,3	97,1	94,6	94,4	94,9	94,3	94,2	94,4	94,0	93,9	94,2
zasadnicze zawodowe ^a <i>basic vocational</i> ^a	16–18	10,2	15,0	5,1	12,9	18,2	7,3	12,4	17,6	6,9	12,0	17,1	6,6
licea ogólnokształ- cące i profilo- wane ^b <i>general and</i> <i>specialized</i> <i>secondary</i> ^b	16–18	54,9	41,9	68,7	46,7	33,2	60,7	47,0	33,3	61,4	46,2	32,7	60,2
technika ^c <i>technical</i> <i>secondary</i> ^c	16–18	28,9	36,2	21,3	32,9	39,7	25,8	32,6	39,7	25,2	33,6	40,4	26,5
policealne <i>post-secondary</i>	19–21	5,6	5,9	5,3	6,0	4,1	8,0	6,5	4,2	9,0	6,9	4,3	9,6

a–c Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a–c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (136). **KOMPUTERY W SZKOLACH DLA DZIECI I MŁODZIEZY ORAZ POLICEALNYCH**
COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN
POST-SECONDARY SCHOOLS

LATA YEARS SZKOŁY SCHOOLS		Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratory	Komputery ^a w szkołach Computers ^a in schools			
				ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and youth		
					razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with Internet access	
						razem total	w tym szerokopas- mowy of which broadband connection
Podstawowe Primary	2005/06	85,7	515	5803	4842	2831	1072
	2010/11	95,5	595	10275	8171	7379	5984
	2011/12	96,4	587	11524	9047	8055	6605
	2012/13	96,7	577	11414	8746	8241	6547
Gimnazja Lower secondary	2005/06	85,0	226	3129	2565	2297	1050
	2010/11	84,4	253	4677	3638	3458	2990
	2011/12	84,0	255	5147	3922	3762	3199
	2012/13	82,3	253	5153	3907	3771	3050
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	2005/06	25,0	16	256	196	154	94
	2010/11	33,3	28	562	484	460	392
	2011/12	38,8	39	844	703	664	637
	2012/13	44,3	40	989	836	709	633
Licea ogólnokształcące ^b General secondary ^b	2005/06	61,0	86	1687	1350	1227	935
	2010/11	73,2	110	3180	2485	2431	2193
	2011/12	77,1	106	3124	2372	2318	2141
	2012/13	77,8	105	3192	2354	2297	2135
Licea profilowane Specialized secondary	2005/06	27,9	30	548	419	390	269
	2010/11	20,0	2	30	30	30	30
	2011/12	20,0	2	30	30	30	30
	2012/13	20,0	2	30	30	30	30
Technika ^c Technical secondary ^c	2005/06	43,9	101	1893	1496	1351	1027
	2010/11	78,3	179	4667	3899	3760	3350
	2011/12	74,2	174	4930	3909	3835	3247
	2012/13	73,6	178	4992	3900	3814	3401
Policealne Post-secondary	2005/06	18,6	16	250	194	183	161
	2010/11	36,3	26	555	473	447	366
	2011/12	30,7	25	552	457	427	316
	2012/13	35,6	33	738	629	601	459

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. b, c Łącznie ze szkołami:
b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi
artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. b, c Including: b – supplementary
general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading
to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 5 i 6

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz

Note to tables 5 and 6

The division by languages may include one person more than once

TABL. 5 (137). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total pupils and students at schools						
		podstawowych primary			gimnaz- jach lower secondary	zasad- niczych zawodo- wych ^b basic voca- tional ^b	liceach ogólno- kształcą- cych ^c general second- ary ^c	liceach profi- lowa- nych specia- lized secondary	techni- kach ^d techni- cal second- ary ^d	policeal- nych ^e post- second- ary ^e	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski	2005/06	146149	52,6	55,0	50,7	79,4	41,5	97,1	97,8	92,3	40,4
<i>English</i>	2010/11	158889	95,5	96,2	94,8	93,2	67,8	97,4	100,0	97,5	14,3
	2011/12	155700	97,4	98,4	96,6	96,5	67,6	97,9	100,0	97,6	18,9
	2012/13	150106	97,7	98,6	96,9	97,0	62,4	97,6	100,0	96,3	47,0
Francuski	2005/06	4800	0,4	0,9	0,1	0,8	-	11,1	2,1	4,4	-
<i>French</i>	2010/11	3183	0,0	0,1	-	1,0	-	10,4	2,1	1,6	-
	2011/12	3666	0,1	0,3	-	1,4	-	11,7	-	2,0	-
	2012/13	3145	0,1	0,3	-	1,4	-	10,1	-	1,9	-
Niemiecki	2005/06	55590	8,0	6,7	9,0	18,8	26,4	64,0	75,4	66,7	7,8
<i>German</i>	2010/11	55027	3,5	1,6	5,0	45,6	17,2	57,0	97,9	78,4	-
	2011/12	58329	2,8	1,0	4,3	60,8	17,6	59,7	100,0	76,7	-
	2012/13	51911	2,1	0,6	3,4	57,3	15,6	53,7	100,0	75,2	0,4
Rosyjski	2005/06	18593	3,2	0,8	5,0	5,4	26,0	16,4	23,1	23,9	-
<i>Russian</i>	2010/11	13234	0,6	0,1	0,9	12,5	13,9	14,6	-	13,6	-
	2011/12	14588	0,5	0,1	0,9	18,4	13,6	14,9	-	11,3	-
	2012/13	13298	0,3	0,1	0,5	18,4	9,2	14,3	-	11,2	-
Hiszpański	2005/06	244	-	-	-	-	-	1,0	-	-	-
<i>Spanish</i>	2010/11	933	-	-	-	0,3	-	2,9	-	0,7	-
	2011/12	1154	0,0	0,1	-	0,5	-	3,4	-	0,9	-
	2012/13	1278	0,0	0,1	-	0,6	-	3,9	-	1,1	-

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b-d Łącznie ze szkołami: b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły

Z r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b-d Including: b – special job-training schools in the 2005/06 school year, c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (137). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)
 PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES		Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students at schools									
			podstawowych primary			gimnaz- jach lower secondary	zasad- niczych zawodo- wych ^b basic voca- tional ^b	liceach ogólno- kształcą- cych ^c general second- ary ^c	liceach profi- lowa- nych specia- lized second- ary	techni- kach ^d techni- cal second- ary ^d	policeal- nych ^e post- second- ary ^e	
			razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE (dok.) OBLIGATORY EDUCATION (cont.)												
Włoski <i>Italian</i>	2005/06	335	-	-	-	-	-	0,9	0,7	0,2	-	
	2010/11	460	-	-	-	0,0	-	1,3	-	0,6	-	
	2011/12	456	-	-	-	0,0	-	1,5	-	0,5	-	
	2012/13	354	-	-	-	0,0	-	1,4	-	0,2	-	
Inne <i>Others</i>	2005/06	1307	-	-	-	-	-	4,5	-	-	18,0	
	2010/11	878	-	-	-	-	-	3,3	-	-	11,1	
	2011/12	786	0,0	-	0,0	-	-	3,2	-	-	6,0	
	2012/13	516	-	-	-	-	-	2,3	-	-	2,1	
NAUCZANIE DODATKOWE ^f ADDITIONAL EDUCATION ^f												
Angielski <i>English</i>	2005/06	30788	26,7	24,0	28,7	12,0	-	0,7	-	0,6	7,4	
	2010/11	3506	1,8	1,3	2,2	4,0	0,3	0,6	-	1,4	-	
	2011/12	2022	1,1	0,5	1,6	2,3	-	0,2	-	1,3	-	
	2012/13	1616	1,0	0,1	1,6	1,5	-	0,4	-	1,3	-	
Francuski <i>French</i>	2005/06	1078	0,2	0,3	0,2	1,3	-	0,6	0,0	-	-	
	2010/11	445	0,2	0,4	-	0,3	-	0,9	-	-	-	
	2011/12	383	0,1	0,2	-	0,6	-	0,3	-	-	-	
	2012/13	344	0,1	0,2	-	0,5	-	0,4	-	-	-	
Niemiecki <i>German</i>	2005/06	23120	5,7	5,3	6,1	31,4	-	1,1	-	1,0	5,0	
	2010/11	14295	7,8	6,6	8,7	17,1	-	4,0	-	1,8	-	
	2011/12	11573	8,5	7,6	9,3	10,9	0,4	1,2	-	4,0	-	
	2012/13	11219	6,7	5,0	8,0	12,7	-	3,0	-	5,1	-	
Inne <i>Others</i>	2005/06	11456	3,5	2,3	4,4	12,4	-	4,3	0,1	1,7	-	
	2010/11	6519	3,3	2,0	4,4	5,3	-	6,5	-	1,8	3,5	
	2011/12	5129	2,8	1,6	3,8	3,3	-	5,6	-	2,9	2,6	
	2012/13	4442	2,2	1,3	2,9	3,8	-	4,7	-	2,4	-	

a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b-d Łącznie ze szkołami: b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year as of 31 XII. b-d Including: b – special job-training schools in the 2005/06 school year, c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (138) **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a**
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total students at school			
		gimnazjach lower secondary	zasad- niczych zawodo- wych basic voca- tional	liceach ogólno- kształcą- cych ^b general secondary ^b	liceach profi- lowanych specialized secondary	technikach ^c technical second- ary ^c	policeal- nych post- second- ary	
Angielski <i>English</i>	2005/06 2010/11 2011/12 2012/13	8286 9942 9913 12241	100,0 100,0 100,0 100,0	- - - -	62,9 82,3 86,8 90,6	86,2 99,7 100,0 100,0	53,9 83,3 79,9 83,1	49,1 40,0 35,4 53,0
Niemiecki <i>German</i>	2005/06 2010/11 2011/12 2012/13	1939 566 769 440	- - - -	51,7 - - -	13,4 5,2 5,5 3,9	10,4 - - -	19,2 6,7 8,3 6,0	4,9 1,6 3,3 0,9
Rosyjski <i>Russian</i>	2005/06 2010/11 2011/12 2012/13	3295 862 788 477	- - - -	48,3 - - -	28,6 11,3 6,9 4,2	3,4 - - -	29,0 9,9 11,5 10,6	1,0 0,3 1,8 -
Inne <i>Others</i>	2005/06 2010/11 2011/12 2012/13	23 41 40 32	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	0,4 0,5 0,5 0,3

a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. b, c Łącznie ze szkołami:
b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. b, c Including: b – supplementary
general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (139). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7–12 lat	98,8	97,4	94,9	94,5
13–15	99,1	97,5	96,3	96,1
16–18	97,9	97,7	96,0	95,7
19–21 lat years	24,0	28,3	28,3	28,0

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (140). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>			
Szkoły podstawowe	2228	1668	1538	1639	330	338	310	<i>Primary schools</i>
w tym specjalne	907	651	582	580	150	136	138	<i>of which special</i>
Gimnazja	1897	1835	1649	1585	498	570	515	<i>Lower secondary schools</i>
w tym specjalne	1024	950	862	850	289	308	267	<i>of which special</i>
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	183	406	458	455	-	57	79	<i>Special job-training schools</i>
Zasadnicze szkoły zawodowe	742	518	489	535	216	151	129	<i>Basic vocational schools</i>
w tym specjalne	721	443	411	461	210	135	106	<i>of which special</i>
Licea ogólnokształcące ^b	83	242	238	186	19	77	80	<i>General secondary schools^b</i>
w tym specjalne	11	148	129	77	-	48	48	<i>of which special</i>
Licea profilowane w tym specjalne	75	4	4	2	21	3	2	<i>Specialized secondary schools</i>
w tym specjalne	57	-	-	-	18	-	-	<i>of which special</i>
Technika ^c	78	71	76	96	29	17	16	<i>Technical secondary schools^c</i>
w tym specjalne	68	45	40	51	28	16	11	<i>of which special</i>
Szkoły policealne w tym specjalne	1	-	17	32	-	-	7	<i>Post-secondary schools</i>
w tym specjalne	-	-	17	25	-	-	-	<i>of which special</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 228. b, c Łącznie z: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi,
c – technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 11 on page 228. b, c Including: b – supplementary general secondary schools,
c – supplementary technical sec-ondary schools as well as general art schools leading to professional certification.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (141) **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b <i>SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES^b</i>					
Ośrodki	21	20	19	20	Centres
Miejsca	1418	1171	1146	1225	Places
Wychowankowie	1243	954	909	876	Residents
w tym:					of which:
niesłyszący i słabo słyszący	110	44	42	35	deaf and hearing impaired
z niepełnosprawnością ruchową ^c	151	66	66	71	motor-skill impaired ^c
z upośledzeniem umysłowym	833	756	695	613	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	30	1	1	4	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	1	5	4	5	Centres
Miejsca	72	253	220	244	Places
Wychowankowie	78	209	174	214	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII <i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	1	2	2	2	Centres
Miejsca	70	170	170	179	Places
Wychowankowie	60	170	140	186	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	3	7	6	7	Centres
Miejsca	-	271	244	251	Places
Wychowankowie	68	254	173	189	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	21	47	60	67	mental retardation-profound
z zaburzeniami sprzężonymi	47	111	113	122	associated with defects

a Stan w dniu 31 X. b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2012 r. 2 ośrodki z 54 wychowankami).

c W latach 2011 i 2012 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b Including special educational centres (in 2012 were 2 centres with 54 residents). c In 2011 and 2012 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (142). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of pursuits ^a							
		ogółem total	informacyjnych informatical	technicznych technical	przedmiotowych subjects	artystycznych arts	sportowych sports	turystyczno-krajoznawczych tourism	innych others
OGÓŁEM 2005 ^b	9	8225	.	303	718	3986	2093	.	.
TOTAL 2010	8	12776	89	42	368	4157	6106	135	1879
2011	13	14541	83	42	892	5639	6007	165	1713
2012	14	13206	93	42	1432	3569	6232	-	1838
Młodzieżowe domy kultury <i>Youth community centres</i>	2	1961	48	42	310	1233	230	-	98
Ogniska pracy pozaszkolnej <i>Extracurricular interest groups</i>	1	102	-	-	-	102	-	-	-
Międzyszkolne ośrodki sportowe <i>Inter-school sports centres</i>	2	5804	-	-	-	-	5804	-	-
Pozostałe placówki <i>Other institutions</i>	9	5339	45	-	1122	2234	198	-	1740

a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. b Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – to 31 X) of the surveyed year. b As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (143) **INTERNATY I BURSYP SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2012/13		2005/06 ^a	2010/11	2011/12	2012/13	
	placówki establish- ments	miejsca beds	korzystający <i>boarders</i>				
			ogółem <i>total</i>				
OGÓŁEM	30	3021	3088	2146	2098	2089	69,1
TOTAL							
Internaty	24	2232	2461	1618	1615	1568	70,3
<i>Boarding schools</i>							
zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b	17	1711	2153	1155	1166	1113	65,0
<i>basic vocational and technical secondary^b</i>							
licea ogólnokształcące ^c	7	521	308	463	449	455	87,3
<i>general secondary^c</i>							
Bursy	6	789	627	528	483	521	66,0
<i>Dormitories</i>							

a Stan w dniu 31 X. b, c Łącznie ze szkołami: b – technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b, c Including: b – supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, c – supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (144). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE					
STUDENT DORMITORIES					
Domy	16	15	15	13	Dormitories
Miejsca	3845	3076	2715	2422	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	3219	2006	2154	1987	students
w % ogółu studentów	5,0	3,9	4,6	4,7	in % of total students
uczestnicy studiów doktoranckich ^a	9	4	4	10	students of doctoral studies ^a
w % ogółu uczestników	19,6	3,3	2,5	3,6	of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE					
STUDENT CANTEENS					
Stołówki	3	4	5	3	Canteens
Miejsca	554	210	370	280	Places

^a Bez uczestników studiów doktoranckich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 13 (145). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA ^a**

SZKOŁY SCHOOLS	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13			
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący		otrzymujący stypendia w % ogółu studentów danej grupy szkół scholarship recipients in % of total students of a given group of schools
					socjalne social	rektora dla najlepszych studentów vice- chancellor to the best students	
OGÓŁEM TOTAL	11218	14476	12735	11198	7204	2210	26,4
w tym: of which:							
Uniwersytety Universities	-	-	5067	4362	2857	812	26,7
Wyższe szkoły techniczne Technical universities	2571	2621	2928	2934	2170	399	29,0
Wyższe szkoły ekonomiczne Academies of economics	1542	3157	2364	2099	1185	504	30,3
Wyższe szkoły pedagogiczne Teacher education schools	6579	6725	805	631	354	179	24,0

^a Łącznie z cudzoziemcami; w latach akademickich 2010/11 i 2011/12 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana niż jeden raz.

^a Including foreigners; in the 2010/11 and 2011/12 academic years excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships may include one person more than once.

TABL. 14 (146). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11	
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas
1	Szkoły Schools	652	102	550	575	105
	w tym: of which:					
2	filialne branch	63	1	62	32	1
3	artystyczne ^a arts ^a	-	-	-	-	-
4	Pomieszczenia szkolne Classrooms	5849	1659	4190	6484	2016
5	Oddziały Sections	4676	1570	3106	4227	1440
6	Uczniowie Pupils	88063	37980	50083	70986	31738
7	w tym kobiety of which females	43170	18604	24566	34558	15396
8	w tym I klasa of which 1st grade	13103	5622	7481	11404	5168
	w tym szkoły: of which schools:					
9	filialne branch	1328	16	1312	616	12
10	artystyczne ^a arts ^a	-	-	-	-	-
11	Absolwenci Graduates	16534	7154	9380	12750	5659
12	w tym kobiety of which females	8096	3522	4574	6184	2771
	w tym szkoły: of which schools:					
13	filialne branch	71	-	71	147	-
14	artystyczne ^a arts ^a	-	-	-	-	-
	Liczba uczniów na: Number of pupils per:					
15	1 szkołę school	135,1	372,4	91,1	123,5	302,3
16	1 pomieszczenie szkolne classroom	15,1	22,9	12,0	10,9	15,7
17	1 oddział section	18,8	24,2	16,1	16,8	22,0

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

	2011/12			2012/13			L.p.
	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	
470	561	106	455	544	106	438	1
31	38	-	38	35	-	35	2
-	1	1	-	1	1	-	3
4468	6388	2043	4345	6383	2075	4308	4
2786	4105	1420	2686	4008	1395	2613	5
39248	69393	31289	38104	67787	30778	37009	6
19162	33954	15223	18731	33280	15000	18280	7
6236	11483	5288	6195	10593	4769	5824	8
604	1081	-	1081	961	-	961	9
-	43	43	-	87	87	-	10
7091	11794	5279	6515	.	.	.	11
3413	5679	2555	3124	.	.	.	12
147	167	-	167	.	.	.	13
-	-	-	-	.	.	.	14
83,5	123,7	295,2	83,7	124,6	290,4	84,5	15
8,8	10,9	15,3	8,8	10,6	14,8	8,6	16
14,1	16,6	22,0	14,2	16,9	22,1	14,2	17

TABL. 15 (147). GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)

LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11	
		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas
1	Gimnazja <i>Lower secondary</i>	208	82	126	214	82
	w tym szkoły: <i>of which schools:</i>					
2	sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	-	-	-	-	-
3	z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	6	6	-	5	5
	<i>with job-training sections^a</i>					
4	Pomieszczenia szkolne <i>Classrooms</i>	2368	1249	1119	2559	1292
5	Oddziały <i>Sections</i>	2155	1093	1062	1850	908
6	Uczniowie <i>Students</i>	54577	28666	25911	42316	22175
7	w tym kobiety <i>of which females</i>	26504	13975	12529	20677	10818
8	w tym I klasa <i>of which 1st grade</i>	17650	9067	8583	13607	7054
	w tym szkoły: <i>of which schools:</i>					
9	sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	-	-	-	-	-
10	z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	472	472	-	435	435
	<i>with job-training sections^a</i>					
11	Absolwenci <i>Graduates</i>	18187	9680	8507	14171	7410
12	w tym kobiety <i>of which females</i>	8878	4698	4180	7004	3682
	w tym szkoły: <i>of which schools:</i>					
13	sportowe i mistrzostwa sportowego <i>sports and athletic</i>	-	-	-	-	-
14	z oddziałami przysposabiającymi do pracy ^a	135	135	-	157	157
	<i>with job-training sections^a</i>					
	Liczba uczniów na: <i>Number of students per:</i>					
14	1 szkołę <i>school</i>	262,4	349,6	205,6	197,7	270,4
16	1 pomieszczenie szkolne <i>classroom</i>	23,0	23,0	23,2	16,5	17,2
17	1 oddział <i>section</i>	25,3	26,2	24,4	22,9	24,4

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

	2011/12			2012/13			L.p.
	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	
132	214	82	132	218	84	134	1
-	-	-	-	1	1	-	2
-	5	5	-	5	5	-	3
1267	2551	1275	1276	2536	1291	1245	4
942	1774	880	894	1695	842	853	5
20141	40478	21282	19196	38391	20204	18187	6
9859	19691	10308	9383	18520	9709	8811	7
6553	13042	6883	6159	12141	6419	5722	8
-	-	-	-	332	332	-	9
-	318	318	-	332	332	-	10
6761	13888	7202	6686	.	.	.	11
3322	6904	3590	3314	.	.	.	12
-	114	114	-	.	.	.	13
-	112	112	-	.	.	.	14
152,6	189,1	259,5	145,4	176,1	240,5	135,7	15
15,9	15,9	16,7	15,0	15,1	15,6	14,6	16
21,4	22,8	24,2	21,5	22,6	24,0	21,3	17

TABL. 16 (148). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	41	55	56	56	Schools
Oddziały	228	322	302	286	Sections
Uczniowie	5989	6780	6239	5667	Students
w tym kobiety	1358	1766	1639	1473	of which females
w tym I klasa	2296	2564	2336	1992	of which 1st grade
Absolwenci	1965	2381	2306	.	Graduates
w tym kobiety	501	615	693	.	of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (149). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	uczniowie students				absolwenci graduates		
OGÓŁEM TOTAL	5989	6780	6239	5667	1965	2381	2306
w tym: of which:							
Artystyczne Arts	60	-	-	-	23	-	-
Ekonomiczne i administracyjne Business and administration	252	264	266	213	104	125	146
Inżynieryjno-techniczne Engineering and engineering trades	2468	2609	2341	2178	743	918	831
Produkcji i przetwórstwa Manufacturing and processing	1231	573	474	465	408	187	178
Architektury i budownictwa Architecture and building	754	1594	1505	1335	212	553	486
Rolnicze, leśne i rybactwa Agriculture, forestry and fishery	4	9	13	12	-	2	1
Usług dla ludności Personal services	1220	1731	1640	1464	475	596	664

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 18–20

W roku szkolnym 2012/13 nie odbył się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 226.

Note to tables 18–20

In the 2012/13 school year a recruitment to 1st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 7 on page 226.

TABL. 18 (150). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	82	74	75	73	Schools
Oddziały	834	775	759	723	Sections
Uczniowie	25701	22595	21822	20564	Students
w tym kobiety	16031	14440	13903	13121	of which females
w tym I klasa	8756	7402	7024	6552	of which 1st grade
Absolwenci	8206	7420	7482	.	Graduates
w tym kobiety	5167	4846	4788	.	of which females

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne, ust 7, pkt 3) na str. 227.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary general secondary schools; see general notes, item 7, point 3) on page 227.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (151). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	41	5	5	5	Schools
Oddziały	222	24	21	12	Sections
Uczniowie	6436	657	518	275	Students
w tym kobiety	3590	459	374	201	of which females
w tym I klasa	1798	180	93	.	of which 1st grade
Absolwenci	2335	218	225	.	Graduates
w tym kobiety	1278	157	156	.	of which females

a Patrz uwagi ogólne, ust 7, pkt 3) na str. 227.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 7, point 3) on page 227.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (152). **TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b DLA MŁODZIEŻY**
(bez szkół specjalnych)
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b
FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	98	90	91	88	Schools
Oddziały	794	953	924	875	Sections
Uczniowie	21651	22860	21395	20705	Students
w tym kobiety	7856	8886	8265	7981	of which females
w tym I klasa	6862	5825	5554	5695	of which 1st grade
Absolwenci	4059	5661	5280	.	Graduates
w tym kobiety	1475	2319	2212	.	of which females

a Łącznie z technikami uzupełniającymi; patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 3) na str. 227. b Dające uprawnienia zawodowe
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 7, point 3) on page 227.

b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (153). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a ORAZ SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS
GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS
OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^c FIELDS OF EDUCATION ^c	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	uczniowie students				absolwenci graduates		
OGÓŁEM TOTAL	21651	22860	21395	20705	4059	5661	5280
w tym: of which:							
Artystyczne Arts	851	311	262	279	140	110	49
Spoleczne Social and behavioural science	3238	2145	1855	1662	852	607	563
Ekonomiczne i administracyjne Business and administration	1864	1682	1924	2251	251	301	324
Fizyczne ^d Physical sciences ^d	16	104	109	107	-	25	28
Informatyczne Computing	709	3730	3574	3379	-	859	848
Inżynierijno-techniczne Engineering and engineering trades	6191	4295	4026	3961	1249	994	940
Produkcji i przetwórstwa Manufacturing and processing	614	409	335	298	106	139	83
Architektury i budownictwa Architecture and building	1952	2973	2868	2692	445	629	592
Rolnicze, leśne i rybactwa Agriculture, forestry and fishery	902	764	612	524	197	256	197
Weterynaryjne Veterinary	95	27	24	105	-	24	15
Usług dla ludności Personal services	4540	5755	5267	4932	703	1497	1504
Usług transportowych Transport services	212	226	224	241	21	46	29
Ochrony środowiska Environmental protection	467	439	315	274	95	174	108

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^c Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^d Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification. ^c According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^d Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (154). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	7	12	14	14	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych					of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	793	812	912	969	Pupils
w tym kobiety	473	493	537	576	of which females
Absolwenci	116	99	99	.	Graduates
w tym kobiety	66	65	58	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	4	5	7	8	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych					of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	475	382	380	427	Students
w tym kobiety	329	272	285	308	of which females
Absolwenci	82	62	55	.	Graduates
w tym kobiety	51	48	45	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (155). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	113	91	87	86	Schools
Oddziały	316	404	446	501	Sections
Uczniowie	6657	8848	9779	10703	Students
w tym kobiety	3172	5501	6365	6955	of which females
Absolwenci	1587	2330	2618	.	Graduates
w tym kobiety	914	1576	1858	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24 (156). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a FIELDS OF EDUCATION ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	uczniowie students				absolwenci graduates		
OGÓŁEM TOTAL	6657	8848	9779	10703	2020	2330	2618
w tym: of which:							
Pedagogiczne <i>Education science and teacher training</i>	245	304	220	121	85	99	42
Artystyczne <i>Arts</i>	86	31	21	266	48	7	-
Społeczne <i>Social and behavioural science</i>	195	68	56	398	103	20	9
Dziennikarstwa i informacji <i>Journalism and information</i>							
Ekonomiczne i administracyjne <i>Business and administration</i>	501	2173	3013	2699	203	278	456
Informatyczne <i>Computing</i>	1686	378	302	509	412	54	86
Inżynierjno-techniczne <i>Engineering and engineering trades</i>	-	23	11	53	12	11	14
Produkcji i przetwórstwa <i>Manufacturing and processing</i>							
Architektury i budownictwa <i>Architecture and building</i>	58	251	253	122	20	32	57
Rolnicze, leśne i rybactwa <i>Agriculture, forestry and fishery</i>	425	510	418	286	15	172	161
Weterynaryjne <i>Veterinary</i>	-	19	202	30	-	8	25
Medyczne <i>Health</i>	902	1474	1404	1864	361	630	689
Opieki społecznej <i>Social services</i>	192	141	248	348	65	33	85
Usług dla ludności <i>Personal services</i>	1145	1758	1813	1638	328	543	506
Usług transportowych <i>Transport services</i>	48	-	-	-	-	-	-
Ochrony środowiska <i>Environmental protection</i>	-	-	56	16	-	-	-
Ochrony i bezpieczeństwa <i>Security services</i>	1113	1634	1699	2277	356	376	441

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 25 (157). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Szkoły Schools	Nauczyciele akademiccy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b
OGÓŁEM	2005/06	14	2038	64042	15537
TOTAL	2010/11	15	2040	50915	15507
	2011/12	15	1980	46585	15578
	2012/13	15 ^c	1897	42342	.
Uniwersytety <i>Universities</i>		1	910	16328	6633
Wyższe szkoły techniczne <i>Technical universities</i>		1	434	10126	2013
Wyższe szkoły ekonomiczne <i>Academies of economics</i>		2	182	6922	2158
Wyższe szkoły pedagogiczne <i>Teacher education schools</i>		1	59	2624	1400
Wyższe szkoły teologiczne <i>Theological academies</i>		1	20	29	11
Pozostałe szkoły wyższe <i>Others</i>		9 ^c	292	6313	3363

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 229. b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego

c Łącznie z 1 szkołą wyższą, w której wykazano wyłącznie absolwentów.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 229. b According to type of school – from 2011/12 academic year. c Including 1 tertiary education institution, which reported only graduates.

TABL. 26 (158). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ <i>TYPE OF SCHOOLS</i>		Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>			
				stacjonarnych ^a <i>full-time programmes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time programmes^b</i>	
				razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>
OGÓŁEM	2005/06	64042	37516	23314	14773	40728	22743
TOTAL	2010/11	50915	31367	20073	12592	30842	18775
	2011/12	46585	28563	20223	12711	26362	15852
	2012/13	42342	26091	20151	12849	22191	13242
Uniwersytety <i>Universities</i>		16328	12579	11680	8997	4648	3582
Wyższe szkoły techniczne <i>Technical universities</i>		10126	3508	7040	2884	3082	624
Wyższe szkoły ekonomiczne <i>Academies of economics</i>		6922	3931	872	571	6050	3360
Wyższe szkoły pedagogiczne <i>Teacher education schools</i>		2624	1419	61	30	2563	1389
Wyższe szkoły teologiczne <i>Theological academies</i>		29	14	-	-	29	14
Pozostałe szkoły wyższe <i>Others</i>		6313	4640	495	367	5818	4273

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a - dziennych, b - wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (159) **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE
OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ TYPE OF SCHOOLS		Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms			
				stacjonarnych ^a full-time pro-grammes ^a		niestacjonarnych ^b part-time pro-grammes ^b	
				razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females
OGÓŁEM	2005/06	15537	10254	4784	3364	10753	6890
TOTAL	2010/11	15507	10618	5689	3793	9818	6825
	2011/12	15578	10851	6070	4196	9508	6655
Uniwersytety <i>Universities</i>		6633	5367	4152	3317	2481	2050
Wyższe szkoły techniczne <i>Technical universities</i>		2013	685	1526	586	487	99
Wyższe szkoły ekonomiczne <i>Academies of economics</i>		2158	1304	136	90	2022	1214
Wyższe szkoły pedagogiczne <i>Teacher education schools</i>		1400	879	64	38	1336	841
Wyższe szkoły teologiczne <i>Theological academies</i>		11	7	-	-	11	7
Pozostałe szkoły wyższe <i>Others</i>		3363	2609	192	165	3171	2444

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28 (160). NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH
 ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
	ogółem total				w tym kobiety ^b of which females			
OGÓŁEM TOTAL	2038	2040	1980	1897	813	895	876	842
Profesorowie <i>Professors</i>	541	546	524	514	104	130	128	125
w tym z tytułem naukowym profesora <i>of which titled only</i>	224 ^c	233	204	203	31 ^c	37	30	29
Docenci <i>Assistant professors</i>	13	91	72	48	4	26	23	14
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego <i>of which with scientific degree of habilitated doctor^d (HD)</i>	-	1	3	3	-	-	-	-
Adiunkci <i>Tutors</i>	709	746	746	733	320	377	391	391
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego <i>of which with scientific degree of habilitated doctord (HD)</i>	10	14	13	28	1	4	6	16
Asystenci <i>Assistant lecturers</i>	299	206	201	192	161	128	116	108
Pozostali <i>Others</i>	476	451	437	410	224	234	218	204

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 229. b W roku 2005/06 tylko pełnozatrudnione. c Bez szkół wyższych zawodowych.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 16 on page 229. b In 2005/06 only employed full-time. c Excluding higher vocational schools. d The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland and is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 29 (161). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM					TOTAL
2005/06	39	20	-	-	
2010/11	37	23	10	5	
2011/12	41	22	12	6	
2012/13	73	32	.	.	
studia: stacjonarne	22	12	5	3	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne	51	20	7	3	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety	18	12	3	1	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	4	-	-	-	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	12	6	6	4	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	1	-	-	-	<i>Teacher education schools</i>
Pozostałe szkoły wyższe	38	14	3	1	<i>Others</i>

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2011/12.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school – for 2011/12 academic year.

TABL. 30 (162) **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06
		słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>				wydane studiów <i>certificates postgraduate</i>
1	OGÓŁEM	3242	5039	4731	4493	2017
2	w tym kobiety	2497	3921	3851	3670	1537
3	Uniwersytety	.	-	1493	666	.
4	Wyższe szkoły techniczne	.	137	67	121	.
5	Wyższe szkoły ekonomiczne	.	1991	738	844	.
6	Wyższe szkoły pedagogiczne	.	1958	225	234	.
7	Wyższe szkoły teologiczne	.	-	-	-	.
8	Pozostałe szkoły wyższe	.	953	2208	2628	.

a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 31 (163) **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION

L.p.	GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12
		słuchacze studiów podyplomowych ^b <i>students of postgraduate studies^b</i>		
1	OGÓŁEM	3242	5039	4731
2	Pedagogiczne	1521	2586	2834
3	Artystyczna	-	-	-
4	Humanistyczne ^c	366	113	176
5	Spoleczne	177	92	57
6	Ekonomiczne i administracyjne	572	784	805
7	Dziennikarstwa i informacji	134	19	54
8	Prawne	-	-	-
9	Biologiczne ^d	-	-	-
10	Fizyczne ^e	94	21	22
11	Matematyczne i statystyczne	-	60	37
12	Informatyczne	279	97	105
13	Inżynierjno-techniczne	-	113	16
14	Architektury i budownictwa	27	191	75
15	Rolnicze, leśne i rybactwa	22	-	-
16	Medyczne	38	221	137
17	Opieki społecznej	-	19	59
18	Usług dla ludności	-	-	-
19	Usług transportowych	-	65	-
20	Ochrony środowiska	12	-	15
21	Ochrony i bezpieczeństwa	-	658	339

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Dla studiów trwających: do 1 roku – (w tym specjalności: botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia) i ochrona środowiska, e – astronomia,

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b For studies lasting: up to 1 year – d – biology (of which specialities: botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology) and environmental science,

2010/11	2011/12	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION	L.p.
świadectwa słuchaczom podyplomowych <i>issued to students of studies</i>		uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>					
3546	3487	46	123	162	279	TOTAL	1
2861	2768	15	65	90	154	<i>of which females</i>	2
1226	1097	-	-	73	156	<i>Universities</i>	3
102	61	37	63	89	123	<i>Technical universities</i>	4
596	635	-	-	-	-	<i>Academies of economics</i>	5
151	90	9	60	-	-	<i>Teacher education schools</i>	6
-	-	-	-	-	-	<i>Theological academies</i>	7
1471	1604	-	-	-	-	<i>Others</i>	8

2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a	L.p.
wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>					
4493	2017	3546	3487	TOTAL	1
2371	591	1483	1758	<i>Pedagogical</i>	2
-	24	-	-	<i>Arts</i>	3
207	244	62	40	<i>Humanities ^c</i>	4
54	153	22	141	<i>Social and behavioural science</i>	5
1056	598	1065	791	<i>Business and administration</i>	6
36	-	45	55	<i>Journalism and information</i>	7
29	-	-	24	<i>Law</i>	8
15	66	-	13	<i>Life science ^d</i>	9
41	-	33	41	<i>Physical science ^e</i>	10
35	33	18	19	<i>Mathematics and statistics</i>	11
61	125	47	88	<i>Computing</i>	12
61	-	75	14	<i>Engineering and engineering trades</i>	13
51	-	124	72	<i>Architecture and building</i>	14
-	-	-	-	<i>Agriculture, forestry and fishery</i>	15
212	152	122	87	<i>Health</i>	16
43	-	67	12	<i>Social services</i>	17
-	-	-	12	<i>Personal services</i>	18
-	-	22	-	<i>Transport services</i>	19
25	31	-	18	<i>Environmental protection</i>	20
196	-	361	302	<i>Security services</i>	21

stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII. ^c Łącznie z teologią. ^{d, e} Między innymi: ^d – biologia fizyka, chemia, geologia, geografia.

as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII. ^c Including theology. ^{d, e} Among others: ^e – astronomy, physics, chemistry, geology, geography.

TABL. 32 (164). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Gimnazja	2005/06	2	2	64	17	16	6
<i>Lower secondary schools</i>	2010/11	1	2	67	20	19	7
	2011/12	2	3	69	20	13	9
	2012/13	2	4	88	19	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe	2005/06	3	5	57	4	30	3
<i>Basic vocational schools</i>	2010/11	-	-	-	-	-	-
	2011/12	-	-	-	-	-	-
	2012/13	-	-	-	-	-	-
Licea ogólnokształcące ^a	2005/06	85	217	4466	1737	1765	798
<i>General secondary schools^a</i>	2010/11	84	226	5405	2460	1558	782
	2011/12	87	244	5340	2440	1745	916
	2012/13	93	239	5786	2540	.	.
Licea profilowane	2005/06	12	32	720	277	176	92
<i>Specialized secondary schools</i>	2010/11	4	15	394	158	139	62
	2011/12	4	14	345	123	102	39
	2012/13	4	12	246	99	.	.
Technika ^b	2005/06	92	208	4674	1273	2273	670
<i>Technical secondary schools^b</i>	2010/11	37	130	2336	529	461	117
	2011/12	37	115	2266	487	538	156
	2012/13	38	110	2184	516	.	.

a, b Łącznie z: a – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b – technikami uzupełniającymi.
Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b including: a – supplementary general secondary schools, b – supplementary technical secondary schools.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 33 (165). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Placówki	719	755	735	754	Establishments
miasta	156	195	202	218	urban areas
wieś	563	560	533	536	rural areas
Przedszkola	226	243	262	269	Nursery schools
w tym specjalne	4	6	5	6	of which special
miasta	116	127	135	140	urban areas
wieś	110	116	127	129	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	493	429	409	403	Pre-primary sections of primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	2	2	2	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	81	62	80	Pre-primary points
Miejsca					Places
Przedszkola	16253	19786	21004	21972	Nursery schools
w tym specjalne	89	82	64	78	of which special
miasta	12003	14111	14882	15592	urban areas
wieś	4250	5675	6122	6380	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	30	27	27	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	2038	1298	1727	Pre-primary points
Dzieci	23072	29887	32762	33986	Children
miasta	13188	16403	17399	18201	urban areas
wieś	9884	13484	15363	15785	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	12225	9195	8679	8723	of which aged: 6
5 lat	5119	8837	10455	11126	aged 5
Przedszkola	15689	19809	20948	21991	Nursery schools
w tym specjalne	69	52	48	55	of which special
miasta	11808	14330	14822	15552	urban areas
wieś	3881	5479	6126	6439	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	5818	4551	4322	4336	of which aged: 6
5 lat	4406	5850	5773	6687	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	7383	8127	10576	10348	Pre-primary sections of primary schools
w tym w wieku 6 lat	6407	4644	4335	4382	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	30	23	24	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	1921	1215	1623	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3-6 lat	475	635	666	672	3-6
3-5	296	575	637	643	3-5
6 lat	983	827	763	770	6
5 lat	422	777	920	908	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3-6 lat	322	421	425	435	3-6
3-5	271	425	439	450	3-5
1 przedszkole	69	82	80	82	Nursery school
100 miejsc	97	100	100	100	100 places

U w a g a. Od roku szkolnego 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej), z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. Since 2010/11 school year – excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions), in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408) z późniejszymi zmianami, na mocy której mogą być tworzone **publiczne** i **niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 602) z późniejszymi zmianami, na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodzie lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. 1997 Nr 28, poz. 152) z późniejszymi zmianami, na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**;

4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135) z mocą obowiązującą od 1 X 2004 r., która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia. Ustawa ta zastąpiła ustawę z dnia 23 I 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia utworzonym z dniem 1 IV 2003 r., który zastąpił działające od 1 I 1999 r. kasy chorych.

Na mocy obowiązujących przepisów pacjent ma prawo wyboru lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej, jak również — na podstawie skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej — świadczeniodawcy ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych oraz szpitala.

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care — unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408) with later amendments, on the basis of which **public** and **non-public** health care facilities can be established;
- 2) the Law on the Nursing and Obstetrical Professions, dated 5 VII 1996 (the uniform text Journal of Laws 2001 No. 57, item 602) with later amendments, on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and obstetricians;
- 3) the Law on the Occupation of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (Journal of Laws 1997 No. 28, item 152) with later amendments, on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices**. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**;

- 4) the Law on Health Care Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No.210, item 2135) with the effect from 1 X 2004, with the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund. The law replace the Law of 23 I 2003 on the Common Insurance in the National Health Fund. The National Health Fund, created on 1 IV 2003, replaced health funds, working since 1 I 1999.

According to regulations in power the patient has the right to choose the basic health care doctor, nurse and midwife, as well as — on the basis of a referral from the basic health care doctor — provider of out-patient specialized health care services and hospital.

3. Data regarding **medical personnel** of the

3. Dane o **pracownikach medycznych** ochrony zdrowia obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy w głównym miejscu pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

Dane o pracownikach medycznych obejmują osoby pracujące bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

4. Dane o **specjalistach** dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779) z późniejszymi zmianami.

5. Dane o **zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Porad w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielają również **praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów**, realizujące świadczenia zdrowotne finansowane za środków publicznych (umowy z NFZ). Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczej lekarzy medycyny pracy. **Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów** w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

6. Dane o **szpitalach** obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

7. Dane o **łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc na oddziałach dziennego pobytu, a do 2008 r. także miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków. Do 2003 r. dane obejmowały również łóżka na oddziałach szpitalnych przy stacjach pogotowia ratunkowego i innych samodzielnych oddziałach.

8. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem

health service include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, nurses, midwives and pharmacists including interns.

Data regarding medical personnel include persons working directly with the patient, i. e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

4. **Data on doctor specialists and dental specialists** concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on Medical and Dentist Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779) with later amendments

5. **Data concerning facilities of the out-patient health care** include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent). Consultations within the scope of out-patient health care provide also **medical and dental practices** realizing health services financed from public sources (contracts with National Health Fund). Since 2009 out-patient consultations do not include expertise activity of doctors of occupational medical service. **Consultations provided by doctors and dentists** are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

6. **Data on hospitals** comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

7. **Data regarding beds in in-patient health care facilities** concern permanent beds in patient wards, either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding beds in general hospitals do not include places in day wards and until 2008 places (beds and incubators) for new-borns. Until 2003 data also included beds in hospital wards located near emergency stations and in other independent wards.

8. *In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the*

Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 238, poz. 2402). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękowo-twarzową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne

9. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

10. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

11. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami; za 2005 r. — ustawa z dnia 25 VII 2001 r., Dz. U. Nr 113, poz. 1207, z późniejszymi zmianami) obejmują jednostki zgłoszone do systemu ratownictwa (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe) oraz świadczenia zdrowotne w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia udzielone przez zespoły ratownictwa medycznego i lotnicze pogotowie ratunkowe w miejscu zdarzenia.

Szpitalne oddziały ratunkowe od 29 III 2007 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 III 2007 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 365); Wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

Dane obejmują jednostki ratownictwa medycznego podległe resortowi obrony narodowej oraz resortowi spraw wewnętrznych.

12. Działalność aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (Dz. U. 2004, Nr 53 poz. 533) z późniejszymi zmianami.

Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

13. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją

*Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 238, item 2402). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** — communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** — pulmonology wards.*

9. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

10. Health resort treatment includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.

11. Data concerning emergency medical services and first-aid (Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006, Journal of Laws No. 191, item 1410, with later amendments; data for 2005 — law dated 25 VII 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207, with later amendments) include units reported to the rescue system (emergency medical services, hospital emergency wards, medical air rescue) and health-care services rendered by emergency medical services and medical air health in the place of occurrence.

Hospital emergency wards since 29 III 2007 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 15 III 2007 (Journal of Laws No. 55, item 365); earlier operated on the basis of regulation of the health care facilities.

Data include units of the rescue system subordinated to the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior.

12. The activity of public pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by pharmaceutical Law, dated 6 IX 2001 (Journal of Laws 2004, No. 53, item 533).

Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

13. Data regarding incidence of illnesses is given in accordance with the “International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems” valid since 1 I 1997 (ICD-10

Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

14. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. 2011 Nr 45 poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

15. Dane dotyczące **wspierania rodziny** oraz **pieczy zastępczej**, poczynając od danych za 2012 rok, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887) z późniejszymi zmianami.

16. **Placówka wsparcia dziennego** wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** - organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach**.

17. **Rodzinna piecza zastępcza** jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **rodzina zastępcza:**

- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowa – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa); w tym:
 - zawodowa pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego - przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko

(Revision).

14. According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws 2011 No. 45 item 235) care can be organized in nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.

15. Data concerning **family support** and **foster care** are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (Journal of Laws No. 149 item 887) with later amendments.

16. **Day-support centre** – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialist centre** - organises socio-therapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and psychotherapy,
- 3) **street work** - carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- 4) **in a combination of the forms**

17. **Family foster care** shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, health-care, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

1) **foster family:**

- a) related,
- b) non-professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings)
- c) professional - placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
 - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article

zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493) z późniejszymi zmianami,

- zawodowa specjalistyczna - umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,
- zawodowa niespokrewniona z dzieckiem, wielodzietna (funkcjonuje nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.).

2) **rodzinny dom dziecka** - w tym samym czasie, może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

18. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:

- a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjmując dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
- b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
- c) **socjalizacyjnego** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- d) **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowaw-

12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493) with later amendments,

- professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments), underage mothers with children.
- professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014);

2) **foster home** - placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

18. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) **care and education centre**, shall be exercised in the form of:

- a) **an intervention** - provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
- b) **a family** - educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant.
- c) **a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
- d) **a specialist therapy** - provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family

czych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** - umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** - umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

19. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami założycielskimi i podmiotami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593).

20. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m. in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,

- 2) **regional care and therapy centre** – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time.
- 3) **pre-adoptive intervention centre** – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

19. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004 (Journal of Laws No. 64, item 593).

20. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004.

Permanent benefit is paid in respect of complete inability to work because of age or disability.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. May be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (166). **PRACOWNICY MEDYCZNI W 2012 R^a**

Stan w dniu 31 XII
 MEDICAL PERSONNEL IN 2012 ^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Lekarze	2800	Doctors
w tym kobiety	1558	of which women
Lekarze dentyści	449	Dentists
w tym kobiety	350	of which women
Farmaceuci	771	Pharmacists
w tym kobiety	658	of which women
Pielęgniarki	7274 ^b	Nurses
Położne	742 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1046 ^d	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^e	478	Laboratory diagnosticians ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 267; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

^{b-d} W tym magistrzy: ^b – pielęgniarstwa – 900, ^c – położnictwa – 98, ^d – fizjoterapii i rehabilitacji – 659. ^e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 3 on page 267; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 900, ^c – of midwifery – 98 ^d – of physiotherapy and rehabilitation – 659. ^e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (167). LEKARZE SPECJALIŚCI W 2012 R. ^a

Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS IN 2012 ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM	2037	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:		<i>of which specialists in the field of:</i>
Anestezjologii i intensywnej terapii	89	<i>Anesthesiology and intensive therapy</i>
Chirurgii ^b	292	<i>Surgery ^b</i>
Chorób płuc	46	<i>Respiratory diseases</i>
Chorób wewnętrznych	252	<i>Internal diseases</i>
Dermatologii ^c i wenerologii	29	<i>Dermatology ^c and venereology</i>
Kardiologii ^c	81	<i>Cardiology ^c</i>
Medycyny rodzinnej	237	<i>General practitioners</i>
Neurologii ^{cd}	80	<i>Neurology ^{cd}</i>
Okulistyki	58	<i>Ophthalmology</i>
Onkologii ^e	8	<i>Oncology ^e</i>
Otolaryngologii ^{cf}	34	<i>Otolaryngology ^{cf}</i>
Pediiatrii	100	<i>Paediatrics</i>
Położnictwa i ginekologii	128	<i>Obstetrics and gynaecology</i>
Psychiatrii ^c	88	<i>Psychiatry ^c</i>
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	78	<i>Radiology and diagnostic imaging ^g</i>
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	72,8	SPECIALISTS IN % OF TOTAL DOCTORS
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	50	Dentists of total
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:		<i>of which dentists with specialization</i>
Chirurgii stomatologicznej	12	<i>Oral surgery</i>
Chirurgii szczękowo-twarzowa	2	<i>Maxillo-facial surgery</i>
Ortodoncji	10	<i>Orthodontics</i>
Periodontologii (paradontologii)	3	<i>Periodontology (paradontics)</i>
Protetyki stomatologicznej	15	<i>Dental prosthetics</i>
Stomatologii dziecięcej	4	<i>Children's dentistry</i>
Stomatologii zachowawczej	4	<i>Restorative dentistry</i>
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ		DENTAL SPECIALISTS
(w % ogółu lekarzy dentyistów)	11,1	(in % of total dentist)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 267 oraz notka a do tabl. 1 na str. 272. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d-g} Także: ^d – neuropatologii, ^e – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, ^f – otorynolaryngologii, ^g – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Zródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych

^a See general notes, item 4 on page 267 and footnote a to the table 2 on page 272. ^b General surgery, paediatric, surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^{d-g} Also: ^d – neuropathology, ^e – oncological pathology, children's oncology and haematology, ^f – otorynolaryngology, ^g – oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (168). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2012 R.**^a
OUT-PATIENT HEALTH CARE IN 2012^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	540	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>
miasta	339	<i>urban areas</i>
wieś	201	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	261	<i>Medical practices^b (as of 31 XII)</i>
miasta	193	<i>urban areas</i>
wieś	68	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w tys.	9313,1	<i>Consultations provided^c in thous.</i>
miasta	6847,4	<i>urban areas</i>
wieś	2465,6	<i>rural areas</i>
lekarskie	8249,0	<i>doctors</i>
w tym specjalistyczne	2889,8	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne	1064,0	<i>stomatological</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 266. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

^a See general notes, item 1 on page 266. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 4 (169). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA W 2012 R.** ^a
IN-PATIENT HEALTH CARE IN 2012 ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII <i>FACILITIES – as of 31 XII</i>		
Szpitale ogólne ^b	25	<i>General hospitals</i> ^b
Szpitale psychiatryczne	1	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	3	<i>Addiction recovery centres</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	13	<i>Chronic medical care homes</i> ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	2	<i>Nursing homes</i> ^c
Hospicja	3	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:		<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	13	<i>sanatoria</i>
szpitale	3	<i>hospitals</i>
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII <i>BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII</i>		
Szpitale ogólne ^d	6581	<i>General hospitals</i> ^d
Szpitale psychiatryczne	690	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	68	<i>Addiction recovery centres</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	600	<i>Chronic medical care homes</i> ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	33	<i>Nursing homes</i> ^c
Hospicja	56	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe:		<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria	2000	<i>sanatoria</i>
szpitale	810	<i>hospitals</i>
LECZENI <i>IN-PATIENTS</i>		
Szpitale ogólne ^e	286822	<i>General hospitals</i> ^e
Szpitale psychiatryczne	7989	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	202	<i>Addiction recovery centres</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1500	<i>Chronic medical care homes</i> ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	59	<i>Nursing homes</i> ^c
Hospicja	712	<i>Hospice</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe — kuracjusze ^f :		<i>Health resort treatment patients</i> ^f :
w sanatoriach	37062	<i>in sanatoria</i>
w szpitalach	15251	<i>in hospitals</i>

^a Patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 266. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 267. ^c Łącznie z zakładami typu nego. ^d Łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^f Ponadto 10513 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 1 on page 266. ^b See general notes, item 6 on page 267. ^c Including psychiatric types ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfere. ^f Moreover 10513 health resort patients were treated as out-patient.

S o u r c e: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (170). SZPITALA OGÓLNE W 2012 R. ^a
 GENERAL HOSPITALS IN 2012 ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	25	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	6581	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	51,7	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:		of which in specified wards :
Chorób wewnętrznych	1338	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	322	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	1470	Surgical
Pediatrycznych	432	Paediatrical
Ginekologiczno-położniczych	622	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	156	Oncological
Intensywnej terapii	100	Intensive therapy
Zakaźnych	150	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	240	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	30	Dermatological
Neurologicznych	320	Neurological
Psychiatrycznych	186	Psychiatric
Leczeni w tys.	300,4	In-patients in thous.
w tym na oddziałach :		of which in specified wards :
chorób wewnętrznych	61,0	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	19,5	of which cardiological ^b
chirurgicznych	78,5	surgical
pediatrycznych	20,5	paediatrical
ginekologiczno-położniczych	34,6	gynaecological-obstetric
onkologicznych	8,6	oncological
intensywnej terapii	2,2	intensive therapy
zakaźnych	5,5	communicable
gruźlicy i chorób płuc	8,0	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	1,5	dermathological
neurologicznych	13,9	neurological
psychiatrycznych	2,4	psychiatric
Wypisani w tys.	276,6	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	6,9	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	2355,3	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^c	45,5	bed ^c
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,4	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	248	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 267 oraz ust. 7 na str. 267. ^b łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. ^c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 6 on page 267 and item 7 on page 267. ^b Including intensive cardiological care

^c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (171). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA**^a

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego					<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	x	28	31	28	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	17	20	18	<i>specialization</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	1	9	9	9	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	-	2	2	1	<i>Admission rooms^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	x	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					<i>Calls to the occurrence</i>
w tysiącach	49,1	98,6	103,8	105,6	<i>places^d: in thousands</i>
na 1000 ludności	38,2	76,7	81,1	82,8	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia					<i>Person who received health care benefits in the place</i>
zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					<i>of occurrence^d:</i>
w tysiącach	50,1	101,9	105,4	106,2	<i>in thousands</i>
w tym:					<i>of which</i>
dzieci i młodzież w wieku 0–18 lat	5,8	7,5	6,4	6,2	<i>children and youth</i>
w wieku 65 lat i więcej	-	44,7	43,6	45,4	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	38,9	79,3	82,4	83,2	<i>per 1000 population</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 268. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 11 on page 268. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (172). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE**^a

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Apteki	331	403	427	417	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	329	403	427	417	<i>of which private</i>
w tym na wsi	77	97	101	94	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	55	60	60	56	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	49	60	60	56	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	3329	2770	2624	2693	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
w tym na wsi	5568	4481	4364	4679	<i>of which in rural areas</i>
1 aptekę	3882	3182	2993	3055	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	9111	7254	6957	7467	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach					<i>Pharmacists employed in</i>
i w punktach aptecznych	583	705	737	724	<i>pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 268.

a See general notes, item 12 on page 268.

TABL. 8 (173). **KRWIODAWSTWO**^a
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	6	5	5	5	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	18,5	16,7	17,1	17,1	Blood donors in thous.
w tym honorowi	18,5	16,7	17,1	17,1	of which honorary blood donors
					Number of collected donations ^b
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	25,9	28,3	28,5	29,0	of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo					Number of prepared units of fresh
mrożonego osocza (FFP) ^{cd} w tys.	25,7	29,8	28,5	29,2	frozen plasma (FFP) ^{cd} in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP). ^d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: Dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP). ^d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: Data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (174). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAZNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>				
Gruźlica	464	284	409	374	36,1	22,1	32,0	29,3	<i>Tuberculosis</i>
Tężec	-	1	-	-	-	0,1	-	-	<i>Tetanus</i>
Krztusiec	45	37	36	92	3,5	2,9	2,8	7,2	<i>Whooping cough</i>
Odra	-	-	1	-	-	-	0,1	-	<i>Measles</i>
Wirusowe zapalenie wątroby:	308	126	168	168	23,9	9,8	13,1	13,2	<i>Viral hepatitis:</i>
typ A	1	1	-	-	0,1	0,1	-	-	<i>type A</i>
typ B	102	48	71	78	7,9	3,7	5,5	6,1	<i>type B</i>
typ C	202	77	97	90	15,7	6,0	7,6	7,1	<i>type C</i>
Różyczka	340	107	99	56	26,4	8,3	7,7	4,4	<i>Rubella</i>
AIDS ^a	1	1	3	1	0,1	0,1	0,2	0,1	<i>AIDS^a</i>
Salmonellozy	526	268	215	288	40,9	20,9	16,8	22,6	<i>Other salmonella infections</i>
Inne bakteryjne zatrucia									<i>Other bacterial footborne</i>
pokarmowe	63	17	32	91	4,9	1,3	2,5	7,1	<i>intoxications</i>
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1136	1073	1398	1115	336,0	279,3	379,3	315,9	<i>Acute diarrhoea in children under 2 years^b</i>
Szkarlatyna (płonica)	230	471	371	452	17,9	36,7	29,0	35,4	<i>Scarlet fever</i>
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	50	34	35	25	3,9	2,6	2,7	2,0	<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	30	44	32	26	2,3	3,4	2,5	2,0	<i>Viral meningitis</i>
Wirusowe zapalenie mózgu	7	12	12	4	0,5	0,9	0,9	0,3	<i>Viral encephalitis</i>
Świnka (zapalenie przyusznic nagminne)	5664	99	72	94	440,3	7,7	5,6	7,4	<i>Mumps</i>
Grypa ^c	4683	485	5281	6410	364,0	37,7	412,5	502,5	<i>Influenza^c</i>
Choroby weneryczne	15	21	12	14	1,2	1,6	0,9	1,1	<i>Veneral diseases</i>
Szczepieni przeciw wściekliznie	203	174	199	171	15,8	13,5	15,5	13,4	<i>Rabies vaccinations</i>

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health - NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (175). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Żłobki	5	5	8	14	Nurseries
w tym publiczne	4	4	5	9	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach	2	2	2	2	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	x	x	2	4	Children's clubs
w tym publiczne	x	x	-	3	of which public
Miejsca w tys.					Places in thous.
w żłobkach	340	487	598	756	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	40	79	in children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku) w tys.					Children staying (during the year) in thous.
w żłobkach	635	966	1104	1514	in nurseries
w klubach dziecięcych	x	x	39	67	in children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci					Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to
w wieku do lat 3 w miastach	18,4	29,4	40,3	55,0	the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych :					Children staying in nurseries and children's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	9,1	13,5	18,7	25,7	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	90,9	106,4	107,8	108,6	per 100 places

a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

U w a g a. Obok żłobków i klubów dziecięcych w 2012 r. (stan w dniu 31 XII) działała także 1 placówka prowadząca działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3, nie wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, w której było 15 miejsc i przebywało w ciągu roku 12 dzieci.

a In 2005 including weekly nurseries; places and children - including nursery wards.

N o t e. Besides nurseries and children's clubs in 2012 (as of 31 XII) there were 1 institution which provide private childcare services for children younger than 3 years, do not register of nurseries and children's clubs, where there were 15 places and 12 children were staying during the year.

TABL. 11 (176). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie w tys. residents in thous.				
OGÓŁEM	65	46	46	54	9,3	2,6	2,6	3,6	TOTAL
Opiekuńcze	60	40	40	47	8,6	2,0	1,9	2,8	General care
Specjalistyczne	5	6	6	7	0,7	0,6	0,7	0,7	Specialized

TABL. 12 (177). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	977	975	991	1061	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	883	840	848	731	Related foster families
dzieci ^b	1322	1258	1253	1005	children ^b
Niezawodowe	84	98	99	294	Non-professional foster families
dzieci ^b	126	162	159	376	children ^b
Zawodowe ^c	10	37	44	36	Professional foster families ^c
dzieci ^b	56	174	198	141	children ^b
Rodzinne domy dziecka	x	x	x	11	Foster homes
dzieci ^d	x	x	x	62	children ^d

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych.

b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w 2012 r. - w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law.

b Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 13 (178). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**^a
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo- -wychowawcze	30	35	33	34	525	493	459	544 ^b	29	29	20	5	Care and education centres
interwencyjne	1	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	intervention
rodzinne	19	21	19	19	129	130	119	125	1	1	1	2	family
socializacyjne	6	7	7	7	208	202	182	197	22	19	19	3	socialization combining
łączące zadania placówek ^c	4	7	7	8	180	161	158	222	6	9	-	-	tasks of the centres ^c

a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 270. b W tym 61 wychowanków w wieku 0–3 lata i w wieku 4–6 lat oraz 169 sierot i niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socializacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 18 on page 270. b Of which 61 residents at age 0–3 and at age 4–6, 169 orphans and c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 14 (179). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA**^a

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	54	52	58	62	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
ogółem	3999	3997	4017	4150	total
na 10 tys. ludności	31,1	31,2	31,4	32,6	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	3691	3883	3920	3977	total
w tym kobiety	1701	1730	1764	1758	of which women
w tym do 18 lat	103	82	51	53	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	1575	896	902	878	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności	28,7	30,3	30,7	31,2	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	21	340	278	262	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.
a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 15 (180). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	54	52	58	62	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					<i>in which may be:</i>
osoby w podeszłym wieku	7	7	10	13	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy dorośli niepełnosprawni	9	9	9	10	chronically ill with somatic disorders
intelektualnie	6	5	5	5	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	2	3	3	3	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy niepełnosprawni fizycznie	12	14	15	16	chronically mentally ill physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	1	3	3	3	mothers with dependent children and pregnant women
6	6	4	2	2	
bezdomni	11	13	16	16	homeless
inne osoby	-	-	1	1	other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach dla^c	3999	3883	3920	3977	Residents in homes and facilities for^c
osób w podeszłym wieku	351	354	378	459	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych dorosłych niepełnosprawnych	1193	997	967	931	chronically ill with somatic disorders
intelektualnie	682	452	432	428	mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	232	354	349	347	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorych niepełnosprawnych fizycznie	1020	1156	1236	1261	chronically mentally ill physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	45	73	102	66	mothers with dependent children and pregnant women
113	113	66	17	18	
bezdomnych	363	431	431	458	homeless
innych osób	-	-	8	9	other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. ^c Including branches.

TABL. 16 (181). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający ^b <i>Beneficiaries^b</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2005	111734	80204,2	TOTAL
	2010	101946	99731,6	
	2011	97431	101268,5	
	2012	103795	126932,5	
Pomoc pieniężna				Monetary assistance
w tym:				<i>of which:</i>
Zasilek stały		8534	30818,2	<i>Permanent benefit</i>
Zasilek okresowy		14686	19457,6	<i>Temporary benefit</i>
Zasilek celowy		34646	24917,9	<i>Appropriated benefit</i>
Pomoc niepieniężna				Non-monetary assistance
w tym:				<i>of which:</i>
Schronienie		558	996,6	<i>Shelter</i>
Posiłek		40938	30084,3	<i>Meals</i>
Ubranie		692	324,4	<i>Clothing</i>
Sprawienie pogrzebu		121	259,4	<i>Burial</i>
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne				<i>Attendance services and specialized</i>
usługi opiekuńcze		3505	19594,7	<i>attendance services</i>
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie		115	479,5	<i>Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 271. b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego.

a See general notes, item 20 on page 271. b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of Świętokrzyskie Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. **Książka** jest to wydawnictwo zwarte o objętości powyżej 48 stron, **broszura** — o objętości od 5 do 48 stron. Wydawnictwa te zaliczane są do wydawnictw nieperiodycznych.

2. Gazety i czasopisma są to wydawnictwa periodyczne. **Gazety** (periodyki informacji ogólnej) są to wydawnictwa będące przede wszystkim źródłem informacji o bieżących wydarzeniach krajowych i zagranicznych. **Czasopisma** (inne periodyki) są to wydawnictwa omawiające problemowo zagadnienia społeczne, polityczne i gospodarcze, specjalistyczne — fachowe i naukowe, a także wydawnictwa urzędowe.

3. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

4. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

5. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

6. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. **A book** is understood as a publication containing more than 48 pages, while **a pamphlet** contains from 5 to 48 pages. These publications are considered to be non-periodic publications.

2. Newspapers and magazines are periodic publications. **Newspapers** (general information periodicals) are publications being primarily a source of information regarding current domestic and foreign events. **Magazines** (other periodicals) are publications addressing social, political and economic, specialized and scientific issues as well as government publications.

3. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

4. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

5. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),
- the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**.

6. Information concerning the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** is based on annual reporting data.

7. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the

7. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: **minipleksy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** – posiadające 8 sal i więcej.

8. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. **Termin turystyka** – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. nie obejmuje pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych.

Do pozostałych obiektów zaliczono obiekty, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla hoteli, moteli, pensjonatów, domów wycieczkowych, schronisk, kempingów, pól biwakowych i domków turystycznych oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze) i zakłady uzdrowiskowe.

3. Dane o **miejscach noclegowych** wykazano

*purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** – equipped with 8 screens and more.*

8. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,
- one-day visitors, i.e., persons who do not spend the night at the place visited.

2. **Tourist accommodation facilities** include collective tourist accommodation establishments (i.e., do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

The remaining facilities of collective accommodation establishments include hotel facilities which do not correspond to conditions expected in hotels, motels, boarding houses, excursion hostels, shelters, camping sites, tent camp sites and tourist cottages, other facilities used by the tourism industry (e.g., student dormitories, boarding schools, employee boarding houses) and health establishments.

3. Data on **number of beds** are presented as

według stanu w dniu 31 VII; dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych. W informacjach nie uwzględnia się miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub pokoi jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

6. Placówki gastronomiczne w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów i kawiarni zaliczono także: winiarnie, piwiarnie, jadłodajnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnokrajowym zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”, uczniowskie kluby sportowe UKS i wyznaniowe kluby sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” — rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

2. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka rodzajów sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

3. W kategorii **trenerów i instruktorów sportowych**, począwszy od 1996 r., jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

of 31 VII; these data concern whole year's and seasonal places. Places in temporary inactive facilities due to expansion, renovation, etc., are not included.

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of bed places or rooms in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

6. Catering establishments in collective tourists accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Catering facilities and cafes also include: wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars, etc.

Sport

1. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs", student sports clubs UKS and religious sports clubs) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" — rehabilitation activity for persons with disabilities.

2. In the category of **persons practising sports**, one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practised. Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

3. In the category **coaches and sports instructors**, since 1996, one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports taught.

Kultura Culture

TABL. 1 (182). **KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE**^a
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Grand total</i>	Wydawnictwa naukowe <i>Scientific publications</i>	Podręczniki dla szkół wyższych <i>University textbooks</i>	Wydawnictwa zawodowe <i>Professional publications</i>	Podręczniki szkolne <i>School textbooks</i>	Wydawnictwa popularne <i>Popular science</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>	
								razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i młodzieży <i>of which for children and youth</i>
Tytuły <i>Titles</i>	2005	506	104	37	60	26	153	126	67
	2010	749	167	32	73	23	254	200	67
	2011	636	147	15	64	22	218	170	78
	2012	730	214	18	52	11	250	185	65
Nakład w tys. egz. <i>Number of copies in thous.</i>	2005	1524,9	35,0	16,1	154,0	835,4	254,6	229,8	157,5
	2010	1285,9	65,8	12,3	96,4	395,0	452,3	264,1	206,7
	2011	1488,2	54,6	5,5	107,6	500,0	485,2	335,3	286,0
	2012	1012,5	71,0	5,7	84,7	74,0	405,9	371,2	241,5

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 2 (183). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE**^a
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>								nieregularnie <i>irregularly</i>	
		w tygodniu		w miesiącu		1 raz <i>once</i>			w roku <i>yearly</i>		
		6–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3–2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 miesiące <i>bi-monthly</i>	w kwartale <i>quarterly</i>	w pół- roczu <i>half-yearly</i>			
Tytuły <i>Titles</i>	2005	124	2	8	1	34	14	27	9	8	21
	2010	147	1	12	1	40	17	37	4	13	22
	2011	157	1	13	2	38	14	48	6	20	15
	2012	161	1	13	4	34	9	56	9	15	20
Nakład w tys. egz. <i>Number of copies in thous.</i>	2005	30038,5	19850,8	3394,7	45,0	5983,4	127,2	269,6	86,5	13,1	268,2
	2010	21506,7	13529,6	4774,1	240,0	2122,6	236,7	326,0	5,4	14,9	257,4
	2011	20077,2	12321,6	4841,6	30,0	2064,6	243,9	335,3	7,2	11,6	221,4
	2012	20592,0	10938,3	6379,0	793,0	1701,7	51,3	461,1	9,3	6,3	252,0

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 3 (184). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	300	291	289	275	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	230	221	219	205	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	20	14	12	11	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	19	13	11	10	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	4413,4	4443,9	4446,4	4345,7	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	2382,1	2326,8	2314,7	2207,0	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	211,9	176,5	178,6	179,4	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	75,2	64,9	65,0	64,8	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	3813,4	3371,2	3487,1	3902,2	<i>in thousand vol.</i>
w tym na wsi	1536,2	1306,6	1315,3	1264,1	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,0	19,1	19,5	21,8	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	20,4	20,1	20,2	19,5	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.
 a Including library service points. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (185). **MUZEUM**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	22	24	24	24	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	146,2	134,8	142,3	142,3	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe					<i>Temporary exhibitions</i>
własne ^b	53	91	91	84	<i>own^b</i>
obce ^c	34	43	31	24	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	539,6	400,4	618,0	579,2	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	235,4	169,3	203,1	178,1	<i>of which primary and secondary school students^d</i>

a Stan w dniu 31 XII. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.
 a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. c Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (186). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII)	4	7	7	7	<i>Institutions (as of 31 XII)</i>
Ogród zoologiczny	-	-	-	-	<i>Zoological Garden</i>
Ogród botaniczny ^a	-	-	-	-	<i>Botanical Garden^a</i>
Rezerwaty	1	1	1	1	<i>Reserves</i>
Inne	3	6	6	6	<i>Others</i>
Zwiedzający w tys.	253,0	297,0	378,8	367,4	<i>Visitors in thous.</i>
					<i>of which in organized</i>
w tym w zorganizowanych grupach	124,3	170,1	183,9	211,1	<i>groups</i>
w tym młodzież szkolna	86,5	121,6	138,3	127,7	<i>of which school youth</i>
Ogród Zoologiczny	-	-	-	-	<i>Zoological Garden</i>
Ogród botaniczny ^a	-	-	-	-	<i>Botanical Garden^a</i>
Rezerwaty	96,4	97,4	97,9	95,5	<i>Reserves</i>
Inne	156,7	199,5	280,9	271,9	<i>Others</i>

a Łącznie z oddziałem.

a Including branch.

TABL. 6 (187). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	4	11	11	10	10	-	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	90	112	111	125	125	-	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy	4	1	3	2	2	-	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	103	114	113	130	130	-	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	92,6	53,3	53,6	55,0	55,0	-	<i>Visitors in thous.</i>

a W kraju.

a In Poland.

TABL. 7 (188). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE		Instytu- cje ^a <i>Institu- tions^a</i>	Miejsca	Przedst-	Widzo-	SPECIFICATION
			na widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls^a</i>	awienia i kon- certy ^b <i>Perform- ances and con- certs^b</i>	wie i słucha- cze ^b w tys. <i>Audien- ce^b in thous</i>	
Teatry i instytucje muzyczne	2005	3	1241	1290	268,9	Theatres and music institutions
	2010	4	1968	1419	313,2	
	2011	4	1968	1358	239,0	
	2012	4	1777	1378	245,6	
Teatry		2	529	652	99,0	<i>Theatres</i>
dramatyczne		1	397	245	46,6	<i>dramatic</i>
lalkowe		1	132	407	52,4	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne		1	726	54	22,5	<i>Music theatres</i>
Filharmonie		1	522	672	124,1	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		-	-	-	-	<i>Symphonic and chamber orchestras choirs</i>
Zespoły pieśni i tańca		-	-	-	-	<i>Song and dance ensembles</i>
Przedsiębiorstwa estradowe	2005	3	-	244	40,7	Entertainment enterprises
	2010	1	-	1	0,1	
	2011	1	-	3	0,5	
	2012	-	-	-	-	

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a As of 31 XII. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 8 (189). **DOMY I OSRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Instytucje	119	130	114	122	52	70	<i>Institutions</i>
domy kultury	24	22	19	17	14	3	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	45	51	50	55	26	29	<i>cultural centres</i>
kluby	10	9	9	10	9	1	<i>clubs</i>
świetlice	40	48	36	40	3	37	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	132	144	193	206	143	63	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	5119	6326	7607	8278	4913	3365	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	851,5	1201,5	957,6	1012,2	666,8	345,4	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	103	221	227	250	109	141	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	1995	2152	4887	5143	2502	2641	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	1156	924	3875	3625	1796	1829	<i>of which children and youth^a</i>
Zespoły artystyczne	520	563	468	518	362	156	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych	6947	7769	6255	7705	5633	2072	<i>Members of artistic ensembles</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	3704	3808	3270	3551	2809	742	<i>of which children and youth^a</i>
Koła (kluby)	220	228	351	440	314	126	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	5167	5503	6700	7807	5632	2175	<i>Members of groups (clubs)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	1717	1888	2613	3196	2351	845	<i>of which children and youth^a</i>

a W wieku poniżej 15 lat. a Below the age of 15.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata
U n t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 9 (190). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	14	10	10	12 ^a	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	14	10	10	12	of which urban areas
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	21	17	17	27	Screens (as of 31 XII)
w tym miasta	21	17	17	27	of which urban areas
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	5,8	5,2	4,8	6,5	Seats (as of 31 XII)
w tym miasta	5,8	5,2	4,8	6,5	of which urban areas
Seanse	17,1	18,4	18,7	28,7	Screenings
w tym miasta	17,1	18,4	18,7	28,7	of which urban areas
na 1 kino	1221,7	1674,7	1868,0	2391,8	per cinema
Widzowie					Audience
w tym miasta	451,1	549,0	613,8	712,6	of which urban areas
na 1 kino	32218,9	49911,7	61378,4	59379,7	per cinema
na 1 seans	26,4	29,8	32,9	24,8	per screening

a W tym 1 miniplex.

a Of which 1 miniplex.

TABL. 10 (191). **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓLEM	77204	108903	126744	125604	TOTAL
Na 1000 ludności	60	85	99	99	Per 1000 population

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11 (192). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. In thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	276,9	189,8	188,4	189,6	216	148	147	149	Radio subscribers
miasta	154,4	113,6	112,8	113,6	265	196	196	199	urban areas
wieś	122,5	76,2	75,6	76,0	175	108	108	108	rural areas
Abonenci telewizyjni	266,6	183,2	181,7	182,5	207	143	142	143	Television subscribers
miasta	149,2	109,5	108,6	109,0	256	189	189	190	urban areas
wieś	117,4	73,7	73,1	73,5	167	105	105	99	rural areas

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 12 (193). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	119^b	162^b	194	206	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	92	137	164	175	of which open all year
Obiekty hotelowe	56	98	106	107	Hotels and similar facilities
hotele	31	66	69	73	hotels
motele	13	8	12	12	motels
pensjonaty	5	7	7	7	boarding houses
inne obiekty hotelowe	7	17	18	15	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	63 ^b	64 ^b	88	99	Other facilities
domy wycieczkowe	4	2	2	2	excursion hostels
schroniska	-	-	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	12	12	12	12	youth hostels
w tym szkolne schroniska					of which school youth
młodzieżowe	10	10	10	11	hostels
kempingi	3	5	5	4	camping sites
pola biwakowe	-	1	-	1	tent camp sites
ośrodki wczasowe	13	10	8	8	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypo-					
czynkowe	9	11	10	10	training-recreational centres
zakłady uzdrowiskowe	.	7	7	8	health establishments
zespoły domków turystycznych	9	10	10	10	complexes of tourist cottages
hostele	.	-	-	-	hostels
pokoje gościnne	.	.	7	11	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	21	28	agrotourism lodgings
inne obiekty	13	6	5	4	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe					
(stan w dniu 31 VII)	8338^b	12252^b	12515	13157	Bed places (as of 31 VII)
w tym całoroczne	5569	9664	10342	10843	of which open all year
Obiekty hotelowe	3582	6299	6514	6560	Hotels and similar facilities
hotele	2782	5153	5312	5438	hotels
motele	435	286	353	355	motels
pensjonaty	255	325	284	289	boarding houses
inne obiekty hotelowe	110	535	565	478	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	4756 ^b	5953 ^b	6001	6597	Other facilities
domy wycieczkowe	224	90	92	90	excursion hostels
schroniska	-	-	30	32	shelters
schroniska młodzieżowe	797	730	693	765	youth hostels
w tym szkolne schroniska					of which school youth
młodzieżowe	688	625	615	711	hostels
kempingi	559	958	908	565	camping sites
pola biwakowe	-	100	-	500	tent camp sites
ośrodki wczasowe	1120	824	778	746	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-					
-wypoczynkowe	762	1075	846	899	training-recreational centres
zakłady uzdrowiskowe	.	1232	1340	1 519	health establishments
zespoły domków turystycznych ^c	496	510	562	562	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	-	-	-	hostels

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (193). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)

TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
pokoje gościnne	.	.	134	184	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	275	377	agrotourism lodgings
inne obiekty	798	434	343	358	miscellaneous facilities
Korzystający z noclegów	295590^b	406570^b	438468	440403	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	25091	26546	28073	29128	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	197877	297404	335163	335649	Hotels and similar facilities
hotele	149560	249145	280782	292967	hotels
motele	31214	20794	21989	19978	motels
pensjonaty	11753	7819	12166	10851	boarding houses
inne obiekty hotelowe	5350	19646	20226	11853	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	97713 ^b	109166 ^b	103305	104754	Other facilities
domy wycieczkowe	7907	4702	3503	3398	excursion hostels
schroniska	-	91	-	45	shelters
schroniska młodzieżowe	20725	21833	21757	20265	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	16718	18093	18025	17687	of which school youth hostels
kempingi	1669	5267	5960	4642	camping sites
poła biwakowe	-	250	-	190	tent camp sites
ośrodki wczasowe	15440	12997	11496	11760	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	34485	22857	19032	20589	training-recreational centres
zakłady uzdrowiskowe	.	25777	27762	29015	health establishments
zespoły domków turystycznych ^c	3828	4207	5093	6253	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	-	-	-	hostels
pokoje gościnne	.	.	1015	2394	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	2433	2209	agrotourism lodgings
inne obiekty	13659	11185	5254	3994	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	586624^b	1206889^b	1263045	1347481	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	56651	66861	65510	64 036	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	342653	596060	648369	661996	Hotels and similar facilities
hotele	271839	508097	554974	571927	hotels
motele	34261	36686	32921	35195	motels
pensjonaty	24544	19796	27185	28 500	boarding houses
inne obiekty hotelowe	12009	31481	33289	26 374	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	243971 ^b	610829 ^d	614676	685485	Other facilities
domy wycieczkowe	20486	11624	9859	8207	excursion hostels
schroniska	-	1047	-	581	shelters
schroniska młodzieżowe	47633	53049	54364	54845	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	40726	45794	46710	49543	of which school youth hostels
kempingi	3973	13826	11153	9365	camping sites
poła biwakowe	-	510	-	362	tent camp sites
ośrodki wczasowe	58225	55504	40754	49067	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	69244	50826	40446	52437	training-recreational centres
zakłady uzdrowiskowe	.	386164	416266	464524	health establishments
zespoły domków turystycznych ^c	14628	20498	17406	22783	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	-	-	-	hostels
pokoje gościnne	.	.	4053	7789	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	10370	8805	agrotourism lodgings
inne obiekty	29782	17781	10005	6720	miscellaneous facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (194). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	25091^b	26546^b	28073	29128	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	22649	23552	25396	25876	Hotels and similar facilities
hotele	21337	22407	24082	24529	hotels
motele	789	979	1022	1022	motels
pensjonaty	344	83	29	48	boarding houses
inne obiekty hotelowe	179	83	263	277	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	2442 ^b	2994 ^b	2677	3252	Other facilities
domy wycieczkowe	83	55	53	36	excursion hostels
schroniska	-	-	-	-	shelters
schroniska młodzieżowe	321	558	542	386	youth hostels
w tym szkolne schroniska					
młodzieżowe	229	460	325	229	of which school youth hostels
kempingi	734	1221	895	1334	camping sites
pola biwakowe	-	-	-	-	tent camp sites
ośrodki wczasowe	13	-	-	-	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-					
-wypoczynkowe	760	614	587	661	training-recreational centres
zakłady uzdrowiskowe	.	466	451	530	health establishments
zespoły domków turystycznych ^c	86	13	135	54	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	-	-	-	hostels
pokoje gościnne	.	-	-	10	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	-	2	agrotourism lodgings
inne obiekty	445	67	14	239	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	56651^b	66861^b	65510	64036	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe ^a	51738	53801	54566	51710	Hotels and similar facilities ^a
hotele	49326	52181	52433	49606	hotels
motele	1074	1328	1367	1326	motels
pensjonaty	915	164	144	187	boarding houses
inne obiekty hotelowe	423	128	622	591	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	4913 ^b	13060 ^b	10944	12326	Other facilities
domy wycieczkowe	243	72	170	107	excursion hostels
schroniska	-	-	-	-	shelters
schroniska młodzieżowe	750	3129	2037	2130	youth hostels
w tym szkolne schroniska					
młodzieżowe	541	2335	1375	1336	of which school youth hostels
kempingi	868	2196	1353	2294	camping sites
pola biwakowe	-	-	-	-	tent camp sites
ośrodki wczasowe	90	-	-	-	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-					
-wypoczynkowe	2139	1221	948	1221	training-recreational centres
zakłady uzdrowiskowe	.	6005	6100	5919	health establishments
zespoły domków turystycznych ^c	154	34	322	208	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	-	-	-	hostels
pokoje gościnne	.	-	-	10	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	-	20	agrotourism lodgings
inne obiekty	669	403	14	417	miscellaneous facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (195). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych <i>occupancy rate of bed places</i>				stopień wykorzystania pokoi <i>occupancy rate of rooms</i>				
Obiekty hotelowe	27,4	27,2	28,1	28,2	29,7	33,1	33,6	34,1	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	27,9	28,3	29,6	29,3	29,3	34,1	35,0	35,4	<i>hotels</i>
motele	26,6	32,9	24,6	26,9	32,9	43,5	32,1	30,9	<i>motels</i>
pensjonaty	26,8	17,6	26,1	27,4	34,8	19,0	26,0	29,2	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	21,9	18,1	17,2	15,8	23,2	24,2	22,1	21,8	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	26,8	41,2	39,5	38,7	x	x	x	x	<i>Other facilities</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 287.

a See general notes, item 4 on page 287.

TABL. 15 (196). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**

Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastro- nomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
O G O Ł E M	2005	51	38	18	6 TOTAL
	2010	82	67	25	9
	2011	84	58	22	9
	2012	89	55	30	6
Obiekty hotelowe		82	46	6	4 <i>Hotels and similar facilities</i>
hotele		64	36	4	2 <i>hotels</i>
motele		6	7	1	- <i>motels</i>
pensjonaty		3	-	1	- <i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe		9	3	-	2 <i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty		7	9	24	2 <i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe		2	1	-	- <i>excursion hostels</i>
schroniska		-	-	-	- <i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe		-	-	-	- <i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe		-	-	-	- <i>of which school youth hostels</i>
kempingi		-	1	-	- <i>camping sites</i>
pola biwakowe		-	-	-	- <i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe		1	-	4	- <i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe		3	3	3	- <i>training-recreational centres</i>
zakłady uzdrowiskowe		-	2	6	1 <i>health establishments</i>
zespoły domków turystycznych ^a		1	1	-	- <i>complexes of tourist cottages^a</i>
hostele		-	-	-	- <i>hostels</i>
pokoje gościnne		-	-	-	- <i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne		-	-	-	- <i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty		-	1	2	- <i>miscellaneous facilities</i>

a Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 16 (197). **HOTELE WEDŁUG KATEGORII**
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Kategorie Categories					w trakcie kategory- zacji in the process of the categori- sation
			*****	****	***	**	*	
OGÓŁEM ^a	2005	31	-	-	11	12	6	2
TOTAL ^a	2010	66	-	3	24	26	10	3
	2011	69	1	4	24	28	9	3
	2012	73	1	4	27	30	7	4
Pokoje ^a	2005	1425	-	-	712	379	300	34
Rooms ^a	2010	2703	-	263	1268	773	337	62
	2011	2767	42	315	1265	799	299	47
	2012	2808	42	371	1334	801	196	64
Miejsca noclegowe ^a	2005	2782	-	-	1168	748	798	68
Bed places ^a	2010	5153	-	497	2235	1549	731	141
	2011	5312	84	593	2318	1585	617	115
	2012	5438	84	713	2502	1592	391	156
Korzystający z noclegów w tys.	2005	149,6	-	-	60,8	45,9	39,2	3,6
Tourists accommodated in thous.	2010	249,1	-	20,9	107,1	80,1	35,9	5,0
	2011	280,8	3,0	33,2	125,3	89,6	26,6	3,1
	2012	293,0	35,5		140,8			
w tym turyści zagraniczni	2005	21,3	-	-	17,3	3,5	0,4	0,2
of which foreign tourists	2010	22,4	-	4,0	13,9	4,0	0,3	0,2
	2011	24,1	0,1	5,6	13,1	4,9	0,3	0,2
	2012	24,5	5,2		13,1	5,8	0,3	0,1
Stopień wykorzystania w %: Occupancy rate in %:								
miejsc noclegowych bed places	2005	27,9	-	-	26,5	36,0	23,0	16,4
	2010	28,3	-	36,4	28,5	27,8	27,7	13,0
	2011	29,6	41,2	41,1	28,6	27,8	28,8	12,9
	2012	29,3	#	36,5	29,6	25,2	31,3	20,7
pokoje rooms	2005	29,3	-	-	29,3	36,4	20,8	25,6
	2010	34,1	-	48,4	33,2	34,7	29,5	18,6
	2011	35,0	52,4	52,6	32,9	33,9	29,3	19,6
	2012	35,4	#	48,2	33,9	31,8	33,4	27,8

^a Stan w dniu 31 VII.
^a As of 31 VII.

Sport

Sport

TABL. 17 (198): **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**

Stan w dniu 31 XII

PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ^a				
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS^a				
Jednostki organizacyjne	483	531	517	Organizational entities
Członkowie	24144	24698	23019	Members
Ćwiczący ^b	21145	22572	19735	Persons practising sports ^b
KLUBY SPORTOWE^c				
SPORTS CLUBS^c				
Jednostki organizacyjne	125	166	176	Organizational entities
Członkowie	10491	10133	10393	Members
Ćwiczący	11139	12567	11964	Persons practising sports
mężczyźni	9098	10881	10396	males
kobiety	2041	1686	1568	females
w tym juniorzy ^d	7058	8082	7813	of which juniors ^d
Sekcje sportowe	234	260	255	Sports sections
Trenerzy	129	179	237	Coaches
klasy M (mistrzowskiej)	8	7	8	M class (champion)
klasy I	19	39	59	I class
klasy II	102	133	170	II class
Instruktorzy sportowi	228	337	282	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia				Other persons conducting sports
sportowe	95	121	137	activities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 287. b Dane szacunkowe. c Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. d Dane obejmują: młodzieżowców, juniorów i juniorów młodszych.

a See general notes, item 1 on page 287. b Estimated data. c Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. d Data include: youths, juniors and younger juniors.

TABL. 18 (199). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2012 R.
 Stan w dniu 31 XII
 SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2012
 As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Alpinizm ^c	1	26	5	-	-	2	Mountaineering ^c
Badminton	1	6	2	2	-	-	Badminton
Boks	4	128	23	76	-	6	Boxing
Bowling	2	45	21	-	-	2	Bowling
Brydż sportowy	4	76	2	1	-	2	Bridge
Jeździectwo ^c	4	19	14	7	-	7	Equestrian sport ^c
Karate ^c	12	345	136	209	3	19	Karate ^c
Kick-boxing	2	174	16	63	2	4	Kick-boxing
Kolarstwo szosowe	4	30	1	2	-	3	Road cycling
Kolarstwo górskie	4	110	11	75	1	3	Mountain biking
Koszykówka	2	120	-	110	3	2	Basketball
Kręglarstwo	1	12	5	-	-	1	Bowling
Kulturystryka	3	175	50	144	2	4	Body-building
Lekkoatletyka	8	174	80	131	3	8	Athletics
Łucznictwo	2	40	19	34	1	3	Archery
Piłka nożna	106	7001	156	4598	155	124	Football
Piłka nożna halowa (futsal)	6	102	10	11	3	2	Indoor football
Piłka ręczna	7	873	130	776	18	15	Handball
Piłka siatkowa	19	407	116	225	12	9	Volleyball
Piłka siatkowa plażowa	5	30	22	13	1	-	Beach volleyball
Piłka wodna	1	29	-	29	1	1	Water polo
Pływanie	8	521	247	511	9	15	Swimming
Podnoszenie ciężarów	3	40	5	22	-	2	Weight lifting
Rugby	1	37	-	-	-	4	Rugby
Sport motorowy ^c	4	88	1	23	-	1	Motorsport ^c
Strzelectwo sportowe ^c	3	60	11	-	4	4	Sport shooting ^c
Szachy	2	21	4	-	1	1	Chess
Taekwon-do WTF	1	2	2	2	-	1	Taekwon-do WTF
Taniec sportowy	1	300	250	256	1	1	Sport dancing
Tenis	3	67	24	63	3	2	Tennis
Tenis stołowy	9	209	50	144	1	7	Table tennis
Triathlon	1	19	4	10	1	1	Triathlon
Trójbój siłowy	2	83	13	27	5	1	Powerlifting
Warcaby	1	10	5	-	-	1	Draughts
Wędkarstwo	4	180	5	22	-	6	Angling
Wu-Shu	1	25	5	19	-	1	Wu-Shu
Zapasy w stylu wolnym	3	155	71	136	3	5	Free style wrestling
Żeglarstwo ^c	1	1	-	-	-	1	Sailing ^c

a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. b Until 2009 defined as disciplines. c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 19 (200). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2010

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym dostosowane do osób niepełnosprawnych <i>Of which adapted for the disabled</i>	SPECIFICATION
Stadiony	75	23	Stadiums
w tym piłkarskie	51	13	of which football
Boiska do gier wielkich	84	37	Fields for big games
w tym piłkarskie	84	37	of which football
Boiska do gier małych	33	13	Fields for small games
koszykówki	8	4	basketball
piłki ręcznej	3	-	handball
piłki siatkowej	22	9	volleyball
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	55	23	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe	25	14	Tennis courts
Hale sportowe	18	13	Sports halls
Sale gimnastyczne ^b	16	8	Gyms ^b
Pływalnie	24	18	Swimming pools
Tory sportowe	5	3	Sports tracks
Lodowiska sztuczne	2	-	Artificial skating rinks
Ścieżki rowerowe w km	250,5	46,8	Bicycle paths - length in km

a Bez obiektów przyszkolnych. b Łącznie z salami pomocniczymi.

a Excluding schools facilities b Including auxiliary gym.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za rok 2012 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):
 - a) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
 - c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe) określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development (scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge. Research and development includes **scientific research** (basic research, applied research, industrial research) and **experimental development**.

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2012 have been compiled on the basis of local units data.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities conducting such activity:

- 1) **scientific and research-development units** (i.e. units whose main activity is performing R&D activity):
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; up to 2009 statistical data included independent scientific establishments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Polish Academy of Sciences Act of 30 April 2010 (Journal of Laws of 2010 No.96, item 619),
 - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
 - c) other units classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;
- 2) **auxiliary scientific units** - archives, libraries, museums, auxiliary scientific units of the PAS (Polish Academy of Sciences), associations and foundations supporting research and development activity and experimental development; up to 2009 defined as science support units;
- 3) economic entities (not classified into NACE

według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;

- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** — państwowe i samorządowe instytucje oraz niewymienione wcześniej instytucje niekomercyjne, m. in. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Do zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej zaliczono:

- 1) w kategorii **pracowników naukowo-badawczych**:
- pracowników naukowych, badawczo-technicznych, inżynierskich i technicznych zatrudnionych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych, w pomocniczych jednostkach naukowych oraz w pozostałych jednostkach,
 - pracowników naukowych i innych zatrudnionych w działalności badawczej i rozwojowej w podmiotach gospodarczych prowadzących prace badawczo-rozwojowe,
 - pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych zatrudnionych w szkołach wyższych,
 - uczestników studiów doktoranckich prowadzących prace badawczo-rozwojowe (w EPC);
- 2) w kategorii **techników i pracowników równorzędnych** — pracowników, którzy uczestniczą w działalności badawczej i rozwojowej wykonując zadania naukowe i techniczne zazwyczaj pod kierunkiem pracowników naukowo-badawczych;
- 3) w kategorii **pozostały personel** — pracowników na stanowiskach robotniczych oraz administracyjno-ekonomicznych uczestniczących w realizacji prac badawczo-rozwojowych lub bezpośrednio z nimi związanych.

3. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową

division 72 ‘Scientific research and development’) include mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main economic activity; up to 2009 defined as development units;

4) **higher education institutions**;

5) **other units** — state or local government institutions and non-profit institutions not mentioned above, inter alia, hospitals, national parks, botanical gardens, state agencies and institutions.

2. Employment in R&D includes:

1) **researchers (RSE):**

- researchers, research and technical assistants, engineering and technical assistants employed in scientific units, research and development units, auxiliary scientific units and other units,
- researchers and other staff employed in R&D in economic entities conducting R&D,
- researchers and academics employed in higher education institutions,
- PhD students conducting R&D(FTE)

2) **technicians and equivalent staff** are persons whose main tasks require technical knowledge and experience in one or more fields of engineering, physical and life sciences, or social sciences and humanities. They participate in R&D by performing scientific and technical tasks involving the application of concepts and operational methods, normally under the supervision of researchers;

3) **other supporting staff** include skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

3. Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly in this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal work time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Expenditures on research and development include:

obejmują:

- 1) **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwale związane z działalnością B+R;
 - **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwale od 2003 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

5. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** — krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe, (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618),
- 2) **sektor przedsiębiorstw** — krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** — krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** — krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **zagranica** — organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

6. **Działalność innowacyjna** obejmuje całość działań naukowych, technicznych, organi-

- 1) **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;

— **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Since 2003 **capital expenditures on fixed assets** comprise expenditures on purchasing or manufacturing of research equipment, necessary for performing particular R&D activities, meeting the criteria for being classified as fixed assets, but not included in an inventory of fixed assets until the completion of activities; until 2002 expenditures on such equipment were included in current expenditures on R&D.

5. Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following **sectors of funding**, from which the funding for research and development comes:

- 1) **government sector** — national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618) subject to the ministries,
- 2) **business enterprise sector** — national economic entities,
- 3) **higher education sector** — national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,
- 4) **private non-profit sector** — national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,
- 5) **abroad** — international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

6. **Innovation activities** are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some inno-

zacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

7. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

8. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadawać do stosowania.

9. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

10. Dane prezentowane w tabl. 9 dotyczą wynalazków zgłoszonych przez podmioty krajowe (rezydentów) i zagraniczne (nierezydentów), które mogą uzyskać ochronę (patent) przez zgłoszenie w trybie krajowym, tzn. bezpośrednio w Urzędzie Patentowym RP.

vation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

7. Expenditures on product and process innovations include expenditures on: R&D (in-tramural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

A new product is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

A significantly improved product is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

8. A patentable invention — any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

9. A utility model eligible for protection — any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

10. Data presented in table 9 refer to inventions filed by domestic entities (residents) and foreign entities (non-residents), which may be granted protection (patent) by submitting an invention application in accordance with the national procedure, i.e. directly to the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), administrowanie i działalność wspierająca, pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

3. Urządzenia mobilne – pod tym pojęciem rozumie się komputery przenośne (np. notebooki, netbooki, laptopy, ultra mobile PC-UMPC, tablet PC itp.) oraz inne urządzenia przenośne (np. smartfony, telefony komórkowe z PDA).

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply, water supply; sewerage and waste management and remediation activities, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage, accommodation and food service activities, information and communication, real estate activities, professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities), administrative and support service activities, other service activities – repair of computers and communication equipment.

3. Portable devices – term refers to portable computers (e.g. notebooks, netbooks, laptops, ultra mobile PCs-UMPCs, tablets PC etc.) and other portable devices (e.g. smartphones, PDA phones).

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (201). JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ

UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI

Stan w dniu 31 XII

UNITS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	16	33	35	50	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	.	9	5	11	Scientific and research-development units
inne	.	9	5	11	scientific institutes of the Polish others
Podmioty gospodarcze	.	19	23	31	Economic entities
Szkoły wyższe	.	#	#	5	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	.	#	#	3	Other units

B. ZATRUDNIENI^aEMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION	
	ogółem total			pracownicy naukowo-badawczy researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostali personel other supporting staff		
OGÓŁEM	789	1199	1064	550	412	74	64	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	.	38	9	28	18	#	#	Scientific and research-development units
inne	.	38	9	28	18	#	#	others
Podmioty gospodarcze	.	267	304	303	180	64	60	Economic entities
Szkoły wyższe	.	#	#	216	211	#	#	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	.	#	#	4	3	#	#	Other units

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

a In full-time equivalents.

TABL. 2 (202). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				pozostałym others
			wyższym higher				
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)	
				doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)		
OGÓŁEM TOTAL	2005	1349	86	202	595	396	70
	2010	1507	100	209	#	536	#
	2011	1558	#	207	#	584	54
	2012	789	39	61	168	420	101
Jednostki naukowe i bada- wczo-rozwojowe	2005
	2010	45	-	-	#	34	#
Scientific and research- development units	2011	6	-	-	-	6	-
	2012	#	-	-	2	#	#
inne others		#	-	-	2	#	#
Podmioty gospodarcze Economic entities	2005
	2010	319	-	-	7	257	55
	2011	#	-	-	7	#	#
	2012	404	-	-	8	308	88
Szkoły wyższe Higher education institutions	2005
	2010	#	#	#	#	#	9
	2011	1227	#	#	#	299	16
	2012	332	39	#	158	71	#
Pozostałe jednostki Other units	2005
	2010	#	#	#	#	#	#
	2011	#	#	#	19	#	#
	2012	#	-	#	-	#	#

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (203). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012				#	
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady ^a expenditures ^a				
					bieżące <i>current</i>		inwestycyjne na środki trwałe <i>capital</i>		
	razem <i>total</i>	w tym osobowe of which labour costs	razem <i>total</i>	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu of which machinery, technical equipment as well as transport equipment					
				w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	19,5	167,9	143,0	121,5	90,6	21,9	31,0	#	
TOTAL									
Jednostki naukowe									
i badawczo-rozwojowe	.	2,4	2,0	3,1	3,0	#	0,1	#	
Scientific and research- development units									
inne		2,4	2,0	3,1	3,0	#	0,1	#	
<i>others</i>									
Podmioty gospodarcze	.	56,4	#	#	#	17,0	#	3,9	
Economic entities									
Szkoły wyższe	.	#	80,9	30,6	8,1	3,3	22,6	#	
Higher education institutions									
Pozostałe jednostki	.	#	#	#	#	#	#	#	
Other units									

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (204). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK**
(ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	ogółem total			
	w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	167,9	143,0	121,5	TOTAL
Przyrodniczych	42,5	#	#	Natural sciences
Inżynierskich i technicznych	80,1	81,3	113,3	Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	7,0	#	#	Medical and health sciences
Rolniczych	-	#	#	Agricultural sciences
Społecznych	22,0	#	#	Social sciences
Humanistycznych	16,3	#	-	Humanities

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (205). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA**
(ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	2010	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	167,9	143,0	121,5	100,0	100,0	TOTAL
sektor:						sector:
Rządowy	100,1	103,4	#	59,6	#	Government
Przedsiębiorstw	30,1	24,8	20,7	17,9	17,0	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	#	1,3	2,0	#	1,6	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	#	#	#	#	Private non-profit
Zagranica	36,8	#	21,1	21,9	17,3	Abroad

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (206). **NAKLADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimen- tal develop- ment</i>	SPECIFICATION	
		podstawo- we <i>basic</i>	stosowa- ne ^b <i>applied^b</i>			
w mln zł <i>in mln zł</i>						
OGÓŁEM	2005	16,3	4,5	2,0	9,8	TOTAL
	2010	123,7	#	#	52,7	
	2011	#	#	4,6	#	
	2012	90,6	#	9,1	#	
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe		3,0	#	#	2,2	Scientific and research- development units
inne		3,0	#	#	2,2	<i>scientific institutes of others</i>
Podmioty gospodarcze		#	#	6,5	#	Economic entities
Szkoły wyższe		8,1	#	1,9	#	Higher education institutions
Pozostałe jednostki		#	-	#	#	Other units

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.
a Internal, depreciation of fixed assets. b Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (207). **STOPIEN ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % <i>degree of consumption in %</i>				
OGÓŁEM	40,6	#	27,9	43,7	TOTAL
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	.	#	100,0	57,3	Scientific and research- development units
inne	.	#	100,0	57,3	<i>scientific institutes of others</i>
Podmioty gospodarcze	25,9	14,0	35,6	66,3	Economic entities
Szkoły wyższe			27,5	36,0	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	.	-	-	-	Other units

TABL. 8 (208). UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE ^a W 2012 R.
 SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY ^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2010-2012 Products – in % – introduced into the market during 2010-2012			
		ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
			dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
OGÓŁEM	TOTAL	6,1	1,9	4,2	3,9
sektor publiczny	public sector	1,1	0,4	0,7	0,3
sektor prywatny	private sector	6,5	2,0	4,5	4,1
W tym przetwórstwo przemysłowe		7,9	2,4	5,4	5,0
Of which manufacturing					
w tym:	of which:				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		0,9	#	#	0,2
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>					
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		6,5	#	#	3,0
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		3,0	0,9	2,2	0,7
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		62,4	6,0	56,4	51,0
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.^Δ</i>					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		6,0	#	#	2,8
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers^Δ</i>					

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010—2012.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2010—2012.

TABL. 9 (209). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2010–2012
 INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2010–2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2010–2012 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2010–2012</i>			
		ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
			razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM	TOTAL	36,5	20,2	10,7	30,5
sektor publiczny	<i>public sector</i>	50,0	21,4	10,7	32,1
sektor prywatny	<i>private sector</i>	34,6	19,5	10,7	30,2
w tym:	<i>of which:</i>				
W tym przetwórstwo przemysłowe		37,4	23,6	12,3	30,8
Of which manufacturing					
w tym:	<i>of which:</i>				
Produkcja papieru i wyrobów z papieru		100,0	60,0	#	60,0
<i>Manufacture of paper and paper products</i>					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		44,4	33,3	33,3	44,4
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>					
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		32,4	17,6	11,8	20,6
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		43,2	20,5	9,1	40,9
<i>Manufacture of metal products</i> ^Δ					
Produkcja urządzeń elektrycznych		80,0	60,0	#	#
<i>Manufacture of electrical equipment</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		71,4	64,3	21,4	50,0
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i> ^Δ					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		44,4	33,3	#	44,4
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i> ^Δ					

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a For product and proces innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons

TABL. 10 (210). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ
 FINANSOWANIA (ceny bieżące)
 EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS
 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środki Of which funds				
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not repayable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b	
		tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM TOTAL	2005	422480	265613	2186	95644	59037
	2010	279057	189785	49881	57306	35731
	2011	324258	221122	#	55071	#
	2012	795578	626512	101221	#	#
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe		412117	278184	#	2749	#
Manufacturing						
Produkcja odzieży Manufacture of wearing apparel		120	120	-	-	-
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ		952	952	-	-	-
Produkcja papieru i wyrobów z papieru Manufacture of paper and paper product		49989	#	#	#	-
Produkcja metali Manufacture of basic metals		12265	6642	#	#	#
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ		6262	#	-	-	#

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b The others consist budget funds, funds from venture capital and other resources

TABL. 11 (211). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)
 EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	na działalność badawczą i rozwojową ^b <i>on research and development activity^b</i>
1	OGÓŁEM TOTAL 2005	422480	12222
	2010	279057	62122
	2011	324258	81652
	2012	795578	#
	w tym: <i>of which:</i>		
2	Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	412117	#
	w tym: <i>of which:</i>		
3	Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	49989	-
4	Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i> ^Δ	6262	2183

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących ruchościami i wyposażeniem.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b Internal and

W tym nakłady <i>Of which expenditures</i>					
na zakup <i>on the acquisition</i>		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c <i>capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment^c</i>	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>	L.p.
wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) <i>of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)</i>	oprogramowania <i>of the software</i>				
tys. zł <i>in thous. zł</i>					
7861	6728	300402	413	1332	1
1603	3493	132827	422	5105	
3012	2233	167098	1039	2721	
#	3404	568087	967	#	
#	1599	#	#	2295	2
-	-	#	#	-	3
-	#	#	-	-	4

przekracza 49 osób. *b* Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. *c* Dane łącznie z przyrządami,

external expenditures. c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 12 (212). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**^a
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010
1	Wynalazki: zgłoszone	44	49
2	udzielone patenty	12	25
3	Wzory użytkowe: zgłoszone	7	30
4	udzielone prawa ochronne	28	15

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Z r ó d ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej
S o u r c e: *data of the Patent Office of the Republic of Poland.*

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (213). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO –**
 Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES
 As of January

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010
		w % ogółu przedsiębiorstw	
1	Komputery ^b	90,6	92,9
2	Dostęp do Internetu	84,3	92,9
3	Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	37,4	56,8
4	w tym mobilne łącze szerokopasmowe	.	17,4
5	Własna strona internetowa	40,0	54,8

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^b Stacjonarne i prze-zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych w technologii 3G.

^a *Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Desktop and portable computers e.g. laptops machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological via 3G technology.*

Tabl. 14 (214). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH**^a
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010
		w % ogółu przedsiębiorstw	
1	Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	61,3	87,7
2	Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	8,8	9,0
3	Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieć komputerowe	23,7	15,2

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed

2011	2012	SPECIFICATION	No.
		<i>Inventions:</i>	
68	70	<i>patent applications</i>	1
47	39	<i>patents granted</i>	2
		<i>Utility models:</i>	
19	21	<i>utility model applications</i>	3
14	17	<i>rights of protection granted</i>	4

TELEKOMUNIKACYJNE

2011	2012	SPECIFICATION	No.
<i>in percent of total enterprises</i>			
88,6	91,4	Computers ^b	1
85,6	90,3	<i>Internet access</i>	2
59,9	72,7	<i>Internet access via broadband connection</i> ^c	3
23,0	22,1	<i>of which mobile broadband</i>	4
58,5	65,7	<i>Own Website</i>	5

nośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2011 i 2012 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów logicznych oraz w 2005 r. - urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze

(notebooks); in 2011 and 2012 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other processes as well as in 2005 - handheld computers (palmtops, PDAs). c Since year 2010 includes mobile connection

2011	2012	SPECIFICATION	No.
<i>in percent of total enterprises</i>			
84,5	84,1	<i>Enterprises using the Internet in their contacts with public administration</i>	1
9,4	7,5	<i>Enterprises which received orders via computer networks</i>	2
14,7	13,7	<i>Enterprises which sent orders via computer networks</i>	3

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

2. Dane o **cenach skupu** dotyczą przeciętnych rocznych cen (obliczonych jako iloraz wartości i ilości poszczególnych produktów) płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od producentów rolnych.

3. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** jest miesięczna sprawozdawczość ankierów Głównego Urzędu Statystycznego. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been calculated as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods which have been compiled as the means weighted by shares of purchases made by population in particular months.

2. Data on **procurement prices** concern average annual prices (computed as a quotient of value and quantity of each product) paid by economic entities purchasing agricultural products directly from agricultural producers.

3. Monthly reporting of interviewers of the Central Statistical Office constitutes the source of information on **prices of agricultural products and livestock obtained by farmers on market-places**. Average annual prices have been computed as the arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (215). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	102,4	102,6	104,7	104,0	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	102,8	104,6	104,4	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,2	106,3	104,2	104,4	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	93,5	95,4	97,5	97,0	Clothing and footwear
Mieszkanie	104,1	103,2	107,1	105,5	Dwelling
Zdrowie	102,8	103,2	105,3	103,1	Health
Transport	106,0	105,0	106,9	107,8	Transport
Rekreacja i kultura	101,6	100,0	101,0	100,5	Recreation and culture
Edukacja	101,1	101,7	101,4	102,9	Education

TABL. 2 (216). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,91	4,30	3,78	4,09	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,21	1,60	1,77	1,81	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	4,13	3,20	3,42	3,81	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna – za 1 kg	1,80	2,18	2,33	2,33	Wheat flour – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	14,25	19,44	20,74	23,39	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,57	14,18	15,00	15,97	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,72	6,58	7,57	7,96	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	19,25	22,13	21,13	22,62	Pork ham, boiled – per kg
Kielbasa wędzona – za 1 kg	11,70	14,47	13,85	14,46	Smoked sausage – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	12,86	18,93	20,74	23,89	Fillets of hake, frozen – per kg

TABL. 2 (216). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (cd.)
 RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Karp świeży – za 1 kg	12,40	13,73	13,73	15,10	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	8,52	9,29	9,76	12,51	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,52	2,76	2,80	2,88	Cows' milk, fat content 3-3,5%, sterilized – per l
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	9,70	12,37	12,28	12,41	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający – za 1 kg	17,05	17,21	18,65	19,27	Ripening cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,37	0,50	0,48	0,64	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	3,16	4,09	4,44	4,48	Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,89	6,22	6,85	7,18	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	5,17	6,08	5,38	5,55	Oranges – per kg
Jabłka ^a – za 1 kg	1,92	2,35	2,89	2,49	Apples ^a – per kg
Buraki ^a – za 1 kg	1,24	1,75	1,81	1,44	Beetroots ^a – per kg
Marchew ^a – za 1 kg	1,54	2,00	1,92	1,91	Carrots ^a – per kg
Ziemniaki ^a – za 1 kg	0,78	1,38	1,28	0,82	Potatoes ^a – per kg
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,08	2,78	4,24	3,96	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna, mielona – za 250 g	4,91	6,25	6,77	7,31	Natural coffee, ground – per 250 g
Herbata czarna, liściasta – za 100 g	2,27	3,40	3,18	3,40	Black tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	19,38	19,51	19,61	19,62	Pure vodka 40% – per 0,5 l
Papierosy – za 20 szt.	5,21	9,45	10,21	11,11	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowej – za 1 kpl.	460,34	510,92	551,58	575,70	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	139,13	177,39	185,67	181,28	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszwie nieskórzanej – za 1 parę	130,04	160,54	159,75	165,36	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	26,09	29,86	35,12	36,93	Resoling men's shoes – per pair

a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 (216). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	2,34	2,95	3,15	3,42	Cold water by municipal water-system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^b – za 1 kWh	0,42	0,57	0,62	0,65	Electricity for households (all-day tariff) ^b – per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy, z sieci, dla gospodarstw domowych ^c – za 1 m ³	1,53	2,48	2,62	2,88	Natural net-gas, high-methanated for households ^c – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t	450,06	716,13	789,13	830,91	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	14,55	18,99	19,52	20,68	Hot water – per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m ² p u	2,80	3,88	4,10	4,03	Heating of dwellings – per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1404 ^d	1308	1079	1024	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1217	1283	1294	1217	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	239,92	346,79	369,78	373,92	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	139,51	176,26	170,65	172,32	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 400 g	.	4,24	4,40	4,44	Washing powder – per 400 g
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l	4,03	4,60	5,15	5,73	Unleaded 95 octane motor petrol – per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,72	2,00	2,07	2,21	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	13,03	14,63	17,23	17,58	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	12,03	13,20	14,30	14,88	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	55,66	69,56	70,83	71,60	Women's cold wave
Ciągnik rolniczy	62352	76860	117962	151442	Farm tractor
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa, zawieszana	9371	11712	12149	12891	Mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	23,92	30,10	40,07	43,24	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Przemiał pszenicy – za 1 dt	14,12	15,00	15,75	18,01	Grinding of wheat – per dt

b, c Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym: b – 100 kWh energii elektrycznej, c – 18,25 m³ gazu. d Pojemność ok. 320 l.

b, c Including standing and variable charges with the monthly use: b - of 100 kWh of electricity, c - of 18,25 m³ of gas. d Capacity about 320 l.

TABL. 3 (217). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds – per dt:</i>
pszenicy	34,59	55,88	80,04	85,61	<i>wheat</i>
żyta	28,20	35,39	70,30	69,56	<i>rye</i>
jęczmienia	33,46	45,21	73,92	77,53	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	38,63	31,32	65,60	62,80	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyta	30,57	40,47	73,64	77,63	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	41,86	58,86	59,13	25,68	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	40,83	60,28	54,74	23,95	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	18,30	10,75	14,76	11,96	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	70,66	126,28	181,15	199,53	<i>Industrial rape and turnip rape – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	228,62	662,39	681,00	605,73	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Chmiel surowy – za 1 dt	881	416	1382	-	<i>Raw hop – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	4,32	4,47	5,53	6,58	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	8,26	8,42	8,78	7,97	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,87	3,87	4,64	5,35	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,83	0,95	1,11	1,13	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,18	0,17	0,34	0,17	<i>Consumer hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (218). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					<i>Cereal grain – per dt:</i>
pszenicy	40,35	60,99	90,86	85,94	<i>wheat</i>
żyta	31,39	45,98	72,95	74,91	<i>rye</i>
jęczmienia	38,73	53,27	82,82	80,73	<i>barley</i>
owsa	32,60	46,49	72,68	68,85	<i>oats</i>
pszenżyta	37,03	51,26	79,40	73,92	<i>triticale</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	42,97	84,15	95,55	49,67	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.:					<i>Livestock – per head:</i>
krowa dojna	1920	2667	2470	2562	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocznia	1277	1774	1799	1945	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów	128,78	128,16	122,36	172,77	<i>piglet</i>
koń roboczy	3718	3651	3543	3626	<i>farm horse</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
cielęta	7,73	9,07	9,21	10,31	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,80	3,75	4,64	5,44	<i>pigs</i>
Jaja kurze – za 1 szt.	0,39	0,53	0,56	0,68	<i>Hen eggs – per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO. ŁOWIECTWO. LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. Dane grupowano według sektora publicznego i prywatnego.

Sektor publiczny obejmuje gospodarstwa:

- własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych),
- własności jednostek samorządu terytorialnego,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

Sektor prywatny obejmuje gospodarstwa:

- własności prywatnej krajowej,
- własności zagranicznej,
- własności mieszanej z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.

4. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych,
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek gruntowych, chmielu, tytoniu, kóz oraz dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, danielle) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa.

CHAPTER XV

AGRICULTURE. HUNTING. FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output, procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information have been compiled using the **kind of activity method** and concern agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the sections of the NACE rev. 1 in which they are included.

3. Data were given separately for public and private sector.

The public sector includes farms:

- state ownership (of the State Treasury and state legal persons),
- local self-government entity ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of public sector entities.

The private sector includes farms:

- private domestic ownership,
- foreign ownership,
- mixed ownership with a predominance of capital (property) of private sector entities.

4. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land,
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the production of significant (determined by the appropriate thresholds) scale: fruit trees plantations, fruit shrubs plantations, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, goats and wild animals (such as wild boar, roe deer, fallow deer) kept for slaughter.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, danielę) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

5. Zgodnie z definicjami w ust. 4, prezentowane dane za 2012 r. o liczbie gospodarstw rolnych i powierzchni użytków rolnych nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

Dane za lata 2010 i 2011 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika i podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2012 r.

6. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211) z późniejszymi zmianami – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady, szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami).

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

5. According to the definitions in item 4, the presented data for 2012 on the number of agricultural holdings and the area of agricultural land does not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

The data for the years 2010 and 2011 was changed in comparison with the ones published in the previous edition of the Yearbook and was provided in conditions comparable with the data for 2012.

6. **The agricultural land area** including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211) with later amendments – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwale, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

7. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywcą rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

8. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydź na pasze.

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

7. Gross agricultural output includes of:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) plant-based products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) animal-based products as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal-based products and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

8. Data regarding the production, yields and procurement of pulses and oil-bearing plants as well as cereals concern grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, do not include cereal mixed, unless otherwise stated.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and other) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

9. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

12. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nie objętych sprawozdawczością.

13. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa — stan w czerwcu, w 2002 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V.

14. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2002/03 oznacza okres od 1 VII 2002 r. do 30 VI 2003 r.).

15. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w całości przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,

9. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

10. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal-based) purchased by economic entities directly from producers.

11. Data on **certified organic farms** have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

12. Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, estimations and evaluations made by field experts for data not included in reports.

13. Agricultural land calculated by the official residence of the land user was assumed for calculating results and production factors per area unit — as of June, in 2002 on the basis of the results of the Agricultural Census as of 20 V.

14. **Farming years** cover the period since 1 VII until 30 VI (e.g. the 2002/03 farming year covers the period since 1 VII 2002 until 30 VI 2003).

15. Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:

- State Forestry Organizational Entity "State Forests" (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
- nature protection units (national parks),
- organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,

- b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
- osób fizycznych,
 - wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
 - spółdzielni produkcji rolniczej,
 - innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie — 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21—40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

- b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);*
- 2) **private forests** owned by:
- natural persons,*
 - land held in common by all or part of the residents of a village,*
 - agricultural production co-operatives,*
 - other legal persons.*

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- *covered by forest vegetation (wooded area),*
- *temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).*

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purpose of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category, with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21—40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with planting of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
- natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Wskaźnik **zalesienia** (zalesienie) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni zalesionej do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane w podziale według sortymentów drzewnych opracowano na podstawie klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover** indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

The **afforestation** indicator (afforestation) was calculated as the percentage ratio of forest covered area to the total area of the voivodship.

4. Data in the rows according to wood assortments were compiled on the basis of the quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (219). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE
 A. OGÓŁEM
 TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006– –2010 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych	59,9	62,4	61,5	64,0	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	60,5	62,4	61,5	64,1	of which private farms
ziemniaków	7,1	6,2	6,4	6,3	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	7,2	6,3	6,5	6,3	of which private farms
roślin przemysłowych	4,2	4,9	4,1	4,4	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	4,2	4,8	4,0	4,2	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	26,9	25,9	28,4	29,0	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	26,8	25,8	28,3	28,9	of which private farms
ziemniaków	169	164	200	199	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	169	164	200	199	of which private farms
rzepaku i rzepiku	23,4	24,0	20,4	24,2	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	23,1	23,6	19,7	23,9	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie					Cattle, pigs, sheep and horses
w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bc}	228436,8	215154,1	200444,2	181879,3	in terms of large heads (as of June) ^{bc}
w tym gospodarstwa indywidualne	225779,8	212739,5	198196,9	179732,5	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	51,1	43,6	45,8	44,0	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	51,0	43,6	45,8	43,9	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) ^b w %	10,9	11,3	10,6	12,5	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	11,0	11,4	10,7	12,7	of which private farms
Produkcja mleka krowiego					Production of cows' milk
na 1 krowę w l	3955	4412	4863	4287	per cow in l
w tym gospodarstwa indywidualne	3937	4396	4849	4268	of which private farms

a Przeciętne roczne. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 339 ; trzoda chlewna — stan w końcu lipca.

a Annual averages. b In 2010 data of the Agricultural Census. c See note to the table 11 on page 339 ; pigs — as of the end of July.

B. W PRZELICZENIU NA UŻYTKI ROLNE ^d
 IN TERMS OF AGRICULTURAL LAND ^d

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
Gospodarstwa rolne (stan w czerwcu) ^b w tys.	162,5	141,9	96,7	111,0	92,6	Agricultural holdings (as of June) ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne	162,4	141,9	96,6	111,0	92,6	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	574,8	550,6	516,3	514,3	498,6	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	559,0	543,5	510,0	509,0	493,9	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bc} na 100 ha użytków rolnych	43,4	39,1	41,7	39,0	36,5	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bc} per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	43,3	39,1	41,7	38,9	36,4	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^e na 1 ha użytków rolnych w kg	172,2	184,4	196,7	214,8	239,9	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^e per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego na 1 ha użytków rolnych w l w tym gospodarstwa indywidualne	667,4	665,0	709,1	746,5	628,8	Production of cows' milk per 1 ha of agricultural land in l
	668,1	667,1	710,9	747,6	628,1	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	14,2	15,1	16,1	.	.	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	14,3	15,2	16,2	.	.	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bf} na 1 ha użytków rolnych w kg	84,2	81,0	86,4	93,1	94,8	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed in terms of pure ingredient ^{bf} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	83,7	80,8	86,1	92,8	94,4	of which private farms

^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 339; trzoda chlewna — stan w końcu lipca. ^d Dane dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. porównywalnie z 2005 r. (wariant A) i porównywalnie z latami 2011 i 2012 (wariant B); patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 324. ^e Dotyczy mięsa (łącznie z tłuszczami i podrobami): wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^f Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12.

^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c See note to the table 11 on page 339; pigs — as of the end of July. ^d Data in 2010 given in two approaches, i.e. according to 2005 (variant A) and according to 2011 and 2012 (variant B); see general notes, item 5 on page 324. ^e Concerns meat (including fats and pluck): beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^f Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12 farming years.

TABL. 2 (220). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW^a**

Stan w czerwcu
 AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
		w ha in ha		
OGÓŁEM	2010 ^b	516304	509999	TOTAL
	2011	514265	509014	
	2012	498641	493916	
W dobrej kulturze rolnej		489880	485428	In good agricultural condition
Pod zasiewami		304912	301333	Sown area
Grunty ugorowane		32157	31964	Fallow land
Uprawy trwałe		41201	41181	Permanent crops
w tym sady		39547	39533	of which orchards
Ogrody przydomowe		4100	4100	Kitchen gardens
Łąki trwałe		95366	94987	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		12144	11863	Permanent pastures
Pozostałe		8760	8487	Others

a Patrz uwagi ogólne, ust 5 na str. 324. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
 a See general notes, item 5 on page 324. b Data of the Agricultural Census

 TABL. 3 (221). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**

Stan w czerwcu
 FARMS BY AREA GROUPS^a
 As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
	w tys. in thous.	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00 – –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more		
	OGÓŁEM TOTAL										
2010 ^b	96,7	1,5	20,0	41,3	24,2	5,8	1,9	1,7	0,3	6,3	5,3
2012	92,7	1,4	17,5	39,6	25,7	4,4	2,6	1,2	0,2	6,3	5,4

a Patrz uwagi ogólne, ust 4 na str. 323. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
 a See general notes, item 4 on page 323. b Data of the Agricultural Census.

TABL. 4 (222). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni=100				<i>previous year=100</i>				
Produkcja globalna	89,3	92,5	90,0	110,1	89,7	92,8	90,2	110,0	<i>Gross output</i>
roślinna	87,4	85,9	82,2	115,3	87,7	85,7	82,2	115,4	<i>crop</i>
zwierzęca	92,2	105,3	101,6	102,6	92,7	107,5	102,2	102,2	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	87,7	90,5	90,8	113,3	88,2	91,0	90,9	113,2	<i>Final output</i>
roślinna	83,3	79,8	80,6	124,0	83,9	79,6	80,6	124,1	<i>crop</i>
zwierzęca	92,6	105,9	101,5	102,5	93,1	108,3	102,1	102,0	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	89,2	91,7	89,3	110,8	89,4	91,8	89,7	111,2	<i>Market output</i>
roślinna	87,5	83,5	80,1	114,6	87,4	82,7	80,2	114,8	<i>crop</i>
zwierzęca	90,9	102,8	98,8	106,9	91,6	104,8	99,7	107,6	<i>animal</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 325.

a See general notes, item 7 on page 325.

TABL. 5 (223). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA <i>GROSS OUTPUT</i>					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	58,6	61,7	54,6	61,3	Crop output
Zboża	10,6	16,6	10,1	11,0	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	8,9	14,2	6,6	7,4	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	3,5	5,7	3,6	4,1	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,0	1,4	0,6	0,6	<i>rye</i>
jęczmień	2,5	3,7	1,9	2,3	<i>barley</i>
Ziemniaki	5,0	5,4	5,3	6,1	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	4,1	2,5	2,6	2,5	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	3,0	1,0	1,2	1,1	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	14,8	15,4	17,4	17,2	<i>Vegetables</i>
Owoce	16,4	13,4	10,8	10,3	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	2,7	3,0	3,0	2,6	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	5,0	5,4	5,4	11,6	<i>Others</i>
Produkcja zwierzęca	41,4	38,3	45,4	38,7	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	21,6	19,9	23,5	20,4	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	3,6	4,2	5,2	5,6	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,9	0,6	0,4	0,8	<i>calves</i>
trzoda chlewna	12,1	8,6	10,3	6,4	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	4,5	5,8	6,7	6,8	<i>poultry</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 325. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a See general notes, item 7 on page 325. b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (223). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a) (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w odsetkach		in percent		
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.)					
GROSS OUTPUT (cont.)					
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	0,0	-0,8	0,7	-1,3	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	15,8	14,3	15,9	15,7	Cows' milk
Jaja kurze	2,4	3,3	3,8	2,4	Hen eggs
Obornik	1,2	1,2	1,2	1,1	Manure
Pozostałe	0,4	0,3	0,3	0,3	Others
PRODUKCJA TOWAROWA					
MARKET OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	50,4	52,3	45,6	52,0	Crop output
Zboża	4,6	9,3	5,3	5,6	Cereals
w tym zboża podstawowe	4,4	8,7	3,5	3,9	of which basic cereals
w tym: pszenica	2,3	4,3	2,2	2,6	of which: wheat
żyto	0,2	0,4	0,1	0,1	rye
jęczmień	0,9	1,8	1,0	1,0	barley
Ziemniaki	0,8	2,7	2,7	3,4	Potatoes
Przemysłowe	6,3	3,6	3,8	2,7	Industrial
w tym buraki cukrowe	4,5	1,5	1,8	3,0	of which sugar beets
Warzywa	15,4	17,4	18,3	17,6	Vegetables
Owoce	21,8	17,3	13,5	20,6	Fruit
Pozostałe	1,5	2,0	2,0	2,1	Others
Produkcja zwierzęca	49,6	47,7	54,4	48,0	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	29,2	27,6	31,7	27,0	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	5,1	6,0	7,3	7,6	cattle (excluding calves)
cielęta	1,0	0,7	0,4	0,8	calves
trzoda chlewna	16,0	11,6	13,4	8,6	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	6,2	8,2	9,1	8,9	poultry
Mleko krowie	17,7	16,2	18,6	18,3	Cows' milk
Jaja kurze	2,6	3,9	4,1	2,9	Hen eggs
Pozostałe	0,1	0,2	0,0	-0,2	Others

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 325. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
 a See general notes, item 7 on page 325. b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (224). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**^a

Stan w czerwcu

SOWN AREA^a

As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
OGÓŁEM	377086	326276	327561	304912	301333	TOTAL
Zboża	275530	243948	244495	229685	227276	Cereals
zboża podstawowe	227431	203459	201603	195289	193045	basic cereals
pszenica	72974	68973	69543	71206	70385	wheat
żyto	39367	23062	21517	19816	19629	rye
jęczmień	60452	50775	52294	54056	53288	barley
owies	17522	16970	16137	13267	13029	oats
pszenżyto	37116	43678	42111	36943	36714	triticale
mieszanki zbożowe	41881	32082	35730	27610	27597	cereal mixed
gryka, proso i pozostałe						buckwheat, millet and
zbożowe	3369	4850	3866	3494	3362	other cereals
kukurydza na ziarno	2848	3558	3297	3293	3272	maize for grain
Strączkowe	7922	10861	10832	10759	10672	Pulses
konsumpcyjne	4497	4346	4423	2806	2769	edible
pastewne ^b	3425	6515	6409	7953	7903	feed ^b
Ziemniaki	30315	20715	21524	20580	20572	Potatoes
Przemysłowe	14702	15878	13381	13309	12715	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	9195	5111	4447	2913	2868	sugar beets
oleiste	4015	8181	7370	9158	8609	oilseeds
w tym rzepak i rzepik	3431	5969	5340	8330	7798	of which rape and turnip rape
Pastewne	23503	17723	18704	15826	15396	Feed
w tym:						of which:
okopowe	2746	1596	1937	1169	1169	root plants
kukurydza na pasze	4352	5735	5880	5091	4928	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	25113	17151	18625	14753	14702	Other crops ^c

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone) w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (225). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW

SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPLÓDY	2006–2010 ^a	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
Zboża	742012	632435	700622	668915	660481	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	612966	526520	572901	565626	557493	basic cereals
pszenica	218312	193178	217841	223380	219920	wheat
żyto	73521	50465	48824	45404	44950	rye
jęczmień	166159	125667	151375	161264	158564	barley
owies	39398	36223	36454	30721	29967	oats
pszenżyto	115575	120987	118407	104858	104092	triticale
mieszanki zbożowe	108737	79384	101674	77390	77335	cereal mixed
Ziemniaki	460467	339660	431334	410152	409996	Potatoes
Buraki cukrowe	300404	263691	291381	170178	167778	Sugar beets
Rzepak i rzepik	15379	14339	10880	20180	18661	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	466941	469345	482791	497901	496675	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Zboża	26,8	25,9	28,7	29,1	29,1	Cereals
w tym:						of which:
zboża podstawowe	26,9	25,9	28,4	29,0	28,9	basic cereals
pszenica	30,1	28,0	31,3	31,4	31,2	wheat
żyto	21,8	21,9	22,7	22,9	22,9	rye
jęczmień	27,1	24,7	28,9	29,8	29,8	barley
owies	21,7	21,3	22,6	23,2	23,0	oats
pszenżyto	27,5	27,7	28,1	28,4	28,4	triticale
mieszanki zbożowe	25,2	24,7	28,5	28,0	28,0	cereal mixed
Ziemniaki	169	164	200	199	199	Potatoes
Buraki cukrowe	465	516	655	584	585	Sugar beets
Rzepak i rzepik	23,4	24,0	20,4	24,2	23,9	Rape and turnip rape
Siano łąkowe	44,8	44,4	50,3	52,2	52,3	Meadow hay

a Przeciętne roczne.
a Annual averages.

TABL. 8 (226). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2011	2012		VEGETABLES
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha – stan w czerwcu AREA ^c in ha – as of June						
OGÓŁEM	14918	11531	13410	10882	10882	TOTAL
Kapusta	1835	900	1289	1063	1063	Cabbages
Kalafior	543	303	497	415	415	Cauliflowers
Cebula	2094	1677	1962	1444	1444	Onions
Marchew jadalna	2218	1447	1865	1584	1584	Carrots
Buraki ćwikłowe	1233	580	1313	1071	1071	Beetroots
Ogórki	2339	1911	1990	1669	1669	Cucumbers
Pomidory	1081	360	859	730	730	Tomatoes
Pozostałe ^d	3575	4353	3635	2906	2906	Others ^d
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
OGÓŁEM	331983	284766	352212	277134	277134	TOTAL
Kapusta	81618	51193	64520	46324	46324	Cabbages
Kalafior	9686	6304	10184	7686	7686	Cauliflowers
Cebula	37550	32296	41195	28168	28168	Onions
Marchew jadalna	65472	58543	71437	61295	61295	Carrots
Buraki ćwikłowe	31724	27618	49499	39625	39625	Beetroots
Ogórki	38459	36258	38009	31519	31519	Cucumbers
Pomidory	19823	15435	23202	19347	19347	Tomatoes
Pozostałe ^d	47651	57119	54166	43171	43171	Others ^d
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Kapusta	461	569	500	436	436	Cabbages
Kalafior	182	208	205	185	185	Cauliflowers
Cebula	181	193	210	195	195	Onions
Marchew jadalna	291	405	383	387	387	Carrots
Buraki ćwikłowe	285	476	377	370	370	Beetroots
Ogórki	166	190	191	189	189	Cucumbers
Pomidory	219	429	270	265	265	Tomatoes
Pozostałe ^d	135	131	149	149	149	Others ^d

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (227). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW^a**
 AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^b	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha - stan w czerwcu
 AREA^c in ha - as of June

OGÓŁEM	29144	28884	32060	36993	36979	TOTAL
Jabłonie	17883	16761	18908	23538	23526	Apples
Grusze	825	578	820	825	825	Pears
Śliwy	2988	3367	3494	3545	3545	Plums
Wiśnie	5050	5331	5458	5498	5496	Cherries
Czereśnie	981	957	1275	1294	1294	Sweet cherries
Pozostałe ^d	1418	1890	2105	2293	2293	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	277746	245271	322256	342513	342448	TOTAL
Jabłka	238156	209998	272196	303323	303264	Apples
Gruszki	3766	1851	3037	2594	2594	Pears
Śliwki	10864	11161	12180	8454	8453	Plums
Wiśnie	18425	16576	23355	20186	20182	Cherries
Czereśnie	3342	1911	5565	3710	3710	Sweet cherries
Pozostałe ^d	3193	3774	5922	4246	4246	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	132,9	125,3	144,0	128,9	128,9	Apples
Gruszki	44,0	32,0	37,0	31,4	31,4	Pears
Śliwki	36,0	33,1	34,9	23,8	23,8	Plums
Wiśnie	36,7	31,1	42,8	36,7	36,7	Cherries
Czereśnie	33,4	20,0	43,6	28,7	28,7	Sweet cherries
Pozostałe ^d	22,0	20,0	28,1	18,5	18,5	Others ^d

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.
 d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Peaches, apricots,
 walnuts etc.

TABL. 10 (228). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT^a

O W O C E	2006–2010 ^b	2010	2011	2012		FRUIT
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha - stan w czerwcu
 AREA^c in ha - as of June

OGÓŁEM	7644	7697	6877	7587	7586	TOTAL
Truskawki ^d	4111	3137	3300	3703	3703	Strawberries ^d
Maliny ^e	469	694	392	422	422	Raspberries ^e
Porzeczki	2197	2611	2313	2423	2423	Currants
Agrest	193	147	160	161	161	Gooseberries
Pozostałe ^f	674	1109	712	878	877	Others ^f

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	20741	18994	16635	14525	14525	TOTAL
Truskawki ^d	11284	9941	9404	7200	7200	Strawberries ^d
Maliny ^e	665	1019	631	696	696	Raspberries ^e
Porzeczki	7053	6115	4691	4349	4349	Currants
Agrest	546	387	398	466	466	Gooseberries
Pozostałe ^f	1194	1532	1510	1814	1814	Others ^f

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^d	27,7	31,7	28,5	19,4	19,4	Strawberries ^d
Maliny ^e	14,1	14,7	16,1	16,5	16,5	Raspberries ^e
Porzeczki	32,7	13,8	21,2	18,0	18,0	Currants
Agrest	28,1	26,4	24,9	28,8	28,9	Gooseberries
Pozostałe ^f	18,4	13,8	21,2	20,7	20,7	Others ^f

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.
 d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. e Łącznie z jeżyną bezkolcówą.
 f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. e Including thornless blackberry. f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11 (229). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu
 CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2011	2012	2005	2010 ^a	2011	2012	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				

W SZTUKACH
 IN HEADS

Bydło	193346	181971	175438	170100	192400	181016	174590	169259	Cattle
w tym krowy	104481	79368	80419	74842	103981	78870	79957	74383	of which cows
Trzoda chlewna ^b	454216	383082	319544	239727	443836	375530	312299	233327	Pigs ^b
w tym lochy	53546	43423	33759	29938	52627	42997	33336	29518	of which sows
Owce	4047	4250	3428	3141	4047	4240	3413	3116	Sheep
w tym maciorki	3047	2510	2021	1484	3047	2510	2016	1473	of which ewes
Konie ^c	18254	11775	11888	9589	17715	11258	11407	9077	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlew- na, owce i konie)	241387	215154	200444	181879	238534	212740	198197	179733	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w szt.
 PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in heads

Bydło	.	35,2	34,1	34,1	.	35,5	34,3	34,3	Cattle
w tym krowy	.	15,4	15,6	15,0	.	15,5	15,7	15,1	of which cows
Trzoda chlewna ^b	.	74,2	62,1	48,1	.	73,6	61,4	47,2	Pigs ^b
w tym lochy	.	8,4	6,6	6,0	.	8,4	6,5	6,0	of which sows
Owce	.	0,8	0,7	0,6	.	0,8	0,7	0,6	Sheep
w tym maciorki	.	0,5	0,4	0,3	.	0,5	0,4	0,3	of which ewes
Konie ^c	.	2,3	2,3	1,9	.	2,2	2,2	1,8	Horses ^c
W przeliczeniowych sztu- kach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	.	41,7	39,0	36,5	.	41,7	38,9	36,4	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. b, c W latach 2005, 2011 i 2012: b – stan w końcu lipca, c – dane szacunkowe. U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0. d Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 324.

a Data of the Agricultural Census. b, c In years 2005, 2011 and 2012: b — as of the end of July, c — estimated data. U w a g a. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0. d See general notes, item 5 on page 324

TABL. 12 (230). **DRÓB**^a

Stan w końcu roku

POULTRY^a

End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt.	5421,6	5488,0	5230,2	3871,0	3794,2	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	1330,6	1273,2	1173,4	1009,4	1009,4	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	77,9	31,0	26,2	81,5	81,5	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	67,2	53,5	40,9	39,0	39,0	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	470,1	433,4	395,6	357,3	357,3	<i>Ducks^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	.	1062,9	1017,0	776,3	768,2	<i>Hens per 100 ha of ds agricultural land^c in ha</i>
w tym nioski	.	246,6	228,2	202,4	204,4	<i>of which laying hens</i>

a W wieku powyżej 2 tygodni. b Łącznie z drobiem pozostałym. c Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 324.

a More than 2 weeks old. b Including other poultry. c See general notes, item 5 on page 324

TABL. 13 (231). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO**^a*PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER*^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W TYSIĄCACH SZTUK <i>IN THOUSAND HEADS</i>						
Bydło (bez cieląt)	41,1	52,4	67,9	72,8	72,6	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	24,0	11,8	40,9	29,7	29,5	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	622,1	459,1	408,1	427,9	417,3	<i>Pigs</i>
Owce	0,2	0,5	0,8	1,0	1,0	<i>Sheep</i>
Konie	4,2	7,2	6,4	7,4	7,4	<i>Horses</i>
W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ <i>IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT</i>						
Bydło (bez cieląt)	21,0	29,2	37,5	39,5	39,4	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	2,4	1,1	2,9	2,9	2,8	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	71,9	57,8	51,1	58,3	57,2	<i>Pigs</i>
Owce	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>Sheep</i>
Konie	2,2	4,1	3,4	3,9	3,9	<i>Horses</i>
Drób	29,8	46,0	58,0	60,3	59,6	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	<i>Goats and rabbits</i>

a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (232). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	95,8	101,5	110,5	119,6	<i>Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) meat and fats</i>
mięso i tłuszcze	90,8	95,8	103,7	112,4	
wołowe	11,0	15,3	19,2	20,5	<i>beef</i>
cielęce	1,5	0,7	1,7	1,7	<i>veal</i>
wieprzowe	56,1	45,1	39,9	45,5	<i>pork</i>
baranie	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>mutton</i>
końskie	1,2	2,1	1,8	2,1	<i>horseflesh</i>
drobiowe	20,9	32,2	40,6	42,2	<i>poultry</i>
kozy i królicze ^b	0,3	0,3	0,4	0,4	<i>goat and rabbit^b</i>
podroby	5,0	5,8	6,8	7,3	<i>pluck</i>
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
OGÓŁEM	.	196,7	214,8	239,9	TOTAL

a W wadze poubojowej cieplej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. b łącznie z dziczyzną. c Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 324.

a *In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. b Including game. c See general notes, item 5 on page 324.*

 TABL. 15 (233). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka: w milionach litrów	353,2	366,1	383,9	313,5	310,3	<i>Milk production: in million litres</i>
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	.	70,9	74,6	62,9	62,8	<i>per 100 ha agricul- tural land^a in thous. l</i>
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3620	4412	4863	4287	4268	<i>Average annual quantity of milk per cow in l</i>
Produkcja jaj w mln szt.	327,2	256,1	210,3	219,9	219,2	<i>Egg production in mln units</i>
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	199	221	173	202	202	<i>Average annual number of eggs per laying hen in units</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 324.

a *See general notes, item 5 on page 324.*

TABL. 16 (234). CIĄGNIKI ROLNICZE

Stan w czerwcu
 AGRICULTURAL TRACTORS
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach	2005	78810	78654	In units
	2010 ^a	83042	82864	
Powierzchnia użytków rolnych ^b na 1 ciągnik w ha	2005	.	.	Agricultural land area ^b per tractor in ha
	2010 ^a	6,2	6,2	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego; dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 324

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata

^a Data of the Agricultural Census; for farms conducting agricultural activity. ^b See general notes, item 5 on page 324
 Note. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years

TABL. 17 (235). ZUŻYCIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH
 W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK
 CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS
 OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywi- dualne of which private farms	
W TONACH IN TONNES						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	46865	44587	47882	47249	46632	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	24795	25526	24648	28281	27905	nitrogenous
fosforowe	12091	9326	11176	9077	8957	phosphatic
potasowe	9979	9735	12058	9890	9770	potassic
Nawozy wapniowe ^c	45686	5214	2246	3982	3534	Lime fertilizers ^c
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in kg						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	.	86,4	93,1	94,8	94,4	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	.	49,4	47,9	56,7	56,5	nitrogenous
fosforowe	.	18,1	21,7	18,2	18,1	phosphatic
potasowe	.	18,9	23,4	19,8	19,8	potassic
Nawozy wapniowe ^c	.	10,1	4,4	8,0	7,2	Lime fertilizers ^c

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. ^d Patrz uwagi ogólne, ust 5 na str. 324.

^a Data of the Agricultural Census 2010. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. ^d See general notes, item 5 on page 324.

TABL. 18 (236). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)
 VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ŻŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
OGÓŁEM	679434,4	860975,1	1028251,9	1179928,3	1162591,2	TOTAL
Produkty roślinne	214407,0	255505,9	346449,8	418354,2	410706,2	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	12582,2	32459,7	45900,0	77999,8	74429,8	Cereals
w tym zboża podstawowe	10806,3	29161,2	37980,7	62240,7	58841,1	of which basic cereals
pszenica	8044,0	20808,7	28968,2	43498,3	41842,1	wheat
żyto	523,9	255,1	603,5	432,6	406,5	rye
jęczmień	1794,9	5597,5	6339,4	14570,1	13011,3	barley
owies i mieszanki						
zbożowe	226,9	277,8	286,9	761,2	753,5	oats and cereal mixed
pszenżyto	216,6	2222,0	1782,7	2978,5	2827,8	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	12090,1	31101,0	44334,7	74954,5	71600,4	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża						
podstawowe	10314,1	27847,7	36415,3	59221,6	56038,0	of which basic cereals
pszenica	7806,1	19936,2	27882,2	41665,3	40009,0	wheat
żyto	523,9	236,8	561,7	432,6	406,5	rye
jęczmień	1663,1	5431,4	6053,9	13612,6	12269,9	barley
owies i mieszanki zbożowe	156,7	219,2	239,4	532,6	524,9	oats and cereal mixed
pszenżyto	165,4	2024,1	1678,1	2978,5	2827,8	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	3598,7	6106,7	3906,2	4777,7	4777,7	Edible pulses ^b
Ziemniaki	639,6	2121,3	1921,0	1520,2	1486,0	Potatoes
Buraki cukrowe	70181,1	28349,6	38066,6	20241,5	19980,6	Sugar beets
Rzepak i rzepik	7021,4	18817,5	14562,7	27031,8	23700,0	Rape and turnip rape
Warzywa	13614,5	28527,9	39287,9	25853,8	25467,7	Vegetables
Owoce	89835,8	111639,7	180607,7	229817,6	229807,4	Fruit
Produkty zwierzęce	465027,5	605469,2	681802,1	761574,1	751885,0	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	310074,4	436925,2	491149,5	564601,4	558666,1	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	72301,6	109142,6	124918,7	120548,5	120420,4	cattle (excluding calves)
cielęta	5607,5	1524,1	675,8	1131,1	1102,7	calves
trzoda chlewna	158548,5	181349,5	196383,6	240197,3	238027,4	pigs
owce	14,7	27,7	3,3	-	-	sheep
konie	9031,3	12036,7	11251,4	15940,7	15940,7	horses
drób	64570,8	132844,6	157916,6	186783,8	183175,0	poultry
Mleko krowie	152103,4	152493,7	180134,9	187566,2	183849,1	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	316,4	10,4	9,5	72,4	35,7	Consumer hen eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in zł						
OGÓŁEM	.	1667,6	1999,5	2366,3	2353,8	TOTAL
Produkty: roślinne	.	494,9	673,7	839,0	831,5	Products: crop
zwierzęce	.	1172,7	1325,8	1527,3	1522,3	animal

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej. d Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 324.

a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing. c In live weight. d See general notes, item 5 on page 324

TABL. 19 (237). SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH

PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
Zboża w t	36424	62025	59145	94135	90038	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	31654	56103	48325	74803	70922	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	23216	36855	36081	50552	48746	<i>wheat</i>
żyto	1858	701	857	622	587	<i>rye</i>
jęczmień	5273	12331	8520	18630	16764	<i>barley</i>
owies i mieszanki						
zbożowe	619	865	446	1162	1154	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	688	5351	2421	3837	3671	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	35108	59955	57288	90853	86996	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	30338	54062	46468	71535	67894	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	22565	35678	34835	48671	46865	<i>wheat</i>
żyto	1858	669	799	622	587	<i>rye</i>
jęczmień	4971	12013	8190	17557	15931	<i>barley</i>
owies i mieszanki						
zbożowe	403	700	365	848	840	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	541	5002	2279	3837	3671	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	1579	2195	1608	2019	2019	<i>Edible pulses^a in t</i>
Ziemniaki w t	1528	3604	3249	5919	5812	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	383518	263691	257866	169259	166859	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepak w t	9937	14902	8039	13548	12030	<i>Rape and turnip rape in t</i>
Warzywa w t	22976	30410	41716	29466	29278	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	125985	127938	155782	243755	243748	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^d w t	79830	113203	108538	112049	110864	<i>Animals for slaughter^d in t</i>
bydło (bez cieląt)	16749	24419	22588	18326	18294	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	679	181	77	142	136	<i>calves</i>
trzoda chlewna	40935	46887	42339	44875	44470	<i>pigs</i>
owce	3	3	0	-	-	<i>sheep</i>
konie	1302	1901	1650	1969	1969	<i>horses</i>
drób	20162	39812	41884	46737	45995	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso						<i>Animals for slaughter in terms of meat</i>
(łącznie z tłuszczami) ^c w t	55947	78480	74855	78451	77596	<i>(including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	182704	161086	162225	166718	164045	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	1791	63	28	438	144	<i>Consumer hen eggs in thous. units</i>

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (238). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	324	2592	463	4918
2010	928	9270	315	3852
2011	1009	10791	287	3510
2012	1077	11409	211	3142

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
 Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

 TABL. 21 (239). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE**^a

Stan w dniu 10 III
 MAJOR GAME SPECIES^a
 As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2011	2012	GAME SPECIES
	W SZTUKACH		IN HEADS		
Łosie	87	117	139	188	Moose
Daniele	87	46	117	131	Fallow deer
Muflony	-	-	-	-	Mouflons
	W TYSIĄCACH SZTUK		IN THOUSAND HEADS		
Jelenie	1,4	2,1	2,3	2,6	Deer
Sarny	11,2	15,3	17,2	18,3	Roe deer
Dziki	1,8	3,9	4,7	4,8	Wild boars
Lisy	6,6	6,2	6,6	6,6	Foxes
Zające	24,2	29,4	33,6	33,6	Hares
Bażanty	19,3	27,7	29,1	31,0	Pheasants
Kuropatwy	36,1	38,7	28,1	24,3	Partridges

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (240). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2011/12	2012/13	GAME SPECIES
Łosie	-	-	-	-	Moose
Jelenie	277	339	403	545	Deer
Daniele	7	13	14	14	Fallow deer
Sarny	1567	2091	2585	3072	Roe deer
Dziki	759	2418	1916	2663	Wild boars
Lisy	5044	4091	4118	4252	Foxes
Zające	3103	2847	1643	3103	Hares
Bazanty	5613	6520	7932	9578	Pheasants
Kuropatwy	6518	1079	327	425	Partridges

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.

b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych
 a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year.

b Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate General of the State

TABL. 23 (241). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**
 Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS
 As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^a	85	92	92 ^b	94	number ^a
członkowie ^c	2569	6686	3663	3465	members ^c
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	199	203	203	203	number
powierzchnia w tys. ha	1003,9	1031,8	1036,9	1036,1	area in thous. ha
w tym na gruntach leśnych	279,2	312,6	313,2	316,4	of which on forest land

a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. b 2010 r. c Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data grouped according to the seat of hunting club. b 2010. c Data grouped according to the seat of member of hunting club.

Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo Forestry

TABL. 24 (242). **POWIERZCHNIA GRUNTOW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha	329463	333622	334336	334766	TOTAL in ha
Lasy	323235	327113	327769	328219	Forests
Publiczne	236204	235393	235411	235202	Public
zalesione	234573	233274	233431	233291	wooded
niezalesione	1631	2119	1979	1911	non-wooded
własność Skarbu Państwa	235345	243521	234498	234254	owned by the State Treasury
zalesione	233758	232428	232552	232376	wooded
niezalesione	1587	2094	1946	1878	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów					managed by the State
Państwowych	223782	223794	223803	223830	Forests
zalesione	222360	221912	222085	222124	wooded
niezalesione	1423	1882	1718	1706	non-wooded
parki narodowe	7079	7089	7089	7089	national parks
zalesione	7079	7089	7089	7089	wooded
niezalesione	1	1	1	1	non-wooded
własność gmin ^a	859	872	913	948	gmina ^a owned
zalesione	815	847	880	915	wooded
niezalesione	44	25	33	33	non-wooded
Prywatne	87030	91720	92359	93017	Private
zalesione	83751	88585	89160	89810	wooded
niezalesione	3279	3135	3198	3207	non-wooded
Grunty związane z gospodarką					Land connected with
leśną	6229	6509	6567	6547	silviculture
LESISTOŚĆ w %	27,6	27,9	28,0	28,0	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI ŁĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA W %	28,1	28,5	28,6	28,6	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP IN %

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2008–2012 edycjach rocznika.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2008–2012 by the Bureau for Forest of the Yearbook.

TABL. 25 (243). **POWIERZCHNIA LASÓW**
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona		
			razem total	drzewostany	
				w klasie wieku	
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	
1	OGÓŁEM TOTAL	327769	97,1	10,3	15,9
2	w tym of which w zarządzie Lasów Państwowych managed by the State Forests	223803	98,5	11,1	12,8
3	las prywatne private forests	92359	93,5	9,6	24,9

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

L.p.	GATUNKI DRZEW	Ogółem Total	
		w ha in ha	w odsetkach
1	OGÓŁEM	327770	100,0
2	Drzewa iglaste	246529	75,2
	w tym:		
3	sosna	210850	64,3
4	świerk	3849	1,2
5	jodła	29570	9,0
6	Drzewa liściaste	81241	24,8
	w tym:		
7	buk	18112	5,5
8	dąb	22624	6,9
9	grab	3597	1,1
10	brzoza	16700	5,1
11	olsza	12323	3,8
12	osika	2642	0,8

a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych

a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich

Management and Geodesy; data are not strictly comparable with the data published in the previous editions

<i>Of which wooded area in % of grand total area</i>					L.p.
<i>tree stands</i>					
<i>in age group</i>				<i>w klasie odnowienia^a i o budowie przerębowej^a in renewal class^a with a troughfell construction</i>	
III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)		
24,3	21,2	15,4	6,5	3,5	1
18,6	22,5	20,4	8,0	5,1	2
40,5	16,1	1,6	0,8	-	3

<i>W tym Of which</i>		<i>SPECIES OF TREES</i>	<i>No.</i>	
<i>w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests</i>	<i>las prywatne private forests</i>			
<i>in percent</i>				
	100,0	100,0	TOTAL	1
	78,6	71,4	<i>Coniferous trees</i>	2
	64,9	66,7	<i>of which:</i>	
	1,4	0,6	<i>pine</i>	3
	11,5	3,7	<i>spruce</i>	4
	21,4	3,7	<i>fir</i>	5
		28,6	<i>Broadleaved trees</i>	6
			<i>of which:</i>	
	4,7	0,7	<i>beech</i>	7
	7,3	6,8	<i>oak</i>	8
	1,2	1,1	<i>hornbeam</i>	9
	3,6	9,1	<i>birch</i>	10
	3,0	6,1	<i>alder</i>	11
	0,4	2,0	<i>aspen</i>	12

TABL. 26 (244). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ <i>Gross^a grand total timber in thous. m³</i>	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej		
			razem <i>total</i>	drzewostany	
				w klasie wieku	
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	
1	OGÓŁEM TOTAL w tym <i>of which</i>	79718	99,8	0,8	9,9
2	w zarządzie Lasów Państwowych <i>managed by the State Forests</i>	56624	100,0	0,6	7,5
3	las prywatne <i>private forests</i>	19060	99,4	1,6	19,1

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

L.p.	GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a <i>Gross^a total timber</i>	
		w tys. m ³ <i>in thous m³</i>	w odsetkach
1	OGÓŁEM	79718	100,0
2	Drzewa iglaste	63318	79,5
	w tym:		
3	sosna	54086	67,9
4	świerk	799	1,0
5	jodła	7827	9,8
6	Drzewa liściaste	16400	20,5
	w tym:		
7	buk	5196	6,5
8	dąb	4169	5,2
9	grab	610	0,8
10	brzoza	2129	2,7
11	olsza	2668	3,3
12	osika	500	0,6

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. c Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych

a *Overbark*. b *Trees not felled in the assumed throughfall order*. c *Including regeneration class*
Source: data of the Directorate General of the State Forests.

<i>Of which wooded area in % of grand total area</i>							L.p.
<i>tree stands</i>					<i>przestoje^b hold-over trees^b</i>		
<i>in age group</i>				<i>w klasie odnowienia^c i o budowie przerębowej in renewal class^c with a troughfell construction</i>			
<i>III (41-60)</i>	<i>IV (61-80)</i>	<i>V (81-100)</i>	<i>VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)</i>				
24,7	27,1	22,3	9,6	4,8	0,6	1	
17,4	27,7	28,6	11,2	6,5	0,5	2	
51,5	22,9	1,7	1,6	-	1,0	3	

<i>W tym Of which</i>		<i>SPECIES OF TREES</i>	<i>No.</i>
<i>w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests</i>	<i>las prywatne private forests</i>		
<i>in percent</i>			
	100,0	100,0 TOTAL	1
	83,9	75,5 <i>Coniferous trees</i>	2
	69,6	70,9 <i>of which:</i>	3
	1,2	0,4 <i>pine</i>	4
	12,2	3,8 <i>spruce</i>	5
	16,1	24,5 <i>fir</i>	6
		24,5 <i>Broadleaved trees</i>	
		<i>of which:</i>	
	4,6	0,5 <i>beech</i>	7
	5,1	6,7 <i>oak</i>	8
	0,8	0,7 <i>hornbeam</i>	9
	1,8	5,6 <i>birch</i>	10
	2,3	7,1 <i>alder</i>	11
	0,3	1,6 <i>aspen</i>	12

TABL. 27 (245). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasu- ry</i>	
w ha in ha							
Powierzchnia produkcyj- na szkólek leśnych (stan w dniu 31 XII)	100	88	87	82	82	82	- <i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	2095	2014	2034	2045	1562	1562	483 <i>Renewals and afforesta-</i>
odnowienia	1630	1705	1679	1741	1554	1554	187 <i>tions renewals</i>
sztuczne	1725	1740	1693	1724	1332	1332	391 <i>artificial</i>
zrębów ^b	1218	1353	1258	1362	1294	1294	68 <i>felling sites ^b</i>
							<i>blanks and irregu-</i>
halizn i plazowin	42	79	80	58	30	30	28 <i>open stands</i>
naturalne	370	273	341	322	230	230	92 <i>natural</i>
zalesienia ^c	465	308	356	305	8	8	296 <i>afforestations ^c</i>
							<i>Corrections and</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	168	184	188	244	151	151	93 <i>supplements ^d</i>
Pielęgnowanie ^e	9438	9761	10750	10316	9724	9724	592 <i>Tending ^e</i>
w tym:							<i>of which:</i>
upraw	5969	6870	7468	7282	6690	6690	592 <i>crops</i>
młodników	3310	2883	3281	3033	3033	3033	- <i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	123	8	1	1	1	1	- <i>introduction of unde- rgrowth ^f</i>
Melioracje	1589	1413	1638	1428	1428	1428	- <i>Drainage</i>

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a *Estimated data.* ^b *Including renewals protected by tree stands.* ^c *Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan.* ^d *Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings.* ^e *Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years.* ^f *Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.*

TABL. 28 (246). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			lasy prywatne <i>private forests</i>
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³	933,6	1081,4	1194,9	1213,8	1138,4	1138,3	75,4 TOTAL in dam³	
Grubizna	901,8	1049,9	1150,5	1170,4	1095,0	1094,8	75,4 Timber	
Grubizna iglasta	673,3	825,9	898,6	899,0	840,0	839,9	59,0 <i>Coniferous</i>	
w tym drewno:							<i>of which:</i>	
wielkowymiarowe	385,0	478,1	508,2	499,7	459,2	459,1	40,5 <i>large-size wood</i>	
średniowymiarowe							<i>medium-size wood</i>	
do przerobu przemysłowego	203,9	256,9	295,3	301,9	291,0	290,9	11,0 <i>for industrial uses</i>	
Grubizna liściasta	228,5	224,0	251,9	271,3	254,9	254,9	16,4 <i>Non-coniferous</i>	
w tym drewno:							<i>of which:</i>	
wielkowymiarowe	85,2	82,7	88,5	91,8	82,5	82,5	9,4 <i>large-size wood</i>	
średniowymiarowe							<i>medium-size wood</i>	
do przerobu przemysłowego	111,4	107,4	118,9	129,7	126,7	126,7	3,1 <i>for industrial uses</i>	
Drewno małowymiarowe^b	31,7	31,5	44,4	43,5	43,5	43,5	- Slash^b	
Do przerobu przemysłowego	2,0	0,3	1,7	1,5	1,5	1,5	- <i>Slash for industrial uses</i>	
Opałowe	30,1	31,2	42,6	42,0	42,0	42,0	- <i>Slash for fuel</i>	
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	279,0	321,0	351,0	356,6	465,5	467,4	81,1 TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³	

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. b Wyłącznie w lasach publicznych.

U w a g a. Dla prezentowanych lat nie pozyskano karpiny.

a Excluding logging (large timber) from plantings. b Exclusively in public forests

Note. For presented years the stump wood wasn't gained.

TABL. 29 (247). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIŃ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywatnych of which on private land	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha	5	1	6	8	-	Production area of nurseries a in ha
Sadzenie w szt.: drzew	111700	22612	14370	21515	7466	trees
krzewów	36923	27654	35723	42348	17221	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	15001	30578	22295	22266	16840	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	1045	10886	3747	3897	3147	coniferous
w tym drewno wielko-wymiarowe ogólnego przeznaczenia	574	4978	1970	2100	1730	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	13956	19692	18548	18369	13693	non-coniferous
w tym drewno wielko-wymiarowe ogólnego przeznaczenia	3726	6720	6214	5813	4793	of which large-size general purpose wood

a Stan w dniu 31 XII. b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a As of 31 XII. b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (248). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pożary	849	257	700	914	Number of fires
w tym: podpalenia	706	213	539	626	
nieostrożność dorosłych	139	40	128	233	of which: arsons negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	673,74	125,52	308,39	825,26	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	553,43	106,24	239,12	569,17	
nieostrożność dorosłych	119,56	18,67	63,88	244,14	of which: arsons negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,79	0,49	0,44	0,90	Average forest areas burned by fire in ha

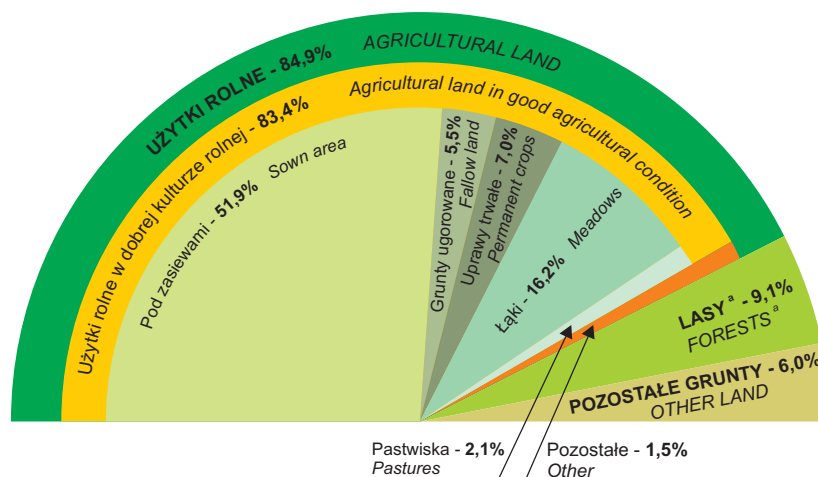
a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

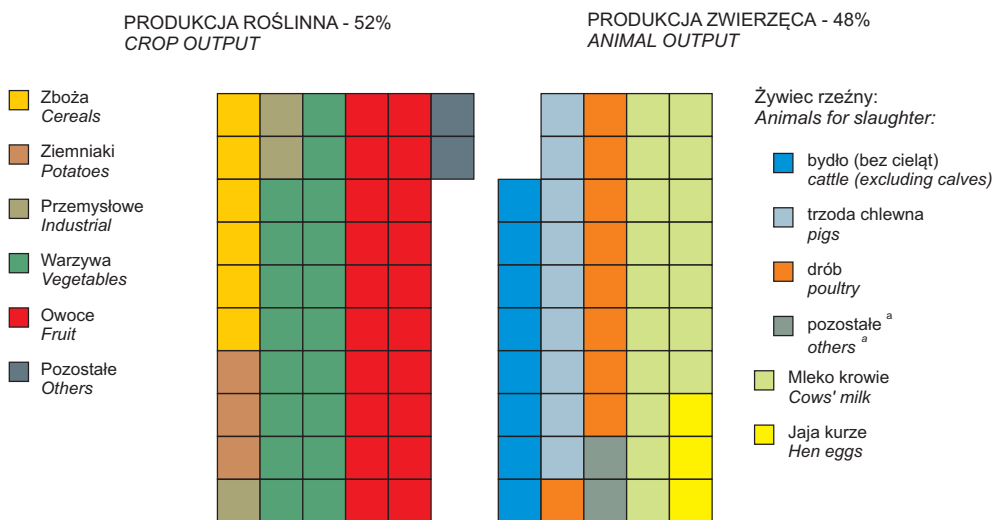
S o u r c e: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2012 R.
LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2012

^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.
^a Including land connected with silviculture.

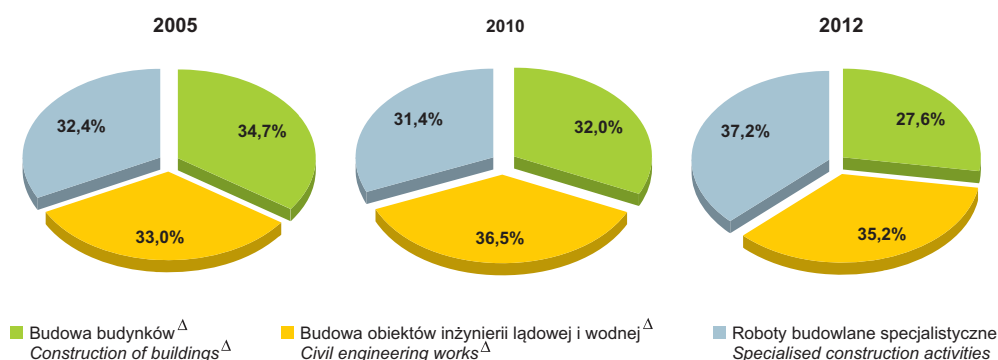
STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2011 R. (ceny stałe 2010 r.)
STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2011 (constant prices 2010)

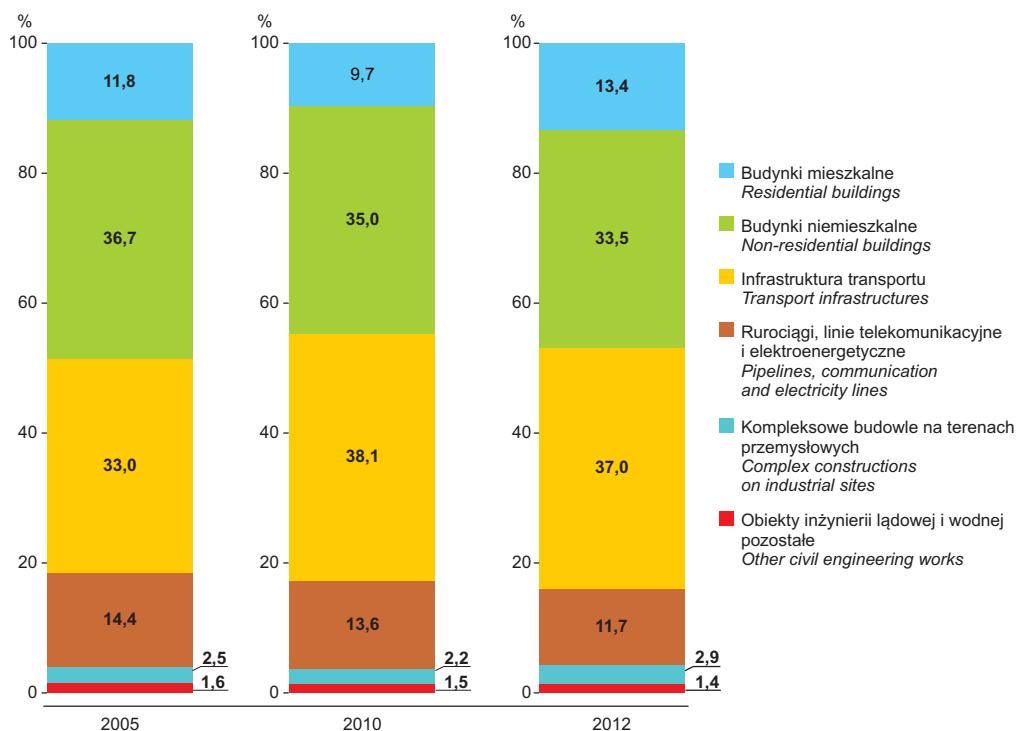
^a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki
^a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBL PRODUCTION ^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISION

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
 BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.
^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Świętokrzyskie voivodship without subcontractors participation.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) do sekcji: Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja".

Dane w tablicy 4 o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja".

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU).

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje niezgodne" z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 1, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

Data in table 4 regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production. Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in the case of concluding

pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;

- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 27.

Jako **cenę stałą** w 2012 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD) do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmującej

an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;

- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 27.*

***As constant prices** since 2012 were adopted 2010 constant prices (2010 average current prices).*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

*6. Data concerning **employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.*

Employed in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;*
- 2) *agents;*
- 3) *persons engaged in outwork.*

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 1, in the section “Construction”, employing more than 9 persons.

2. Construction and assembly production concerns activity realized domestically and in-

muje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zleceńiodawców.

3. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 25.

4. Dane o produkcji budowlano--montażowej prezentuje się w **cenach producenta**, ze względu na niewystępowanie dotacji do produktów oraz podatku akcyzowego.

5. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytku według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

6. Dane o **budynkach oddanych do użytku** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków — budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków — budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

7. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

cludes construction works with an investment and a restoration — conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

3. Data according to NACE rev. 1 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

4. Data concerning construction and assembly production are presented in **producer's prices** due to the lack of subsidies for products as well as the excise tax.

5. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

6. Data on **buildings completed** (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings — newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings — newly built and expanded buildings (the expanded part only).

7. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concern hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contact, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

TABL. 1 (249). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2011=100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące		current prices			
OGÓŁEM TOTAL	14345,2	19217,7	22521,4	22297,2	100,0	98,4
sektor publiczny <i>public sector</i>	1650,5	1386,1	1347,8	1425,7	6,4	x
sektor prywatny <i>private sector</i>	12694,8	17831,6	21173,5	20871,4	93,6	x
Przetwórstwo przemysłowe	12053,5	15390,1	18439,7	18232,7	81,8	98,7
Manufacturing						
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	1953,8	1862,8	2338,1	2614,1	11,7	106,7
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	53,0	112,8	53,0	55,3	0,2	102,1
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	229,3	122,8	201,6	224,9	1,0	109,9
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	270,7	574,2	859,1	1044,4	4,7	116,9
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	#	#	593,7	664,5	3,0	114,5
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	310,5	228,9	193,5	176,7	0,8	92,4
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	#	50,8	57,5	58,0	0,3	97,2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	337,1	502,9	546,2	555,4	2,5	102,7
Produkcja wyrobów z pozostałych mine- ralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	3331,6	4335,8	5287,3	4937,2	22,1	94,3

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons

TABL. 1 (249). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a** (cd.)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2011=100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące		current prices			
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	1310,4	2063,6	2580,9	2101,1	9,4	85,2
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	45,2	21,8	11,9	16,2	0,1	133,9
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	227,7	397,4	419,5	459,9	2,1	109,5
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	977,4	1040,7	1012,0	997,4	4,5	96,9
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	306,8	557,9	676,2	787,1	3,5	121,7
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	56,1	68,9	81,3	65,4	0,3	85,9
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	#	#	42,2	51,8	0,2	112,7
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	211	250,9	317,6	323,1	1,4	100,7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons

TABL. 1 (249). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a** (dok.)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		2011=100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	
	ceny bieżące		current prices			
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	288,0	837,7	1040,0	1141,0	5,1	105,5
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	118,0	187,9	201,2	209,8	0,9	101,1
Water collection, treatment and supply						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	151,4	576,4	746,9	824,3	3,7	105,9
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons

TABL. 2 (250). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH
GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a** (ceny bieżące)
**SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC
ENTITIES IN INDUSTRY^a** (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				
OGÓŁEM	14345,2	19217,7	22521,4	22297,2	TOTAL
podmioty o liczbie zatrudnionych:					entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	1621,2	2526,5	3267,7	3252,6	49 persons and less
50–249	4078,1	5127,1	5609,7	5994,5	50–249
250–499	3240,4	3008,6	5864,7	3924,5	250–499
500–999	2174,9	4208,8	2639,4	4174,2	500–999
1000 osób i więcej	3230,6	4346,7	5139,8	4951,3	1000 persons and more

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons

TABL. 3 (251). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2011	2012		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Tłuczeń kamienny w rodzaju stosowanego jako kruszywo do betonu, tłuczeń drogowy lub do innych celów budowlanych (kruszywo mineralne łamane zwykle) w tys. t	6907,5	14931,2	20696,8	15223,5	24,6	Crushed stone of a kind used for concrete aggregates, for roadstone and for other construction use in thous. t
Mineralne środki dla rolnictwa wapniowe i wapniowo-magnezowe (tlenkowe i węglanowe) w tys. t	524,9	692,8	798,1	726,7	34,9	Calcium fertilizers and calcium-magnesium fertilizers in thous. t
Mięso drobiowe w tys. t	17,1	33,2	29,1	33,5	1,7	Poultry meat in thous. t
Wędliny ^b w tys. t	17,7	31,7	42,1	34,8	4,6	Cured meat products ^b in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	.	128,2	236,5	431,6	5,7	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^c w tys. hl	588,4	421,1	399,9	386,1	1,4	Processed liquid milk ^c in thous. hl
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^d w tys. t	3,2	3,2	2,9	3,3	1,9	Butter and dairy spreads in thous. t
Sukienki, spódnice i spódnico-spodnie damskie lub dziewczęce w tys. szt.	316	128	107	149	3,2	Women's or girls' dresses, skirts and culottes in thous. units
Tarcica w dam ³ w tym iglasta	94,6	231,9	306,2	354,5	9,3	Sawnwood in dam ³ of which coniferous
Szyby zespolone jednokomorowe w tys. m ²	3074	3598	3947	3875	29,6	Double glazed units in thous. m ²
Płytki ceramiczne i płyty chodnikowe w tys. m ²	17609	29034	33946	37343	34,5	Ceramic tiles and flags in thous. m ²
Wapno w tys. t	695,7	1046,3	1169,1	1012,7	56,3	Lime in thous. t

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób ^b Bez drobiowych; w 2005 r. bez końskich, dziczyny i królików. ^c Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji. ^d Otrzymywane z mleka.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Excluding cured poultry meat; in 2005 excluding horseflesh, game and rabbit. ^c Including milk for further processing

TABL. 4 (252). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE ^a
 AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
OGÓŁEM	62503	61137	62368	61427
TOTAL				
sektor publiczny <i>public sector</i>	12331	8624	7990	7889
sektor prywatny <i>private sector</i>	50172	52514	54378	53538
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>	2019	2371	2438	2466
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	52580	52912	54069	53174
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	.	7837	7828	7750
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	.	1013	364	350
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	.	2733	3009	2679
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	.	2549	2639	2462
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	.	#	1385	1382
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	.	1074	741	693
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	.	242	258	232
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	.	2062	2231	2231
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	.	8789	9497	9705

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad

TABL. 4 (252). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE**^a (dok.)
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products</i> ^Δ	.	10193	10951	10879
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	.	66	91	59
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	.	2132	1632	1634
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	.	4299	3966	3971
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	.	2513	2989	2690
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	.	456	548	436
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	.	#	286	361
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	.	1742	2097	2094
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	4296	1672	1605	1581
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	3608	4181	4256	4206
w tym: <i>of which:</i>				
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	.	2237	2110	2015
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	.	1514	1410	1410

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad

TABL. 5 (253). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
	w zł in zł			
OGÓŁEM	2080,17	2902,35	3097,31	3242,49
TOTAL				
sektor publiczny <i>public sector</i>	2392,01	3220,82	3419,94	3625,44
sektor prywatny <i>private sector</i>	2009,20	2849,99	3049,90	3186,06
Górnictwo i wydobywanie	2200,75	4173,24	4755,67	4684,20
Mining and quarrying				
Przetwórstwo przemysłowe	1570,00	2758,75	2940,52	3091,09
Manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	.	2087,79	2222,16	2336,66
Produkcja wyrobów tekstylnych <i>Manufacture of textiles</i>	.	1844,64	1612,16	1766,64
Produkcja odzieży <i>Manufacture of wearing apparel</i>	.	1465,21	1712,99	1869,95
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	.	1895,13	2121,62	2342,13
Produkcja papieru i wyrobów z papieru <i>Manufacture of paper and paper products</i>	.	#	3449,12	3765,21
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	.	2443,15	2859,46	3068,22
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	.	3597,87	4022,84	4103,74
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	.	2430,59	2626,46	2703,78

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad

TABL. 5 (253). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012
	w zł in zł			
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	.	3663,83	3738,50	3860,44
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products</i> ^Δ	.	2882,32	3130,46	3244,75
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	.	2503,54	2213,83	3351,55
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	.	2553,22	2881,51	3123,34
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	.	3144,78	3144,31	3263,92
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	.	2503,20	2593,28	2692,88
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	.	1791,90	1751,05	1713,78
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	.	#	1943,36	2126,55
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	.	3272,08	3556,41	3799,69
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3445,10	5231,52	5531,52	5831,33
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2290,36	3068,16	3221,25	3338,11
w tym: of which:				
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody <i>Water collection, treatment and supply</i>	.	3298,16	3429,35	3567,17
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	.	2735,69	3028,41	3086,26

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad

Budownictwo

Construction

TABL. 6 (254). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION	
	w mln zł in mln zł					w odsetkach in percent
OGÓŁEM	2481,4	4749,8	4951,3	4728,7	100,0	TOTAL
w tym:						<i>of which</i>
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1062,5	2393,9	2893,9	2614,5	55,3	<i>Entities employing more than 9 persons</i>
Budowa budynków*	368,2	766,6	734,8	721,3	15,3	<i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ³	350,2	874,5	1141,3	921,6	19,5	<i>Civil engineering works</i>
Roboty budowlane specjalistyczne	344,1	752,9	1017,8	971,5	20,5	<i>Specialised construction activities</i>

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Świętokrzyskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (255). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH**
(ceny bieżące)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Works with an investment character	Roboty o charakterze remontowym Works with a renovation (restoration) character	SPECIFICATION
			w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM	2005	1062,5	761,0	301,4	TOTAL
	2010	2393,9	1629,5	764,5	
	2011	2893,9	2487,0	406,8	
	2012	2614,5	1994,1	620,4	
Budynki					Buildings
Budynki mieszkalne		349,4	229,6	119,8	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne		39,0	15,3	23,8	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		222,5	166,7	55,9	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania		87,8	47,7	40,1	<i>residences for communities</i>

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Świętokrzyskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (255). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH**
(ceny bieżące) (dok.)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS
(current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakte- rze inwesty- cyjnym <i>Works with an invest- ment character</i>	Roboty o charakte- rze remonto- wym <i>Works with a renovation (resto- ration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł <i>in mln zł</i>		
Budynki niemieszkalne	876,9	676,9	200,0	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	43,7	25,5	18,2	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	164,3	154,4	9,9	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	226,7	156,0	70,7	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	15,1	5,6	9,5	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	131,4	93,3	38,1	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	273,1	228,2	44,9	<i>public entertainment, education, ho- spital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	22,5	13,9	8,6	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	1388,1	1087,6	300,6	<i>Civil engineering works</i>
Infrastruktura transportu				<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	654,2	543,8	110,5	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrz- nych lub podwieszanych	39,5	36,1	3,5	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	0,8	0,2	0,7	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	234,5	155,0	79,5	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	39,1	39,1	0,1	<i>waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	96,9	76,5	20,5	<i>Pipelines, communication and electricity lines long-distance pipelines, commu- nication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablo- we rozdzielcze	209,2	172,5	36,7	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	76,2	43,2	33,0	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozosta	37,6	21,3	16,3	<i>Other civil engineering works</i>

a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa świętokrzyskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Realized by enterprises which have a seat of board in the Świętokrzyskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (256). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA ^a
BUILDINGS COMPLETED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Budynki ^b	1877	2078	2421	2778	Buildings ^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciowe ^c	1328	1471	1899	2085	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
miasta	806	737	794	852	urban areas
wieś	1071	1341	1627	1926	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	1754	1899	2253	2623	Of which private buildings ^d
miasta	721	604	662	747	urban areas
wieś	1033	1295	1591	1876	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszka- niach i wielomieszkańciowe ^c	1298	1412	1824	2059	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	456	486	427	564	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	166	157	168	252	of which farm buildings
Kubatura ^e w dam ³	2406,8	3282,8	3959,7	3557,0	Cubic volume ^e in dam ³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciowe ^c	1090,3	1184,1	1554,3	1643,7	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling resi- dential buildings ^c
miasta	1286,5	1979,2	2550,6	1603,9	urban areas
wieś	1120,3	1303,6	1409,1	1953,0	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	1492,2	2177,6	2434,8	2460,7	Of which private buildings ^d
miasta	645,4	1151,0	1223,2	859,8	urban areas
wieś	846,9	1026,6	1211,6	1600,9	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszka- niach i wielomieszkańciowe ^c	933,3	945,4	1261,9	1465,0	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne	533,0	1229,1	1162,9	986,0	non-residential
w tym gospodarstw rolnych	144,7	140,0	212,7	367,4	of which farm buildings

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 357. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy)

a See general notes, item 5 on page 357. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings).

d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (257). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
BUDYNKI ^b BUILDINGS ^b					
Budynki mieszkalne	1329	1472	1902	2087	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1328	1471	1899	2085	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	1301	1436	1817	2030	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	1	3	2	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	548	606	519	691	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwatero- wania turystycznego	4	15	13	13	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	5	9	17	17	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	125	136	109	135	Wholesale and retail trade buildings Communication buildings, sta-
Budynki łączności, dworców i terminali	-	3	-	1	tions, terminals and associated buildings
Budynki garaży	142	131	117	162	Garage buildings
Budynki przemysłowe	16	15	11	24	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	57	76	38	53	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	3	18	13	11	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	11	6	5	2	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	7	10	9	8	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	1	21	6	6	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	170	158	175	252	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do spra- wowania kultu religijnego i czynności religijnych	4	3	2	1	Buildings used as places of worship and for religious activities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 357. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy

a See general notes, item 5 on page 357. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion)

TABL. 9 (257). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ CUBIC VOLUME ^d in dam ³					
Budynki mieszkalne	1129,1	1191,2	1579,4	1666,5	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1090,3	1184,1	1554,3	1643,7	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	924,2	962,7	1208,6	1342,5	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	38,8	7,1	25,2	22,8	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1277,7	2091,6	2380,3	1890,5	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	15,6	75,5	62,0	81,1	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	44,5	41,2	96,3	136,1	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	177,1	444,1	776,6	521,0	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	-	3,0	-	0,0	Communication buildings, stations terminals and associated buildings
Budynki garaży	22,2	27,3	53,6	36,8	Garage buildings
Budynki przemysłowe	364,6	509,0	414,6	137,9	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	210,2	225,5	285,2	349,7	Reservoirs, silos and ware- houses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	8,2	105,6	167,7	59,1	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	214,7	63,4	120,7	35,9	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	46,0	161,0	63,5	58,0	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	1,8	271,5	104,6	94,1	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	146,1	140,2	220,0	367,4	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawo- wania kultu religijnego i czynności religijnych	21,1	5,8	12,5	7,8	Buildings used as places of wor- ship and for religious activities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 357. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy

a See general notes, item 5 on page 357. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (258). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
W BUDOWNICTWIE ^a**
*AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES
IN CONSTRUCTION ^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	8836	14114	14837	13826	Average paid employment
Sektor publiczny	202	129	152	113	Public sector
Sektor prywatny	8634	13985	14685	13713	Private sector
Budowa budynków ^Δ	.	5646	5209	4778	Construction of buildings ^Δ
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	.	3488	4471	3732	Civil engineering works ^Δ
Roboty budowlane specjalistyczne	.	4980	5158	5316	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1830,10	2635,88	2764,42	2844,21	Average monthly gross wages and salaries in zł
Sektor publiczny	1857,14	2874,87	3010,25	3258,04	Public sector
Sektor prywatny	1829,47	2633,68	2761,88	2840,80	Private sector
Budowa budynków ^Δ	.	2655,68	2675,45	2827,33	Construction of buildings ^Δ
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	.	2877,07	3110,57	2982,38	Civil engineering works ^Δ
Roboty budowlane specjalistyczne	.	2444,52	2553,70	2762,37	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Dane w przekroju według rodzajów transportu opracowano metodą przedsiębiorstw, z wyjątkiem danych dotyczących przewozów ładunków transportem samochodowym w ujęciu rzeczowym, które od 2004 r. opracowuje się na podstawie wyników reprezentacyjnego badania pojazdów.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 25.

4. **Linia autobusowa** jest stałym połączeniem

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Data in profile according to types of transport are compiled using the enterprise method, except for data regarding carriage of goods by road in tangible terms which since 2004 are compiled on the basis of results from sample survey of vehicles.

The definition of **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 25.

4. **A bus line** is a permanent road link between

drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje podmioty w których usługi transportu samochodowego stanowią podstawową działalność gospodarczą, z tym że dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborom komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

6. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling between these locations on a regular basis according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. Hire or reward road transport includes entities in which road transport services comprise the basis economic activity but data regarding transport of passengers do not include transport by urban road transport fleet (of which taxis).

6. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski, a do 2001 r. — uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks as well as until 2001 — telecommunication service offices.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport*Transport*TABL. 1 (259). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w km in km				
OGÓŁEM^b	707	722	721	721	TOTAL^b
Normalnotorowe	707	722	721	721	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	541	554	553	554	of which electrified
jednotorowe	334	349	348	348	single track
dwu- i więcej torowe	373	373	373	373	double and more tracks
Na 100 km² powierzchni ogólnej	6,0	6,2	6,2	6,2	Per 100 km² of total area

a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

a Data concern PKP network and other entities managing railway network. b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (260). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
OGÓŁEM	12084	13067	13435	13603	11684	TOTAL
miejskie	1475	1493	1596	1616	1559	urban
zamiejskie	10609	11574	11839	11987	10125	non-urban
Krajowe	766	756	755	754	754	National
miejskie	135	132	133	129	129	urban
zamiejskie	631	624	622	626	626	non-urban
Wojewódzkie	1068	1077	1075	1077	1077	Regional
miejskie	148	151	155	155	155	urban
zamiejskie	920	926	920	922	922	non-urban
Powiatowe	5600	5711	5733	5750	5453	District
miejskie	420	413	416	415	409	urban
zamiejskie	5180	5298	5318	5336	5044	non-urban
Gminne	4650	5523	5872	6022	4399	Communal
miejskie	772	797	892	917	866	urban
zamiejskie	3878	4726	4979	5105	3534	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways

TABL. 3 (261). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIAGNIKI ZAREJESTROWANE^a**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM^b	566862	783698	816890	834300	TOTAL^b
w tym:					of which:
Samochody osobowe	377745	539730	563220	578703	Passenger cars
Autobusy	3571	4249	4334	4323	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	85755	114742	119597	120825	Lorries and road tractors ^c
Ciągniki balastowe i rolnicze	67484	84293	87074	86707	Balast and agricultural tractors
Motocykle	29171	35907	37457	38721	Motorcycles

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 372. b Bez trolejbusów. c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

a See general notes, item 3 on page 372. b Excluding trolleybuses. c Including vans.

TABL. 4 (262). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1412	956	861	673	National: number
długość w km	61029	45221	41991	35580	length in km
dalekobieżne: liczba	54	44	39	40	long distance: number
długość w km	13881	12747	12608	12162	length in km
regionalne: liczba	182	127	117	82	regional: number
długość w km	15761	11073	10295	7643	length in km
podmiejskie: liczba	1172	781	701	551	suburban: number
długość w km	31367	21381	19068	15775	length in km
miejskie: liczba	4	4	4	-	urban: number
długość w km	20	20	20	-	length in km
Międzynarodowe: liczba	2	1	2	-	International: number
długość w km	4545	2681	3264	-	length in km

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (263). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY**^a
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy ładunków w tys. t	3630	4161	7036	5660	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	151,0	200,6	176,4	146,3	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	33136	21210	18426	13740	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	24,6	27,4	25,0	27,7	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	678	1328	1570	1669	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	811,5	690,7	1091,7	884,8	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	51	10	13	5	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	2313,2	1933,1	2641,6	1712,8	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (264). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	1906	1574	1520	1393	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	33,6	20,1	18,6	16,7	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków					Road traffic casualties
Śmiertelne	227	197	179	136	Fatalities
na 100 tys. ludności	17,6	15,3	14,0	10,7	per 100 thous. population
Ranni	2580	2017	1861	1712	Injured
na 100 tys. ludności	200,6	157,0	145,4	134,2	per 100 thous. population

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającym pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 7 (265). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	1520	1393	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	1174	1095	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	431	389	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	299	303	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	78	72	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	123	118	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	68	84	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	186	153	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	137	103	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	160	145	<i>Others^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	1174	1095	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe	852	838	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	48	38	<i>Motorcycles</i>
Rowery	82	75	<i>Bicycles</i>
Motorowery	45	33	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	113	89	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	34	22	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	272	222	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	147	97	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	104	71	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	12	5	<i>of motorcycles</i>
rowerami	13	13	<i>of bicycles</i>
motorowery	10	3	<i>of motor-bicycles</i>
samochodami ciężarowymi	4	1	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	4	4	<i>of other vehicles</i>
Pieszych	81	67	<i>Pedestrians</i>

a Zarejestrowanych przez Policję. *b* Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. *c* Łącznie z pojazdami nieustalonymi.
 Z r ó ł o : dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the Police. *b* Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons.
c Including unidentified vehicles.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

Łączność

Communications

TABL. 8 (266). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE**^a
BASIC POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Placówki dla usług pocztowych (stan w dniu 31 XII)	312	308	305	307	Postal service offices (as of 31 XII)
miasta	125	123	124	126	urban areas
wieś	187	185	181	181	rural areas
Nadane (w ciągu roku): przesyłki listowe polecone ^{bc}					Mailed (during the year):
w tys.	7102,4	9089,9	11063,8	9807,8	registered letters ^{bc} in thous.
paczki ^b w tys.	367,8	402,9	528,0	458,5	packages ^b in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^b w tys.	3478,4	1768,5	467,0	2205,3	Postal transfers paid ^b in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	7206,9	6278,7	6823,9	5311,5	Payments to bank accounts in thous.

a Dane dotyczą poczty publicznej (operator publiczny). b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. c W latach 2010-2012 łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością.

a Data concern the public post office (public operator). b In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. c In 2010-2002 including insured letters

TABL. 9 (267). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE**^a
 Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	316	225	186	158	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	251	173	137	113	of which private subscribers ^b
miasta	229	166	133	115	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	173	122	91	76	of which private subscribers ^b
wieś	87	59	53	44	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	78	51	45	37	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	296	203	165	139	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	212	146	114	97	urban areas
wieś	84	57	51	42	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące	1990	1450	1036	507	Public pay telephones
miasta	1418	778	659	369	urban areas
wieś	572	672	377	138	rural areas

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych

a Data concern operators of public telecommunication network. b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności - PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej,
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędом, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują:

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

1) sales of consumer and non-consumer goods in:

- retail sales outlets,
- wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;

2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding the **wholesale sale of com-**

mują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowywanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się

modities include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of stores by organizational form was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops by voivodships was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include public pharmacies.

7. Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Magazyny handlowe (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobno-detalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

8. Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (268). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł.	9877,3	12681,4	13252,7	14030,6	TOTAL in mln zł
W tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					Of which in trade enterprises ^a :
w milionach złotych	2045,0	3228,7	3352,2	3664,1	in million zlotys
w %	20,7	25,5	25,3	26,1	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł.	7678	9870	10353	11000	PER CAPITA in zł

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (269). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP ^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W MILIONACH ŻŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	4356,2	6538,8	7189,9	7443,4	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	66,9	70,4	67,1	77,5	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	19,7	19,6	21,0	22,3	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,1	3,1	2,8	3,8	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	43,1	47,7	43,3	51,4	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	33,1	29,6	32,9	22,5	Non-consumer goods

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (270). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH ^a (ceny bieżące)**
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W MILIONACH ŻŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	10152,8	14870,4	15709,0	14594,4	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	8,6	8,1	7,0	6,9	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	7,4	4,2	0,5	1,6	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	84,0	87,7	92,5	91,5	Non-foodstuff goods ^b

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods

TABL. 4 (271). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW** ^{ab}
Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS ^{ab}
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sklepy	11968	11169	12657	11675	Shops
Domy towarowe	-	-	1	1	Department stores
Domy handlowe	13	10	9	8	Trade stores
Supermarkety	69	104	110	124	Supermarkets
Hipermarkety	6	11	14	15	Hypermarkets
Sklepy powszechnie	165	175	197	198	Grocery stores
Sklepy wyspecjalizowane	373	634	713	823	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	11342	10235	11613	10506	Other shops ^c
Stacje paliw	342	365	360	406	Petrol stations

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 380. b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi

a See general notes, item 5 on page 380. b According to location of shop/petrol station. c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies

TABL. 5 (272). **GASTRONOMIA** ^a
CATERING ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	204	283	272	341	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	65	93	93	113	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	80696	182826	189986	222062	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	60145	154971	162542	190626	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	13326	15883	15184	16555	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (273). **MAGAZYNY HANDLOWE**^a

Stan w dniu 31 XII

TRADE WAREHOUSES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				Secured warehouses:
liczba	604	590	532	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	318,8	412,8	414,5	storage area in thous. m ²
Magazyny zadaszone:				Roofed warehouses:
liczba	80	78	99	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	26,7	35,9	51,4	storage area in thous. m ²
Place składowe:				Storage sites:
liczba	116	133	121	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	294,7	232,2	222,7	storage area in thous. m ²
Silosy i zbiorniki:				Silos and reservoirs:
liczba	365	111	76	number
pojemność w dam ³	22,8	20,7	88,4	capacity in dam ³

a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (274). **TARGOWISKA**

Stan w dniu 31 XII

MARKETPLACES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	81	77	81	81	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	74	70	73	78	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia w tys. m ²	755,1	776	800,7	792,0	area in thous. m ²
w tym sprzedażowa	618,5	647,6	665,7	657,3	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	2951	3463	3784	3724	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	1723	1522	1588	1212	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	83	72	69	65	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	12097,7	12176,7	13708,7	13857,5	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 9 XI 2000 r. o zmianie ustawy o rachunkowości, obowiązującej od 1 I 2002 r. (tekst jednolity Dz. U. 2002, Nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny, aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises for 2000 are presented adjusted to the Act on change of the Act of Accounting dated 9 XI 2000, effective since 1 I 2002 (uniform text Journal of Laws 2002, No. 76, item 694 with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, National Investment Funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net sales revenues of products (goods and services), including allocations to products;
- 2) net sales revenues of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights) received free of charge, including donated assets, assets (cash), as well as damages reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on time deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabywcia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne obejmują: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na prawne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży: produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Saldo zysków i strat nadzwyczajnych sta-

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e., the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future legal liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of: products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Balance of extraordinary profits and losses is the difference between extraordinary profits realized and extraordinary losses borne.

nowi różnicę między zrealizowanymi zyskami nadzwyczajnymi a poniesionymi stratami nadzwyczajnymi. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi, zaniechaniem lub zawieszeniem pewnego rodzaju działalności (w tym również istotną zmianą metod produkcji lub sprzedażą zorganizowanej części jednostki) oraz postępowaniem układowym lub naprawczym.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Od 2002 r. w myśl znowelizowanej ustawy o rachunkowości (art. 37) podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną:

- część bieżąca to podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczone stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**

Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events, certain types of ceased or suspended activity (also including a significant change in the methods of production or the sale of an organised part of an entity) as well as negotiations or improvement.

7. The gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. Since 2002 according to the modified Act of Accounting (art. 37) the income tax consists of the current and the deferred part:

- the current part in the tax presented in the tax declarations for a given reporting period,
- the deferred part constitutes a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. While the reserve is created, irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,

- **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz od 2002 r. krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności i roszczenia, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i od 2002 r. krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne.

U w a g a. Należności z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowy z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych — kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszel-

- **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities excluding special funds,
- **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and since 2002 short-term deferred expenditures) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: inventories, short-term dues and claims, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and since 2002 short-term deferred expenditures.

Note. Dues from deliveries and services since 2002 are included in short-term dues (irrespective of its due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital — in joint stock companies,
- initial capital — in limited liability companies,
- founders' capital — in state owned enterprises,
- participation fund — in co-operatives,
- owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on

kich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

U w a g a. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od 2002 r. są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

the balance day is not longer than one year.

Note. Liabilities from deliveries and services since 2002 are included in short-term liabilities (irrespectively of its due date).

15. *Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.*

TABL. 1 (275). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW
WŁASNOŚCI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	31966,4	43697,5	48973,1	48927,9	Revenues from total activity
sektor publiczny	2857,3	1925,3	1958,4	1998,9	public sector
sektor prywatny	29109,1	41772,2	47014,7	46929,0	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	16950,8	24622,0	28502,3	27489,2	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	13961,6	17758,8	18811,5	19782,7	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	439,4	533,5	723,4	729,6	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	30726,5	41519,8	46585,8	47218,9	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	2836,6	1880,4	1871,7	1869,9	public sector
sektor prywatny	27889,9	39639,4	44714,1	45349,1	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	17158,0	24362,8	28105,8	27936,5	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	12495,6	15720,0	16660,7	17534,0	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	554,5	876,3	1052,1	943,7	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1239,8	2177,6	2387,3	1708,9	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	20,7	44,9	86,7	129,0	Public sector
Sektor prywatny	1219,2	2132,7	2300,6	1579,9	Private sector
Zyski nadzwyczajne	66,4	11,1	39,5	8,6	Extraordinary profits
Sektor publiczny	60,8	4,3	0,1	0,1	Public sector
Sektor prywatny	5,6	6,8	39,4	8,5	Private sector
Straty nadzwyczajne	3,4	7,4	13,8	3,8	Extraordinary losses
Sektor publiczny	0,2	3,0	0,1	0,1	Public sector
Sektor prywatny	3,2	4,4	13,7	3,8	Private sector
Wynik finansowy brutto	1302,8	2181,4	2413,0	1713,7	Gross financial result
sektor publiczny	81,2	46,2	86,7	129,1	public sector
sektor prywatny	1221,6	2135,2	2326,3	1584,6	private sector
Zysk brutto	1503,0	2603,5	2755,7	2316,3	Gross profit
Strata brutto	200,1	422,1	342,7	602,6	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	215,7	291,4	392,5	225,0	Obligatory encumbrances on gross financial result
Sektor publiczny	19,3	19,4	20,2	26,6	Public sector
Sektor prywatny	203,0	272,0	372,3	198,4	Private sector
Wynik finansowy netto	1080,6	1889,9	2020,5	1488,7	Net financial result
sektor publiczny	62,0	26,7	66,5	102,5	public sector
sektor prywatny	1018,6	1863,2	1954,0	1386,3	private sector
Zysk netto	1281,3	2271,5	2349,1	2050,2	Net profit
Strata netto	200,7	381,6	328,6	561,5	Net loss

TABL. 2 (276). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
 REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z cało- kształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z cało- kształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowią- zkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	31966,4	30726,5	1302,8	215,7	1080,6
TOTAL	2010	43697,5	41519,8	2181,4	291,4	1889,9
	2011	48973,1	46585,8	2413,0	392,5	2020,5
	2012	48927,9	47218,9	1713,7	225,0	1488,7
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		92,2	82,4	1584,6	198,4	1386,3
Przemysł <i>Industry</i>		24491,0	23163,1	1330,7	201,5	1129,2
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		19534,0	18617,1	919,7	98,8	820,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		1521,7	1473,7	48,0	11,9	36,1
Budownictwo <i>Construction</i>		3464,0	3326,2	137,8	1,1	136,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		17646,1	17511,5	134,9	-4,7	139,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		1385,6	1367,2	20,1	5,1	15,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		184,6	194,5	-9,9	0,5	-10,4
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		256,9	245,2	11,7	2,4	9,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		74,3	83,9	-9,6	1,9	-11,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		525,3	502,1	23,2	4,4	18,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		232,6	211,1	21,5	4,2	17,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		234,6	205,4	29,2	5,3	23,9
Edukacja <i>Education</i>		20,8	19,7	1,0	0,0	1,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		298,1	275,6	22,5	3,0	19,5

TABL. 3 (277). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Liczba przedsiębiorstw Number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
			dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
			w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises		
OGÓŁEM	2005	1158	79,4	18,5	2,1	78,2	19,2	2,6
TOTAL	2010	1254	81,7	18,3	0,1	81,1	18,7	0,2
	2011	1274	83,6	16,4	-	82,9	16,9	0,2
	2012	1280	80,8	18,8	0,4	80,2	19,1	0,6
sektor publiczny <i>public sector</i>		71	62,0	36,6	1,4	63,4	35,2	1,4
sektor prywatny <i>private sector</i>		1209	81,9	17,8	0,3	81,2	18,2	0,6
w tym: <i>of which:</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		14	92,9	-	7,1	92,9	-	7,1
Przemysł <i>Industry</i>		446	80,5	19,5	-	79,8	19,7	0,4
w tym: <i>of which:</i>								
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		378	82,0	18,0	-	81,0	18,5	0,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		37	70,3	29,7	-	73,0	27,0	-
Budownictwo <i>Construction</i>		183	81,4	18,6	-	80,3	19,7	-
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		364	83,2	16,8	-	83,2	16,8	-
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		65	69,2	30,8	-	67,7	32,3	-
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		26	61,5	38,5	-	61,5	38,5	-
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		15	73,3	26,7	-	73,3	26,7	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		9	66,7	33,3	-	66,7	33,3	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		39	89,7	7,7	2,6	89,7	7,7	2,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		37	81,1	18,9	-	81,1	18,9	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		30	90,0	10,0	-	90,0	10,0	-
Edukacja <i>Education</i>		6	83,3	16,7	-	83,3	16,7	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		38	84,2	7,9	7,9	81,6	7,9	10,5

TABL. 4 (278). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the		
			brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree
OGÓŁEM	2005	96,1	4,1	3,4	29,5	87,2	128,2
TOTAL	2010	95,0	5,0	4,3	36,6	94,0	132,2
	2011	95,1	4,9	4,1	36,6	96,5	141,8
	2012	96,5	3,5	3,0	37,9	87,8	129,3
sektor publiczny <i>public sector</i>		93,5	6,5	5,1	72,2	118,1	169,8
sektor prywatny <i>private sector</i>		96,6	3,4	3,0	36,2	86,3	127,3
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		89,4	10,6	10,4	95,2	229,7	353,3
Przemysł <i>Industry</i>		94,6	5,4	4,6	30,8	80,7	129,2
w tym: <i>of which:</i>							
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		95,3	4,7	4,2	32,4	81,4	130,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		96,8	3,2	2,4	93,6	173,8	187,7
Budownictwo <i>Construction</i>		96,0	4,0	3,9	55,6	114,5	165,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		99,2	0,8	0,8	39,6	84,0	115,0
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		98,7	1,5	1,1	9,4	70,2	85,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		105,4	-5,4	-5,6	44,8	94,3	113,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		95,5	4,5	3,6	179,3	297,7	385,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		112,9	-12,9	-15,5	602,3	1030,3	1072,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		95,6	4,4	3,6	109,4	170,0	187,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		90,8	9,2	7,5	96,3	166,3	195,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		87,5	12,5	10,2	120,6	203,7	230,5
Edukacja <i>Education</i>		95,0	5,0	4,8	131,6	289,8	315,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		92,5	7,5	6,5	72,5	144,7	164,7

TABL. 5 (279). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES

As of 31 XII

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Zapasy			
			Ogółem <i>Grand total</i>	razem <i>total</i>	w tym	
					materiały <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and work in progress</i>
1	OGÓŁEM	2005	9833,8	2988,5	850,8	594,4
	TOTAL	2010	15718,7	4182,6	1196,0	822,3
		2011	17354,8	5151,2	1510,9	928,8
		2012	18064,3	5425,8	1544,4	907,2
2	sektor publiczny <i>public sector</i>		1119,5	311,6	153,4	86,2
3	sektor prywatny <i>private sector</i>		16944,8	5114,3	1391,0	821,0
	w tym: <i>of which:</i>					
4	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		45,7	15,3	3,6	0,9
5	Przemysł <i>Industry</i>		9240,3	3365,7	1400,8	537,3
	w tym: <i>of which:</i>					
6	przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		7376,4	2690,2	1143,9	533,7
7	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		409,8	22,7	14,9	2,3
8	Budownictwo <i>Construction</i>		2165,4	506,2	61,5	355,4
9	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		5553,0	1454,8	54,0	6,4
10	Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		269,7	31,4	4,8	1,0
11	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		34,7	4,7	3,1	0,1
12	Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		99,1	20,0	3,7	0,9
13	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		85,1	0,0	0,0	-
14	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		247,4	7,1	6,6	-
15	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		119,9	6,5	1,6	2,5
16	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		99,1	6,0	0,5	2,8
17	Edukacja <i>Education</i>		11,5	0,8	0,1	-
18	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		68,8	6,8	4,2	0,0

<i>Stocks</i>		Należności krótkoterminowe <i>Short-term dues</i>		Inwestycje krótkoterminowe <i>Short-term invest-ments</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe <i>Short-term inter-period settlements</i>	No.
<i>of which</i>		razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług <i>of which from deliveries and services</i>			
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>					
w mln zł <i>in mln zł</i>						
503,3	1024,3	4421,9	3876,6	2266,0	157,5	1
674,3	1426,7	6823,3	1524,9	4349,5	363,2	
809,8	1838,2	7328,5	6378,2	4482,3	392,9	
887,4	1989,5	6976,8	6022,6	5293,9	367,8	
50,3	10,3	302,3	264,9	476,0	29,7	2
837,1	1979,2	6674,5	5757,7	4817,9	338,1	3
9,2	1,3	17,4	10,5	12,3	0,7	4
828,8	531,8	3566,9	3120,8	2204,4	103,4	5
784,2	210,0	2769,9	2497,4	1829,5	86,8	6
0,1	4,3	175,2	139,0	204,3	7,7	7
13,5	67,0	770,9	657,3	728,0	160,2	8
26,8	1347,8	2145,3	1835,5	1909,0	43,8	9
-	25,3	191,9	156,5	29,6	16,8	10
-	1,6	15,2	11,0	13,7	1,0	11
8,3	7,0	30,4	23,2	46,1	2,6	12
-	-	42,4	38,6	59,7	4,2	13
0,2	0,3	79,8	73,3	144,3	16,1	14
0,0	2,1	43,0	37,9	59,1	11,4	15
0,1	2,6	35,7	25,0	51,8	5,5	16
0,0	0,7	5,8	3,4	4,8	0,2	17
0,4	1,8	30,2	28,2	30,3	1,6	18

TABL. 6 (280). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>			
			kapitał (fundusz) podsta- wowy <i>share capital (fund)</i>	kapitał (fundusz) zapasowy <i>supple- mentary capital (fund)</i>	niepodzie- lony (nieroz- liczony) wy- nik finanso- wy z lat ubiegłych <i>undistrib- uted (unsett- led) finan- cial result from previ- ous years</i>	wynik finansowy netto roku obrotowego <i>net financial result of the turn-over year</i>
OGÓŁEM	2005	12088,4	7168,9	4291,1	-1940,5	1067,0
TOTAL	2010	17488,1	7143,5	7862,7	-779,8	1857,1
	2011	18061,3	7372,0	8746,6	-897,2	1967,3
	2012	18479,4	7393,5	9442,1	-883,3	1365,6
sektor publiczny <i>public sector</i>		1675,4	1012,5	559,9	-158,0	106,6
sektor prywatny <i>private sector</i>		16804,0	6381,0	8882,2	-725,3	1258,9
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		75,1	12,9	48,2	-3,8	9,6
Przemysł <i>Industry</i>		10786,5	4685,4	5322,0	-826,2	1026,6
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		8238,2	3105,2	4579,6	-600,2	718,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		726,9	644,7	122,2	-88,7	36,1
Budownictwo <i>Construction</i>		1596,0	240,8	1087,0	25,6	134,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		3361,2	991,9	2017,0	77,7	126,7

TABL. 6 (280). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		kapitał (fundusz) podsta- wowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supple- mentary capital (fund)	niepodzie- lony (nieroz- liczony) wy- nik finanso- wy z lat ubiegłych undistribu- ted (unsett- led) finan- cial result from previ- ous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turn-over year
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	180,9	161,1	39,8	-60,1	15,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	101,3	88,6	41,5	-29,6	-10,4
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	98,0	6,9	74,6	4,7	-0,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	291,5	126,6	5,4	-23,6	-11,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1319,7	812,3	443,2	-1,0	18,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	412,6	135,6	259,8	-11,4	17,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	155,0	58,6	60,3	-1,9	23,9
Edukacja <i>Education</i>	5,8	1,3	0,5	2,8	1,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	98,7	33,4	42,0	2,6	19,5

TABL. 7 (281). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓLEK^a**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	W tym mienie <i>Of which estate</i>			
			Skarbu Państwa <i>of the State Treasury</i>	państwowych osób prawnych <i>of state legal persons</i>	krajowych osób fizycznych <i>of domestic natural persons</i>	osób zagra- nicznych <i>of foreign persons</i>
OGÓŁEM	2005	5569,2	651,8	282,4	555,7	2872,6
TOTAL	2010	5501,9	269,4	41,4	1192,5	2529,7
	2011	5676,9	254,2	91,7	1241,8	2445,5
	2012	5645,2	190,7	92,1	1059,6	2527,4
sektor publiczny <i>public sector</i>		1018,1	186,4	92,1	3,1	-
sektor prywatny <i>private sector</i>		4627,0	4,4	0,0	1056,5	2527,4
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		11,7	4,6	-	2,8	-
Przemysł <i>Industry</i>		4133,6	149,3	84,6	339,8	2213,9
w tym: <i>of which:</i>						
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		2554,1	80,8	24,1	332,3	1429,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		644,6	0,2	57,1	2,4	77,6
Budownictwo <i>Construction</i>		103,5	-	-	54,4	2,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		751,6	0,7	2,2	466,2	136,9

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 7 (281). KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate			
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł	in mln zł		
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	96,4	10,9	5,2	22,2	5,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	77,0	-	-	23,9	44,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	6,9	0,8	0,2	3,1	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	126,1	-	-	108,2	8,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	75,9	3,4	-	0,6	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	134,9	-	-	13,2	116,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	56,0	-	-	16,4	0,1
Edukacja <i>Education</i>	1,3	-	0,0	0,2	0,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	32,3	21,0	-	8,3	-

a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (282). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
			razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
						kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deliveries and services
			w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2005	10537,1	2723,8	2358,9	7813,3	2071,2	4065,7
TOTAL	2010	15886,8	3863,5	2509,4	12023,3	2909,9	5746,0
	2011	18085,3	5670,6	4418,5	12414,7	3245,1	6442,7
	2012	19355,8	5214,2	4318,8	14141,5	4508,9	6440,3
sektor publiczny <i>public sector</i>		1071,8	350,3	338,2	721,5	212,2	282,3
sektor prywatny <i>private sector</i>		18284,0	4863,9	3980,6	13420,1	4296,8	6158,0
w tym: <i>of which:</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		34,3	20,5	20,2	13,8	2,7	7,4
Przemysł <i>Industry</i>		10979,0	3755,3	3590,6	7223,7	2689,0	3185,2
w tym: <i>of which:</i>							
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		8362,8	2674,9	2529,1	5687,9	2420,6	2424,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		692,1	470,9	464,3	221,2	64,6	64,3
Budownictwo <i>Construction</i>		1891,2	573,6	37,5	1317,6	244,7	534,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		5253,4	419,3	356,0	4834,1	1437,7	2429,3
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		435,3	116,3	35,1	319,0	83,0	114,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		75,3	44,3	41,9	31,0	8,2	13,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		27,2	1,0	0,4	26,2	5,0	15,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		58,6	4,6	4,6	54,0	1,7	6,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		300,9	139,9	115,4	161,0	7,2	70,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		154,0	91,7	76,9	62,4	17,4	23,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		58,0	12,3	11,6	45,7	2,7	14,6
Edukacja <i>Education</i>		4,1	0,4	0,4	3,6	0,7	2,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		76,0	33,8	26,8	42,2	7,8	20,6

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142) poz. 1592, z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590) z późniejszymi zmianami,
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 203, poz. 1966) z późniejszymi zmianami,
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207) z późniejszymi zmianami.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa)

3. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finances cover the processes connected with accumulation and allocation of public funds.

The legal basis defining these processes is provided by the Law of 27 August 2009 on Public Finances (Journal of Laws No. 157, item 1240),. In the case of the financial management of local self-government entities, the legal basis is provided also by the following:

- the Law of 8 March 1990 on Gmina Self-government (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592), with subsequent amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Powiat Self-government (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1592), with subsequent amendments,
- the Law of 5 June 1998 on Voivodship Self-government (uniform text Journal of Laws of 2001, No. 142, item 1590), with subsequent amendments,
- the Law of 13 November 2003 on Incomes of Local Self-government Entities (Journal of Laws No. 203, item 1966), with subsequent amendments,
- the Minister of Finances Regulation of 3 February 2010 on Budgetary Reporting (Journal of Laws No. 20, item 103),
- the Minister of Finances Regulation of 2 March 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 38, item 207) with later amendments.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (i. e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passes by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of

powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

4. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- a) dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
- d) środki na dofinansowanie własnych zadań, z innych źródeł;

2) dotacje:

- celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych nie podlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
- otrzymane z funduszy celowych (od 2011 r. są tylko państwowe fundusze celowe),
- pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;

3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

5. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

6. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

gminas, data for cities with powiat status include revenues of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

4. Budget revenues of local self-government entities comprise:

1) own revenue, i.e.:

- a) revenues from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- b) receipts from charges and taxes established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,
- c) revenue from property, i.e. income from renting and leasing,
- d) funds for the additional financing of own tasks from other sources;

2) grants:

- appropriated allocations from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task fulfilled on the basis of agreements with bodies of the government administration,
- provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the budget of European funds,
- received from the appropriated funds (from 2011 state appropriated funds),
- other allocations, including allocations based on agreements with bodies of the government administration;

3) general subsidy from the state budget, consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional.

5. Expenditures of local self-government entities budgets are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditures on wages and salaries (including derivatives),
- expenditures on the purchase of materials and services,
- allocations for organisational and legal units operating within local self-government entities budgets,
- expenditures on debt servicing,
- expenditures related to granting endorsements and guarantees.

6. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (283). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Woje-
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty	wództwo Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	3130164,7	1837558,8	507603,2	612374,4	172628,3
TOTAL	2010	5621198,9	3179123,2	918231,3	1003076,4	520768,0
	2011	5680474,4	3103900,3	1029867,9	1030698,0	516008,2
	2012	5692347,6	3127377,1	981581,5	990305,0	593084,0
Dochody własne		2114192,6	1223049,3	514772,2	239692,1	136679,0
Own revenue						
w tym:						
of which:						
Udziały w podatku dochodowym						
<i>Share in income tax</i>						
od osób prawnych		110282,4	21787,3	12514,9	4600,3	71379,8
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		726049,4	396454,0	196878,7	109062,1	23654,6
<i>personal income tax</i>						
Podatek od nieruchomości		443426,0	352442,3	90983,6	x	x
<i>Tax on real estate</i>						
Podatek rolny		55153,6	54874,7	279,0	x	x
<i>Agricultural tax</i>						
Podatek od środków transportowych		31751,0	26188,6	5562,4	x	x
<i>Tax on means of transport</i>						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		28677,8	19251,7	9426,1	x	x
<i>Tax on civil law transactions</i>						
Oplata skarbowa		11151,9	6841,8	4310,1	x	x
<i>Treasury fee</i>						
Dochody z majątku		169022,0	78547,4	76083,1	13433,6	958,0
<i>Revenue from property</i>						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych						
umów o podobnym charakterze		67410,8	29455,4	30999,5	6070,0	885,8
of which income from renting and leasing as						
well as agreements with a similar character						
Środki na dofinansowanie własnych zadań						
pozyskane z innych źródeł		62615,6	52406,9	3856,7	6347,2	4,7
<i>Funds for additional financing of own tasks from</i>						
<i>other sources</i>						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (283). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Woje- wództwo <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		<i>in thous. zł</i>		
Dotacje ogółem	1598812,5	805372,5	214916,0	258489,9	320034,0
Total allocations					
Dotacje celowe	990591,2	575839,3	125760,7	217972,9	71018,2
<i>Appropriated allocations</i>					
z budżetu państwa	937861,8	562606,9	118838,9	186239,6	70176,4
<i>from the state budget</i>					
na zadania:					
<i>for tasks:</i>					
z zakresu administracji rządowej	686041,2	431596,9	73958,3	111453,5	69032,5
<i>for government administration tasks</i>					
własne	250303,6	130152,2	44725,8	74287,2	1138,4
<i>for own tasks</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	1517,0	857,9	154,9	498,9	5,4
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	22618,6	7536,9	6516,2	8565,5	-
<i>for tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych	7919,4	3408,9	350,6	4160,0	-
<i>received from state appropriated funds</i>					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	22191,4	2286,7	55,0	19007,9	841,9
<i>for financial assistance between local self-gover- ment entities for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	608221,3	229533,2	89155,3	40517,0	249015,8
<i>Allocations from paragraphs 200 and 620^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	1979342,5	1098955,2	251893,3	492122,9	136371,0
General subsidy from the state budget					
W tym część oświatowa	1367001,6	745178,5	239896,8	367978,1	13948,3
<i>Of which educational part</i>					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (284). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
W 2012 R.
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Woje- wództwo Voivodship
OGÓŁEM TOTAL	5692347,6	3127377,1	981581,5	990305,0	593084,0
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	151788,0	103924,5	5,4	2478,8	45379,3
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	7998,2	27,7	2047,9	-	5922,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	14736,2	14736,2	-	-	-
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	386901,7	95151,2	129969,2	59648,4	102132,9
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	166185,5	82793,8	68206,3	15066,5	118,9
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	41321,5	3092,2	26311,7	11466,3	451,2
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	60792,8	20236,7	4283,3	13939,5	22333,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire care</i>	75828,3	3588,5	17401,1	54838,7	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowo- ści prawnej oraz wydatki związane z ich poborem <i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal personality and expenses associated with their intake</i>	1520743,6	947389,9	343109,8	135012,6	95231,3
Różne rozliczenia <i>Miscellaneous settlements</i>	2167567,1	1111274,2	252592,1	494429,1	309271,7
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	61386,8	40306,0	4374,8	14302,6	2403,5
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	51714,7	1260,6	6899,4	42870,0	684,7
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	678788,7	479331,3	107012,7	91535,2	909,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	91159,1	45236,4	12727,3	29761,8	3433,6
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	22517,6	15523,3	1449,9	5456,6	87,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protector</i>	109969,9	100052,9	3461,6	5848,9	606,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	19413,6	16579,1	447,5	673,7	1713,2
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	38760,4	27584,4	46,0	10680,4	449,5

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (285). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiats</i>	Woje- wództwo <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	3172882,4	1825025,5	548107,0	628102,2	171647,7
TOTAL	2010	6264122,8	3644235,3	982945,9	1076039,2	560902,5
	2011	6057739,5	3334769,2	1129714,8	1063648,5	529607,0
	2012	5986754,7	3184582,5	1094018,2	1019836,7	688317,2
Wydatki bieżące		4585978,8	2598717,2	834790,4	867804,2	284667,0
Current expenditure						
w tym:						
<i>of which:</i>						
Dotacje		390221,2	142442,8	82414,6	52528,3	112835,5
<i>Allocations</i>						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		27569,0	19285,9	8142,0	141,1	-
<i>of which for self-government budgetary establishments</i>						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		660644,6	526740,8	101763,4	30540,1	1600,4
<i>Benefits for natural persons</i>						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		3412280,4	1850618,3	626215,7	766399,4	169047,1
<i>Current expenditure of budgetary entities</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
wynagrodzenia		1915266,7	1045691,6	321668,6	464854,1	83052,4
<i>wages and salaries</i>						
w tym osobowe		1725962,0	938358,0	292344,7	419331,2	75928,1
<i>of which personal</i>						
pochodne od wynagrodzeń ^b		346680,4	198552,6	55951,5	77271,7	14904,6
<i>derivatives from wages and salaries^b</i>						
zakup materiałów i usług		913023,0	487866,4	207564,0	154624,2	62968,5
<i>purchase of materials and services</i>						
wydatki na obsługę długu		105514,3	69377,8	18950,3	16790,7	395,6
<i>expenditures on debt servicing</i>						
wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń		1379,1	68,8	-	1310,3	-
<i>payments related to guarantees and endorsements</i>						
Wydatki majątkowe		1400775,9	585865,3	259227,9	152032,5	403650,2
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		1367399,6	573738,0	239927,9	150368,5	403365,2
<i>Of which investment expenditure^c</i>						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4 (286). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
W 2012 R.

EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Woje- wództwo <i>Voivodship</i>
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	5986754,7	3184582,5	1094018,2	1019836,7	688317,2
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	204080,9	148370,2	18,1	2543,6	53149,0
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	47890,5	105,7	4807,6	-	42977,2
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	27704,4	26062,8	1200,0	-	441,7
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	1072063,4	269179,9	268032,0	137591,9	397259,5
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	106212,5	51873,6	44716,2	9552,3	70,4
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	52286,3	6284,6	34787,9	8029,6	3184,2
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	560945,5	327662,4	53448,6	113558,9	66275,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire care</i>	113474,4	33913,7	23767,8	55282,9	510,0
Obsługa długu publicznego <i>Public debt servicing</i>	105515,2	69378,7	18950,3	16790,7	395,6
Różne rozliczenia <i>Miscellaneous settlements</i>	9034,7	3714,8	4674,3	645,6	-
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	1747916,8	1105099,9	301557,9	317752,1	23506,8
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	123932,8	19626,5	15182,9	57866,1	31257,2
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	892759,2	581567,1	178045,2	131957,7	1189,1
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej <i>Other tasks in sphere of social policy</i>	150912,6	47683,0	23964,7	56305,8	22959,1
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	155215,5	40935,4	34428,2	79312,0	539,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	279634,4	245153,0	30757,2	2678,0	1046,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and national heritage</i>	172195,7	100879,7	31622,5	6425,5	33268,0
Kultura fizyczna <i>Physical education</i>	128324,8	82681,5	21870,9	20025,3	3747,1

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

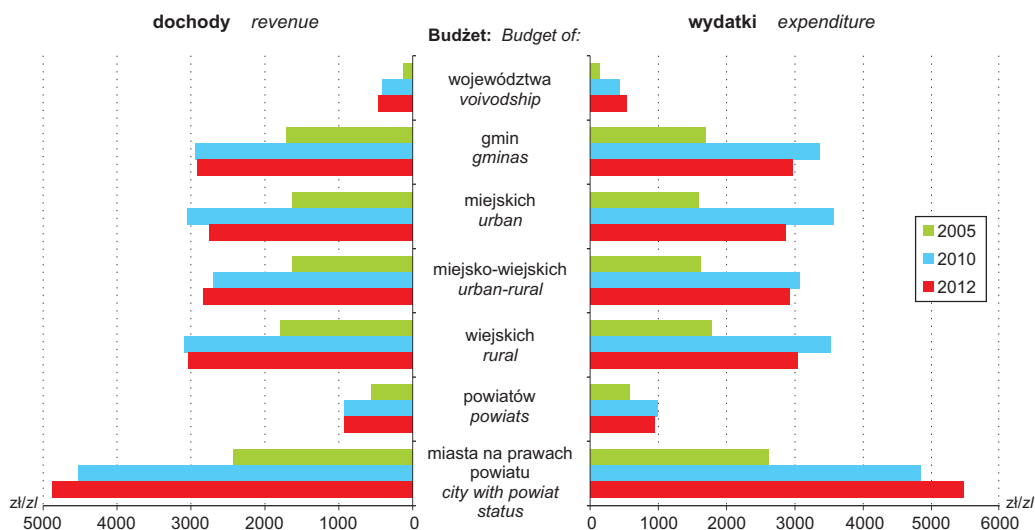
TABL. 5 (287). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^a <i>Gminas^a</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Woje- wództwo <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
Przychody	2011	163748,5	142321,7	19386,8	2040,0	-
Revenue	2012	157748,0	138706,4	17200,6	1840,9	-
w tym: <i>of which:</i>						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług <i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>		97431,7	89857,3	7406,1	168,3	-
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b <i>Allocations from local self-government entities budgets^b</i>		27182,8	18297,3	7538,9	1346,6	-
Koszty	2011	185046,6	158960,4	24248,4	1837,7	-
Costs	2012	167953,8	141515,4	24648,9	1789,4	-
w tym: <i>of which:</i>						
Materiały i usługi <i>Materials and services</i>		66678,2	58794,6	7647,7	235,9	-
Podatek dochodowy od osób prawnych <i>Corporate income tax</i>		402,7	356,1	46,6	-	-
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego <i>Surplus payments to local self-government entities budgets</i>		116,5	116,5	-	-	-

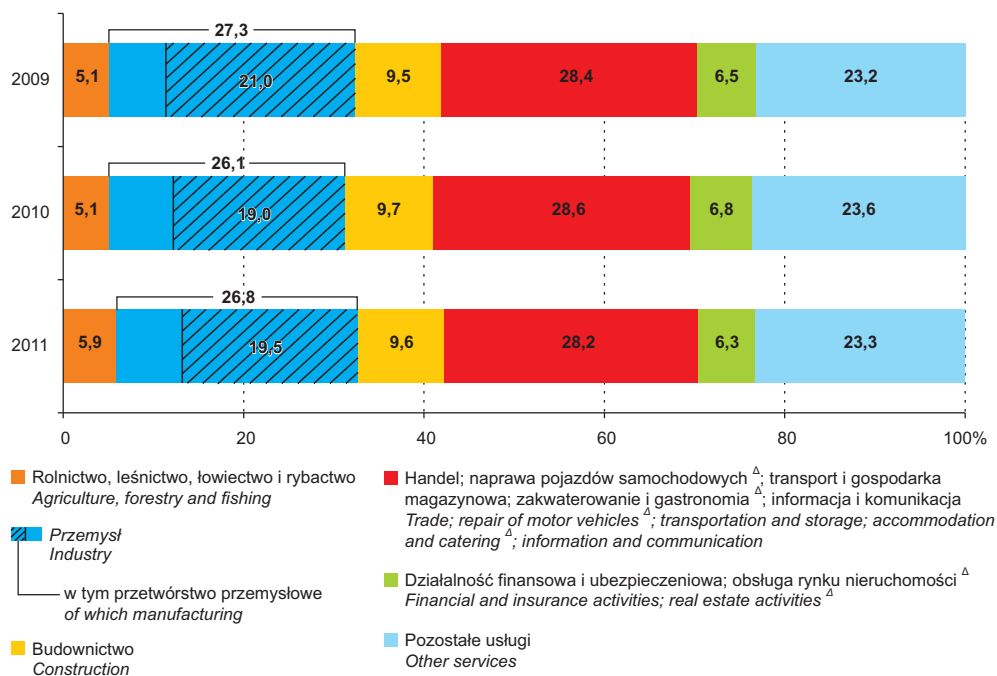
a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.

**DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
NA 1 MIESZKAŃCA**
*REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT
ENTITIES BUDGETS PER CAPITA*

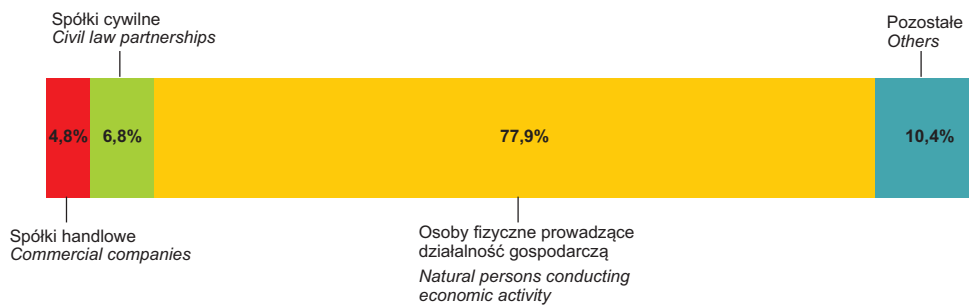

**STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (CENY BIEŻĄCE)**
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITY (CURRENT PRICES)

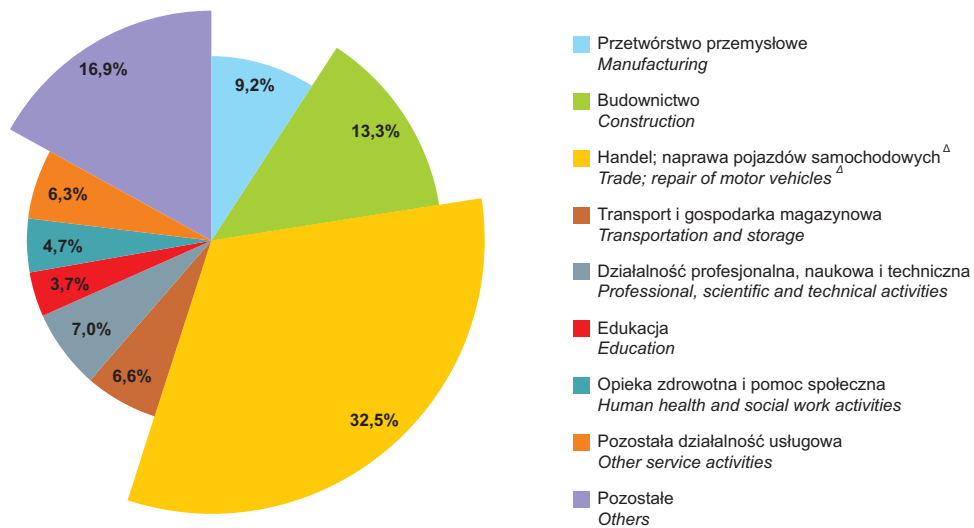

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ W 2012 R.
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN 2012
As of 31 XII

według form prawnych
by legal status

według sekcji
by sections

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Od 2002 r. — w związku z nowelizacją ustawy

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of Accounts 1995” (ESA).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which, i.a., construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that have used since 2005 International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE rev. 1 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Since 2002 due to amendment Act of Ac-

o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytku. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytku w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to

counting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments) investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units.

4. *The value of investment outlays incurred by:*

- *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., not including the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready, for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential-premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognized, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Act of Accounting dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws of 2002 No. 76, item 694 with later amendments).

2. **The gross value of fixed assets** is the

wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 31 XII 2009 r. w bieżących cenach ewidencyjnych należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. - również wycenę według wartości godziwej.

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzonych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Od 2002 r. — w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców)”.
5. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

6. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez me-

value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The gross value of fixed assets as of 31 XII 2009 at current book-keeping prices is understood:

- *within the scope of fixed assets designated for exploitation:*
 - *before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,*
 - *after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,*
- *in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 - also revaluation according to fair value.*

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Since 2002 due to amendment Act of Accounting (uniform text Journal of Laws of 2002 No. 76, item 694, with later amendments) some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee)..

5. The gross value of fixed assets:

- *of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,*
- *of legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.*

6. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) *buildings and structures:*
 - a) *buildings and places; since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,*
 - b) *land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);*

- lioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
 - 3) środki transportu;
 - 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).
- 2) *machinery, technical equipment and tools:*
 - a) *boilers and power industry machinery,*
 - b) *general usage machinery, equipment and apparatus,*
 - c) *special use machinery, equipment and apparatus,*
 - d) *technical equipment,*
 - e) *tools, instruments, moveables and endowments;*
 - 3) *transport equipment;*
 - 4) *other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).*

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (288). NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	6745,4	6710,1	6492,5
sektor publiczny <i>public sector</i>	3151,4	2891,2	2608,0
sektor prywatny <i>private sector</i>	3594,0	3818,9	3884,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	127,4	153,1	181,9
Przemysł <i>Industry</i>	2206,1	2520,6	2715,8
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	84,6	194,9	150,5
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	855,4	926,2	766,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	589,3	895,7	1317,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	676,9	503,8	481,5
Budownictwo <i>Construction</i>	247,3	233,5	183,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	375,3	398,0	441,7
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transportation and storage^b</i>	1386,5	1431,6	1248,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	46,9	75,5	55,2
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	18,0	61,2	43,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	22,2	28,7	35,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1129,5	821,2	660,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	28,9	57,4	71,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	57,9	41,4	70,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	226,6	219,5	160,9
Edukacja <i>Education</i>	247,1	164,4	204,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	260,8	239,2	198,9
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	350,1	250,4	181,0
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	15,1	14,6	40,5

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.
a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (289). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	2748,5	3278,5	2864,9
sektor publiczny <i>public sector</i>	895,7	881,8	647,2
sektor prywatny <i>private sector</i>	1582,8	2396,8	2217,6
Rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		38,7	54,4
Przemysł <i>Industry</i>	1692,6	1958,2	1805,3
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	83,8	191,6	149,0
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	792,2	870,7	734,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	449,5	683,2	715,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	367,2	212,7	206,3
Budownictwo <i>Construction</i>	156,8	153,2	52,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	241,5	329,9	327,6
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	213,1	317,2	174,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	35,1	54,3	30,8
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	8,2	53,3	40,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	19,7	26,4	34,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	47,2	49,2	54,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	7,4	9,7	32,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	45,7	35,4	63,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	-	-	-
Edukacja <i>Education</i>	4,0	1,4	5,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	222,3	187,6	166,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	34,4	63,8	23,8
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	0,2	0,4	0,3

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location

TABL. 3 (290). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2010	2410,6	1062,9	1124,8	223,7
TOTAL	2011	2570,7	912,4	1302,8	164,6
	2012	2476,9	881,8	1364,2	188,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		51,5	40,6	7,3	2,7
Przemysł <i>Industry</i>		1670,0	453,1	1120,2	58,8
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>		91,2	21,1	57,2	12,9
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>		873,2	236,3	597,5	37,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		546,8	66,1	444,5	0,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		158,8	129,6	21,0	8,0
Budownictwo <i>Construction</i>		97,2	68,6	18,2	10,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		209,8	83,3	91,9	33,3
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		85,3	14,1	15,5	55,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		28,2	20,4	7,0	0,1
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		2,9	0,0	2,1	0,8
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		21,1	13,8	6,1	0,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>		33,0	30,9	1,6	0,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		31,4	12,2	2,4	16,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		61,1	52,1	6,2	2,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja <i>Education</i>		5,0	2,1	1,0	1,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		160,7	77,4	78,4	4,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		19,3	13,0	6,2	0,2
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		0,3	0,2	0,1	0,0

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (291). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	65481,3	71407,9	77766,4
sektor publiczny <i>public sector</i>	24512,6	26670,8	28334,0
sektor prywatny <i>private sector</i>	40968,8	44737,1	49432,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	5082,5	5163,9	5301,0
Przemysł <i>Industry</i>	22234,0	25410,8	28502,4
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	919,3	1283,5	1293,4
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	11924,2	14051,6	15842,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	6738,9	6806,3	7779,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2651,6	3269,3	3586,8
Budownictwo <i>Construction</i>	1241,5	1414,4	1450,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3208,1	3431,0	3905,0
Transport i gospodarka magazynowa ^b <i>Transportation and storage^b</i>	12215,2	12900,9	13667,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	415,4	481,9	614,2
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	569,3	572,2	1012,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	281,0	289,9	308,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	12061,8	12580,7	13117,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	473,3	445,0	4201,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	174,2	278,3	331,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2069,2	2336,1	2473,9
Edukacja <i>Education</i>	2289,3	2475,3	2606,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2169,9	2349,1	25472,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	906,9	1166,3	1382,6
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	89,3	112,0	125,5

a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów

a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit. b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (292). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	28688,0	32169,6	36145,9
sektor publiczny <i>public sector</i>	6056,2	6684,0	7009,2
sektor prywatny <i>private sector</i>	22631,8	25485,6	29136,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	297,5	328,3	381,3
Przemysł <i>Industry</i>	19944,7	22893,7	25711,3
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	894,5	1242,7	1252,3
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	11387,7	13480,1	15214,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	6598,0	6670,8	7626,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	1064,5	1500,1	1618,1
Budownictwo <i>Construction</i>	836,8	925,3	911,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1757,3	1885,5	2200,9
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	672,7	665,0	716,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	266,2	307,7	411,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	476,5	467,8	898,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	240,4	243,8	261,0
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1854,2	1879,8	1808,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	216,9	169,0	128,3
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	100,5	190,2	226,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	-	-	-
Edukacja <i>Education</i>	129,9	131,9	130,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1724,1	1856,9	2004,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	155,9	208,0	339,4
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	14,3	16,7	17,1

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. **Wartość dodana brutto (WDB)** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze**

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. **Gross value added (GVA)** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. **Gross primary income in the households**

gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i regionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 1995 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą

sector is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among institutional sectors are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) *non-financial corporations sector* which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) *financial corporations sector* which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,
- 3) *general government sector* which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget, as well as public enterprises which accordingly to the ESA 1995 methodology fulfill criteria of including in the sector,
- 4) *households sector* which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working out-

osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,

- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane z rachunków regionalnych za lata 2009-2010 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu zastosowania w obliczeniach liczby ludności opracowanej na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Ponadto zrewidowane zostały dane dotyczące dochodów w sektorze gospodarstw domowych za 2010 rok ze względu na zmiany wprowadzone przez Narodowy Bank Polski w bilansie płatniczym w zakresie wynagrodzeń i dochodów z tytułu własności.

13. Dane na 1 mieszkańca za lata 2009-2011 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

14. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2011 r.”.

side private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,

- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.*

11. *The estimation of the “hidden economy” is included in the regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data from the regional accounts for the years 2009-2010 were changed in relation to previously published data on account of applying in calculations number of population which was compiled on the basis of Population and Housing Census 2011 results.*

Moreover, data concerning income in the households sector for 2010 were revised due to changes introduced by the National Bank of Poland in the balance of payments in the range of wages and salaries as well as property income.

13. *Data per capita for the years 2009-2011 were calculated on the basis of the number of population which included the results of the Population and Housing Census 2011.*

14. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2011”.*

TABL. 1 (293). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	34785	35690	37831	x	x	x
TOTAL						
W tym wartość dodana brutto	30913	31434	33233	100,0	100,0	100,0
Of which gross value added						
w tym sektor:						
<i>of which sector:</i>						
przedsiębiorstw	13997	13854	14852	45,3	44,1	44,7
<i>non-financial corporations</i>						
instytucji rządowych i samorządowych	5294	5511	5665	17,1	17,5	17,0
<i>general government</i>						
gospodarstw domowych	10934	11255	12018	35,4	35,8	36,2
<i>households</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1586	1600	1945	5,1	5,1	5,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł	8445	8218	8900	27,3	26,1	26,8
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe	6483	5958	6490	21,0	19,0	19,5
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo	2923	3048	3186	9,5	9,7	9,6
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów						
samochodowych ^Δ ; transport i gospodar-						
ka magazynowa; zakwaterowanie i gas-						
tronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	8776	8992	9377	28,4	28,6	28,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; trans-</i>						
<i>portation and storage; accommodation</i>						
<i>and catering^Δ; information</i>						
<i>and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa;						
obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2016	2142	2097	6,5	6,8	6,3
<i>Financial and insurance activities; real</i>						
<i>estate activities</i>						
Pozostałe usługi	7167	7433	7727	23,2	23,6	23,3
<i>Other services</i>						
NA 1 MIESZKAŃCA^a	27010	27779	29552	x	x	x
PER CAPITA^a						

a W złotych.

a In zlotys.

TABL. 2 (294). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Produkcja globalna	66503	68888	75254	Gross output
Zużycie pośrednie	35590	37454	42021	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	30913	31434	33233	Gross value added
w tym koszty związane				of which compensation
z zatrudnieniem	12109	12799	13340	of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	18633	18391	19651	Gross operating surplus

TABL. 3 (295). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	23361	24284	25531	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	18140	18901	19944	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	24151	25264	26429	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	18752	19664	20646	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. **Proces prywatyzacji** przedsiębiorstw państwowych zapoczątkowany został 1 VIII 1990 r. na mocy ustawy z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298) z późniejszymi zmianami, która zdefiniowała podstawowe kierunki i zasady przekształceń własnościowych w Polsce. Wymieniona ustawa obowiązywała do 7 IV 1997 r. Obecnie prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych - z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej - prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami, obowiązującej od 8 IV 1997 r. oraz następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze **metody postępowania** z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych — NFI,
 - innym,
 - b) w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. **The process of privatizing** state owned enterprises began on 1 VIII 1990, on the basis of the Law on the Privatization of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990 (Journal of Laws No. 51, item 298) with later amendments, which defined the basic directions and principles of ownership transformations in Poland. The above mentioned law was valid until 7 IV 1997. At present, the privatization of state owned enterprises is conducted on the basis of the Laws on the Commercialization and Privatization of State Owned Enterprises, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments, valid since 8 IV 1997 as well as the following legal documents:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80) with later amendments,
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

On the basis of the legal acts mentioned above three **basic methods** are used relative to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - the transfer of shares or holdings to the National Investment Funds — NIF,
 - other,
 - b) into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation** of an enterprise **due to eco-**

3) **likwidację przedsiębiorstwa ze względów ekonomicznych.**

Odrębnym procesom w myśl ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa — podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. — Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa) w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

2. Informacje o stanie prawno-organizacyjnym przedsiębiorstw państwowych i jego zmianach przygotowujących do prywatyzacji pozyskiwane są z państwowych jednostek organizacyjnych pełniących funkcje założycielskie dla tych przedsiębiorstw.

3. Na podstawie ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji powołano **15 narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI) w formie spółek akcyjnych**, do których Skarb Państwa wniósł wkłady niepieniężne w postaci akcji 14 jednoosobowych spółek Skarbu Państwa.

nomie reasons.

Processes based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 — the Agricultural Property Agency of the State Treasury) for the purpose of restructuring and privatization.

2. *Information on the legal and organizational status of state owned enterprises and its changes preparing for privatization are obtained for state organizational entities acting as founding bodies for these enterprises.*

3. *On the basis of the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993, 15 national investment funds (NIF) were established in the form of joint stock companies, to which the State Treasury transferred non-monetary contributions in the form of shares of 14 sole-shareholder companies of the State Treasury.*

Prywatyzacja
Privatization

TABL. 1 (296). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In %</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	183	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	61	33,3	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią w tym sprywatyzowane	58 57	31,7 31,1	<i>Included in direct privatization of which privatized</i>
Poddane likwidacji w tym zlikwidowane	64 30	35,0 16,4	<i>Subject to liquidation of which liquidated</i>

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.
Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 2 (297). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNĄ I ZLIKwidOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD AND LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Sprywatyzowane <i>Privatized</i>					Zlikwidowane <i>Liquidated</i>
	razem <i>total</i>	w wyniku <i>as a result of</i>				
		sprzedaży majątku <i>sale of assets</i>	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa <i>transfer of assets to a company of the State Treasury</i>	oddania majątku do odpłatnego korzystania <i>leasing</i>	zastosowania mieszanych sposobów zbycia majątku <i>use of combined methods for disposal of assets</i>	
OGÓŁEM TOTAL	57	8	13	34	2	30
w tym: <i>of which:</i>						
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>	15	3	6	6	-	11
Budownictwo <i>Construction</i>	17	-	1	14	2	4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	10	2	2	6	-	5
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	5	1	3	1	-	3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	5	2	-	3	-	4

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa. *Source: data of the Ministry of Treasury.*

TABL. 3 (298). **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	60	TOTAL
powstałe w celu:		<i>established for the purpose of:</i>
prywatyzacji ^a	57	<i>privatization^a</i>
innym	3	<i>other</i>
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	22	<i>Of which indirectly (capital) privatized</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	7	<i>of which with foreign capital participation</i>

a Pośredniej (kapitałowej), poprzez obejmowanie akcji oraz wniesienia do NFI.

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

a *Indirect (capital) privatization, by the taking up shares and transfer to NIF.*

SOURCE: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 4 (299). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.**
COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	64	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe		<i>Companies with State Treasury participation</i>
z wniesienia majątku przedsiębiorstw		<i>established from the transfer of assets of</i>
państwowych	17	<i>state owned enterprises</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	5	<i>of which with foreign capital participation</i>
Spółki pracownicze ^a	47	<i>Employee companies^a</i>

a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

a *Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated*

TABL. 5 (300). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO ^a W 2012 R.
 Stan w dniu 31 XII

 STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS ^a IN 2012
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W prywa- tyzacji bezpoś- redniej In direct privati- zation	W likwidacji In liqui- dation	W upadłości In bank- ruptcy	W postępo- waniu na- prawczym In sani- tation procedure	Pod zarządem Under mana- gement	Bez zmian prawno- organiza- cyjnych Without legal and organiza- tional changes
OGÓŁEM TOTAL	1	-	-	1	-	-	-
Budownictwo Construction	1	-	-	1	-	-	-

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 424.

a See general notes, item 2 on page 424.

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

 TABL. 6 (301) PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ^a W REJESTRZE REGON
 Stan w dniu 31 XII

 ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY ^a IN THE REGON REGISTER
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	104416	108715	105906	108068	TOTAL
sektor publiczny	3868	3317	3312	3347	public sector
sektor prywatny	100548	105398	102594	104721	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	15	5	4	3	State owned enterprises
Spółki	11028	11930	12249	12640	Companies
w tym:					of which:
handlowe	3970	4760	4934	5206	commercial
cywilne	7026	7128	7270	7386	civil
Spółdzielnie	539	491	483	481	Co-operatives
Fundacje	131	203	208	236	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje					Associations and social
społeczne	2393	3022	3131	3294	organizations
Osoby fizyczne prowadzące					Natural persons conducting
działalność gospodarczą	84352	86663	83411	84198	economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (302). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS
As of 31 XII

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne Legal persons		
			razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	
1	OGÓŁEM	2005	104416	20064	15
	TOTAL	2010	108715	22052	5
		2011	105906	22495	4
		2012	108068	23870	3
	w tym: of which:				
2	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	1888	402	-	-
3	Przemysł <i>Industry</i>	10522	2290	-	-
4	w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>	9893	2019	-	-
5	Budownictwo <i>Construction</i>	14375	1527	2	2
6	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	35079	5143	1	1
7	Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	7108	559	-	-
8	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2876	584	-	-
9	Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1884	355	-	-
10	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3209	244	-	-
11	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>	3012	2431	-	-
12	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	7515	952	-	-
13	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities^Δ</i>	1848	236	-	-
14	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1288	1287	-	-
15	Edukacja <i>Education</i>	3953	2546	-	-
16	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	5100	682	-	-
17	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1644	956	-	-
18	Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	6764	3673	-	-

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

I SEKCJI

AND SECTIONS

i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej and organizational entities without legal personality					Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	No.
w tym of which						
spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partner- ships	spółdzielnie co-operatives		
razem total	w tym of which					
	jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation				
3970	30	500	7026	539	84352	1
4760	21	563	7128	491	86663	
4934	19	570	7270	483	83411	
5206	14	583	7386	481	84198	
72	-	9	83	108	1486	2
1124	7	159	1039	61	8232	3
960	5	148	995	58	7874	4
766	-	80	694	57	12848	5
1681	-	228	3350	108	29936	6
193	5	25	357	4	6549	7
111	-	11	444	4	2292	8
200	1	9	153	-	1529	9
71	-	5	71	29	2965	10
224	-	13	104	85	581	11
382	-	22	480	13	6563	12
123	-	15	103	5	1612	13
-	-	-	-	-	1	14
58	-	4	78	2	1407	15
140	1	-	204	3	4418	16
35	-	1	86	-	688	17
26	-	2	140	2	3091	18

TABL. 8 (303). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		Ogółem Grand total	razem total	akcyjne joint stock	z ograni- czoną odpowie- dzialnoś- cią with limited liability	razem total	w tym of which	
							jawne unlimited partner- ships	komandy- towe limited partner- ships
OGÓŁEM	2005	3970	3262	233	3029	708	670	14
TOTAL	2010	4760	3824	223	3601	936	822	64
	2011	4934	3980	222	3758	954	793	90
	2012	5206	4206	222	3984	1000	790	112
w tym: of which:								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		72	66	-	66	6	6	-
Przemysł <i>Industry</i>		1124	965	79	886	159	140	14
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		960	816	63	753	144	130	9
Budownictwo <i>Construction</i>		766	679	36	643	87	63	18
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		1681	1228	59	1169	453	413	30
Transport i gospodarka magazynowa ^Δ <i>Transportation and storage^Δ</i>		193	153	9	144	40	34	6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		111	78	5	73	33	28	5
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		200	184	10	174	16	11	5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		71	58	4	54	13	10	1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities^Δ</i>		224	147	3	144	77	25	15
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		382	335	7	328	47	23	11
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities^Δ</i>		123	106	3	103	17	13	4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>		-	-	-	-	-	-	-
Edukacja <i>Education</i>		58	57	-	57	1	1	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		140	94	3	91	46	19	3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		35	33	4	29	2	1	-
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>		26	23	-	23	3	3	-

a W tym 32 spółki partnerskie i 66 spółek komandytowo-akcyjnych.

a Of which 32 professional partnerships and 66 limited joint-stock partnerships.

TABL. 9 (304). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

 ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym of which							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		Spółki Companies						Spółdzielnie co-operatives	
		razem total	w tym of which				cywilne civil law partnerships		
			handlowe companies			z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability			
			razem total	akcyjne joint stock					
OGÓŁEM	2005	6748	397	143	-	101	253	3	5955
TOTAL	2010	10548	481	263	3	226	213	3	9625
	2011	8880	513	292	-	240	217	6	8073
	2012	9428	527	329	5	278	195	6	7827
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		121	2	2	-	2	-	-	119
Przemysł <i>Industry</i>		800	75	53	2	44	22	2	723
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		719	54	37	-	33	17	1	664
Budownictwo <i>Construction</i>		1471	58	42	-	35	15	-	1413
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		2733	157	75	2	63	82	-	2576
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		377	23	15	-	12	8	-	354
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		245	22	9	-	7	13	1	220
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		239	32	26	-	24	6	-	207
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		278	13	10	-	9	3	1	264

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 9 (304). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym of which						Spółdziel- nie co-opera- tives	Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą Natural persons condu- cting economic activity
		Spółki Companies							
		razem total	w tym of which				cywilne civil law partner- ships		
			handlowe companies						
razem total	akcyjne joint stock		z ograni- czoną odpowie- dzialnoś- cią with limited liability						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	118	21	15	-	11	4	-	55	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	695	68	53	-	46	15	-	626	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	297	11	8	-	6	3	2	284	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2	-	-	-	-	-	-	-	
Edukacja <i>Education</i>	965	11	5	-	5	6	-	181	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	369	24	11	-	10	13	-	326	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	139	3	2	1	1	1	-	98	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	579	7	3	-	3	4	-	381	

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 (305). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

 ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym of which							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		Spółki Companies					Spółdzielnie co-operatives		
		razem total	w tym of which						
			handlowe companies			cywilne civil law partnerships			
			razem total	w tym of which					
	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability							
OGÓŁEM	2005	4999	228	31	3	22	197	6	4676
TOTAL	2010	7431	142	66	5	49	76	8	7195
	2011	11309	185	123	7	62	62	16	10953
	2012	7046	144	74	6	47	70	8	6811
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		81	1	1	-	1	-	3	77
Przemysł <i>Industry</i>		585	30	20	2	13	10	-	544
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		547	25	15	2	9	10	-	521
Budownictwo <i>Construction</i>		1288	15	10	2	6	5	-	1273
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		2765	44	12	1	7	32	3	2718
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		364	3	1	-	-	2	-	360
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>		228	1	-	-	-	1	-	227
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>		107	7	6	1	3	1	-	100
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		271	2	1	-	-	1	-	269

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 (305). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym of which						
		Spółki Companies					Spółdzielnie co-operatives	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which					
			handlowe companies			cywilne civil law partnerships		
			razem total	w tym of which				
		akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	56	14	12	-	8	2	1	39
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	399	13	6	-	5	7	-	384
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	201	5	2	-	2	3	1	194
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	3	-	-	-	-	-	-	-
Edukacja <i>Education</i>	166	3	1	-	1	2	-	120
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	126	3	1	-	-	2	-	121
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	89	3	1	-	1	2	-	80
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	317	-	-	-	-	-	-	305

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.